

EMILY BRONTË
ÜVÖLTŐ SZELEK

**FORDÍTOTTA:
SÓTÉR ISTVÁN**

Első fejezet

Most tértem vissza látogatásomból; földesuramnál voltam: ő az egyedüli szomszédom, akiről szólni fogok. Valóban szép ez a tájék. Hiába kerestem volna még egy ilyen helyet egész Angliában, ahol ennyire távol lehetnék a nagyvilág tülekedésétől. Embergyűlölők mennyországja ez a vidék: Heathcliff meg én épp összeillő pár vagyunk, hogy ezt a remeteséget megosszuk egymással. Remek egy ember! Aligha sejtette, mennyire felmelegedett iránta a szívem, rögtön megérkezésemkor, midőn fekete szemébe pillantottam, mely oly bizalmatlanul fészkelte homloka alatt - mennyire megnyert, hogy ujjait makacs barátságtalansággal kabátjába rejtette, amikor nevemet megmondtam.

- Heathcliff úrhoz van szerencsém? - kérdeztem.

Bólintás volt a válasz.

- Lockwood vagyok, az ön új bérlője, uram. Megtiszteltetésnek érzem, hogy ideérkezésem után nyomban kifejezhettem ön előtt reményemet azíránt, hogy nem voltam túlságosan terhére makacsságommal, mellyel Thrushcross Grange bérletére törtem. Úgy hallottam minap, önnek az volt a terve...

- Thrushcross Grange az enyém, uram - szakított félbe. - És nem engedném, hogy bárki is teremre legyen, ha módomban áll megakadályozni. Kerüljön beljebb!

A felszólítást összeszorított foggal dűnnyögte, mintha azt akarta volna mondani: „Menjen a patvarba!” A kertajtó, melynek támaszkodott, nem nyílt ki, hogy komolyan vehessem meghívását. De talán épp ez a körülmény bírt rá, hogy mégis elfogadjam.

Érdekelt ez az ember, aki még nálam is zárkózottabb.

Mikor látta, hogy lovam szügye már a kertajtónak feszül, kivette kezét a zsebéből, leakasztotta a láncot, és sietve elindult előttem az úton. Amint az udvarba értünk, odakiáltott valakinek:

- Joseph, vezesse el Lockwood úr lovát, és hozzon fel bort.

„Valószínűleg nincs több cselédje - gondoltam magamban. - Nem csoda, ha gaz veri fel az udvart, és a sövény is csak azért nem burjánzik el, mert a tehenek lelegelik.”

Joseph idős, sőt öreg ember volt, talán nagyon öreg, de csupa erő és egészség.

- Uram, segíts! - fohászkodott magában panaszos hangon, miközben elvezette a lovamat. Bosszús pillantása láttán jóhiszeműen arra gondoltam, hogy valószínűleg ebédje megemésztéséhez lesz szüksége égi segítségre, és kegyes fohászkodása nincs kapcsolatban váratlan megérkezésemmel.

Szelesdomb: így hívják Heathcliff házát. Ez a név találóan fejezi ki a légkör kavarodását, melyet ez a hely viharos időben megszenved. Bizonyára egészséges és tiszta itt a levegő minden évszakban. Jól láthatjuk, milyen erővel fúj erre az északi szél, ha egy pillantást vetünk a ház végébe. Néhány félvállas, satnya fenyő áll ott, odább meg a csenevész sövény gallyai egy irányba nyúlnak, a nap alamizsnájáért esengőn. Az előrelátó építész szerencsére gondos munkát végzett: a keskeny ablakok mélyen benn ülnek a falban, és szegletkövek védik a sarkokat.

Mielőtt átléptem volna a küszöböt, hátramaradtam, hogy megcsodáljam a homlokzatot díszítő fura domborműveket; különösen a főkapu körül voltak szép számban láthatók. Felül - omlatag griffmadarak és pucér kisfiúk között - felfedeztem az 1500-as évszámot és a Hareton

Earnshaw nevet. Szívesen fűztem volna mindehhez néhány megjegyzést, és a ház rövid történetét is meghallgattam volna, ha a morc tulajdonos elmondja, ő azonban úgy állt a küszöbön, mint aki gyors belépésemre vagy végleges távozásomra vár, tehát nem akartam növelni türelmetlenségét, mielőtt a ház belsejét látom.

Egy lépés, s már benn álltam a család lakószobájában: előszobának vagy folyosónak nyomát sem leltem. Ez az a szoba, melyet ezen a vidéken „háznak” neveznek. Konyha és fogadószooba egyben. De azt hiszem, Szelesdombon a konyha a ház egy másik részébe szorult, mert valamelyik belső helyiségből élénk beszélgetést és konyhaeszközök zörgését hallhattam; a tágas tűzhely közelében sütő-, kenyérsütő- vagy főzőeszköznek nyomát sem láttam, ugyanígy rézserpenyők és ónfazekak sem díszítették a falat. Igaz ugyan, hogy a terem egyik végében hatalmas óntálak sora fénylett, ezüst korsókkal és edényekkel tarkázva, melyek egy terebélyes, tölgyfa pohárszéken tornyozódtak egészen föl a tetőig. Mennyezetet itt sohasem húztak a szoba és a fedélszerkezet közé, úgyhogy a ház egész csontváza szinte pőrén tárul a vizsgáló szem elé, kivéve azt a helyet, ahol eltakarja egy zablepénnyel, borjú- és ürücombbal, valamint sonkával megrakott faépitmény. A kandalló fölött néhány ócska mordály és egypár nyereg-pisztoly függ, párkányára pedig három, tarkára festett téasdobozt helyeztek. A helyiségnek sima, fehér kőpadlója volt, a magas hátú, régies formájú székeket zöldre festették; egy-két testesebb, fekete szék a homályos sarkokban terpeszkedik. A pohárszék alatt nagy, zsemle-színű vizsla heverészett, kölykeinek zsvajgó csapatával, és kutyák tanyáztak egyéb zugokban is.

A helyiségen és berendezésen nem volt semmi rendkívüli: egyszerű, északi gazdálkodó tanyája lehetett volna. Konok arc és vaskos végtagok jellemzik az ilyen gazdálkodót, vaskosságát a szűk nadrág s a feszes lábszárvédő árulja el. Ilyen embert, aki karosszékét élvezzi, miközben nagy korsó sör habzik előtte a kerek asztalon, e dombok alján hat-hét mérföldes körzetben nem egyet találunk, ha idejében állítunk be ebéd után. De Mr. Heathcliff egyénisége különös ellentétben áll környezetével és életmódjával. Külsőjében fekete bőrű cigány, öltözködésében és modorában: úriember - vidéki ember, falusi úr. Magas, tetszetős a termete, elhanyagoltságában sem züllött, inkább mogorva embernek látszik. Talán vannak, akik faragatlannak és gögösnek tartják, de valami benső rokonszenv azt súgja nekem, hogy tévednek. Ösztönösen érzem, hogy azért olyan tartózkodó, mert nem szereti a nagyhangú ömlengést, a kölcsönös kedveskedést. Szeretetét és gyűlöletét magába rejti, s tolakodásfélének tekinteni, ha szeretné vagy gyűlölné. Bár lehet, hogy elhamarkodva ítélem meg, és minden fenntartás nélkül ruházom rá saját jó tulajdonságaimat. Nem lehetetlen, hogy Heathcliff egészen más okból vonakodik a felé nyújtott kezet elfogadni, mint én. Reméljük, hogy kettőnk közül én vagyok a különb. Hányszor mondotta drága jó anyám, hogy sohasem lesz meghitt otthonom, és épp a múlt nyáron bizonyítottam be, mennyire méltatlan vagyok az ilyen otthonra.

Gyönyörű időben egy hónapig élveztem a tengerpartot, s közben elbűvölő teremtéssel hozott össze a véletlen - igazi istennő volt a szememben, mindaddig, míg ügyet sem vetett rám. Sohasem vallottam neki szerelmet szavakkal, de ha a pillantások beszélni tudnak, a sült bolond is kitalálhatta, hogy fülig szerelmes vagyok. Végre megértett és viszonzta a pillantásomat - minden pillantások legédesebbikével. Mit tettem azonban én? Szégyenkezve vallom be, hogy fagyosan magamba húzódtam, mint egy csiga. Minden pillantására hidegebb lettem és hátrább húzódtam csigaházamba, úgyhogy szegény kis ártatlan maga sem tudta végül, nem káprázott-e a szeme, és mert képzelt tévedése zavarba ejtette, igyekezett anyját távozásra rábeszélteni. Szeszélyes viselkedésemmel szívtelen kalandor hírébe keveredtem: én tudom csak, milyen méltatlanul.

Helyet foglaltam földesurammal szemközt a kandalló másik oldalán, és miközben a percnyi csendet az egyik kutya simogatásával próbáltam áthidalni, a dög otthagyt a kicsinyeit, és farkas módjára szimatolt a lábikráim körül; ajka lefittyedt, fogai megnedvedesedtek a harapás reményében. Simogatásomra hosszú morgás tört elő a torkából.

- Jobb, ha békén hagyja a kutyát - dörögte Heathcliff mély hangon, egy rúgással hárítván el a fenevad támadását.

- Nem szokta meg, hogy simogassák, vagy ölebként bánjanak vele.

Majd az egyik oldalajtóhoz lépett és ismét kiszólt:

- Joseph!

Joseph dörögött valamit a pince mélyéből, de nemigen sietett feljönni, így hát a gazda is lement utána, szemtől szembe hagyván engem a gonosz szukával és egy pár ádáz, loboncos juhász kutyával, melyek féltékenyen ügyeltek minden mozdulatomra. Kevés vágyat éreztem, hogy megismerkedjem agyaraikkal, ezért ülve maradtam, azt gondolván, nem fogják megérteni a néma sértéseket. Szerencsétlenségemre torz arcokat kezdtem vágni a kedves hármasként, mindaddig, míg egyik arcmozdulatom úgy felbőszítette önagyságát, hogy hirtelen nekivadult, és a térdemnek ugrott. Hátralöktem és azon igyekeztem, hogy az asztal közöttünk maradjon, ezzel azonban az egész kutyatábor magamra uszítottam. Fél tucat négylábú, különböző korú és alakú fenevad támadt a közös prédára, mindenféle rejtett zugokból. Én úgy éreztem, csizmámat és kabátom szárnyát pécézték ki; miközben a fejlettebb harcosokat a piszkavassal próbáltam távol tartani magamtól, kénytelen voltam fennhangon kérni a háziak segítségét a megbomlott béke helyreállításához.

Heathcliff és az inas bosszantó nyugalommal másztak elő a pincéből; azt hiszem, egy gondolat sem jártak gyorsabban, mint rendesen, noha az egész házat felverte a viharzó csaholás és ugatás. Szerencsére a konyhában levők közül fürgébb volt valaki. Egészségtől kicsattanó arcú nő rontott közénk, feltűzött szoknyában, meztelen karral, tüztől kipirult arccal, kezében egy serpenyőt rázva. Oly ügyesen használta ezt a fegyvert és a nyelvét, hogy a roham - mintegy varázsütésre - visszahúzódott, és egyedül ő maradt a színen. Keble hullámozott, akár a tenger szélvész után. Végre azután megjelent a gazda is.

- Mi az ördög történik itt? - kérdezte és úgy mért végig, hogy az eddigi barátságtalan fogadtatás után ezt már alig tudtam zsebre vágni.

- Mi az ördög? - dörögtem. - Veszett disznók csordájába sem költözhetett volna gonoszabb szellem, mint a maga állataiba, uram. Itt hagyni egy idegent, ebben a tigrisketreben!

- Nem bántanak azokat senkit, aki nem nyúl semmihez - jegyezte meg, elém rakván a palackot, és megigazítván az elmozdult asztalt. - Úgy van az rendjén, ha éberek a kutyák! Igyék egy pohárral!

- Köszönöm, nem kérek.

- Megharapták talán?

- Csak mertek volna! Szép kis emléket kaptak volna tőlem!

Heathcliff arca megenyhült egy halovány mosolyban.

- Ejnye - mondotta -, maga idegesnek látszik, Lockwood úr. Nosza, igyék egy kis bort. Olyan ritka a vendég ebben a házban, hogy bevallom, én meg a kutyáim nem is igen tudjuk, hogyan kell fogadnunk őket. Egészségére, uram!

Ittam és visszakoccintottam: kezdtem rájönni, hogy ostobaság volna duzzogni fél tucat kutya nevetlen viselkedése miatt. Különben sem akartam több alkalmat szolgáltatni ennek az embernek, hogy az én káromon mulasson: mert már kezdett így alakulni a helyzet. A dolgok bölcs mérlegelésével ő is belátta, hogy nincs értelme megsérteni a jó bérlőt, lazított hát szűkszavú beszédmodorán, melyet főként a névmások és segédigék mellőzése jellemzett, és olyan tárgyat keresvén, mely engem is érdekelhet talán, lakóhelyem előnyeit és hátrányait kezdte taglalni. Ezekben a kérdésekben nagyon tájékozottnak látszott, és mielőtt hazafelé készülődtem, annyira felbátorodtam, hogy újabb látogatás tervét kezdtem érlelni magamban. Ő azonban szemmel láthatóan nem kívánta, hogy még egyszer betörjek hozzá. Pedig fel fogom keresni még. Nem győzők csodálkozni, mennyire társas lény vagyok még én is hozzá képest.

Második fejezet

Tegnap délután ködös és hideg volt az idő. Szívesebben maradtam volna otthon, dolgozószobám tüze mellé húzódva, mint hogy szélben és sárban Szelesdomb felé gázoljak. Ebéd után tehát felmentem a szobámba. (Mellesleg szólván tizenkettő és egy óra között szoktam ebédelni. Házvezetőnőm, egy tiszteletre méltó idősebb asszony, akit öreg házibútoroként vettem át a birtokkal, nem tudja vagy nem akarja megérteni azt az óhajomat, hogy öt órakor találjanak.) A lépcsőn felmenet ilyen rest gondolatokban törtem a fejem, mikor azonban szobámba bejutottam, egy cselédlányt találtam ott, aki térden állva, kefékkel és szenes-vödrökkel körülvéve épp hatalmas port vert, amint a lángot nagy halom hamuval kioltotta. Ez a látvány rögtön elvette kedvemet az otthonmaradástól. Fogtam a kalapomat, és négy mérföldnyi gyaloglás után megérkeztem Heathcliff kertjének kapujához, és épp idejében, hogy bemeneküljek a hirtelen kitört hóvihar első pihéitől.

Ezen a kopár dombtetőn feketére fagyott a föld, és a szél csontomig átjárt. Mivel nem tudtam kiakasztani a láncot, átmásztam a kerítésen, és végigszaladtam a kikövezett úton, melyet elszórt pöszmétebokrok szegélyeztek kétoldalt. Hiába kopogtattam azonban bebocsátásért: csak kezem fájdult meg belé, és a kutyákat vertem fel vele.

- Nyomorultak! - káromkodtam magamban. - Megérdemelnétek, hogy örök magányra kárhozzatok ezért a finom vendégszeretetért. Legalább a kaputokat ne reteszelnétek el fényes nappal. Csak azért is bejutok rajta!

Ezzel az elhatározással megragadtam a kilincset és ráztam, cibáltam teljes erőmből. A savanyú képű Joseph kidugta fejét a szénapadlás egyik kerek ablakán.

- Mit akar itt? - kérdezte. - A gazda lement a karámba. Ha szólni akar vele, kerüljön a csűr mögé.

- Senki sincs odabenn, hogy kinyissa a kaput? - kiabáltam.

- Nincs itt senki, csak az ifiasszony, az pedig nem gyün kinyitni. Tüle akár egész éjszaka itt lármázhat.

- De miért? Nem tudná-e neki megmondani, Joseph, hogy ki vagyok?

- Nem biz én! Eszem ágába sincs! - dörmögte és visszahúzta a fejét.

Sűrűbben kezdett esni a hó. Még egyszer megragadtam a kilincset, hogy ismét megpróbálkozzam, mikor egy fiatalember jelent meg, kabát nélkül, vállán vasvilla. Intett, hogy kövessem, és miután átmentünk a mosókonyhán s egy kikövezett térségen, hol szénarakást, szivattyút és egy galambdúcot láttam, végre megérkeztünk a tágas, meleg, barátságos terembe, ahol első alkalommal fogadtak. Szénből, tőzegből és fából rakott tűz lobogott meghitt sugárzással, s a bőséges vacsorára megterített asztal mellett most láthattam először a „fiatal-asszonyt”, kinek létezéséről mindeddig nem is tudtam. Meghajoltam és vártam, hogy hellyel kínáljon. Rám nézett némán és érzéketlenül.

- Rossz idő - jegyeztem meg. - Azt hiszem, asszonyom, az ajtaja láthatta kárát, hogy a cselédek oly nehezen mozdulnak. Nagy munkámba került, míg meghallottak.

Még most sem szólt. Nagy szemeket meresztettünk egymásra. Az ő nézésében volt valami hideg és kifejezéstelen, ami meglepett és zavarba hozott.

- Üljön le! - dünnyögte a fiatalember. - Ő is itt lesz mindjárt.

Engedelmeskedtem. Megköszörültem torkomat, és a hitvány Junót szólítottam, aki nagy kegyesen megmozdította farka végét, annak jeléül, hogy megismert.

- Szép állat! - próbálkoztam ismét. - El akarja ajándékozni a kicsinyeket, asszonyom?

- Nem az enyéme - mondotta a szeretetre méltó háziasszony, aki még Heathcliffnél is visszataszítóbban viselkedett.

- Kegyed kedvencei talán amazok között vannak? - kérdeztem egy párna felé mutatva, melyen macskákat véltem megpillantani.

- Furcsa kedvencek lennének! - jegyezte meg gúnyosan. Szerencsétlenségemre egy csomó elejtett üregi nyúl feküdt a sarokban. Még egyszer megköszörültem torkomat, és közelebb húzódván a tűzhelyhez, az idő zordságáról kezdtem beszélni.

- Nem kellett volna eljönnie hazulról - mondotta s felkelvén, két festett pléhdobozért nyúlt a kandallópárkányra.

Eddigi helyén homályban ült, most azonban teljes fényben láttam arcát és alakját. Karcsú volt, és még alig nőhetett ki a leánykorból; csodálatos termet és a legtökéletesebb arcocska, melyet életemben megbámulhattam; szelíd szépsége, mint egy virágé; lenhajának aranygyűrűi szabadon övezik nyakát: ha szemében nem bujkálna ott az iménti hidegség, ellenállhatatlan volna. Könnyen hevülő szívem szerencséjére gúnyt és valami névtelen kétségbeesést láttam a szemében. Mindez eléggé meglepett. Nem érte fel a dobozokat: megmozdultam, hogy segítségére legyek. Úgy fordult felém, mint a fösvény, akit rajtakapnak, amint pénzét számolja.

- Nincs szükségem a segítségére! - förmedt rám. - Le tudom venni magam is!

- Meghívták teára? - fordult felém ismét, kötenyt kötvén nagyon tiszta, fekete ruhájára; kezében, a kanna fölé, kanálnyi tealevelet tartott.

- Igazán jólesne egy csészével - mondtam.

- Meghívták? - kérdezte ismét.

- Nem - feleltem félíg mosolyogva. - De ezt maga is megtehetné!

Lecsapta a teát s a kanalat, rosszkedvűen visszaült székére. Homloka ráncot vetett, piros alsójka lebiggyedt, mint a gyermeké, aki tüstént sírva fakad.

Közben a fiatalember valami kopott kabátot vett a hátára, és a tűz elé állván, szeme sarkából mért végig engem, mintha elintézetlen, halálos viszály lenne közöttünk. Most már nem tudtam, vajon cseléd-e vagy családtag? Öltözéke és beszéde közönséges volt, nyomát sem leltem nála Heathcliff és Heathcliffné tagadhatatlan választékosságának. Dús, barna üstöke borzas volt és ápolatlan, pofaszakállá benőtte az arcát, mint egy medvének, keze olyan, mint valami közönséges földművesé. Mégis fesztelenül, mondhatni gögösen viselkedett, és éppen nem tanúsított szolgai alázatot a ház úrnője irányában. Mivel nem találtam semmit, ami társadalmi helyzetére nézve útba igazított volna, legokosabbnak tartottam, ha nem veszek tudomást furcsa viselkedéséről; öt perccel később Mr. Heathcliff megérkezése legalább némileg enyhítette kellemetlen helyzetemet.

- Amint látja, uram, ígéretemhez híven eljöttem - üdvözöltem őt színlelt vidámsággal. - Attól tartok, a zord idő arra kényszerít, hogy egy félórára menedéket kérjek magától.

- Félórára? - kérdezte, lerázván ruhájáról a fehér pelyheket. - Csodálom, hogy a legnagyobb zimankót választja kóborlásaira. Tudja-e, hogy életével játszik, ha eltéved az ingoványban? Még aki a környéket jól ismeri, az is eltéved ilyen estéken; és mondhatom önnek, semmi kilátás arra, hogy az idő megváltozzék!

- Talán akad béresei közül valaki, aki hazakísérne, s nálam maradna reggelig. Tudna mellém adni egy embert?

- Nem. Senkit sem!

- Csakugyan? No nem baj, majd saját ösztönömre bízom magam!

- Hm.

- Mi lesz már azzal a teával? - kérdezte a kopottkabátos, a fiatal nőre emelvén mogorva tekintetét.

- Ő is kap? - fordult az asszony Heathcliffhez.

- Csak készítse el! - s oly nyersen válaszolt, hogy egészen meghökkentem. A hang, mellyel e szavakat mondotta, igazi rossz emberre vallott. Mind kevésbé voltam hajlandó Heathcliffet remek fickónak nevezni. Mikor elkészült a tea, az asztalhoz hívott:

- Hozza közelébb a székét!

Mindnyájan, beleértve a parlagi fiatalembert is, az asztal köré telepedtünk, és szigorú csendben étkeztünk.

Úgy éreztem, ha én okoztam ezt a hideg hangulatot, az én kötelességem, hogy el is oszlassam. Csak nem ülnek mindennap ilyen komoran és hallgatagon! Bármily rossz természetűek is, csak nem lehet mindennapos náluk ez a zord ábrázat!

- Különös - mondtam, felhajtván az első csésze teát, s a másodikat vártam -, különös, hogy a szokás mennyire meg tudja változtatni ízlésünket és gondolatainkat! Sokan vannak, akik nem tudnák elképzelni, hogy boldog lehessen valaki ebben a teljes visszavonultságban, melyet ön is kedvel, Heathcliff úr; merem állítani, hogy családja körében, szeretetre méltó feleségével, ki bizonytal házának és szívének jó szelleme...

- Szeretetre méltó feleségem? - szakított félbe csaknem sátáni vigyorral. - Hol van ő, hol van az én szeretetre méltó feleségem?

- Heathcliffnére gondolok, az ön feleségére!

- Értem! Ön valószínűleg úgy gondolja, hogy lelke őrangyallá változott, és most Szelesdombra vigyáz, noha teste eltávozott onnét. Így érti?

Észrevettem baklövésemet, és igyekeztem jóvátenni. Láthattam volna, sokkalta nagyobb közöttük a korkülönbség, hogysem férj és feleség lehetnének. Az egyik negyven év körül járt, és ebben a megállapodott korban a férfiak nemigen áltatják magukat, hogy fiatal lányok szerelemből mennek hozzájuk. Ez az álom hanyatló éveink csalóka vigasza lesz. A másik alig látszott tizenhétnek.

Ekkor átvillant rajtam:

„Ez a fajankó, aki mellettem hörpöli teáját, és mosdatlan kezébe fogja a kenyeret, ez lesz a férj, bizonyára ő a fiatal Heathcliff. Így jár az, aki élve eltemetkezik. Hozzáment ehhez a paraszthoz, mert nem tudja, hogy vannak különbek is. Szomorú sors! Gondom lesz rá, hogy megbánja választását.”

Ez utóbbi gondolat talán kérdésnek látszik, pedig nem az. Szomszédom egészen visszaszító volt; ami pedig engem illet, nemegyszer tapasztaltam, hogy tudnék hódítani.

- Ez a menyem - mondotta házigazdám, s ezzel megerősítette gyanúmat. Miközben beszélt, furcsa pillantást vetett az asszony felé, és az ilyen pillantás méltán látszhatott gyűlöletesnek, feltéve, hogy arcizmai a lélek érzelmeit fejezik ki, mint más emberé.

- Valóban, értem már! Ön hát e tündérkirálynő boldog férje! - fordultam szomszédom felé.

Most még az előbbinél is nagyobb hibát követtem el. A fiatalember bíborvörös lett, és összeszorította öklét, mintha rögtön rám akarna rohanni. De türtőztette magát, és dühét egy félhangon elmormogott káromkodásba fojtotta, melyről nem akartam nyíltan tudomást venni.

- Találgatásai nem szerencsések, uram - jegyezte meg házigazdám. - Egyikünk sem mondhatja magáénak az ön tündérkirálynőjét. Férje meghalt. Mondottam, hogy menyem, tehát fiam feleségének kellett lennie.

- S ez a fiatalember...

- Természetesen nem az én fiam.

Heathcliff ismét mosolygott, mintha jó tréfa volna, hogy neki tulajdonították e medve apaságát.

- Az én nevem Hareton Earnshaw - dörmögte a másik. - És azt ajánlom önnek, tartsa tiszteletben.

- Azt hiszem, nem követtem el semmi tiszteletlenséget! - vágtam vissza, s mulattam magamban harcias bemutatkozásán.

Előbb fordítottam el róla pillantásomat, mint ő énrólam, mert féltem, hogy felpofozom, vagy nagyot nevetek. Kezdem rosszul érezni magam ebben a kellemes családi körben. A testi jó érzést, mely kezdetben elfogott, elnyomta már a feszült hangulat. Feltettem, hogy alaposan meggondolom, mielőtt harmadszor is ide merészkednék közéjük.

Az étkezést befejeztük, és mivel senki sem akarta megindítani a társalgást, az ablakhoz léptem és kitekintettem, milyen az idő. Szomorú látvány tárult elém: máris leszakadt az éjszaka, ég és dombok egybefolytak a szél s a hó örvényeiben.

- Azt hiszem, nem jutok haza vezető nélkül! - kiáltottam. - Az utakat betemette a hó, s egy lépésnyit sem lehet előre látni.

- Hareton, helyezd biztonságba a juhokat a csűrben. Betemeti őket a hó, ha a karámban maradnak: ne felejtssd eléjük tenni a deszkafalat! - mondotta Heathcliff.

- De mit csináljak én? - kérdeztem növekvő ingerültséggel.

Kérdésemre senki sem felelt. Miközben körülnéztem, csak Josephet láttam, amint egy tál zabdercét hozott a kutyáknak, s Heathcliffné, ki a tűz fölé hajolva azzal szórakozott, hogy egy csomag gyújtót égetett el, mely a kandallóról esett le, mikor a teásdobozt visszatette. Joseph lerakta terhét, majd bírálón körülpillantott a teremben, és panaszos hangon így szólt:

- Nem tudom, hogy ülhet itt veszteg a tűz mellett, mikor mindenki a dolgát végzi odaki. Igazi semmirekellő, kár a szót is pazarolni rá... sohasem hagy fel a rossz szokásaival, és magát is elviszi az ördög, mint az anyját, annak idején!

Első percben azt hittem, hogy nekem szól ez a szónoki remekmű, s mivel már amúgy is elég dühös voltam, nekikészülődtem, hogy kitegyem a szűrét ennek az öreg mihasznának. De Heathcliffné megelőzött:

- Vén képmutató! - kiáltotta. - Nem félsz, hogy téged visz el az ördög, ha sokat emlegeted? Annyit mondok, még egyszer fel ne dühösíts, mert megátkozlak, és elnyel a pokol. Megállj! Nézz csak ide, Joseph! - folytatta, leemelvén egy nagy fekete könyvet a polcra. - Megmutatom neked, mennyire jutottam a fekete mágiában. Nemsokára úgy értek már hozzá, hogy az egész házat kordában tartom vele. Nem véletlen, hogy megdöglött a vörös tehén, és a csúzt aligha kaptad égi kegyelemből!

- Átkozott, átkozott! - lihegte az öreg. - Ments meg, Uram, a gonosztól!

- Hiába minden: már elvesztél. Úgy vigyázz, hogy bármikor megsebezhetlek. Megmintázlak mindnyájatokat viaszból és agyagból, és jaj annak, aki átlépi azt a határt, melyet elébe szabtam. Jaj annak: most nem mondom meg, mi történik vele, de még megláthatod. Most menj. De ne feledd: szemmel tartalak.

A kis boszorkány szép szemében gonoszkodó fény villant, és Joseph tántorogva, rimánkodva, őszinte rémületben hagyta el a szobát. „Átkozott, átkozott!” - hajtogatta. Úgy gondoltam, a fiatalasszony kedvét leli az ilyen hátborzongató tréfákban, és most, hogy egyedül maradtunk, megpróbáltam nehéz helyzetemre terelni figyelmét.

- Asszonyom - mondtam komolyan -, meg kell bocsátania, ha zavarom. Önhöz fordulok, s ezt azért merészelem, mert ilyen archoz csak jóságos szív járulhat. Bizonyára akadnak az úton olyan ismertetőjelek, melyek megkönnyítik hazatérésemet. Hisz éppúgy nem tudom, merre menjek haza, mint ahogy maga sem tudná, hogy jusson most Londonba.

- Menjen azon az úton, amelyiken jött - felelte, összekuporodva a karosszékekben, egy gyertyával s a nyitott nagy könyvvél maga előtt. - Rövid tanács, de jobbat nem adhatok.

- És ha azt hallja majd, hogy holtan találtak meg egy hóborította mocsárban vagy árokban, nem bántja majd a lelkiismeret, hogy ez némileg a maga hibája is?

- Mit tegyek? Nem kísérhetem el, még a kert faláig sem engednének egyedül.

- Nem kísérhet el! Hogy jutna eszembe azt kérni magától, hogy csak a küszöböt is átlépje miattam ilyen időben? Arra kérem csupán, magyarázza meg, merre menjek, nem pedig, hogy velem jöjjön! Vagy legalább beszélje rá apósát, hogy kísérőt adjon mellém.

- De kit? Nincs itt más, csak ő, Earnshaw, Zillah, Joseph és én. Melyiket kívánja?

- Nincsenek béresek a tanyán?

- Nincs itt senki, rajtunk kívül.

- Akkor hát itt kell maradnom!

- Ezt beszélje meg a gazdával. Mindehhez semmi közöm!

- Remélem, jó lecke volt, hogy többé ne legyen váratlan vendég ezen a vidéken - hallatszott Heathcliff nyers hangja a konyha küszöbéről. - Ami az ittmaradást illeti, nem készültem fel látogatók fogadására. Ha akarja, megoszthatja az ágyat Haretonnal vagy Josephfel.

- Aludhatok egy széken is, ebben a szobában.

- Nem, nem! Az idegen csak idegen, akár szegény, akár gazdag. Nem maradhat itt felügyelet nélkül - mondta ez a faragatlan alak.

Ezzel a sértéssel vége lett türelmemnek. Felháborodásomat nem titkoltam tovább, kirohantam az udvarra, és sietségemben majdnem fellöktem Earnshaw-t. Olyan sötét volt, hogy még a kijáratot sem láttam, és miközben összevissza tapogatóztam, újból megfigyelhettem, hogyan viselkednek egymás között. A fiatalember mutatkozott irányomban először barátságosnak:

- Elkísérem a parkig - mondotta.

- Elkíséred a pokolba! - kiáltott fel a gazda. - És ki látja el a lovakat?

- Megéri egy emberélet, hogy ez egyszer ne törődjünk a lovakkal! Valakinek el kell mennie vele! - mondotta Heathcliffné, nyájasabban, mint hittem volna.

- Ha maga parancsolja, akkor nem! - csattant fel Hareton. - Csak maradjon nyugton, ha ennyire kedves magának!

- Remélem, majd megkísérti a szelleme! S remélem, Heathcliff nem kap új bérlőt, amíg Thrushcross Grange áll - vágott vissza élesen az asszony.

- Ez azután szépen átkozódik! - dörögte Joseph, akit most vettem csak észre. Úgy ült, hogy mindent jól hallhatott: egy istállólámpa fényénél fejte a teheneket. Minden teketória nélkül megragadtam a lámpát, és miközben odakiáltottam, hogy holnap visszaküldöm, rohantam a közeli kijárat felé.

- Ellopja a lámpát! - kiáltotta az öreg, s igyekezett utolérni. - Hé, Gnasher! Hé, Wolf! Csípd meg! Csípd meg!

Mikor kinyitottam a kiskaput, két bozontos szörnyeteg ugrott a torkomnak, felborítottak, és a lámpát is kioltották: Heathcliff és Hareton durva nevetése betetőzte dühömet és megaláztatásomat. Szerencsére a vadállatok inkább hajlottak arra, hogy elnyújtózzanak a földön és a farkukat csóválják, mint hogy élve felfaljanak; azt azonban nem tűrték, hogy felemelkedjem, és a földön kellett maradnom, míg rosszindulatú gazdáik ki nem szabadítottak. Akkor kalap nélkül, haragtól remegve rájuk parancsoltam, hogy engedjenek ki azonnal - ha itt tartanak egy perccel is tovább, megbánják -, összefüggéstelen és változatos fenyegetéseim Lear királyhoz is méltók lehettek volna.

Nagy izgalomban eleredt az orrom vére; Heathcliff tovább nevetett, én pedig káromkodtam. Nem tudom, hogyan végződött volna ez a jelenet, ha nem akad a közelben valaki, aki bölcsőbb nálam, és jobb indulatú, mint Heathcliff. Zillah volt az, a természetes gazdasszony, aki végre is előkerült, hogy megnézzék, mi történik. Először azt hitte, hogy el akarnak tenni láb alól, és mivel nem mert Heathcliffnek támadni, hangjának minden erejét a fiatalabbik fickó ellen fordította.

- No hát, Earnshaw úr - kiáltotta -, kíváncsi vagyok, mi fog még nálunk történni! Lemészároljuk az embereket a küszöbön? Micsoda ház! Micsoda ház!... Nézze csak szegény fiút, bizisten, megfullad! Elég! Elég! Ez nem mehet így tovább! Jöjjön be, majd én rendbe hozom. Nyugodjék meg!

Így szólt s egy korsó jeges vizet öntött a nyakamba, és betuszkolt a konyhába. Heathcliff bejött velünk, és hirtelen jókedve egy csapásra eltűnt; visszasüllyedt megszokott mogorvaságába.

Nagyon rosszul éreztem magam, fejem kóválygott, alig álltam a lábamon, és így akaratom ellenére is el kellett fogadnom e hajlék vendéglátását. Házigazdám meghagyta Zillah-nak, hogy egy pohár pálinkát adjon nekem, azután átment a szomszéd szobába. Zillah részvételt volt irántam, és pontosan teljesítette gazdája parancsát, magamhoz térített, majd elvezetett, hogy megmutassa ágyamat.

Harmadik fejezet

Miközben felvezetett a lépcsőn, megkért, takarjam el a gyertyát, és ne csináljak zajt; gazdájának ugyanis nemigen lenne ínyére, ha tudná, hogy abban a szobában akar elhelyezni, ahová nem szívesen bocsát be idegent. Megkérdeztem, mi lehet az oka. Azt felelte, nem tudja, hisz alig egy-két éve szolgál itt, s a háziaknak annyi különös szokásuk van, hogy nem győzheti kíváncsisággal.

Magam is épp eléggé kábult voltam ahhoz, hogy kíváncsiskodjam, magamra zártam hát az ajtót, s megkerestem az ágyat. Az egész bútorzat egy székből, egy almáriumból s egy nagy tölgyfa szekrényből állott, felső részén négyszögletes nyílásokkal, melyek kocsiablakokhoz hasonlítottak. Odaléptem ehhez a különös építményhez, és jobban megnéztem: most vettem észre, hogy furcsa, régimódi ágy ez, szükségtelenné teszi, hogy külön szobája legyen minden családtagnak. Fülkét alkotott, melyben az ablak párkányát asztalként lehetett használni. Kizártam az ágy deszkaajtóját, beléptem a gyertyával, bezárkóztam, és máris biztonságban éreztem magam Heathcliff-től vagy akárki másától.

Az ablak párkányán, ahová lámpámat helyeztem, egymásra halmozott, penészes könyvek hevertek, a deszkát késheggyel karcolt bevésések borították. E bevésések hol kisebb, hol nagyobb betűkkel ugyanazt a nevet ismételték: Catherine Earnshaw, majd Catherine Heathcliff, sőt itt-ott Catherine Linton.

Súlyos kábulatomban fejemet az ablaknak támasztottam és egyre betűztem: Catherine Earnshaw... Heathcliff... Linton... míg csak le nem csukódtak szemeim. Alig maradtam így öt percig, villogó fehér betűk váltak ki a homályból, kísértetekként: a levegő megtelt Catherine-ekkel. Mikor felkeltem, hogy elűzzem magamtól ezt a tolakodó nevet, észrevettem, hogy gyertyám kanóca az egyik ódon kötetre hajlik, és égett borjúbőr szaga tölti meg a fülkét. Megigazítottam a gyertyát, és egyaránt szenvedve a hidegtől, valamint állandó émelygéseimtől, felültem és kinyitottam térdemen a megsérült kötetet. Biblia volt, igen finom betűkkel, de dohos szag áradt belőle; a címlapon ezt a bejegyzést találtam: „Catherine Earnshaw könyve” s egy csaknem negyedszázados évszámot. Becsuktam a könyvet, másikat ütöttem fel, majd ismét másikat, mindegyiket szemügyre vettem, sorjában. Catherine gondosan válogatta össze könyveit, melyek használt állapotukban arról tanúskodtak, hogy gyakran, ha nem is mindig rendeltetésük szerint használta őket: alig volt fejezet, mely mellett ne ékeskedett volna tollal, esetleg írónnal odavetett bejegyzés, vagy valami hasonló, úgyhogy egy körömnnyi hely sem maradt a könyvben fehéren. Itt-ott mondatföredékeket találtam, másutt szabályszerű naplót alkottak a kiforratlan, gyermekes írással rótt sorok. Egy fehér lap homlokán - milyen drága kincs lehetett egy-egy ilyen lap Catherine-nek! - ügyetlen, de találó vonásokkal felrajzolt torzkép ábrázolta, nagy örömmre, Joseph barátomat. Tüstént felébredt érdeklődésem az ismeretlen Catherine iránt, és elkezdtem kibetűzni a félig elmosódott írásjeleket.

„Borzasztó vasárnap! - Így kezdődött a következő fejezet. - Bárcsak visszajöhetne apám. Hindley ugyancsak kevésbé tudja pótolni őt... Kegyetlenül bánik Heathcliff-fel... H. meg én fel fogunk lázadni... Ma este tettük meg az első lépést.

Egész nap zuhogott, mintha öntötték volna. Nem mehettünk el a templomba, úgyhogy Josephnek kellett ájtatosságot tartania a padlásszobában. Miközben Hindley és felesége odabenn melegedtek a jó tűznél - bizonyára jobb dolguk volt, mint hogy a bibliát olvassák - Heathcliff, én és a szegény kis béresgyerek parancsot kaptunk, hogy imakönyveinkkel a padlásra vonuljunk. Ott egy zsák magra telepedve nyöszörögtünk és dideregtünk, remélve,

hogy Joseph is dideregni fog, és így jobbnak látja majd rövidre fogni buzdításait. Mekkora tévedés! Pontosan három óra hosszat tartott az ájtatosság, és bátyám még így sem átalott ránk förmedni, mikor visszatértünk: Mi az? Máris befejeztétek? - Azelőtt vasárnap délután megengedték, hogy játszassunk, feltéve, hogy nem csinálunk nagy zajt; most a legkisebb nevetés is elég, hogy sarokba térdeltessenek.

- Elfelejtitek, ki az úr a háznál? - kiabált a zsarnok. - Összetöröm, aki feldühösít valamivel! Csendet és feltétlen engedelmességet kívánok tőletek! Te csináltad ezt, fiam? Frances, édesem, húzd meg a haját! Hallottam, amint csettintett az ujjával.

Frances jó erősen meghúzta a fiú haját, majd férje térdére telepedett. Úgy ültek ott, mint két kisgyerek, egy óra hosszat csak csókolóztak és gügyögtek egymásnak, furcsa és lehetetlen szavakat, melyeket mi szégyellnénk. Összehúzódtunk, amilyen kényelmesen csak lehetett, a pohárszék alatt. Kötényeinkből függőnyt csináltam búvóhelyünk elé, mikor épp belépett Joseph, aki már végigjárta az istállókat. Letépte függönyünket, pofon ütött, és alaposan összeszidott:

- Alig temették el az urat, vége sincs még a vasárnapnak, az evangéliom szava a fületekben van még, s már is játszani merészeltek! Szégyelljétek magatokat! Maradjatok veszteg, gonosz gyerekek! Van itt elég jó könyv, olvassatok. Maradjatok veszteg, és gondoljatok a lelketekkel!

Ezt mondván, úgy ültetett bennünket, hogy a tűz távoli halvány fénye épp megvilágította a ránk erőszakolt öreg salabaktort.

Nem volt semmi kedvem az olvasáshoz. Megfogtam a könyv ragadós tábláját, a kutyák közé vágtam, és kijelentettem, hogy utálok a jó könyveket. Heathcliff egy rúgással hasonlóképp cselekedett. Ezután jött csak a zenebona!

- Hindley úr! - kiabált a mi káplánunk. - Gyűjjék csak ide kegyelmed! Cathy kisasszony elszakította az *Üdvösség Sisakja*-nak tábláját, Heathcliff pedig megtaposta a *Kárhozathoz Vezető Széles Út* első részét. Maga tűri, amit ezek csinálnak? Az öregúr nem hagyta vóna; persze ő már nincs itt!

Hindley nem volt rest, s otthagyta paradicsomát a tűz mellett: egyikünket gallérjánál, másikunkat karjánál ragadott meg, és kilökött a konyhába, Joseph pedig bizonygatta, hogy a krampusz eljön majd értünk; odakint mindketten meghúzódtunk egy-egy sarokban, és vártunk sorsunkra. Nekem kezem ügyébe került a polcon ez a könyv s egy üveg tinta, kinyitottam a ház ajtaját, s a beszűrődő fénynél húsz percet töltöttem írással. Pajtásom azonban már türelmetlenkedik! Ő azt javasolja, lopjuk el a tejesasszony nagy köpenyét, terítsük magunkra, és csatangoljunk egyet a lápon! Jó gondolat! Majd ha belép az öreg, azt hiheti, hogy jóslata beteljesedett. Ott se lesz hidegebb és nedvesebb, mint idebenn!”

Úgy látszik, Catherine megkísérelte megvalósítani tervét, mert a következő mondatban más tárgyra tér át, mégpedig panaszos hangon!

„Sose hittem volna, hogy Hindley így megríkasson! Úgy fáj a fejem, hogy nem tudom a párnán tartani! Csak azért sem engedek neki! Szegény Heathcliff! Hindley úgy bánik velem, mint egy csavargóval, nem engedi, hogy velünk legyen, velünk étkezzék! Megtiltotta, hogy együtt játsszunk, és azzal fenyegetőzött, hogy kiűzi a házból, ha nem tartjuk meg parancsait. Még atyánkat is hibáztatta (hogyan is merészelt ilyet?), amiért túlságosan elnéző volt H. irányában, és esküdözött, hogy ő majd megmutatja!”

El-elnyomott az álom a megsárgult lap fölött, és szemem a kézírásról a nyomtatott sorokra tévedt. Piros betűs címet láttam: „Hetvenszer Hét és az Első a Hetvenegyedik Hét közül. Nagytiszteletű Jabes Branderham szentbeszéde, melyet Gimmerton Sough kápolnájában elmondott.” Miközben félig öntudatlanul azon törtem a fejem, mire is mehetett Jabes Branderham a tárgyával, hátradőltem az ágyon és elaludtam. Sajnos, a rossz tea és a rossz hangulat következményei hamar mutatkoztak. Mi más okozhatta volna, hogy ilyen rossz éjszakát töltöttem? Semmihez sem hasonlíthatom, mióta csak tudom, mi a szenvedés.

Álmom már félig éber állapotomban kezdődött. Úgy látszott, reggel van; útnak indultam, hogy hazatérjek, vezetőm az öreg Joseph volt. Több yard vastag hó fedte az utat. Nehezen haladtunk előre, és útitársam szüntelenül korholt, amiért a zarándokbotot nem vittem magammal: azt mondotta, hogy anélkül sohasem léphetek be a házba, és büszkén rázta a maga füttykösét. Rájöttem, hogy ezt nevezte zarándokbotnak. Először nem értettem, mi szükségem volna efféle fegyverre, hogy tulajdon lakásomba bejussak. Később világosság gyúlt bennem. Nem is hazafelé tartottunk, hanem Jabes Branderham prédikációjára, ki a „Hétszer hét” textusáról fog prédikálni. Egyikünk - Joseph, a prédikátor, vagy jómagam - elkövette az első bűnt a hetvenegyedik hét közül: ezt nyilvánosan fejére olvassák, majd kiközösítik.

Megérkeztünk a kápolnába. Sétáim során kétszer-háromszor elhaladtam már előtte; egy kis lankán fekszik, két domb között, meglehetősen magasan, a mocsár közelében, melynek tűzeges sara, úgy mondják, épségben őrzi meg az ott nyugvó holttesteket. A tető egyelőre ép; de mivel a lelkipásztor évi járandósága nem több húsz fontnál s két szobából álló lakásnál - mely legjobb úton van afelé, hogy csak egy szoba maradjon belőle -, egy lelkész sem akarja vállalni a kápolnával járó terheket, már csak azért sem, mivel a közbeszéd szerint hívei inkább eltűrnék, hogy éhen haljon, mintsem hogy akár egy pennyvel is növeljék jövedelmét. Akármint volt is a dolog, álmomban Jabes nagyszámú és figyelmes gyülekezettel dicsekedhetett; prédikált - szent Isten! - prédikációja négyszázkilencven részre tagozódott, mindegyik felért hosszúságban egy rendes prédikációval, és egy külön bűnről szólott mindegyik. Honnét szedte ezeket, nem tudom. Maga módján magyarázta a szövegeket, és úgy látszott, fontos volt, hogy a hívő minden alkalommal más bűnt kövessen el. Egészen furcsa bűnök voltak ezek, soha nem hallott vétkek, melyeket eddig elképzelni sem tudtam.

Hogy elfáradtam! Hogy feszengtem, ásítóztam, bóbiskoltam, hányszor riadtam fel! Martam, csíptem magam, hogy ébren maradjak, mint dörzsöltem a szemem; felkeltem, leültem, lökdöstem Josephet, hogy mondja meg, mikor lesz már vége! De úgy látszik, arra ítélték, hogy végighallgassam az egészet! Végre érkezett az első bűnhöz a hetvenegyszer hét közül. Ebben a fontos pillanatban hirtelen megvilágosodott elmém, és felugrottam, hogy Jabes Branderhamet vádoljam e bűn elkövetésével, melyet a keresztény már nem köteles megbocsátani.

- Uram! - kiáltottam. - E négy fal közé zárva türelmesen elszenvedtem, és megbocsátottam szentbeszédének négyszázkilencven részét. Hetvenszer hét alkalommal nyúltam kalapom után, s készültem távozni, hetvenszer hét alkalommal kényszerített ön engem, hogy helyemen maradjak. Négyszázkilencvenegyzedszer azonban már vége türelmemnek. Társaim a vértanúságban, végezzünk vele! Lökjétek le és tépjétek darabokra, hogy a helyek, melyek ismerték, ne ismerjenek rá többé!

- Hát te vagy az! - kiáltott rám Jabes ünnepélyes csend után, könnyöklője felett kihajolva. - Hetvenszer hét alkalommal torzult ásításra arcod... hetvenszer hét alkalommal voltam türelmes irántad. Emberi gyarlóság ez, gondoltam, meg kell néki bocsátanom. De íme az első

bűn a hetvenszer hét közül! Testvérek, hajtsátok rajta végre az ítéletet, mely megírva áll! Minden jó keresztényt megillet ez a tisztesség!

E végszóra az egész gyülekezet egy emberként támadt rám zárandokbotjával. Mivel nem volt fegyverem, mellyel ellenük védekezhettem volna, birokra keltem Josephfel, a hozzám legközelebb álló és legdühösebb támadóval, hogy megszerezsem füttykösét. A nagy zűrzavarban több bot összeakadt, s a nekem szánt ütések gyakran idegen koponyákra zuhogtak. Csakhamar az egész kápolna visszhangzott a támadók és védekezők lármájától. Saját szomszédját ütötte mindenki, és Branderham, hogy ne nézze tétlenül a mérközést, a szószerk karfáját csapkodta öklével, amivel akkora zajt okozott, hogy nagy megkönnyebbülésemre felébredtem. Mi volt az oka ennek a rémes álomnak? Mi játszotta Branderham szerepét ebben a csúfos verekedésben? A fenyőfa ága, mely ablakomat csapkodta, mikor az orkán elsüvített a ház mellett, és száraz tobozai, melyek az üveget súrolták! Vártam még egy percig, hogy megbizonyosodjam a zaj okáról, másik oldalamra fordultam, s új álomba merültem, mely ha lehet, még az előbbinél is nyomasztóbb volt.

Ez alkalommal világosan emlékszem, hogy a kis hálófülkében feküdtem, a dühöngő szélvihart figyelve, mely örvénylő havat sodort ablakomra. Az ág idegesítő csapkodását is hallottam, de most már tudtam, mitől származik. Annyira idegesített a zaj, hogy elhatároztam, elnémítom, ha lehet; felkeltem álmomban, és megpróbáltam kinyitni az ablakot. A retesz azonban hozzá volt forrasztva a kerethez, és nem akart engedni; ezt még éber állapotban figyeltem meg, de úgy látszik, akkor nem jutott eszembe. Mégis, véget kell vetnem ennek! - gondoltam és kézzel benyomván az ablaküveget, kinyúltam, hogy megragadjam az alkalmatlankodó ágot; de ahelyett, hogy ezt megtaláltam volna, ujjaim kicsiny, jéghideg kezét ragadtak meg. A lidércnyomás borzalma töltött el; megpróbáltam visszahúzni karomat, de a kéz belém akaszzkodott, és egy végtelenül fájdalmas hang így rimánkodott:

- Engedj be! Engedj bemennem!

- Ki vagy? - kérdeztem, miközben megpróbáltam kiszabadítani karomat.

- Catherine Linton - felelt a hang remegően. (Miért Linton? - töprengtem. - Hisz hússzor annyi Earnshaw nevet láttam, mint Lintont!) - Végre hazataláltam, eltévedtem a lápon!

Még tovább hallottam a hangot, és úgy rémlett, egy gyermek arcát látom az ablak mögött. A félelem kegyetlenné tett. Látván, hogy nem szabadulok szorításából, csuklóját az ablak törött üvegéhez dörzsöltem, úgyhogy kifakadt belőle a vér, és elöntötte ágyam lepedőjét.

- Engedj be! - nyögte még mindig a hang, s már majdnem megőrültem a félelemtől.

- Mit csináljak? - mondtam végül. - Eressz el, ha azt akarod, hogy beengedjelek.

Az ujjak szorítása meglazult, gyorsan behúztam karomat a résen, s könyveket halmoztam az ablak elé, fületem pedig bedugtam, hogy ne halljam borzalmas rimánkodását. Azt hiszem, mintegy negyedórát töltöttem így. De amint felfigyeltem, ismét hallhattam a siralmas panaszkodást, mely nem akart megszűnni.

- Menj innét! - kiáltottam. - Nem engedlek be, még ha húsz évig kéred is!

- Húsz évig - nyögte a hang -, épp húsz éve kóborlok így.

Kis kaparászást hallottam kívülről, s a könyvhalmaz megbillent, mintha valaki előretolta volna az ablak felől. Megpróbáltam felugrani, de egy tagom sem mozdult: örülettel határos félelmemben felordítottam. Erre felébredtem, és legnagyobb zavaromra tapasztalnom kellett, hogy ordításom valóság volt. Gyors léptek közeledtek szobám felé, valaki erélyesen feltárta az ajtót, s fény szűrődött be az ágy feletti ablakokon. Remegve ültem az ágy szélén, hideg verej-

ték csurgott homlokomról. A jövevény egy percig tanácstalanul állott, valamit mormogott magában, majd szinte suttogva megszólalt, de láthatóan nem várt feleletet:

- Van itt valaki?

Helyesebbnek véltem, ha felfedem jelenlétemet, mert Heathcliff hangját ismertem meg, s féltem, hogy tovább kutat, ha csendben maradok. Felkeltem és kitártam az alvófülke ajtaját. Sohasem fogom elfelejteni a hatást, amit így keltettem.

Heathcliff az ajtó mellett állt, ingben és nadrágban; a gyertyaviasz ujjaira csepegett, s arca olyan fehér volt, mint háta mögött a fal.

A padló reccsenésére összerázkódott, mintegy villamos ütés alatt; elejtette a gyertyát, mely néhány lépésnyire gurult: rendkívüli izgalmaiban alig bírta felvenni.

- Csak én vagyok az, uram, az ön vendége - kiáltottam, meg akarván kímélni őt a megaláztatástól, hogy ily soká vagyok tanúja gyávaságának. - Sajnálom, hogy kiáltoztam álmomban, de borzalmas látomásom volt. Bocsásson meg, hogy zavart okoztam.

- Eh, az ördög vigye magát, Mr. Lockwood! Bár menne a... - kezdte házigazdám, s egy székre helyezte a gyertyát, látva, hogy nem tudja kezében tartani. - Ki vezette ebbe a szobába? - folytatta, miközben körmeit tenyerébe mélyesztette és fogait csikorgatva igyekezett elnyomni arcizmainak görcsös rángatózását. - Ki volt az? Legszívesebben rögtön kidobnám a pimaszt!

- Zillah, a maga cselédje vezetett ide - feleltem, miközben igyekeztem ruháimat gyorsan magamra kapkodni. - Semmi kifogásom az ellen, hogy megbüntesse, hisz rászolgált. Úgy látszik, az én számlámra akart meggyőződni arról, járnak-e kísértetek a szobában! Hát igen: járnak! Teli ez a hely kísértetekkel és hazajáró lelkekkel. Nagyon jól teszi, ha zárva tartja. Senki sem lenne hálás az álomért egy ilyen barlangban.

- Mit akar mondani, és mit csinál? Feküdjék vissza, és várja meg a reggelt, ha már itt van; de az Isten szerelmére, ne kezdje újból ezt a rettenetes lármát, mintha a nyakát akarnák elvágni!

- Ha bejön az a kis lidérc az ablakon, bizonyosan megfojt! - vágtam vissza. - De nem vagyok hajlandó tovább szenvedni szerető őseinek hajszáját. A nagytiszteletű Jabes Branderham talán anyai ágon rokona önnek? S az a nőcske, az a Catherine Linton vagy Earnshaw, vagy mi is a neve, bizonyára váltott gyermek volt, gonosz kis lélek lehet ám! Azt mondotta nekem, hogy húsz éve kóborol a földön: bizonyára földi vétkeinek méltó büntetése ez!

Alig ejtettem ki ezeket a szavakat, eszembe jutott a Heathcliff és Catherine neve közti kapcsolat, melyet a könyvben felfedeztem. Erről a körülményről teljesen megfedkeztem, s csak most hirtelen jutott az eszembe. Pirultam hebehurgyaságomon. De anélkül, hogy el akartam volna árulni, mennyire tudatában vagyok elkövetett tapintatlanságomnak, sietve hozzátettem:

- Az az igazság, uram, hogy éjszakám felét...

Elhallgattam. Először azt akartam mondani: „E régi könyvek olvasásával töltöttem.” De észbe kaptam, s így folytattam: - ... az ablak szélére írott név olvasásával töltöttem. Egyhangú szórakozás, de elalvás előtt épp annyit ér, mintha magamban számolnék...

- Mi jut eszébe, hogy így beszél velem? - kiáltott fel Heathcliff mennydörgő hangon, vad hévvel. - Hogyan... hogyan merészel így beszélni az én tetőm alatt?... Megőrült vagy honnét veszi a bátorságot?

Fejét öklözte dühében.

Nem tudtam, megsértődjem-e szavai miatt, vagy folytassam magyarázatomat? De annyira feldúltak látszott, hogy megesett rajta a szívem, és elmeséltem neki álmomat, hozzáfűzve, hogy előzőleg sohasem hallottam Catherine Linton nevét, csak épp elalvás előtt olvastam az ablak szélén, s valószínűleg azért öltött testet látomásaimban. Miközben beszéltem, Heathcliff mindinkább visszahúzódott az ágy mögé, úgyhogy végül már nem láttam arcát. Csak szakadozott lélegzetvételéről sejthettem, hogy alig tudja leküzdeni fájdalmát. Nem akartam elárulni, hogy észrevettem ellágyulását, nagy zajjal öltöztem, órákra pillantottam, s panaszkodtam az éjszaka hosszúsága miatt.

- Még csak három óra? Meg mertem volna esküdni, hogy hat felé jár! Úgy látszik, megállt az idő: bizonyára már nyolckor lefeküdtünk.

- Télen mindig kilenckor fekszünk és hajnali négykor kelünk - mondotta fátyolozott hangon, és karja árnyékának mozdulata elárulta, hogy egy könnyet törült le.

- Lockwood úr - tette hozzá -, elfoglalhatja az én szobámat; úgyis csak zavar, ha ilyen korán felkel. Egyébként gyermekes lármájával végképp elűzte álmomat...

- A magamét is elűztem. Inkább lemegyek az udvarra, s ott sétálok hajnalig: akkor majd elindulok hazafelé. Ne féljen, többé nem török be magához! Kigyógyultam a vágyból, hogy akár városi, akár falusi társaságban örömet keressek! Egy értelmes ember elég jó társaság önmagának!

- De még milyen jó társaság! - dörmögte magában Heathcliff. - Fogja a gyertyát, és menjen, ahová akar. De az udvart mégis kerülje el, a kutyák szabadon vannak. A nagy szoba... nem, ott Juno őrködik. Így hát érje be a lépcsővel és a folyosókkal. De most menjen már. Két perc múlva jövök én is.

Engedelmeskedtem neki, legalábbis annyiban, hogy elhagytam a szobát; de nem tudván, hová vezet a keskeny folyosó, meg kellett állnom, és közben tanúja lettem egy olyan babonás jelenetnek, mely furcsa módon ellenkezett vendéglátóm józan eszével. Az ágyhoz lépett, feltépte az ablakot, de közben olyan sírógörcs vett erőt rajta, hogy nem tudott többé uralkodni magán.

- Jöjj, jöjj! - zokogta. - Jöjj, Cathy! Ó, jöjj, csak most még ez egyszer! Drágám, szerelmem, hallgass meg már végre, Catherine!

A kísértet szeszélyes volt, mint a kísértetek általában: semmi jelt nem adott magáról. A hó és a szél azonban vad örvényben rontott a szobába, s még a kezemben tartott gyertyát is eloltotta.

A fájdalom vak és reménytelen kitörése, mely nyomon követte önkívületét, olyan részvétellel töltött el, hogy még a jelenet képtelenségéről is megfeledkeztem. Kissé távolabb húzódtam, sajnálván egyrészt, hogy hallgatóztam, ha még oly kevés ideig is, másrészt, hogy elmeséltem neki nevetséges lázálmomat, mely nála ezt a számomra megmagyarázhatatlan rohamot előidézte. Vigyázva ereszkedtem alá a ház földszintjére, s csakhamar a konyhában találtam magam, ahol sikerült annyi paraszt összekaparnom, hogy gyertyámat meggyújthassam. Nem mozdult más, csak egy szürke cirmos macska; lassan kullogott elő a hamuból, és bánatos nyávogással üdvözölt.

A tűzhelyt padok vették körül, félkörű ívben; elnyúltam az egyiken, cirmos úr pedig közelemben telepedett. Félig már álomba merültünk, mikor felriasztott valaki pihenésünkből. Joseph volt; nehézkesen mászott alá egy létráról, melynek vége egy csapóajtón át a mennyezet homályában tűnt el, s valószínűleg kis kamrájához vezetett. Komor pillantást vetett a lángra, melyet sikerült felélesztenem a tűzhely ív alakú rácsa mögött, elűzte a macskát, és szokott helyére telepedve, pipáját kezdte tömködni. Jelenlétem az ő szentélyében sokkal nagyobb

illetlenség volt, hogysem tudomásul vehette volna: a pipa szopókáját lassan ajka közé vette, karját keresztbe fonta mellén, s nagy füstfelhőket kezdett eregetni. Nem akartam megzavarni élvezetében, s ezért csendben maradtam. Az utolsó szippantás után mélyet sóhajtott, s ugyanolyan méltóságosan vonult vissza, mint ahogyan érkezett.

Most fiatalosabb lépteket hallottam. Már nyitottam számat, hogy jó reggelt kívánjak, de becsuktam, mielőtt még szóltam volna, mert Hareton *sotto voce** imádkozott, mégpedig szépen kicirkalmazott káromkodások formájában, melyeket bőkezűen záporozott minden tárgyra, miközben tűvé tett mindent egy lapátért, hogy az utakat a hótól megtisztíthassa. Lopva felénk pillantott a pad háta felett, anélkül azonban, hogy akár hozzám, akár a macskához egy kedves szót is akart volna szólani. Előkészületeiből azt gyanítottam, hogy rövidesen megnyílik előttem az út, és elhagyván kemény fekvőhelyemet, megmozdultam, hogy kövessem. Ő észrevette ezt, lapátjával egy ajtó felé bökött a háttérben, s dörögve utasított, hogy arra kell mennem, ha el akarom hagyni a helyiséget.

Az ajtó egy másik terembe nyílt, itt már munkában voltak az asszonyok. Zillah kavargó lángot élesztett egy óriási fűtatóval. Heathcliffné pedig a kandalló közelében összekuporodva könyvet olvasott a tűz fényénél. Kezét védekezőn emelte szeme elé, a forróság ellen, s teljesen elmélyedt az olvasásban. Néha feltekintett, hogy megszidja a cselédet, mert telefűjta őt szikrákkal, vagy hogy ellökjön magától egy-egy kutyát, mely kelleténél barátságosabban közeledett orrával az arcához. Meglepődtem, hogy Heathcliffet is itt találtam. Háttal nekem, a tűz közelében állt, s a szegény Zillah-t szidta épp, ki néha abbahagyta munkáját, hogy köténye sarkát szeméhez emelve, panaszosat sóhajtson.

- És te, te hitvány - fordult épp menye felé, mikor beléptem, s olyan ártatlan jelzővel illette, mint féreg vagy jószág, melyet szövegben gondolatjellel szoktak csak jelölni -, már megint lustálkodol? Mások munkával teszik hasznosakká magukat... te, te pedig kegyelemkenyéren élsz! Tedd félre ezeket a számárságokat, és azon légy, hogy hasznodat vegyük! Majd kitöltöm én rajtad a bosszúmat, amiért örökké a lábam alatt vagy, te rongy!

- Leteszem azt, amit maga számárságnak nevez, mert kényszeríthet rá, ha ellenkezem - felelt a fiatalasszony. Becsukta a könyvét, s egy székre lőkte. - De ha elkoptatja is a szitkozódásban a nyelvét, akkor is azt fogom tenni, ami tetszik!

Heathcliff felemelte kezét, s az asszony biztonságosabb távolságra menekült: valószínűleg ismerte már a kéz súlyát. Semmi kedvet sem éreztem ahhoz, hogy kutya és macska harcának szemtanúja legyek, ezért gyorsan előreléptem, mintha a tűz melegét keresném, és mit sem tudnék az imént lezajlott szóváltásról. Mindkettőjükben volt annyi illendőség, hogy abbahagyják az ellenségeskedést. Heathcliff nadrágja zsebébe mélyesztette öklét, hogy így álljon ellen a kísértésnek; Heathcliffné fintort vágott, és a szoba egy távoli sarkába húzódott, hol szavához híven, egész idő alatt, míg a szobában voltam, szobormereven állt. Szerencsére ez nem tartott soká: meghívásukat a reggelire visszautasítottam, s mihelyt pitymallott, tüstént kiszöktem a szabad levegőre, mely most világos volt, tiszta és hideg, mint az érintetlen jég.

Mielőtt a kert végébe értem volna, a tulajdonos utánam kiáltott, hogy álljak meg, s felajánlotta, hogy átkísér a lápon. Jó is volt, mert a domboldal fehér hóhullámok tengerének látszott, s ezeknek csúcsai és mélyedései nem követték a talaj formáit; sok árkot teljesen befedett a hó, s egész buckasorok, melyekre tegnapi sétámból emlékeztem, eltűntek a táj képéről. Idejövet az út egyik oldalán hat-hét yardnyi közökben felállított kövek hosszú vonalát pillantottam meg, szerte az egész pusztaságon; ezek a bemeszelt kövek azt a célt szolgálták,

---

* Halkan (olasz).

hogy tájékozást nyújtsanak a sötétben, valamint az olyan hófúvásokban, mint a mostani, mikor az utat nem lehetett megkülönböztetni a kétoldalt elterülő mély ingoványtól. De most semmi sem látszott ezekből a kövekből, csak itt-ott néhány kiemelkedő sötétebb folt, és vezetőm gyakran figyelmeztetett, hogy jobbra vagy balra térjek, midőn azt hittem, hogy a helyes úton járok.

Kevés szót váltottunk, noha egész Thrushcross Grange parkjának bejáratáig kísért; itt elváltunk, mivel úgy vélte, most már nem tévedhetek el. Búcsúzásképp mindössze kurtán megbiccentettük a fejünket, majd folytattam utamat, most már teljesen magamra hagyatva, mivel a kapus lakása mai napig is üresen áll. A park bejárata két mérföldnyire van Grange-től, de én legalább négyet tettem meg, míg hazaérkeztem, mivel eltévedtem a fák között, és nyakig süppedtem a hóba; csak azok tudják, mi ez, akikkel már történt ilyesmi. De bármilyenek voltak is kerülőim, elütötte már a delet, mire hazaérkeztem, ami azt jelenti, hogy kerek egy óra esett az ismert út minden mérföldjére.

Háziasszonyom és egész segédcsapata elibém szaladt fogadásomra, s élénken bizonygatták, hogy már rég elveszettnek hittek. Mindenki úgy vélte, elpusztultam az éjszaka, s épp azon tanakodtak, hogyan fogjanak hozzá földi maradványaim megkereséséhez. Kértem őket, nyugodjanak meg, hisz már itt vagyok, s bőrig ázva szobámba vánszorogtam. Száraz ruhát vettem fel, s harminc-negyven percig sétáltam fel s alá, hogy átmelegedjem, majd dolgozószobámba húzódtam, bágyadtan és tehetetlenül, mint egy kismacska, szinte még a pattogó tűznek s a messze illatozó kávénak sem tudtam örülni, melyet a szolgáló már elkészített, s szobámba készült felhozni.

Negyedik fejezet

Milyen gyarló szélkakasok vagyunk is mindannyian! Én, aki elhatároztam, hogy szakítok minden társadalmi kapcsolattal, s áldottam jó csillagomat, hogy végre olyan helyet találtam, ahol ezek a kapcsolatok úgyszólván lehetetlenek, én gyenge lélek, miután egészen alkonyatig küzdöttem a levertség s a magány ellen, végül is kénytelen-kelletlen feladtam a harcot! Azzal az ürüggyel, hogy néhány tanácsot kérek itteni berendezkedésemet illetően, megkértem Deannét, aki felhozta vacsorámat, hogy üljön le, míg eszem. Őszintén szólva azt reméltem, hogy szószátyár asztaltársra lelek benne, aki fecsegésével vagy lelket ver belém, vagy álomba ringat.

- Maga nagyon régóta lehet itt - kezdtem. - Hogyan is mondotta? Tizenhat éve?

- Tizennyolc éve, uram! Úrnőm esküvőjekor jöttem ide, hogy az ő szobalánya legyek. Halála után az úr megtartott házvezetőnőnek.

- Értem!

Rövid csend következett. Félttem, hogy nem túlságosan beszédes természetű, kivéve talán, mikor a saját dolgairól van szó, melyek viszont engem nem érdekelnek különösképpen. Miután egy percig így elgondolkozott, öklét térdén pihentetvén, a visszaemlékezés felhőjével vérmes arcán, végül felkiáltott:

- Bizony, sok minden megváltozott azóta!

- Igen, igen - mondtam. - Maga bizonyára sok változást láthatott.

- Sokat! Sok bajt is!

„Most Heathcliff családjára terelem a beszélgetést! - határoztam el magamban. - Hálás téma volna! Különösen a szép fiatal özvegy történetét szeretném ismerni. Vajon erről a vidékről származik-e, vagy idegen, kit ezek a morc őslakók nem akarnak befogadni?” Ezzel a szándékkal kérdeztem hát meg Deannét, miért adja bérbe Heathcliff Thrushcross Grange-et, és miért lakik jóval szerényebb és egyszerűbb környezetben?

- Talán nem elég gazdag ahhoz, hogy fenntartsa a birtokot?

- Nem elég gazdag! Senki sem tudja, uram, mennyi pénze van neki, s vagyona minden évben növekszik. Igen, igen, ő elég gazdag ahhoz, hogy még ennél a háznál is fényűzőbb helyen élhessen... de fukar ember az... haszonleső... Ha be is akarna költözni Thrushcross Grange-be, de meghallaná, hogy egy jó bérlőről beszél valaki, máris lemondana szándékáról, annyira vágnék néhány százassal többet keresni. Furcsa, hogy ilyen kapzsi legyen valaki, ha teljesen egyedül áll a világon!

- Volt egy fia, ha jól tudom?

- Igen, volt neki, de már meghalt.

- És ez a fiatal hölgy, Heathcliffné, ennek a fiúnak özvegye vajon?

- Ezé.

- Honnét származik?

- Boldogult gazdámnak leánya, uram: leánykori nevén Catherine Linton. Én dajkáltam szégyénykét. Azt szerettem volna, hogy Heathcliff úr idejöjjön lakni, akkor ismét együtt lehettünk volna.

- Hogyhogy? Catherine Linton? - kiáltottam fel meglepetten. De egy pillanatnyi gondolkodás után rájöttem, hogy ez nem lehet azonos az én látomásom Catherine-jével. - Tehát - folytattam - elődömet Lintonnak hívták?

- Bizony.

- És ki ez az Earnshaw... Hareton Earnshaw, aki Heathcliff-fel lakik? Rokonok ők?

- Nem, ő a megboldogult Lintonné unokaöccse.

- Következésképp unokatestvére a fiatalasszonynak.

- Igen: ennek a férje is unokatestvére volt: az egyik anyai, a másik apai ágon. Heathcliff Linton úr hűgát vette el.

- Az Earnshaw nevet a Szelesdomb főkapuja felett láttam. Régi család ez?

- Nagyon régi, uram. Hareton az utolsó sarj, ahogy Cathy kisasszony is utolsó a miénkből... mármint a Linton családból. Szelesdombon volt már? Bocsásson meg kíváncsiságomért, de nagyon szeretném tudni, hogy érzi ő most magát?

- Heathcliffné? Igen jó színben volt, és különben is csinos asszony; de mégsem látszik boldognak.

- Istenem! Ezen nemigen csodálkozom. És a gazdáról mi a véleménye?

- Meglehetősen harapós fickó. Ugye eltaláltam?

- Harapós, mint a fűrész foga, és kemény, mint a bazalt. Minél kevesebb dolga lesz vele, annál jobb lesz magának!

- Sok mindenem mehetett keresztül, hogy így elvadult. Tud valamit az életéről?

- Ő az a bizonyos kakukkfiók, uram. Ismerem én az egész életét, csak azt nem tudom, hol született, kik voltak a szülei, és hogyan szerezte meg a vagyonát. Hareton bezzeg kidobta a fészekből, mint egy csupasz verebet. A szerencsétlen fiú talán az egyetlen, aki nem tudja, mint bántak el vele.

- Nos hát, kedves Deanné, keresztényi jócselekedet volna a maga részéről, ha mesélne valamit a szomszédairól. Azt hiszem, úgysem aludnék, ha már le kellene feküdnöm. Legyen olyan kedves, üljön ide mellém és meséljen egy keveset.

- Nagyon szívesen, uram. Megkeresem a kézimunkámat és itt maradok, ameddig csak akarja. De úgy látom, megfázott, hisz úgy didergett az imént. Nem ártana egy kis forró daraleves, hogy elejét vegyük a bajnak.

A derék asszony fontoskodva kivonult, s én a tűz közelébe húzódtam.

Fejem tüzelt, testem borzongott. Mi több, agyam és idegszálaim már-már az önkívülettel határos izgalmi állapotban voltak. Amit éreztem, az inkább félelem volt, mint rosszullet, félelem, mely ma sem múlt még el a mai és a tegnapi nap eseményei miatt. Deanné csakhamar visszajött, kezében egy gőzölgő edénnyel és kézimunka-kosarával. Az edényt a kandalló polcára helyezte, s közelebb húzta székét, szemmel láthatóan örülve, hogy ilyen társas lényre lelt bennem.

- Mielőtt idejöttem - kezdte elbeszélését újabb biztatás nélkül -, csaknem mindig Szelesdombon éltem. Anyám dajkálta Hindley Earnshaw-t, Hareton apját, s így megszokott játszótársa voltam a gyerekeknek. Segítettem a háztartásban s a földeken, és sokat lábatlan-kodtam a tanya körül is, készen arra, hogy elvégezzek minden munkát, amit csak rám bízhatnak.

Egy szép nyári reggelen - jól emlékszem, az aratás elején voltunk még - az öreg Earnshaw úr útiruhában jött le szobájából; miután kiadta utasításait Josephnek, Hindley, Cathy s énfelem fordult - mert én is ott ültem közöttük, ott ettem a zabkásámat - és így szólt, fiához intézve szavait:

- Nos, gyerekek, ma átnézek Liverpoolba. Mit hozzak nektek? Kérjétek, amit akartok, csak valami nagy dolog ne legyen, mert gyalog megyek s jövök, márpedig oda is, vissza is hatvan mérföld, nem kis távolság!

Hindley hegedűt kért, aztán Cathy kisasszonyt kérdezte meg az apja; ő még alig múlt hatéves, de meg tudta már ülni az istálló bármelyik lovát, és ostor mellett döntött. Rólam sem feledkezett meg az úr, hisz jószívű volt, ha néha szigorú is. Megígérte, hogy teletömi a zsebét almával és körtével a számomra, azzal megcsókolta gyermekeit, búcsút intett felénk s elindult.

Háromnapi távollétét hosszúnak találtuk, s a kis Cathy gyakran kérdezősködött, mikor jön vissza az apja. Earnshaw-né vacsorára várta a harmadik estén, s az étkezés óráját egyre későbbre kellett halasztania; de még mindig nem érkezett meg, s a gyermekek belefáradtak, hogy mindig kiszaladjanak a kapuig lesni, jön-e már. Leszállt az éjszaka, anyjuk aludni küldte a gyerekeket, de azok könyörögtek, hadd maradhassanak még. Tizenegy órakor lassan kinyílt az ajtó, s az úr belépett. Egy székre vetette magát, nevetve és nyögdécselve, és kért, hogy ne menjünk a közelébe, mert alig él a fáradtságtól. Három országért sem tenné meg még egyszer ezt a sétát!

- És még hozzá ez is olyan nehéz, hogy majd megszakadtam belé - mondta, szétnyitván köpenyegét, melyet eddig összegöngyölve tartott az ölében. - Ide nézz, asszony! Soha így ki nem fáradtam még életemben, de fogadd is úgy terhemet, mint Isten ajándékát, noha majdnem olyan fekete, mintha az ördög szülte volna.

Körbe álltunk, és Cathy kisasszony háta mögül szurtos, rongyos, fekete hajú kisfiút pillantottam meg, már elég nagy volt ahhoz, hogy járni és beszélni tudjon, sőt arca után ítélve idősebb lehetett Catherine-nél; mégis, mikor a földre lerakták, csak állt és bámult maga köré, s valami zagyvaságot kotyogott, amit senki sem értett. Rémülten néztem, s Earnshaw-né megtudakolta férjétől, mi jutott eszébe, nyakukra hozni ezt a cigánypurdét, mikor nekik maguknak is van kit nevelniük és táplálniuk? Mit akar vele? Megbolondult? Az úr megpróbált magyarázkodni. De nagyon ki volt merülve, s felesége szemrehányásai közepette csak annyit érthettem, hogy Liverpool utcáin találta az éhségtől félig halott, elhagyott és csaknem néma fiút. Felszedte az utcáról, és hozzátartozói iránt érdeklődött. Senki sem tudta, ki gyereke, s mivel az úrnak pénze is, ideje is fogytán volt, helyesebbnek vélte, ha magához veszi, mint hogy a költséges és hiábavaló kutatással bíbelődjék: mert azt rögtön feltette magában, hogy nem fogja a fiút ilyen állapotban otthagyni. Végül Earnshaw-né is kiadta mérgét és lecsillapodott, az úr pedig meghagyta nekem, hogy mossam meg a lelencet, s adjak neki tiszta ruhát, mert a gyerekekkel együtt kell aludnia.

Hindley és Cathy csak figyelt és hallgatott, míg helyreállt a rend; ekkor mindketten nekiestek, hogy kikutassák apjuk zsebeit az ajándékok után, melyeket megígért nekik. Hindley már tizennégy éves volt, de mikor előhúzta a darabokra tört hegedű roncsait a kabátból, menten sírva fakadt. Ami Cathyt illeti, mikor megtudta, hogy apja elvesztette az ostort, miközben a talált fiúval foglalkozott, dühödt fintort vágott, és kiköpött az ostoba kis jövevény felé, mire

viszont apjától kapott egy pofont, hogy máskor ne legyen ilyen modortalan. Mindketten tiltakoztak az ellen, hogy megosszák vele ágyukat vagy akár csak szobájukat is, s magam sem tanúsítottam több belátást, mikor a lépcső küszöbén helyeztem el, abban a reményben, hogy talán megszökik reggelre. Akár véletlenül, akár azért, mert meghallotta Earnshaw úr hangját, ennek ajtaja elé telepedett, s az ott találta, mikor kilépett szobájából. Rögtön utánajárt, hogyan jutott oda a fiú, s nekem be kellett vallanom az igazságot; álnokságom és embertelenségem megtorlásaképpen elzavartak a háztól.

Így vonult be Heathcliff a családba. Mikor néhány nap múlva visszatértem (egy percig sem gondoltam ugyanis, hogy száműzetésem örök időre szóljon), megtudtam, hogy Heathcliff névre keresztelték: így hívták egyik fiukat, aki még jóval előbb meghalt. Ez a név kereszt- és családneve is lett egyúttal. Cathy kisasszonnyal igen jól megfértek, de Hindley utálta, és az igazat megvallva, én is hasonlóképp éreztem irányában. Kínoztuk és méltatlan módon bántunk vele; ekkor ugyanis nem voltam még elég érett ahhoz, hogy ésszel felérjem aljasságomat, és úrnőm sohasem lépett közbe, ha igazságtalanul bántunk a jövevénnel.

Morcos és elfásult gyermeknek látszott, lelkét talán megkeményítette a rossz bánásmód; szemrebbenés nélkül fogadta Hindley ütéseit, könnyet sohasem ejtett, csípéseimnek sem volt más hatásuk, mint hogy nagyot sóhajtott, és tágra nyitotta szemét, mintha maga okozott volna fájdalmat magának, és ezért senkit sem lehetne hibáztatnia. Ez az egykedvűség dühbe gurította az öreg Earnshaw-t, különösen mikor rajtakapta fiát, hogy üldözi a szegény kis árvát, ahogy ő a jövevényt nevezni szokta. Egészen különös módon szerette Heathcliffet, meg volt győződve, hogy mindig igazat mond (keveset beszélt, de általában igazat mondott), sokkal jobban kényeztette, mint Cathyt, aki túlságosan féktelen és önfejű volt ahhoz, hogy kedvence lehessen.

Így hát Heathcliff kezdettől fogva csak bajt okozott a családban. Earnshaw-né halálával, két évvel később, Hindley úr inkább zsarnoknak érezte apját, mint barátnak, Heathcliffre pedig úgy nézett, mint apja gyengeségének és saját jogainak bitorlójára. Minél többet gondolt ezekre az igazságtalanságokra, annál több keserűség gyűlt fel benne a betolakodóval szemben. Kezdetben vele rokonszenveztem, de mikor a gyermekek kanyarót kaptak, és nekem anyjuk helyett kellett ápolnom őket, érzéseim ugyancsak megváltoztak. Heathcliffet veszedelmesen megtámadta a baj: mikor a legbetegebb volt, azt akarta, hogy szüntelenül ágya mellett legyek, nyilván érezte, milyen jól bánok vele, de azt már nem vette észre, hogy csak parancsra teszem. Mégis, be kell vallanom, ő volt a legnyugodtabb gyerek, akivel ápolónak valaha is dolga volt. Egészen más volt, mint a két másik gyerek, s ez rábírt, hogy valamivel elfogulatlanabb legyek irányában. Cathy és bátyja teljesen kimerítettek, ő viszont birkatürelemmel viselte a bajt. Tudtam azonban, hogy ennek inkább a rosszal szembeni edzettsége, mintsem lelki szelídsége az oka.

Kilábalt a betegségből, és az orvos azt állította, hogy ez nagymértékben az én érdemem: meg is dicsért buzgóságomért. A dicséret nagyon jólesett, elnézőbb lettem az iránt, aki miatt részem volt benne, és így Hindley elvesztette utolsó szövetségését. De azért nem rajongtam Heathcliffért, és gyakran tűnődtem magamban, mit is szeret az urunk ezen a mogorva fiún, aki tudomásom szerint sohasem mutatkozott hálásnak jótéteményeiért. Nem volt szemtelen pártfogójával szemben, inkább csak érzéketlen, noha nagyon is tudta, milyen hatalma van amannak szíve felett, és csak egy szót kellene szólnia, hogy az egész ház az ő kívánságait teljesítse. Így például jól emlékszem, hogy Earnshaw egy pár csikót vett egyszer a községi hetivásáron: egyet-egyét mindkét fiú számára. Heathcliff választotta a szebbiket, de az csakhamar lesántult; mikor észrevette ezt, így szólt Hindleyhez:

- Cseréljünk lovat, én nem szeretem már az enyémet. Ha nem akarsz, megmondok apádnak, hogy háromszor vertél meg ezen a héten, és megmutatom neki a karomat: vállamig csupa kék folt. - Hindley nyelvet öltött rá, és pofon ütötte. - Ide azt a lovat - követelte Heathcliff, és a tornácra menekült (mert az istállóban voltak) -, a végén úgyis ideadod, és ha megmondom, hogy versz, visszakapod a verést kamatostul!

- Takarodj, kutya! - kiáltotta Hindley, s megfenyegette egy vassúllával, mellyel a burgonyát s a szénát szokták mérni.

- Csak dobj meg! - biztatta a másik és állt mozdulatlanul. - Majd elmesélem, mivel dicsekedtél! Hogy kiteszed a szűrőmet, ha apád meghal. Meglátjuk majd, nem te röpülsz-e ki innét!

Hindley elhajította a súlyt, az Heathcliffet melle közepén találta; összeesett, de újra felkelt, tántorogva, sápadtan, akadozó lélegzettel. Ha meg nem akadályozom, tüstént az úrhoz megy, akinél bizonyára teljes elégtételt kapott volna, hisz állapota minden szónál ékeesebben szólt a bűnös ellen.

- Fogd a csikómat, te csavargó! - mondotta Hindley. - Bár kitörnéd a nyakadat rajta; fogd és menj az ördögbe vele, nyomorult kakukkfű! Menj az apámhoz, és csald ki mindenét a hízeltkedéssel. De azután mutasd is meg, hogy ki vagy, te sátánfajzat! Itt van, fogd, és bár dobna le magáról, és repedne szét a koponyád!

Heathcliff odalépett, hogy eloldja a csikót, és a másik jászolhoz kösse; épp megkerülte az állatot, mikor Hindley, befejezván szavait, a ló lábai alá lökte és meg sem várva, hogy beteljesedik-e óhaja, hanyatt-homlok menekült.

Magam is meglepődtem, milyen hidegvérrel kelt fel a fiú, és folytatta azt, amit megkezdett. Kicserélte a nyergeket és az egész felszerelést, majd leült egy szénarakásra, hogy kipihenje az ütések, mielőtt visszamegy a házba. Könnyen rá tudtam beszélni, hogy az elszenvedett zúzóadásokat a lóra fogja: nem sokat törődött vele, mit szólnak hozzá, ha egyszer megkapta azt, amire vágyott. Különben is oly ritkán panaszkodott az ehhez hasonló összekapások miatt, hogy úgy képzeltem, nem bosszúálló természetű; hogy mennyire tévedtem, azt rövidesen meg fogja látni.

Ötödik fejezet

Az évek múltával Earnshaw úr ereje mindinkább hanyatlott. Világéletében tevékeny ember volt, és virágzó egészségnek örvendett, de most hirtelen elhagyta ereje, és mikor így a tűz sarkába kényszerült, különösen ingerlékeny lett a természete. Minden apróság felizgatta, s magánkívül lett a legkisebb gyanúra, hogy tekintélyét ki meri kezdeni valaki. Különösen azt nem tudta eltűrni, hogy kedveltjének valaki parancsolgasson, vagy éppen szigorúbban szóljon rá. Kínos féltékenységgel vigyázott, nehogy durva szóval illesse valaki a fiút. Úgy látszik, fejébe vette, hogy mivel ő szereti Heathcliffet, a többiek mind gyűlölik, és nincs más vágyuk, mint hogy valamiképp ártsanak neki. Ez nagy kárára vált a gyerekek, mert a legjobb szándékúak közülünk, nem akarván ellenkezni az úrral, belenyugodtak részrehajlásába, s ez csak táplálta Heathcliff gőgjét, csak növelte jellemének megátalkodottságát. Mindez azonban már szükségszerűnek látszott előttünk. Kétszer-háromszor megtörtént, hogy Hindley az apja jelenlétében támadt rá Heathcliffre, ami alapos dühbe gurította az öreget, s az még inkább fokozódott, mikor meglátta, mennyire gyenge még ahhoz is, hogy botjával megfenyítse az engedetlen.

Lelkipásztorunk (aki úgy biztosította megélhetését, hogy leckéket adott a kis Earnshaw-knak és a kis Lintonoknak, közben pedig maga művelte tenyéri földecskéjét) azt tanácsolta, küldjék a fiatalembert kollégiumba. Mr. Earnshaw beleegyezett, bár nem szívesen, mert kijelentette:

- Hindley semmire sem való, és nem lesz belőle semmi, akárhová megy is!

Őszintén reméltem, hogy most már békében leszünk. Fájt a gondolat, hogy urunk élete jó cselekedete miatt vált ily szomorúvá. Úgy képzeltem, hogy a betegséggel s a korral járó ingerlékenységét tulajdonképp családi bajai okozták, amint ő is vallotta. Valójában, tudja, uram, szervezetének gyöngülése volt az oka mindennek. Ám továbbra is nyugodtan élhattünk volna, ha nincs ott Cathy kisasszony és Joseph, a szolga. Az utóbbit bizonyára látta is odaát. Nem ismertem és nem ismerek ma sem nagyobb és megátalkodottabb farizeust önála; úgy ki tudja forgatni a bibliát, hogy az áldást mind magának gereblyézi halomba, s az átkot mind a más fejére szórja. Ügyessége, mely főként szentbeszédek tartásában és kegyes mondások hangoztatásában érvényesült, mély hatást gyakorolt Earnshaw úrra, és minél inkább gyengült gazdánk, annál inkább erősebb lett Joseph befolyása. Szüntelenül zaklatta, hogy foglalkozzék többet lelki üdvösségével, és nevelje nagyobb szigorral gyermekeit. Rábírta, hogy Hindleyben már csak menthetetlen bűnöst lásson, és minden este kifogyhatatlanul szapulta Heathcliffet és Catherine-t; és mindig azzal hízelt Earnshaw gyengéjének, hogy főképpen a lányt hibáztatta mindenért.

Bizony, hogy olyan szokásai voltak Cathynek, amelyeket más gyermeknél még sohasem láttam. Türelmünk ötvenszer is elfogyott miatta napjában: attól a perctől, hogy felkelt, addig, amíg elaludt, nem volt egy pillanatunk sem, hogy ne kellett volna valami csintalanságától tartanunk. Nem fért a bőrébe, nyelve folyton járt... énekelt, nevetett, bosszantotta azokat, akik nem tettek úgy, mint ő. Megfőkezhetetlen kis boszorkány lett belőle, de senkinek sem volt vidámabb szeme, hízelgőbb mosolya és könnyebb lába az egész környéken. Egyébként nem hiszem, hogy rosszat akart volna. Mert valahányszor megrikatott valakit, ritkán fordult elő, hogy mellette ne maradt volna; addig vigasztalta, amíg csak az illető abba nem hagyta a sírást a kedvéért. Szerfelett rajongott Heathcliffért. A legnagyobb büntetés, amit ki lehetett eszelni számára, az volt, hogy nem engedték a fiú közelébe; pedig hányszor kapott ki miatta! Játék közben legszívesebben a kis zsarnok szerepét vállalta: kemény keze volt, és parancsolt

minden társának. Megpróbált így bánni velem is, de én nem akartam teljesíteni parancsait, és vonakodtam alávetni magam szeszélyeinek, s ezt tudtára is adtam.

Ami Earnshaw urat illeti, ő nemigen tűrte a tréfát gyermekeitől; mindig szigorú volt velük és komoly. Catherine nem tudta megérteni, hogy apja ingerlékenyebb és kevésbé türelmes betegségében, mint amilyen azelőtt, egészséges napjaiban volt. Ingerült rendreutasításaiért azzal kárpótolta magát, hogy alaposan felbosszantotta. Semmi sem okozott neki nagyobb örömet, mint az, ha mindnyájan őt szidtuk, és ő szembeszállhatott velünk elszánt, szemtelen pillantásával s mindig kész válaszaival. Kigúnyolta Joseph kegyes átkait, engem alaposan megleckéztetett, s rendszerint azzal ejtette kétségbe atyját, ami legjobban fájt neki: megmutatta, hogy tettetett szemtelensége, amit az öregúr őszintének vélt, nagyobb hatással van Heathcliffre, mint az ő jósága. A fiú ugyanis mindenben és mindenkor engedelmeskedett a kislánynak, neki pedig csak akkor, ha maga is éppen így akarta. Cathy egész nap a lehető legcsúnyábban viselkedett, este néha hízelegni próbált az öregnek, hogy kibékítse.

- Nem, Cathy - mondta ő -, nem tudlak szeretni; rosszabb vagy, mint a bátyád. Menj, imádkozzál, gyermekem, és kérd a Jóisten bocsánatát. Félek, hogy anyád és én nemigen lehetünk rá büszkék, hogy felneveltünk téged.

Erre a kislány kezdetben sírva fakadt, de minél több visszautasítás érte később, annál megátalkodottabb lett, és már csak nevetett, mikor azt tanácsoltam neki, hogy bánja meg hibáit, és kérjen bocsánatot.

Végre ütött az óra, mely véget vetett Earnshaw úr földi megpróbáltatásainak. Csendesen halt meg, egy októberi estén, a tűz előtt. Nagy szélvihar dühöngött a ház körül és jajgatott a kéményben; istenítélet-idő volt, de mégsem hideg. Együtt ültünk; én a tűznél valamivel távolabb kötöttem, Joseph a bibliát olvasta az asztalnál (mert a cselédek is a teremben tartózkodtak, miután elvégezték a dolgukat). Cathy kisasszonynak fájt valamije, és ezért csendesen viselkedett; apja lábának dőlt, Heathcliff pedig a padlón feküdt, és fejét Cathy térdén pihentette. Emlékszem, hogy az úr, mielőtt kiszenvedett, lányának szép haját simogatta - nemigen volt alkalma őt kedvesnek látni - és megkérdezte:

- Miért nem lehetsz mindig jó kislány, Cathy?

Az feléje emelte arcát, és nevetve válaszolt:

- Miért nem vagy mindig jó ember, papa?

De mikor látta, hogy ez ismét rosszul esik neki, megcsókolta kezét, és megígérte, hogy énekekkel fogja elaltatni. El is kezdte halkán a dalt, és nem hagyta abba, míg apja ujjai el nem engedték az övéit, és feje mellére nem hanyatlott. Akkor csendre intettem, és kértem, ne mozduljon, mert hátha felébred az alvó. Némán kuporogtunk, akár az egerek, egy jó félórán keresztül, és még tovább is így maradtunk volna, ha Joseph, befejezván olvasmányát, fel nem kel, hogy felébressze gazdáját, elmondassa vele imádságait, és szobájába vezesse. Közelebb lépett, nevén szólította, és megérintette a vállát; mivel azonban az úr nem mozdult, Joseph rávilágított a gyertyával, és alaposan szemügyre vette. Tudtam, hogy valami baj történt, mikor letette a gyertyát és megfogván a gyermekeket karjuknál, halkán elküldte őket, menjenek fel szobájukba, zajt ne csináljanak, és imáikat mondják csak el egyedül ma este, neki még lesz valami dolga ideleinn.

- Előbb jó éjszakát akarok kívánni papának! - felelt Catherine és nyaka köré fonta karját, mielőtt még ebben megakadályozhattuk volna. Szegény gyermek rögtön felérte ésszel a csapást.

- Ó, hisz meghalt! Heathcliff! Meghalt!

És mindketten felzokogtak, szívettépőn.

Panaszos jajveszékelésem elvegyült az övékkel. De Joseph ránk mordult, hogy ne bőgjünk így egy szent miatt, aki már az égben van. Majd küldött, vegyem kabátomat, és szaladjak Gimmertonba az orvosért és a papért. Nemigen értettem, miféle szolgálatot tehetnek még ezek a megboldogultnak. Mégis nekivágtam az esőnek és a szélnek, s magammal hoztam legalább az egyiket, az orvost, a másik megígérte, hogy eljön délelőtt. Hagytam, hogy Joseph elmagyarázza, mi történt, magam pedig a gyerekek szobájába szaladtam. Ajtajuk félig nyitva volt, és láttam, hogy még nem feküdtek le, pedig már elmúltott éjfél. De nyugodtaknak látszottak, és nem volt szükségük vigasztalásra. Szegénykék sokkal ügyesebben vigasztalták egymást, mint én tehettem volna. Soha nem festette pap szebbnek az eget, mint ők, ártatlan párbeszédükben, s miközben zokogva hallgattam őket, nem tudtam megállni, hogy ne kívánjam, bár mindnyájan egyek lehetnének ott, boldogságban és biztonságban.

Hatodik fejezet

A temetésre Hindley is megérkezett; de ami leginkább meglepett bennünket, s a legtöbb suttogásra adott okot a szomszédoknál: asszonyt hozott magával. Ki volt ez az asszony, és hol született - ezt sohasem mondta meg nekünk. Valószínűleg nem volt sem neve, sem hozománya, hisz különben miért is titkolta volna házasságát apja előtt?

Ez az asszony nem úgy festett, mint aki sok vizet fog zavarni a házban. Amint átlépte a küszöböt, szemmel láthatóan mindentől el volt ragadtatva, kivéve a temetési előkészületeket s a virrasztók jelenlétét. Viselkedéséből arra következtettem, hogy nem tökéletes. Szobájába szaladt, engem is magával vonszolt, jöllehet a gyermekeket kellett volna öltöztetni, ott leült, borzongva, összekulcsolt kezekkel, és szüntelen azt kérdezte:

- Elmentek már?

Majd hisztérikus felindultsággal mesélte el, mennyire borzad a fekete színtől; remegett, rémüldözött, majd sírva fakadt, és mikor megkérdeztem, mi leli, azt felelte, nem tudja, csak nagyon fél a haláltól. Én úgy véltem, őt sem fenyegeti jobban a halál, mint engem. Meglehetős törékeny volt, de még fiatal, viruló; szeme villogott, mint a gyémánt. Feltűnt ugyan, hogy kifulladás a lépcsőn, hogy összerezzen a legkisebb zajra, és néha aggasztóan köhög. De nem gondoltam rá, hogy ezek baljós jelek lehetnek, és semmi sem indított arra, hogy rokon-szenvezzem vele. Mi nem nagyon dörzsölődünk errefelé az idegenekhez, megvárjuk, míg ők közelednek felénk.

A fiatal Earnshaw nagyon megváltozott a háromévi távolléte alatt. Lefogyott, megsápadt, öltözködése, beszéde egészen idegen volt. Megérkezése napján meghagyta Josephnek és nekem, hogy ezentúl a hátsó konyhában tartózkodjunk, és adjuk át neki a nagy szobát. Sőt, egy kis szobát tapétával és szőnyeggel akart átalakítani. Feleségét azonban úgy elbájolta a fehér padló, a hatalmas kandalló s benne az izzó parázs, úgy tetszettek neki az óntálak, a teásdobozok és kőedények, sőt még a kutyák vacca is, nemkülönben a tágas helyiség, hogy Hindley csakhamar feleslegesnek találta tervét, és elállt tőle.

A fiatalasszony nagyon örült, hogy sógornőre talált az új rokonok között; mindig együtt volt Catherine-nel, ölelgette, futkározott vele, s kezdetben el is halmozta ajándékokkal. Ám hamarosan alábbhagyott lelkendezése, s miközben ő elhidegült, Hindley valóságos zsarnokká változott. Az a néhány szó, mellyel felesége elárulta, hogy Heathcliff nem tetszik neki, felébresztette régi gyűlöletét a fiú ellen. A cselédek közé száműzte körükből, és még a lelkész oktatását is megvonta tőle: ehelyett azt kívánta, hogy a földeken dolgozzék, s ugyanolyan munkára kényszerítette, mint egy béresgyereket.

Heathcliff kezdetben aránylag könnyen viselte el ezt a lefokozást, hisz Cathy megtanította mindenre, amit az órákon hallott, és együtt dolgozott, játszott vele a földeken. Úgy látszott, vadember lesz mindkettejükből; a fiatal gazda mit sem törődött viselkedésükkel, bánta is ő, mit csinálnak naphosszat, csak ne kerüljenek a szeme elé. Még azzal sem igen törődött volna, járnak-e templomba vasárnaponként, ha Joseph és a lelkész szemrehányást nem tesz neki a gyerekek távolléte miatt; ilyenkor Heathcliffnek verés járt, Catherine-t pedig eltiltotta az ebédétől vagy a vacsorától. Az volt a legnagyobb örömük, ha kiszaladhattak a lápra, és az egész napot ott tölthették: az ilyesmiért kirótt büntetésen hovatovább már csak nevettek a háziak. A lelkész annyi fejezetet adhatott fel könyv nélkül Catherine-nek, amennyit csak akart, Joseph pedig addig üthette Heathcliffet, míg csak el nem zsibbadt a karja belé, ők megfeledkeztek mindenről, mihelyt együtt lehettek ismét, és bosszújukon törhették fejüket. Gyakran sírtam

titokban, mivel láttam, napról napra megátalkodottabbak lesznek, de egy szót sem mertem szólni nekik, félvén, hogy még azt a kis bizalmukat is elvesztem, amit irántam tanúsítottak a szegény kis mostohák.

Egy vasárnap este kikergették őket a nagyszobából, mivel lármát csaptak, vagy valami hasonló vétket követtek el. Vacsorázni hívtam őket, de nyomukat sem leltem. Padlástól a pincéig átkutattuk a házat, nemkülönben az istállókat és az udvart: mintha a föld nyelte volna el őket. Végre Hindley dühében megparancsolta, hogy lakatolják le az ajtókat, és megtiltotta, hogy beengedjék őket ez éjjel. Mindenki lefeküdt. Engem azonban a nyugtalanság nem hagyott aludni, kinyitottam az ablakot, és egész éjszakámat ott töltöttem, noha esett az eső: elhatároztam, hogy a tilalom ellenére is kaput nyitok nekik, ha visszatérnek. Kis idő múlva lépteiket hallottam az úton, és egy kézilámpás fénye villant át a sövényen. Kendőt vettem a fejemre és leszaladtam, nehogy felébredszék Earnshaw-t kopogtatásukkal. Heathcliff volt, legnagyobb rémületemre, egyedül.

- Hol van Catherine kisasszony? - kiáltottam rá izgatottan. - Csak nem történt valami baja?

- Thrushcross Grange-ben van - felelte -, és én is ott lennék, ha szívesebben marasztaltak volna.

- Nos jó, majd meglátja, mit kapnak ezért - mondtam neki. - Majd csak akkor nyugszik meg, ha már kidobták innét? Mi a csudát csináltak Thrushcross Grange felé?

- Hadd vetem le ezt az átázott ruhát, aztán mindent elmesélek, Nelly.

Vigyázatra intettem, nehogy a gazdát felébredszük, s miközben átöltözött, ott álltam mellette, várván, hogy elolthassam a gyertyát. Ő pedig így folytatta:

- Cathyvel megszöktünk a mosókonyhán át, hogy kedvünkre sétálhassunk. Mikor megláttuk Thrushcross Grange fényeit, az az ötletünk támadt, hogy megnézzük, vajon a Linton gyerekek is a sarokban kuksolnak-e, miközben szüleik a tűznél esznek, isznak, énekelnek, nevetnek és enyelegnek. Maga így gondolná? Vagy szentbeszédet olvasnak, s egy öreg szolga tanítja őket a jó erkölcsre, aki, ha nem felelnek illedelmesen, azzal bünteti őket, hogy egy oldalnyi szentírási nevet magoltat be velük?

- Aligha! Mert illedelmes gyerekek ők, nem érdemlik meg azt a bánásmódot, amelyben maguk részesülnek, rossz viselkedésük miatt.

- Elég volt a prédikációból, Nelly, mindez úgyis ostobaság. Egyfolytában futottunk Szelesdombtól a park bejáratáig. Catherine lemaradt, mivel mezítláb volt. Cipőjét megkeresheti holnap, Nelly, a mocsárban. Becsúsztuk a sövény egyik nyílásán, végigtapogatóztunk az úton, és letelepedtünk egy virágágyon, a szalon ablaka alatt. Innen szüremlett a fény; nem zárták be a zsalugátert, s a függönyöket csak félig húzták össze. Ha felkapaszkodtunk a falra, s az ablak párkányára akaszzkodtunk, beláthattunk a szobába, és odabenn... ó, ez valóban gyönyörű volt... piros szőnyeget láttunk, székeket és asztalokat, mind pirossal bevonva, aranyos szegélyű, ragyogóan fehér mennyezetet, közepén pedig üveggyöngyök egész záporát: ezüstláncokon csüngtek alá, és gyertyák szelíd fényében csillogtak. Az öreg Linton és felesége nem volt ott, csak Edgart és húgát láttuk. Nem volt meg minden okuk rá, hogy boldogok legyenek? Mi bizony az égben éreztük volna magunkat! De hát tudja-e, mit csináltak ezek az illedelmes gyerekek? Isabella - azt hiszem, tizenegy éves lehet, egy évvel fiatalabb, mint Cathy - a szoba egyik végében hevert a padlón, és úgy ordított, mintha boszorkányok döfködnék tüzes vasvillával; Edgar, a tűz közelében, csendesen sírdogált. Az asztal közepén egy kiskutya vinnyogott és kapálózott a lábaival; kölcsönös szemrehányásaikból megértettük, hogy csaknem szétépték szegényt. Így szórakoztak az ostobák! Összevesznek egy maroknyi

meleg szőrön, majd bögni kezdenek, mert már egyiküknek sem kell, amiért az előbb még hajba kaptak. Jót neveltünk ezeken az elkényeztetett kölykökön, és ugyancsak lenéztük őket. Ugyan kellett nekem az, amire Cathy vágyik? Vagy látott már minket azzal szórakozni, hogy versenyt zokogva hempergünk a szoba két sarkában? Akkor sem cserélném el helyemet Edgar Lintonéval Thrushcross Grange-ben, ha ledobhatnám Josephet a legmagasabb háztetőről, és Hindley vérével festhetném be az egész homlokzatot!

- Elég! Elég! - szakítottam félbe. - Még mindig nem mondta meg, Heathcliff, hol hagyta Catherine-t.

- Mondottam már, hogy nagyot neveltünk - folytatta. - A Linton gyerekek meghallották, és hanyatt-homlok az ajtóhoz szaladtak. Csend volt egy darabig, majd nagy ordítást hallottunk: „Jaj, mama, mama! Jaj, papa, mama! Jaj, segítség!” - valami hasonlót kiabáltak. Rettenetes zajt csaptunk, hogy még jobban megijesszük őket, majd elengedtük az ablak párkányát, mert hallottuk, hogy félrehúzzák a reteszeket, és jobbnak láttuk menekülni. Kézen fogtam Cathyt, és magammal vonsoztam, mikor hirtelen a földre bukott. „Menekülj, Heathcliff, menekülj!” - suttogetta. - Ránk eresztették a bulldogot, és most nem enged el!” Bokájába harapott a dög: hallottam dühös morgását. Cathy azonban meg se mukkant, nem bizony! Szégyellte volna, még ha egy megvadult tehén öklelte volna is fel! De annál jobban ordítottam én: úgy átkozódtam, hogy a földkerekség minden ördögét elijesztettem volna. Megragadtam egy követ, és az állat állkapcsai közé szorítottam, hogy minden erőmmel beledugjam a torkába. Végül is előkerült egy nyomorult szolga, kezében istállólámpával. „Fogd meg, Skulker, fogd meg!” - kiáltozta. De mindjárt alább adta, mihelyt megpillantotta Skulker zsákmányát; addig szorongatta a kutya torkát, míg az végre elengedte Cathy lábát; vérvörös nyelve fél méternyire kilógott a pofájából, szájából véres nyál csorgott. Felemelte Cathyt, aki félájult volt, nem annyira a félelemtől, mint inkább a fájdalomtól. Bevitte a házba; követtem, fenyegetőzve és szitkozódva.

- Mit hoz, Robert? - kiáltott ránk Linton a bejáratnál.

- Skulker egy kislányt fogott, uram, s ez a fiú is vele volt - rázta felém öklét. - Bizonyára tolvajok cimborái, így akarták őket a házba csempészni, az ablakon át, hogy majd kinyissák a kapukat, ha mindenki alszik, azok meg kedvükre lemészároljanak bennünket. Fogd be a szád, te bűdös tolvaj! Ezért még az akasztófára kerülsz! Mr. Linton, ne tegye le a puskáját!

- Nem én, Robert! - kiáltotta a vén hülye. - Tudták a gazemberek, hogy tegnap vettem be a pénzt a bérlőktől, azt remélték, jó fogást csinálnak! Kerüljetez beljebb; majd gondoskodom, hogy méltón fogadjuk őket. Tedd rá az ajtóra a láncot, John. Adj inni Skulkernek, Jenny. Megtámadni egy közéleti méltóságot a saját kastélyában, még hozzá vasárnap estéjén! Mire nem vetemednek még ezek az arcátlanok! Drága Marym, jöjj ide! Ne félj, csak egy gyerek... de a gonoszság máris ott ül az arcán. Nem volna igazi jótétemény az ország számára, ha menten felakasztanák, mielőtt még az arcvonásain tükröződő gonoszság tetteiben is megnyilvánulna?

A csillár alá állított engem, Lintonné feltette szemüvegét, és őszinte borzadályal tárta szét karját. A gyáva kölykök is odasettenkedtek, Isabella remegve suttogetta:

- Milyen ijesztő alak! Zárd a pincébe, papa. A cigányasszony fiához hasonlít, aki ellopta a szelídített fécánomat! Ugye, Edgar?

Miközben így szemügyre vettek, belépett Cathy, és az utolsó szavak hallatára nagy nevetésre fakadt. Edgar Linton, miután gyanakodva végigmérte, eléggé magához tért ahhoz, hogy felismerje. Hisz gyakran láthatnak a templomban, ha máshol nem is.

- De hisz ez Earnshaw kisasszony! - mondotta egész halkan az anyjának. - Hogy megharapta Skulker! A lába csupa vér!

- Earnshaw kisasszony? Miféle ostobaság! - kiáltott fel a hölgy. - Earnshaw kisasszony, és egy ilyen csavargóval kóborol? De mégis, igazad van: gyászt visel a gyerek! Igen, biztosan ő! És talán egész életére megsántult!

- Micsoda bűnös könnyelműség a bátyjától - fordult most tőlem Cathy felé Linton. - Hallottam Shilderstől, uram (így hívták a lelkipásztort), hogy a legnagyobb istentelenségben hagyja felnevelkedni! De ki ez a másik? Hol szedte fel ezt a kísértőt? Ó, tudom már, ez az a talált gyerek, a boldogult szomszédunk hozta magával Liverpoolból... valami spanyol vagy amerikai fajzat!

- Mindenesetre gonosz kölyök - jegyezte meg az idős hölgy -, és sehogy sem illik becsületes házba. Hallottad, hogyan beszélt? Megbotránkoztat, hogy gyermekeim is hallhatták...

Újabb káromkodásba törtem ki - bocsásson meg, Nelly -, erre megparancsolták Robertnek, hogy tegye ki a szűrőmet. Én azonban nem akartam elmenni Cathy nélkül, mire az inas magával vonszolt a kertbe, kezembe nyomta ezt az istállólámpát, és azt üzente, hogy Earnshaw urat értesíteni fogják viselkedésemről, majd rám parancsolt, hogy rögtön induljak, és bezárta mögöttem a kaput. A függönyöket még nem húzták össze egy helyen, s én elfoglaltam előbbi leshelyemet, ugyanis elhatároztam, hogy ha Cathy el akarna menni, és ők nem engednék, millió darabra töröm a nagy ablaküveget. De ő nyugodtan ült egy szófán. Lintonné levette róla a fejőasszony nagy, szürke kabátját, amelyben elszöktünk, és fejét csóválva valószínűleg szemrehányásokat tett neki: Cathy jó családból való fiatal lány, és egészen másként is bántak vele, mint velem. A szobalány meleg vizet hozott, megmosta Cathy lábát; Linton úr egy pohár frissítőt készített neki, Isabella pedig egész tál süteményt szórt az ölébe, miközben Edgar tátott szájjal bámulta őt a távolból. Majd megszáritották, és kifésülték szép haját, nagy papucsot húztak lábára, s a tűz mellé tolták. Otthagytam, olyan jókedvben, amilyent a körülmények közt várni lehetett tőle: adott süteményéből a kiskutyának és Skulkernek is, kinek orrát megcsipkedte evés közben. Cathy láttára némi élet csillant meg Lintonék vizenyős kék szemében: tündéri lényének bizonytalan visszfényeként. Láttam, hogy néma csodálat töltötte el őket, hisz annyira különb náluk és mindenkinél a földön, ugye, Nelly?

- Ennek a kalandnak súlyosabb következményei lesznek, mint gondolná! - feleltem, aztán betakargattam, és eloltottam a gyertyát. - Maga javíthatatlan, Heathcliff, és meglátja, Hindley úr most már a legerélyesebb eszközökhöz fog nyúlni.

Szavaimnak igazsága előbb bebizonyosodott, mint magam is hihettem. Ez a szerencsétlen kaland felbőszítette Earnshaw-t. Azonkívül Linton úr, hogy mindent rendbe hozzon, másnap meglátogatott minket: alaposan megleckéztette fiatal gazdánkat, amiért ilyen szabadjára eresztí családját, mire ez elhatározta, hogy komolyan utánanéző, mi történik a házában. Heathcliff nem kapott verést, de tudára adták, hogy tüstént szélnek eresztik, mihelyt csak egy szót is szól Cathyhez. Earnshaw-né is nekilátott, hogy megnevelje kissé sógornőjét, mikor az visszatért. Ebben inkább ügyességéhez, mint erőszakhoz folyamodott, mert erőszakkal semmit sem ért volna el.

Hetedik fejezet

Cathy öt hetet töltött Thrushcross Grange-ben, s csak karácsony előtt jött vissza. Ez idő alatt teljesen meggyógyult a bokája, modora pedig lényegesen kicsiszolódott. Úrnőm többször meglátogatta közben, és elkezdte tervét valóra váltani: Cathy önértékét élesztgette szép ruhákkal és hízélgéssel, amit szívesen fogadott. Olyannyira, hogy a kócos kis vadember helyett, aki szélvészfényként rontott volna a házba, hogy nyakunkba ugorva megfojtson csókjaival, felette tiszteletre méltó személyt láttunk leszállni csinos, fekete pónijáról. Tollas hódász kalapja alól barna csigák omlottak alá, hosszú lovaglóruhát viselt, melyet fel kellett emelnie, hogy járni tudjon. Hindley segítette le lováról, és elragadtatva kiáltott fel:

- De Cathy, te valóságos szépség lettél! Alig ismertelek meg: úgy festesz, mint egy hölgy! Isabella Linton igazán elbűjíthat melletted, nemde Frances?

- Isabella Lintont nem ajándékozta meg oly gazdagon a természet - felelt Earnshaw-né. - De Cathynek még mindig nagyon kell vigyáznia, hogy ismét fel ne vegye régi vadóc modorát. Ellen, segítsen Catherine kisasszonynak a vetkezésnél. Ne mozdulj, drágám, összekuszálódik a hajad: engedd, hogy én vegyem le a kalapot.

Lesegítettem róla a lovaglóruháját, mely alól szép skót selyemruha tűnt elő s a ragyogó cipőig érő, hosszú fehér nadrág. Szeme ragyogott az örömtől, mikor a kutyák is előkerültek, és nagy ugrándozások közepette ünnepelték, de alig mert hozzájuk érni, mert félt, hogy elrontják nagyszerű öltözkését. Óvatosan csókolt meg, mivel csupa liszt voltam, hisz épp a karácsonyi süteményt készítettem a konyhán; így hát nem ez volt a legjobb alkalom arra, hogy karjaiba szorítson. Majd körülnézett, merre van Heathcliff? Earnshaw és felesége aggódva várták ezt a találkozást; szerintük ez dönti majd el, vajon jogos volt-e reményük, hogy elválaszthatják egymástól a két jó pajtást?

Heathcliffet nagy nehezen lehetett csak megtalálni. Már Catherine távolléte előtt sem törődött sokat magával, de most tízszeresen rosszabb volt a helyzet. Rajtam kívül senki sem méltatta arra, hogy megmondja neki, milyen piszkos, senki sem kényszerítette, hogy megmosakodjék legalább hetente egyszer. Pedig ráfért volna, mert az ő korában levő gyerekek nem nagy barátai a szappannak s a víznek. Így azután, nem is szólva ruháiról, melyeket három hónapja nyúzott sárban és porban, valamint nagy, borzas hajáról, keze és arca ugyancsak fekete volt. Nem minden ok nélkül rejtőzött a pad támlája mögé, mikor önmagának hasonmása helyett egy ilyen fényes és kecses kisasszonyt látott a szobába lépni.

- Hol van Heathcliff? - kérdezte Cathy, lehúzával kesztyűit és megmutatván ujjait, melyek rendkívül fehérek lettek a semmittevésben és otthonülésben.

- Előjöhetsz, Heathcliff! - kiáltotta Hindley; boldog volt, hogy zavarát láthatta, s a fiú valóban olyan volt, mint egy visszatérítő csavargó. - Előjöhetsz és üdvözölheted Catherine kisasszonyt, akár a többi cseléd.

Mikor Cathy észrevette barátját a rejtekhelyén, hozzászaladt, hogy megölelje; hat-nyolc csókot is nyomott egy másodperc alatt mindkét orcájára, majd abbahagyta, s kissé hátrább lépve elnevette magát és felkiáltott:

- Milyen sötét és morc a képed! Milyen furcsa vagy és milyen csúnya! Persze, már nagyon hozzászoktam Isabellához és Edgarhoz. Nos, Heathcliff, talán már elfelejtettél?

Nem minden ok nélkül kérdezte ezt tőle, mert a szégyen és a gőg kétszeresen is sötétre festette arcát, s szinte helyére szegezte.

- Nyújtsd a kezed, Heathcliff - szölt Earnshaw leereszkedően. - Most az egyszer megengedem.

- Nem én! - mondotta a fiú, mikor végre megjött a szava. - Nem maradok itt csak azért, hogy nevéssenek rajtam. Én ezt nem tűröm tovább!

És elszaladt volna, ha Cathy meg nem fogja idejében.

- Én nem akartam nevetni rajtad - mondotta -, de nem tudtam megállani. Add legalább a kezedet, Heathcliff! Miért duzzogsz? Csak azért volt az egész, mert olyan furcsa vagy. Ha megmosnád az arcodat és megfésülködnél, rendben volna minden. De olyan piszkos vagy!

Aggodalmas pillantást vetett a maszatos ujjakra, melyeket az övéiben tartott, s ruhájára, melynek, úgy vélte, nemigen tett jót, hogy hozzáért Heathcliff rongyaihoz.

- Miért nyúltál hozzám?! - felelt a fiú, aki észrevette a pillantást, és gyorsan visszarántotta a kezét. - Ha nekem úgy tetszik, piszkos maradok. Szeretem a piszkot, és piszkos akarok lenni.

Leszegett fejjel kirohant a szobából, az úr s az úrnő nagy nevetése közben, Cathy őszinte rémületére, aki nem értette, mint válthattak ki megjegyzései ilyen dührohamot a fiúból.

Miután eleget tettem szobalányi kötelességeimnek az újonnan érkezett mellett, és a tésztát a sütőbe raktam, karácsony estéjéhez méltó, nagy és barátságosan pattogó tüzet élesztettem a teremben s a konyhában, majd leültem az asztal mellé, és azzal szórakoztam, hogy karácsonyi énekeket daloltam, nem törődve Joseph rosszallásával, aki szerint ezek a túlságosan vidám énekek már valóságos világi nóták. Később visszavonult szobájába, hogy egyedül ájtatoskodjon. Earnshaw és felesége lefoglalta Cathy figyelmét azokkal az apróságokkal, melyeket a Linton gyerekeknek vásároltak, hogy szívességüket némiképp viszonzózzák. Másnapra meghívták őket, hogy az ünnepnapot Szelesdombon töltsék, de Lintonné csak egy feltétellel fogadta el a meghívást: kikötötte, hogy kedveseit tartsák távol attól a „csúnya szájú, gonosz gyerektől”.

Ilyen körülmények közt maradtam hát egyedül. Beszívtam a piruló kalács fűszeres illatát, elgyönyörködtem a ragyogó konyhafelszerelésben, a csillogó fagyönggyel díszített faliórában, a tálcán sorakozó ezüstkupákban, melyek nemsokára megtelnek a fűszeres sörrel, és mindenekelőtt fáradozásaim legfőbb tárgyában, a ragyogóra súrolt és seprert konyhakövezetben. Magamban azzal a benső elismeréssel illetem őket, melyet alaposan megérdemelek, és eszembe jutott, hogy az öreg Earnshaw mindig akkor jött le, mikor már minden tiszta volt, derék lánynak nevezett, és egy shillinget csúsztatott kezembe karácsonyi ajándékként. Ez viszont emlékembe idézte, hogy milyen gyengéd volt az öreg Earnshaw Heathcliff iránt, s mennyire aggódott, hogy halála után rosszul bánnak vele; önkéntelenül a szegény fiú jelenlegi helyzetén kezdtem elmélkedni, s így sírás lett az énekszóból. Az a gondolatom támadt, hogy talán helyesebb volna, ha megpróbálnék javítani valamit a rossz során, mint hogy sírással töltöm az időt; felkeltem és kimentem az udvarba, hogy megkeressem. Nem kellett messzire mennem: az istállóban találtam, amint épp az új póni csillogó szőrét kefélte, és enni adott a többi állatnak, mint rendszeren.

- Siessen, Heathcliff - mondtam -, olyan jó odabenn, a konyhában; Joseph sem jött le még. Siessen, hogy kicsinosíthassam, mielőtt Cathy kisasszonnyal találkozik ismét; akkor leülhetnek szépen egymás mellé, csak maguknak ég itt a tűz, és beszélgethetnek kettesben, lefekvésig.

Folytatta munkáját; ügyet sem vetett rám.

- Nos, jön már? - sürgettem. - Mindkettejüknek van egy kis sütemény: nem is olyan kevés. És egy félóra beletelik, amíg rendbe szedi magát.

Öt percig vártam, de mivel nem válaszolt, otthagytam. Catherine a bátyjával és sógornőjével vacsorázott; a mi étkezésünk Josephfel barátságosan légkörben folyt le; egyfelől szemrehányásokkal, másfelől szemtelenkedéssel fűszerezve. Heathcliff süteménye és sajtja egész éjszaka az asztalon maradt, a tündérek eledelül. Úgy intézte, hogy csak kilenc óra felé lett kész, akkor felment a szobájába, némán és sértetten. Cathy elég soká maradt talpon, hisz annyi dolga volt a másnapi fogadás előkészületeivel: új barátait méltón akarta várni. Egyszer bejött a konyhába, hogy a régi jó baráttal is váltson egy szót, de ekkor ő már nem volt ott. Erre megelégedett azzal, hogy megkérdezze, mi leli, majd visszavonult. Másnap reggel korán kelt a fiú, és mivel ünnepnap volt, rosszkedvében a mocsarak közé vette be magát; csak akkor jött vissza, mikor már mindenki elment a templomba. A böjt s a tépelődés, úgy látszik, megpuhították. Körülöttem settenkedett egy darabig, majd összeszedvén bátorságát, hirtelen felkiáltott:

- Hozd rendbe a ruhám, Nelly, meggondoltam magam!

- Legfőbb ideje, Heathcliff. Nagy bánatot okozott Cathynek, bizonyára sajnálja is, hogy hazajött. Még azt mondhatják, hogy féltékeny rá, mert többet foglalkoznak vele, mint magával.

Nem fért a fejébe, hogyan lehetne ő féltékeny Cathyre, de a gondolat, hogy fájdalmat okozott neki, nagyon is világos volt számára.

- Szólt talán, hogy megbántottam? - kérdezte komolyan.

- Sírt, mikor megmondtam neki ma reggel, hogy már elment hazulról.

- Hát sírni én is sírtam, egész éjjel, és több okom volt rá, mint neki.

- Igen, mert üres gyomorral és gögös szívvel feküdt le. Aki gögös, önmagát kínozza meg! De ha szégyelli, hogy túlságosan érzékeny volt, kövesse meg, mihelyt hazajön. Odalép hozzá, kéri, hogy megcsókolhassa, és azt mondja neki... különben maga jobban tudja, mint én, mit kell mondania; de szívből tegye ezt, s ne úgy, mintha azt hinné, hogy a szép ruhája miatt most már idegen. Most pedig, noha az ebédet kell elkészítenem, szakítok magamnak egy kis időt, és úgy kicsinosítom, hogy Edgar Linton kisbabának látszik majd maga mellett: de valójában olyan is! Maga a fiatalabb, és fogadni mernék, hogy sokkal nagyobb, és a válla legalább kétszer olyan széles. Egy szempillantás alatt a földhöz tudná csapni, igaz-e?

Heathcliff arca felderült egy percre, majd még inkább elsötétedett, és felsóhajtott:

- De ha hússzor is földhöz csapnám, ettől még nem lennék szebb, és ő sem lenne kevésbé szép. Szeretném, ha nekem is szőke lenne a hajam, a bőröm pedig fehér, ha ugyanolyan jó volna a modorom, és ugyanolyan jól öltözött, ugyanolyan gazdag lehetnék valaha, amilyen ő lesz.

- S ha lépten-nyomon a mama után kéreznédnek - tettem hozzá - s reszketne, ha egy kis parasztyerek magára emeli az öklét, s egész nap otthon kellene maradnia egy zápor miatt. Ó, Heathcliff, ne legyen ilyen kishitű! Jöjjön a tükör elé, és megmutatom, milyennek kell lennie. Látja ezt a két vonalat a szeme közt, ezeket a vastag szemöldököket? Ahelyett, hogy szép ívben hajolnának felfelé, összehúzódnak középen, és ez a két fekete ördög, mélyen a szemöldöke alatt, sohasem tárja ki ablakát, hanem csak lopva leselkedik, mint a pokol kémei. Próbálja meg, igyekezzék eltüntetni ezeket a gyászos ráncokat, vonja fel a szemöldökét, és változtassa át szemeit bízó, ártatlan angyalokká, szabadítsa fel őket a gyanú és a kételkedés alól,

hadd lássanak barátot ott, ahol nem biztos, hogy ellenséggel állnak szemben. Ne nézzen úgy, mint megvert kutya, amelyik úgy tesz, mintha jól tudná, hogy az elszenvedett rúgásokat nagyon is megérdemelte, és e rúgásokért nemcsak a bántalmazót, hanem az egész világot is gyűlöli.

- Más szóval kívánjam, hogy ugyanolyan nagy kék szemem s ugyanolyan sima homlokom legyen, mint Lintonnak! - felelte. - Kívánom is, de mit segít ez rajtam?

- A jó szív majd jó archoz segíti, fiatalúr - mondtam -, még ha néger lenne is. A rossz szív még a legszebb arcot is úgy elrontja, hogy rosszabb lesz, mintha csúnya volna. És most, hogy megmosakodtunk, megfésülködünk, kiduzzogtuk magunkat, mondja meg nekem, nem találja-e magát meglehetősen csinos fiúnak? Megmondom magának: nekem ez a véleményem. Azt hihetnék magáról, hogy álruhás herceg. Ki tudhatja, az apja nem volt-e kínai császár, anyja pedig indiai királynő, akik egyheti jövedelmükből külön-külön is meg tudnák venni Szelesdombot s Thrushcross Grange-et? Magát pedig bizonyára gonosz matrózok rabolták el és hozták ide, Angliába. A maga helyében sokat tartanék a születésemről, ez a meggyőződés bátorságot, méltóságot adna egy kis tanyásgazda zsarnokságának elviseléséhez.

Így beszéltem hozzá még hosszú ideig. Heathcliff morcos pillantása lassan felderült, sőt, egészen barátságos arcot vágott, mikor beszélgetésünket a kocsirobogás szakította félbe, mely az úton közeledett s végül elhalt az udvarban. Ő az ablakhoz szaladt, én az ajtóhoz, s épp jókor, mert éppen láthattuk családi kocsijukból kiszállni a szőrmékbe és kabátokba bugyolált Linton gyerekeket; Earnshaw-ék lovon érkeztek, mert télen gyakran lóháton jártak a templomba. Catherine mindkettejüket kézen fogta, bevezette őket a nagyszobába, s leültette a tűz elé, ahol azután sápadt arcuk gyorsan kipirult.

Biztattam a fiút, hogy siessen és legyen minél barátságosabb, amibe ő szívesen beleegyezett. De szerencsétlenségére épp akkor lépett az ajtóhoz, hogy távozzék a konyhából, mikor Hindley a másik oldalról nyitott be. Farkasszemet néztek egymással, és a gazda, akit talán bosszantott, hogy csinosnak és vidámnak találta, vagy talán azért, mivel meg akarta tartani Lintonnak tett ígéretét, hirtelen lódított egyet rajta, és ingerülten parancsolta meg Josephnek:

- Ne engedjétek be a fickót a szobába. Küldjétek föl a padláskamrába; maradjon ott, amíg vacsorázunk. Kézzel nyúlka! a tortákba, és ellopja a gyümölcsöt, ha csak egy percig is egyedül hagyják.

- Nem, uram - tört ki belőlem a tiltakozás -, ő bizonyára nem nyúl semmihez: de úgy volna jogos, hogy ő is megkapja részét a nyalánkságokból, akárcsak mi.

- Majd megkapja a maga részét, mégpedig a saját kezemből, ha éjszakáig csak egyszer is idelelni találom. Takarodj, csavargó! Mi? Adni akarod a ficsúrt? Várj csak, hogy megfogjam a bájos fürtjeidet... majd meglátod, ki tudom-e még nyújtani őket egy kissé.

- Már így is elég hosszúak! - jegyezte meg Linton úrfi, aki az ajtó küszöbéről bekukucskált. - Csodálom, hogy nem fáj a feje tőle. Azt hinné az ember, egy csikó sörénye lóg a szeme közé.

Sértő szándék nélkül kockáztatta ezt a megjegyzést, de Heathcliff vad természete sértésnek még árnyékát sem tudta elviselni olyasvalakitől, akit már régóta vetélytársként gyűlölt. Felkapott egy forró almamártással teli levesestálat (ez volt az első tárgy, ami a kezébe akadt), és a tartalmát a közbeszóló arcába loccsantotta. A jajgatásra Isabella és Catherine is oda-szaladt. Earnshaw rögtön megragadta a bűnöst, és szobájába cipelte, ahol, dühét enyhítendő, valószínűleg alaposan ellátta a baját, mert kipirultan és felhevülten jelent meg ismét. Fogtam egy törlőrongyot és minden különösebb gyengédség nélkül letöröltem Edgar orrát és száját,

tudtára adván, hogy csak azt kapta, amit megérdemelt, ha már olyasmibe ütötte az orrát, amihez semmi köze. Húga sírva fakadt és kijelentette, hogy haza akar menni, Cathy pedig tanácstalanul állt ott, pírulva a történeteken.

- Nem kellett volna szólnia hozzá! - vetette a szemére Linton úrfinak. - Épp rossz kedvében volt, s így maga rontotta el a saját szórakozását, őt pedig megverik. Nem bírom, ha megverik. Nem bírok ebédelni. Miért is szólt hozzá, Edgar?

- Én nem szóltam hozzá - szipogott a fiú, és kitépvén magát kezeim közül, batiszt zsebkendőjével fejezte be a tisztálkodást. - Megígértem mamának, hogy nem állok vele szóba, s ezért nem is szóltam hozzá!

- Jól van, no, ne sírjon már - szólt Catherine megvetéssel -, hisz nem halt bele. Most már ne csináljon több galibát: itt a bátyám is, maradjon hát nyugton. Pszt! Isabella! Téged is bántott valaki?

- Gyerünk, gyerünk, gyerekek, üljetek le a helyetekre! - kiáltott Hindley, s berontott a szobába. - Ugyancsak megizzasztott ez a dicső kölyök! De legközelebb használja a saját ökleit, Linton úrfi, ha azt akarja, hogy tiszteljék. Ez jó étvágyat csinál majd magának!

A vendégek lassan megnyugodtak az ízes ebéd láttán. Megéheztek az úton, és most könnyen megvigasztalódtak, mivel egyiküknek sem esett komoly baja. Earnshaw bőséges adagokat szelt, felesége pedig vidám társalgással fűszerezte a lakomát. Széke mögött álltam, és rosszul esett látnom Catherine száraz szemét, közönyös arcát, amint nekifogott a tányérján heverő libaszárny felvágásának.

„Milyen érzéketlen gyermek - gondoltam magamban. - Mily kevésbé törődik régi játszópajtásának bánatával. Nem hittem volna, hogy ennyire önző!”

Egy falatot vitt szájához, de visszatette tányérjára: arca kipirult, szeme könnybe lábadt. Villáját a földre ejtette, és gyorsan az asztal alá hajolt, hogy elrejtse fájdalmát. Nem soká tartottam érzéketlennek, mert láthattam, hogy valóságos kínszenvedés neki az egész nap, és alig várja, hogy egyedül lehessen, vagy Heathcliffhez szaladhasson, akit kulccsal zárt szobájába a gazda. Erről akkor győződtem meg, mikor egy kis harapnivalót akartam felvinni neki.

Este táncra perdültek. Cathy kegyelmet kért Heathcliffnek azzal az ürüggyel, hogy Isabella Lintonnak nincs párja; könyörgéseire azonban ügyet sem vetettek, s engem jelöltek ki, hogy pótoljam a hiányt. A vidám tánc még nyomát is elűzte a szomorúságnak, s jókedvünk csak növekedett a gimmertoni zenekar megérkeztével, mely tizenöt tagból állott: egy kürt, trombonok, klarinétok, mélykürtök, vadászkürtök, azonkívül számos énekes alkották. Minden karácsonykor végigjárják a tehetősebb házakat, s mindenütt kapnak valamit; játékukat úgy élvezték, mint valami csemegét. A szokásos karácsonyi énekek után dalokat és divatos zeneszámokat rendeltünk. Earnshaw-né szerette a zenét, és ők nem is fukarkodtak vele.

Catherine is szerette, de azt állította, hogy a lépcső tetejéről, a sötétből jobban tudja hallgatni; utána mentem. Bezárták a terem ajtaját, anélkül, hogy távollétünket észrevette volna valaki, hisz olyan sokan voltak odabenn. Catherine azonban nem állott meg az emeleten, hanem továbbment, a padlásszoba felé, ahová Heathcliffet bezárták, és nevén szólította a fiút. Az egy ideig makacsul hallgatott; Cathy azonban nem tágitott, és végül rá tudta bírni, hogy szót váltsanak a deszkafalon keresztül. Hagytam, hadd beszélgessenek a szegény gyerekek, nem akartam zavarni őket, mikor azonban láttam, hogy nemsokára vége lesz az éneknek, s a zenészeket itallal kínálják, felmáshoztam a létrán, hogy figyelmeztessem Catherine-t. De ahelyett, hogy az ajtónál találtam volna, a szobából hallottam a hangját. A kis huncut kimászott a padlásablakon, onnét pedig majomügyességgel egy másik ablakon bemászott a padlás-

szobába; a legnagyobb nehézséggel tudtam csak rábírní, hogy jöjjön ki. Mikor visszajött, Heathcliff is követte; Cathy azt akarta, hogy vezessem a fiút a konyhába, mivel Joseph a szomszédba látogatott el, hogy megmeneküljön „az ördögi kántálás” hangjaitól, ahogy ő az ilyesmit nevezte. Tudtukra adtam, hogy eszem ágában sincs összejátszani velük, de mivel a fogoly a tegnapi vacsora óta böjtölt, beleegyeztem, hogy most az egyszer szemet hunyok, amikor Hindley urat kijátsszák. Így hát lejött, és én zsámolyt tettem a tűz elé, majd megkínáltam minden jóval. Ő azonban nem jól érezte magát, alig evett valamit, és visszautasított, valahányszor szórakoztatni akartam. Térdére könyökölve, állát tenyerében pihentetve, átadta magát a csendes elmélkedésnek. Mikor megkérdeztem, min töpreng, komoran válaszolt:

- Azon, hogy miként fogom Hindleynek visszafizetni a magáét. Mindegy, meddig kell erre várnom, az a fontos, hogy sikerüljön. Remélem, nem hal meg, amíg erre sor nem kerül!

- Nem szégyelli magát, Heathcliff! - kiáltottam fel. - Isten dolga, hogy megbüntesse a gonoszokat: a mi kötelességünk az, hogy megbocsássunk!

- Nem - felelte -, Istennek az nem fog olyan jólesni, mint nekem. Csak a legjobb eszközt keresem. Hagyjon magamra, talán kitalálok valamit. Ha erre gondolok, megszűnik a fájdalom.

- ... De, Lockwood úr, elfelejtem, hogy ezek a mesék nemigen szórakoztatják magát. Hogy is fecseghettem ilyen sokáig! Lám, máris kihűlt a kása, maga pedig bóbiskol, és ágyban volna a helye! Hisz elmesélhettem volna Heathcliff történetét, vagy legalábbis azt, ami belőle magát érdekli, pár szóval is.

Így félbehagyván a meséjét, felkelt a gazdasszonyom, és letette varrnivalóját. De én nem éreztem magamban erőt, hogy otthagyjam a tűzhelyt, és még nagyon messze voltam az alvástól.

- Maradjon még, Deanné - kiáltottam -, maradjon még egy félóra hosszat. Nagyon jól tette, hogy részletesen elmesélt mindent. Így szeretem, és kérem, fejezze is be ugyanígy. Többé-kevésbé az összes személyek érdekelnék, akikről beszélt.

- Mindjárt elüti a tizenegyet, uram.

- Bánom is én... nem szoktam meg a korai lefekvést. Egy vagy két óra elég korán van még, ha tízig maradok az ágyban.

- Nem lenne szabad tízig heverésznie. A délelőtti legszebb részét szalasztja el így. Aki nem készül el fele munkájával délelőtti tízig, másik felét sem fogja befejezni.

- Mégis, üljön le csak, asszonyom. Holnap úgyis délutánig fog nyúlni nálam az éjjel. Úgy érzem, alaposan megfáztam.

- Remélem, uram, hogy mégsem! Nos, jó! Ha megengedi, hogy három évet átugorjak. Ez idő alatt Earnshaw...

- Nem, nem, erről szó sem lehet. Nem ismeri azt a lelkiállapotot, mikor olyan nagy figyelemmel tudunk kísérni egy macskát, amint a kölykét mosdatja, hogy valósággal dühbe gurulnánk, ha csak egyik fülét is kihagyná?

- Ugyancsak lusta lelkiállapot, véleményem szerint.

- Ellenkezőleg, nagyon is tevékeny! Pillanatnyilag az én lelkiállapotom is ilyen. Tehát folytassa csak minél részletesebben. Úgy látom, az idevalósi emberek úgy viszonylanak fontosságban a városiakhoz, mint a börtönben fészkelő pók a nyárilakban tanyázókhoz, az ott lakók szemében. De a látvány fokozott érdekessége nem csupán a szemlélő helyzetétől függ.

Az itteniek sokkal komolyabban, sokkal mélyebben élnek, s nem annyira a felszínen, a változatosságban s a léha külsőségekben, mint a városiak. Itt el tudnék képzelni egy egész életre szóló szerelmet is; mindmáig meg voltam győződve, hogy a szerelem egy évig sem tarthat. Ezek az emberek olyasvalakihez hasonlítanak, aki előtt csak egy tál étel áll: ennek fog neki minden étvágyával, s el is fogyasztja becsülettel; a városiak helyzete pedig olyan, mint azé, akinek egy francia szakács készítette ebédet szolgálnak fel. Élvezete talán éppoly nagy lesz, mint azé, aki egy tál ételt fogyaszt, de az egyes fogásokat, külön-külön, nem fogja túl nagyra becsülni.

- Ó, itt is csak olyan emberek élnek, mint egyebütt: majd rájön erre, ha jobban megismer minket! - jegyezte meg Deanné, akit kissé megzavartak szavaim.

- Bocsásson meg, kedvesem - feleltem. - De épp a maga példája cáfolja meg legjobban ezt az állítását. Nem tekintve néhány jelentéktelen vidékiességet, semmi sincs magában azokból a vonásokból, melyek osztályát jellemzik. Bizonyos vagyok benne, hogy többet gondolkodott, mint általában a cselédség. Maga azért kényszerült művelni szellemi képességeit, mivel nem volt alkalma elfecsérelni életét ostoba semmiségekre.

Deanné felnevetett:

- Valóban - mondotta -, azt hiszem, eléggé komoly és megállapodott lehetek. Nem épp csak azért, mivel hegyek közt élek, és évről évre ugyanazokat az arcokat látom magam körül, hanem azért is, mivel szigorú nevelésben részesültem, és megtanultam, hogy helyén legyen az eszem. Azonkívül többet olvastam, mint gondolná, Lockwood úr. Nincs a könyvtárban olyan könyv, amit legalább ki ne nyitottam volna, s amiből nem tanultam volna valamit, kivéve a görög és latin könyveket, valamint azt a sort, melyben a franciák állanak. De még ezeket is meg tudom különböztetni egymástól. Szegény ember lányától nem várhat többet. De ha már így van, és folytatnom kell elbeszélésemet, fecsegő szomszédasszony módjára, hát nem bánom, folytatom, s ahelyett, hogy három évet átugornék, áttérek 1778 nyarára, melynek immár csaknem huszonhárom esztendeje.

Nyolcadik fejezet

Egy szép júliusi reggelen született meg az első kis poronty, akit én dajkáltam: utolsó sarja az ősi Earnshaw-családnak. Épp a szénát takarítottuk be egy távoli mezőn, mikor megpillantottuk a szolgát, aki reggelinket szokta kihozni; ma egy órával korábban érkezett, s futva tartott felénk a réten át, majd az ösvényen, s már messziről a nevemet kiáltozta:

- Jaj, de szép gyerek! - lelkesedett elfúlón. - Ilyen szép fiút még nem szült anya a világra! De az orvos szerint az úrnőnek vége. Azt mondja, hónapok óta emészt a sorvadás. Hallottam, amint megmondotta Hindley úrnak: most már vége, ki fog múlni szegény, még a tél beállta előtt. Rögtön haza kell hogy jöjjön! Maga lesz a dajkája, Nelly. Cukros tejet ad majd neki, s vigyáz rá éjjel, nappal. Szívesen cserélnék magával, hisz teljesen a magáé lesz, ha az úrnő lehunyja a szemét.

- Hát annyira beteg? - kérdeztem s eldobtam a gereblyét.

- Úgy látszik; de azért nagyon bátran viselkedik, és úgy beszél, mintha azt hinné, megéri még, hogy ember lesz a gyerekéből. Egész bolond az örömtől, hisz a kicsike olyan szép. Az ő helyében biz én nem halnék meg, hisz már csak a ránézéstől is jobban lennék, akármit is mond Kenneth. Archer asszony épp levitte a kis angyalt a nappaliba, hogy megmutassa az úrnak, s ennek arca épp kezdett felderülni már, mikor odalépett hozzá Kenneth, ez az öreg vészmadár, s fülébe súgta: „Tudja meg, Earnshaw: isteni csoda, hogy eddig is megmaradt a felesége, és megajándékozhatta ezzel a gyerekkel. Mikor ideérkezett, alig hittem, hogy soká húzza még; de most meg kell magának mondanom; a tél valószínűleg végezni fog vele. Ne essék kétségbe, és ne siránkozzék, ezen már nem lehet segíteni. Magának pedig jobban kellett volna vigyáznia, hogy kit vesz el!”

- Mit felelt erre az úr? - kérdeztem.

- Azt hiszem, nagyot káromkodott; de én nem sokat hederítettem rá, csak a kisbabát akartam minél előbb látni - s elragadtatással írta le, hogy milyen volt.

Éppoly izgatottan, mint ő, a ház felé futottam, hogy végre megcsodálhassam magam is. De ha Hindleyre gondoltam, elszorult a szívem. Két bálvány számára volt csak hely az ő lelkében: egyik a felesége, másik pedig saját maga. Dédelgette mindkettőt, s csaknem imádta az egyiket, azon tanakodtam, hogyan fogja viselni elvesztését?

Mikor megérkeztünk Szelesdombra, épp a főbejárat kapujában találtuk. Megkérdeztem tőle, hogy van a kicsi.

- Nemsokára futkározni fog, Nelly! - mondta boldog mosollyal.

- És az úrnő? - kockáztattam meg a kérdést. - Az orvos azt mondotta...

Dühösen közbevágott:

- Vigye el az ördög az orvost! - és elvörösödött. - Frances kitűnően érzi magát, egy héten belül teljesen felépül. Felmegy hozzá? Mondja meg neki, hogy mindjárt felmegyek én is, ha megígéri, hogy nem beszél. Ott kellett hagynom, mert nem állt be a szája; márpedig mondja meg neki: Kenneth doktor megparancsolta, hogy nyugton kell maradnia.

Az üzenetet átadtam Earnshaw-nénak. Lázasan izgatottság látszott rajta, és vidáman felelt:

- De Ellen, hisz alig szóltam egy szót, kétszer is kiszaladt sírva. No jó, mondja meg neki, hogy nem beszélek, de ez nem kötelez arra, hogy a szemébe ne nevessek.

Szegény feje! Ez a jókedv csak a halála előtti héten hagyta el. Férje pedig makacsul, sőt dühösen ragaszkodott ahhoz, hogy felesége állapota napról napra javul. Mikor Kenneth tudtára adta, hogy a betegség ilyen fokán az ő orvosságai nem használnak már semmit, s immár sürgősen költségekbe vernie magát gyógyíttatása miatt, Hindley így válaszolt:

- Persze hogy sürgősen! Hisz nagyon jól érzi magát! Már nincs is szüksége a maga kezelésére. Sohasem volt ő sorvadós. Csak láza volt, s ez elmúlt már: pulzusa éppoly nyugodt, mint az enyém ebben a pillanatban, s az arca ugyanolyan hűs.

Ugyanezt mondotta a feleségének, aki láthatólag hitt is neki. De egy este, mikor éppen férje vállára támaszkodott, és azt mondotta, hogy másnap már fel is kel, köhögési roham jött rá, egészen könnyű köhögés. Hindley a karjába kapta, ő meg karját a férfi nyaka köré fonta, majd elvált az arca: meghalt.

Miként a cseléd megígérte, Haretont egészen az én gondjaimra bízták. Earnshaw, ha nem sírt a gyerek, és nem volt semmi baja, nem sokat törődött a fiával. Teljesen átadta magát a kétségbeesésnek, de fájdalma nem tört ki panaszban. Nem sírt és nem fohászkodott; csak átkozódott és káromkodott, kihívta maga ellen az Istent s az embereket; a legzüllöttebb életmódnak adta át magát. A cselédek nem soká tudták elviselni zsarnokságát és féktelen életét; egyedül Joseph és én tartottunk ki mellette. Nem volt szívem magára hagynom a rám bízott gyereket; egyébként, amint tudja, Hindleynek tejtetvére voltam, és így könnyebben tudtam megbocsátani viselkedését, mint egy idegen. Joseph azért maradt, hogy tovább zaklassa a tanyásokat és a munkásokat; különben ő is hivatásának érezte, hogy ott legyen, ahol a legtöbb romlottságot lehetett kárhozatni.

Hindley csúnya viselkedése és a rossz társaság, mellyel körülvette magát, ugyancsak jó példát mutatott Catherine-nek és Heathcliffnek. Az a mód, ahogy ez utóbbival bánt, még egy szentből is ördögöt csinált volna. De egyébként is úgy látszott, mintha akkoriban valami gonosz lélek szállotta volna meg ezt a fiút. Örömmel figyelte, mint süllyed Hindley egyre mélyebbre, mint veszti el menthetetlenül még a reményt is, hogy valaha felemelkedjék; vadsága és kegyetlensége egyre inkább kiütöközött. Nem tudnám magának leírni, még tökéletesen sem, milyen pokoli környezetben éltünk. A lelkipásztor felénk sem jött többé, s mondhatom, idővel nem akadt már tisztességes ember, aki betette volna lábát hozzánk, hacsak nem számítom Edgar Lintont, aki Cathy kisasszonyt látogatta meg. Tizenöt éves korában az egész vidék királynője volt: nem akadt párja az egész határban; de fennhéjázó lett és akaratos. Bevallom, mióta kilépett a gyermekkorból, már nem szerettem, s gyakran magamra ingereltem azzal, hogy igyekeztem gögjét megfékezni. De mégsem fordult ellenem. Különös állhatatossággal ragaszkodott azokhoz, akikhez valaha vonzódott. Heathcliff is változatlanul bírta vonzalmát, és a fiatal Linton, magasabbrendűsége ellenére is, nehezen tudta felvenni vele a versenyt. Később ő lett a gazdám: íme, az arcképe, a kandalló fölött. Valaha egyik oldalon függött az övé, másik oldalon a feleségéé, de ez utóbbit levették a falról, s így nem láthatja, milyen volt. Lát valamit?

Deanné felemelte a gyertyát, s most finom metszésű arcot láttam, mely feltűnően hasonlított a Szelesdomb fiatalasszonyához, azzal a különbséggel, hogy elgondolkodóbb, szeretetre méltóbb vonás honolt rajta. Nagyon szép arckép volt. A hosszú, szőke haj hullámosan ölelte körül a halántékot, komoly szeme tágra nyílt, s talán túlságosan is kecsesen hatott az egész. Nem lepott meg, hogy Catherine Earnshaw megfedkezett első barátjáról egy ilyen férfi kedvéért. De azt már nem értettem, hogy ő, kinek lelke feltehetőleg összhangban állott külsejével, mint lehetett szerelmes abba a Catherine Earnshaw-ba, akit a mondottak nyomán magamnak elképzeltem.

- Nagyon finom arckép! - jegyeztem meg. - És vajon hasonlít eredetijéhez?

- Hogyne! De még jobban festett Linton, ha élénkebb volt. Ez, amit most lát, a hétköznapi arca. Általában hiányzott belőle a lendület.

Catherine megőrizte kapcsolatait a Linton családdal, hol annak idején öt hetet töltött. Mivel semmi sem csábította arra, hogy társaságukban lelkének fonákját kimutassa, s józan ésszel csak restellhette volna durvaságát ott, ahol mindenki oly udvariasan bánt vele, akaratlanul is meghódította az idős hölgyet és urat nyíltszívűségével. Isabella csodálta, testvére pedig szívből-lélekből imádtá: ezek a sikerek kezdettől fogva hízelegtek hiúságának, hisz rendkívüli becsvágy fűtötte, s arra bírták, hogy kétszínű életet éljen, noha senkit sem akart megtevesztetni. Abban a házban, ahol csak úgy emlegették Heathcliffet, mint „közönséges gonosztevőt”, vagyis mint aki „rosszabb az állatnál”, ügyelt, hogy ne úgy viselkedjék, mint ő; de otthon semmi kedvet sem mutatott olyan udvariassághoz, melyen amúgy is csak nevettek volna, s eszébe sem jutott megfékezni izgága természetét, mikor ezzel sem tiszteletet, sem dicséretet nem tudott volna kivívni magának.

Edgar ritkán merészkedett odáig, hogy nyíltan jött volna el Szelesdombra. Félt Earnshaw rossz hírértől és viszolygott attól, hogy találkoznia kell vele. Ennek ellenére olyan udvariasan fogadtuk, ahogy csak kitelt tőlünk. Még gazdánk is óvakodott attól, hogy megsértse, hisz tudta, miért jár hozzánk: így hát, ha már nem tudott kedves lenni hozzá, igyekezett elkerülni a vele való találkozást. Úgy érzem, Linton jelenléte kellemetlen volt Catherine számára: nem volt eléggé ravasz és kacér, ezért láthatóan rosszul esett neki, ha két barátja találkozott egymással. Hiszen mikor Heathcliff Linton jelenlétében sem titkolta megvetését, Catherine sem tudott úgy igazat adni neki, mint amikor csak kettesben voltak; mikor pedig Linton beszélt neki undoráról és ellenszenvéről Heathcliff iránt, nem tudott közömbös arcot vágni, mintha játszópajtásának lealacsonyítása teljesen hidegen hagyná. Sokat nevettem bizonytalanságán és be nem vallott gondjain, melyeket hiába próbált eltitkolni előttem. Nem szépen hangzik ez, de annyira kevély volt, hogy nem tudtam szánakozni szenvedésén, amíg valamivel több szerénységet nem tanul. Végül rászánta magát, hogy mindent bevall nekem, és tanácsomat kéri: senki máshoz nem lehetett bizalommal.

Egy délután Hindley elment hazulról, s Heathcliff elhatározta, hogy kihasználja ezt a kis szabad időt. Akkor léphetett tizenhatodik évébe, és bár nem voltak csúf vonásai, s nem volt szűkében az értelemnek, volt benne valami erkölcsileg és testileg egyaránt visszataszító, aminek ma nyomát sem találni nála. Ez idő tájt elfelejtette már mindazt, amit első ifjúságában tanult. A kora reggeltől késő estig tartó nehéz és folytonos testi munka kiölte belőle a régi kíváncsiságot, mely ismeretek megszerzésére sarkallta, kiölte belőle a vágyat a könyvek és a tanulmányok iránt. A magasabbrendűség érzése, melyet gyermekkorában az öreg Earnshaw kegyei oltottak belé, immár eltűnt. Soká küzdött, hogy egy szinten tartsa magát Catherine-nel a tanulásban, s csak mélységes, de titkolt fájdalommal tudta feladni a versenyt. Ám feladta végképp. Semmi sem tudta már rábírní, hogy csak egy lépést is tegyen előre, miután belátta, hogy sorsa ama színvonal alá süllyeszti, melyet egyszer már elért. Később külseje is összhangba került ezzel a szellemi lezülléssel. Mozdulatai nehézkesek lettek, megjelenése pedig közönséges; természetétől zárkózott kedélye egészen ostobának tetsző, emberkerülő mogorvaságig fajult, és szemmel láthatóan keserű öröme telt benne, hogy megbecsülés helyett undort váltson ki szűk környezetéből.

Továbbra is együtt voltak Catherine-nel azokban a ritka időközökben, mikor szabadulni tudott munkájától. De érzéseit nem öltöztette többé szavakba, és gyanakvó haraggal utasította vissza a lány gyermekes kedveskedéseit, mintha belátta volna, hogy Cathy kevés örömet lelhet ezekben. Az alkalommal, amelyről éppen szólok, belépett a nappaliba, tudunkra adandó,

hogy ma nem fog dolgozni. Én Cathy kisasszonynak segitettem az öltözködésben. Ez nem sejtette, hogy Heathcliff épp ma fogja abbahagyni a munkát, és mivel azt hitte, egyedül maradhat a házban, már valahogyan értesítette Edgart fivére távollétéről, s most fogadni készült őt.

- Cathy, ráérsz ma délután? - kérdezte Heathcliff. - Vagy el akarsz menni valahová?

- Nem, hisz esik - felelt a másik.

- Hát akkor miért van rajtad ez a selyemruha? Remélem, nem jön ma ide senki?

- Nem tudok róla - hebegte Cathy. - De neked ilyenkor a mezőn volna a helyed, Heathcliff. Már egy órája befejeztük az ebédet, azt hittem, el is mentél.

- Hindley nem foszt meg olyan gyakran átkozott jelenlététől. Ma nem dolgozom: veled akarok maradni.

- Joseph el fog neki mondani mindent. Jobban tennéd, ha elmennél.

- Joseph épp meszet rakodik a Peniston-szikláknál, ez estig is eltart: nem tudhat meg semmit.

Ezzel nyugodtan odalépett a tűzhöz s leült. Catherine összeráncolt szemöldökkel gondolkodott egy pillanatig; megpróbálta előkészíteni az utat az érkező számára.

- Isabella és Linton említették, hogy esetleg átjönnek ma délután - mondotta egy percnyi hallgatás után. - Mivel esik az eső, már nem is várom őket, de talán mégis beállítanak, és akkor újabb szidásnak teszed ki magad, minden ok nélkül.

- Üzenj ki nekik Ellennel, hogy nem érsz rá - erősködött a fiú. - Ne tedd ki a szűrömet ostoba és lehetetlen barátaidért. Néha már ott tartok, hogy panaszkodni készülök, amiért... de nem teszem!

- Amiért?... Mit akartál mondani? - kiáltott fel Catherine zavart pillantással. - Ó, Nelly - tette hozzá, elkapván fejét kezeim közül -, teljesen kifésülted a csigákat a hajamból! Elég, hagyd abba! Miért akartál panaszkodni, Heathcliff?

- Semmiért... De nézd csak meg a falinaptárt - s az ablak mellett függő bekeretezett lapra mutatott -, a kereszttek azokat az estéket jelzik, melyeket Lintonékkal töltöttél, a pontok pedig azokat, amelyeket velem. Látod? Minden napot megjelöltem.

- Igen... micsoda ostobaság! Mintha biz én számon tartottam volna! - duzzogott Catherine. - De különben is, mit bizonyít ez?

- Azt, hogy én számon tartottam!

- És mi kötelez arra, hogy folyton veled legyek? - kérdezte növekvő ingerültséggel. - Mi hasznom volna belőle? Miről lehet veled beszélni? Attól, ahogyan te mulattatsz, néma vagy csecsemő is lehetnél!

- Sohasem mondtad még, hogy túl keveset beszélek, vagy hogy terhedre lenne a társaságom! - kiáltott fel Heathcliff nagyon hevesen.

- Nem nevezhetjük társaságnak azt, mikor valaki nem tud semmit, és nem beszél semmiről.

Heathcliff felugrott, de nem volt ideje további kifejezést adni érzéseinek, mert az udvar kövezetén lódobogás hallatszott, és illedelmes kopogtatás után belépett a fiatal Linton, sugárzó arccal, a váratlan meghívás feletti örömeiben. Catherine nyilván észrevette a két barátja közti különbséget, miközben az egyik távozott, s belépett a másik. Ez az ellentét hasonlított ahhoz, amit akkor érezhetünk, midőn sötét, sziklás bányavidékekről virágzó és termékeny völgybe

lépünk. Hangjuk és köszönésük éppoly különböző volt, mint külső megjelenésük. Edgar finoman, halkán beszélt: nem hangoskodott, és a szavakat úgy ejtette ki, mint ön, vagyis kevésbé durván és szelídebben, mint ahogy nálunk szokás.

- Talán korán érkeztem? - kérdezte, egy pillantást vetvén felém. Törülgetni kezdtem az ezüstöt, s a pohárszék néhány fiókját hoztam rendbe a szoba másik végében.

- Dehogy! - felelte Catherine. - Mit csinálsz ott, Nelly?

- A munkámat végzem, kisasszony! - feleltem. (Hindley úr ugyanis meghagyta, hogy mindig hármasan legyünk Edgar látogatásai alkalmával.)

Hátam mögé lépett, és dühösen a fülembe suttogott:

- Menj innét a törölrongyaiddal! Ha vendég van a háznál, a cselédek nem kezdenek súrolni és törülgetni a szobában.

- Ez a legjobb alkalom, most nincs itthon az úr - mondtam fennhangon. - Nem szereti, ha a jelenlétében foglalkozom ezzel a munkával. Edgar úr bizonyára meg fogja bocsátani.

- De én nem szeretem, ha az én jelenlétemben csinálod ezt! - kiáltott fel a fiatal hölgy parancsoló hangon, s időt sem hagyott vendégének a megszólalásra. Még mindig nem nyugodott meg a Heathcliff-fel való összekapás után.

- Sajnálom, Cathy kisasszony! - feleltem és folytattam a munkámat szorgalmasan.

Ő azonban, azt hivén, hogy Edgar nem látja, kiragadta a törölruhát kezemből, jó erősen belecsípett a karomba, s még soká nem engedte el. Mondottam már, hogy nem szerettem, és ezért jólesett időről időre megsebezni a hiúságát. Azonkívül nagy fájdalmat is okozott nekem. Fölugrottam (mivel épp térden voltam) és felkiáltottam:

- Ó! Kisasszony! Ez igazán nem szép magától! Nincs joga ahhoz, hogy belém csípjen, és én nem fogom ezt tűrni.

- Hozzád sem nyúltam, te hazug! - kiáltott, miközben ujjai remegtek az újrakezdés vágyától, fülei pedig pirosak lettek a dühtől. Sohasem tudta elrejteni haragját, mely mindig egész arcát lángba borította.

- Hát akkor ez micsoda? - vágtam vissza és hogy zavarba hozzam, megmutattam a piros foltot karomon.

Toppantott a lábával, majd egy pillanatig habozott, de rossz ösztöneitől hajtva, csattanós pofont mért arcomra, úgyszólván könnybe lábadt a szemem.

Linton közbelépett:

- Catherine, drágám, Catherine! - mondtotta megütközve a hazugság és a vadság kettős bűnén, amit bálványa szeme láttára követett el.

- Távozz a szobából, Ellen! - mondtotta, tetőtől talpig remegve.

A kis Hareton, aki mindenhová követett engem, s mellettem ült a földön, könnyeim láttára maga is sírva fakadt, és panaszkodni kezdett a „rossz Cathy nénire”, akinek dühe most a szerencsétlen gyermek ellen fordult. Megfogta vállánál, és úgy megrázta, hogy szegénykének arca egészen ólomszínűre vált; Linton meggondolatlanul megragadta a lány kezeit, hogy kiszabadítsa a gyereket. Egy szempillantás alatt szabad volt az egyik kéz, s az elképedt fiatal-ember érezhette arcán, olyan súllyal, mely a tréfának még lehetőségét is kizárta. Feldúltan lépett hátra. Haretont karjaimba kaptam, s a konyhába menekültem vele, de nyitva hagytam az

ajtót, mert kíváncsi voltam, mint fogják elintézni vitájukat. A megsértett látogató sápadtan kereste meg a kalapját, ajka remegett.

„Nagyon helyes! - gondoltam magamban. - Fogadd meg a figyelmeztetést és távozzál. Nagyon kedves tőle, hogy még idejében ízelítőt adott valódi természetéből.”

- Hová megy? - kérdezte most Catherine, és az ajtó felé indult.

Linton oldalt került, és megpróbált kijutni.

- Nem fog elmenni! - kiáltotta a lány erőlesen.

- El kell mennem és el is fogok menni! - mondotta fojtott hangon.

- Nem! - makacskodott a másik, és megragadta az ajtó kilincsét. - Még nem mehet el, Edgar Linton. Nem hagyhat itt engem, ilyen lelkiállapotban. Egész éjjel kétségbe lennék esve maga miatt.

- Itt maradhatok, mikor maga megütött engem? - kérdezte Linton.

Catherine hallgatott.

- Félek és szégyenkezem maga miatt - mondotta. - Soha többé nem jövök ide.

Catherine szeme csillogni kezdett, szemhéja meg-megrebbent.

- Azonkívül hazudott is! - folytatta a fiú.

- Nem igaz - kiáltotta Catherine, visszanyervén hangját. - Nem hazudtam. Jól van hát, menjen, ha úgy akarja, menjen! Én pedig sírni fogok... betegre sírom magam.

Azzal térdre vetette magát egy szék előtt, és keservesen elzokogta magát. Edgar csak addig tartott ki elhatározása mellett, amíg az udvarba nem ért: itt habozni kezdett. Utána mentem, hogy bátorítsam.

- A kisasszony rettenetesen szeszélyes, uram - kiáltottam utána. - Rosszabb, mint egy elkényeztetett gyermek. Legjobban tenné, ha tüstént hazamenne, mert különben még beteg is lesz, csak azért, hogy bennünket keserítsen.

Az ingatag Linton oldalt pillantott az ablak felé: hazamenni éppúgy nem tudott, mint ahogy egy macska sem képes otthagyni a félig megölt egeret vagy a nagyjából felfalt madarat.

„Semmi sem tudja megmenteni! - gondoltam. - Végzetét nem tudja elkerülni, vakon repül felé!”

Így is történt: hirtelen sarkon fordult, berohant a házba, becsapta az ajtót maga mögött, s mikor később átnéztem hozzájuk, hogy hírül adjam a holtrészegen hazatért Earnshaw érkezését, aki az egész házat fel akarta forgatni (ez volt a szokása ilyen állapotban), úgy találtam, hogy a civódás csak szorosabbra fogta kapcsolatukat, megtörte az ifjú félénkség jegét, s arra készítette őket, hogy levetvén a barátság álruháját, szerelmüket egymásnak megvallják.

Hindley érkezésének hírére Linton a lovához szaladt, Catherine pedig a szobájába. Szaladtam, hogy elbújtassam a kis Haretont s kivegyem a történeteket az úr vadászfegyveréből, mert tébolyult önkívületében rendszerint a puskával szeretett játszani, azoknak életét veszélyeztetvén, akik ellene mertek szegülni, vagy egyszerűen túlságosan magukra vonták figyelmét. Védekezésből elrejtettem a történeteket, hogy elejét vegyem a szerencsétlenségnek, ha löni akarna örületében.

Kilencedik fejezet

Ijesztő szitkok közt lépett a szobába, és épp rajtakapott, amint fiát a konyhai pohárszékben készültem elrejtetni. Hareton dermedt félelmet érzett mind vadállati gyengédségétől, mind örült dührohamaitól: egyik esetben ugyanis az a sors várta, hogy megfullad a csókokban és ölelésekben, másik esetben pedig vagy a tűzbe, vagy a falhoz akarták hajítani. Ezért szegényke példásan meghúzta magát, akárhová rejtettem is.

- Most már mindent tudok! - kiáltott Hindley, nyakam bőrénél húzva hátra engem, akár egy kutyát. - Ég és pokol! Összeesküdtetek, hogy megölitek a gyereket. Értem már, miért látom olyan ritkán. De a sátán segítségével megétettem veled a konyhakést, Nelly! Csak ne neved: imént dobtam be Kenneth-t fejjel előre a Fekete Ló mocsarába. Kettővel sem nehezebb végezni, mint eggyel, s nekem meg kell ma ölnöm valakit közületek; nem nyugszom, amíg ezt végre nem hajtottam.

- De én nem szeretem a konyhakés ízét, Hindley úr - válaszoltam. - Heringet vágta vele. Inkább lőjön agyon, ha önnek is mindegy.

- Inkább vigyen el az ördög, és így is lesz! Nincs olyan törvény Angliában, mely megakadályozná, hogy az ember rendben tartsa a házatáját: márpedig az enyém rettenetes állapotban van. Nyisd ki a szád!

Kezében tartotta a kést, és hegyét fogaim közé dugta. De a magam részéről sohasem rémültem meg különösebben izgágaságától. Köptem egyet és bizonygattam, hogy undorító ízű a kés; semmi áron sem leszek hajlandó megenni.

- Ó! - kiáltott fel, elengedve engem. - Most látom csak, hogy ez a csúf kis korcs nem is Hareton! Bocsáss meg, Nelly. Ha ő lenne az, megérdemelné, hogy szíjat hasítsak belőle! Nem szaladt elém, hogy üdvözljön, hanem úgy ordított, mintha kísértet volnék. Jöjj ide, te kis szörnyeteg. Majd megtanítalak, hogyan élj vissza egy túlságosan lágyszívű apa érzéseivel. Mondd csak, nem festene jobban ez a gyerek, ha le volna vágva a füle? A kutyák így vadabbnak látszanak, én pedig szeretem a vadságot... add ide az ollót... a vadságot és az eleganciát! És különben is, ördögi ötlet... pokoli hiúság... hogy annyira ragaszkodunk a fülünkhöz... pedig anélkül is elég szamarak vagyunk. Csitt, fiacskám, csitt! Jól van, jól édeském! Töröld meg szépen a szemed. Te vagy az én kincsem, csókolj meg! Mi az? Nem akarsz? Csókolj meg, Hareton! Csókolj meg, hogy a fene essen beléd! Hitemre, szép kis szörnyeteget nevelek fel! Kitekerem még a nyakadat, te nyavalyás, ha addig élek is!

A kis Hareton kiáltozott, és minden erejéből rugdalózott apja karjaiban, de akkor ordított csak istenigazában, mikor Hindley felvitte magával a lépcső tetejére, és kitarotta a karfa fölött a magasból. Rákiáltottam, hogy rohamot kap a gyerek a félelemtől, s végül oda is szaladtam, hogy szorult helyzetéből megmentsem. Mikor a közelükbe értem, Hindley épp kihajolt a korlát felett, mert valami zajt hallott odalenn, s közben csaknem elfelejtette, mit tart a kezében.

- Ki van ott? - kérdezte, mikor hallotta, hogy valaki a lépcsőhöz közeledik. Felismertem Heathcliff lépteit, és én is kihajoltam, hogy figyelmeztessem, ne közeledjék. Abban a percben, amint levettem a szemem Haretonról, a gyerek egy hirtelen mozdulattal kiszabadította magát a vigyázatlan kezek közül, melyek tartották, s lezuhant.

Alig volt időnk összeborzadni a rémülettől, máris láhattuk, hogy a gyereknek semmi baja sem történt. Heathcliff épp kellő pillanatban érkezett a lépcső aljához, egy ösztönös mozdulattal elkapta zuhantában, és talpára állítván, feltekintett, s megnézte, ki a szerencsétlenség okozója.

A fősvény, aki öt shillingért válik meg a sorsjegytől, s másnap rájön, hogy ötezer fontot vesztett a vásáron, nem vághatott csalódottabb képet, mint Heathcliff, mikor észrevette oda-fenn Earnshaw árnyát. Szavai nem tükrözhatték volna arcánál világosabban a kétségbeesést afölött, hogy saját maga lett régóta várt bosszújának megakadályozója. Ha sötétebb lett volna, azt hiszem, megpróbálja jóvátenni tévedését, és szétzúzza Hareton fejét a lépcsőkön. De mi tanúi voltunk életmentésének, s én már lenn is termettem, hogy szívemre szorítsam drága kis védencemet. Hindley is lejött, valamivel lassabban, kijózanodva és zavartan.

- A te hibád, Ellen -, mondotta. - El kellett volna rejtened előlem, ki kellett volna kapnod a kezemből. Megsebesült?

- Megsebesült! - kiáltottam fel haragosan. - Ha nem halt meg, hát egész életére hülye marad. Csodálom, hogy nem száll ki sírjából az anyja, s eltűri, hogy így bánik a gyermekével. Maga rosszabb egy pogánynál... saját húsával, vérével bánik így!

Megpróbált hozzáérni a gyerekekhez, aki nálam érezve magát, abbahagyta a rémült sírást. De alig ért hozzá apja egy ujjal, újrakezdte a bömbölést, és úgy rúgkapálózott, mintha újabb roham jött volna rá.

- Ne nyúljon hozzá! - intettem. - Gyűlöli magát... mindenki gyűlöli magát... ez az igazság! Szép kis család a magáé; és maga is szép állapotba jutott!

- Lesz ez még rosszabbul is! - hahotázott az eltévelyedett ember, aki ismét megtalálta durva hangját. - Most menj, és vidd magaddal. Te pedig, Heathcliff, figyelj rám! Menj a közelemből, és ne is halljak felőled! Nem akarlak megölni még az éjjel... hacsak fel nem gyújtom az egész házat, ha kedvem úgy tartja!

Azzal kivett egy üveg pálinkát a pohárszékből, s töltött magának egy pohárral.

- Ne, ne igyék! - kérleltem. - Vigyázzon magára, Hindley úr! Könyörüljön meg ezen a szerencsétlen gyereken, ha már saját magával nem tud törődni.

- Akárkivel jobb sorsa lenne, mint velem! - felelte.

- Gondoljon a lelke üdvösségére! - kérleltem, miközben megpróbáltam kiragadni kezéből a poharat.

- Én? A lelkekre? Legnagyobb örömömre válnék, ha a pokolra küldhetném, hogy ott álljon bosszút a teremtőjén - kiáltotta az istentelen. - Iszom a mielőbbi elkárhozásra!

Felhajtotta az italt, és ránk parancsolt, hogy távozzunk, irtózatossággal fejezván be szavait, melyek túl ijesztőek voltak ahhoz, hogy elmondhassam őket, vagy akár csak emlékezzem rájuk.

- Kár, hogy bele nem döglik az ivásba - jegyezte meg Heathcliff, visszaszármaztatván rá átkait, mihelyt bezárult az ajtó. - Meg is tesz minden tőle telhetőt, de nagyon erős a szervezete. Kenneth fogadást ajánlott a háttaslovára, hogy ez még mindenkit túlél Gimmerton táján, és vén bűnösként fog a sírba szállni, hacsak valami jótékony véletlen meg nem vált minket tőle.

Bementem a konyhába és leültem, hogy elaltassam az én kis báránymat. Heathcliff, úgy véltem, kiment a csűrbe. Később megtudtam, hogy csak a magas hátú pad mögé vonult, ott egy lócára feküdt, messze a tüztől, és így maradt, csendben.

Elringattam térdemen Hareton, s fülébe dúdoltam a dalt, mely így kezdődött:

*Kíváncsiak az egerek,
Alszik-e már a kisgyerek?*

Ekkor Cathy kisasszony, aki szobájából hallgatta végig a jelenetet, bedugta fejét az ajtón és suttogva kérdezte:

- Egyedül vagy, Nelly?

- Igen, kisasszony! - feleltem.

Belépett s a tűzhely közelébe telepedett. Felpillantottam rá, várván, hogy talán mond valamit. Arca zavart volt és nyugtalan. Ajka félig kinyílt, mintha szólni akart volna; de szavak helyett csak egy sóhajtás röpített el szájából. Ismét belekezdtem az énekbe; még nem felejtettem el iménti szavait és viselkedését.

- Hol van Heathcliff?

- Munkáját végzi az istállóban.

- Nem jelentkezett, úgy látszik, elaludt.

Hosszú csend következett, mialatt egy könnyet láttam Catherine szeméről a padlóra hullani.

„Szégyellné csúf viselkedését? - gondoltam magamban. - Ez meglepne. Ám kezdje, ahogy akarja, én nem segítek neki!”

Tévedtem; ő nemigen törődött azzal, ami nem érintette közvetlenül.

- Istenem! - kiáltott fel. - Olyan szerencsétlen vagyok.

- Nagy kár - jegyeztem meg. - Nehéz magát kielégíteni: annyi a barátja, oly kevés a gondja, és mégsem megelégedett!

- Nelly, tudsz titkot tartani? - folytatta mellém térdelve, és rám emelve hízelgő szemét, azzal a pillantással, mely elűzi a haragot, még ha minden ok meg is van rá.

- Feltéve, hogy érdemes megtartani! - feleltem kevésbé durcásan, mint az imént.

- Érdemes, mivel nyom engem, és meg szeretnék szabadulni tőle. Tudni akarom, mit csináljak. Edgar Linton megkérte a kezemet, és én válaszoltam neki. Nos, mielőtt elárulnám, beleegyezés-e vagy visszautasítás, mondd meg nekem, melyiket tartanád helyesnek?

- Igazán, Cathy kisasszony, honnét tudhatnám ezt? Biztos, hogy ama jelenet után, melyet ma délután rendezett neki, azt kellene mondanom, legokosabb lett volna visszautasítani. De ha mégis megkérte a kezét, vagy gyógyíthatatlanul ostoba lehet, vagy ostobán vakmerő.

- Ha így beszélsz, nem mesélek el semmit - mondotta sértődött arccal, s azzal felkelt. - Beleegyeztem, Nelly. Mondd meg gyorsan, jól tettem-e?

- Beleegyezett? Hát akkor minek beszélni róla? Ha már szavát adta, nem lehet visszakozni többé!

- De mondd meg, jól tettem-e?... Mondd! - kiáltott fel ingerülten, kezeit tördelve és szemöldökét ráncolva.

- Több dolgot kell figyelembe venni, mielőtt e kérdésre kellő feleletet adhatnánk - mondtam tudálékosan. - Először s mindenekelőtt, szereti-e Edgar urat?

- Ki ne szeretné őt? Hát persze hogy szeretem!

Most a következő kérdések alá vettem őt, ami egy huszonkét éves lánynál nem volt épp fölösleges fáradság.

- Miért szereti őt, Cathy kisasszony?

- Milyen kérdés! Szeretem... ez csak elég?
- Éppen nem! Meg kell mondania, hogy miért?
- Hát jó! Személye kellemes, és jólesik társaságában lenni.
- Nem elég! - jegyeztem meg.
- Fiatal és jókedvű!
- Ez sem elég!
- Szeret engem!
- No, ez még nem sokat jelent.
- Gazdag lesz, és én élvezni fogom, hogy én leszek a környék első asszonya; azonkívül büszke is lehetek ilyen férjre.
- Ez a leggyengébb érv! Mondja meg, hogyan szereti?
- Úgy, ahogy mindenki szeret... Bolond vagy, Nelly!
- Nem én! Feleljen csak!
- Szeretem a földet, amelyre lép, a levegőt, amelyet beszív, és mindent, amihez hozzáér, mindent, amit mond. Szeretem minden pillantását, minden mozdulatát, szeretem őt teljesen és egészen. Elég ez?
- És miért szereti?
- Nem, te tréfálsz, ez igazán nem szép tőled! Számomra mindez ugyancsak több a tréfánál! - mondotta a lány, és sértődötten a tűz felé fordult.
- Tréfának még gondolata is távol áll tőlem, Catherine kisasszony! - mondtam. - Maga azért szereti Edgar urat, mivel jó külsejű, fiatal, víg kedélyű, gazdag és szereti magát. Ez az utóbbi érv egyébként nem ér semmit. Maga valószínűleg enélkül is szerethetné őt, vagy ennek ellenére sem szeretné, ha nem rendelkeznék a négy másik vonzerővel.
- Nem, igazán nem! Csak sajnálatot éreznék iránta... vagy megvetném, ha csúnya és faragatlan volna.
- De nagyon sok fiatalember van a világon, aki csinos és gazdag: talán még csinosabbak és gazdagabbak is nála. Mi akadályozza meg hát, hogy őket is szeresse?
- Ha vannak is ilyenek, nem kerültek az utamba. Sehol sem találkoztam még Edgar másával.
- De még találkozhatnak. Továbbá nem is lesz ő mindig szép és fiatal, sőt az is lehet, hogy nem lesz mindig gazdag.
- Jelenleg az, és én csak a jelennel foglalkozom. Szeretném, ha értelmesebben beszélnél.
- Jól van, ez megoldja a kérdést. Ha csak a jelen érdekli, akkor menjen nőül Lintonhoz.
- Ehhez nincs is szükségem a te engedélyedre. Hozzámegyek. De végeredményben nem mondtad meg, igazam van-e?
- Tökéletesen igaza van, ha igaza lehet annak, aki csak a jelen számára választ férjet. És most lássuk, miért szerencsétlen, Cathy kisasszony! A fivére örülni fog; az öreg szülők nem fognak ellenkezni, úgy hiszem; rendetlen és kényelmetlen házat hagy el, gazdag és tiszteletre méltó kedvéért; szereti Edgart, és Edgar szereti magát. Egyszerűnek és könnyűnek látszik minden: hol van hát a nehézség?

- Itt és itt! - felelte Catherine, egyik kezével homlokára, másikkal szívére mutatván. - Mindenütt, ahol a lélek él. Szívem és lelkiismeretem szerint tudom, hogy nincs igazam.

- Ez aztán furcsa. Nem is értem!

- Ez az én titkom. De ha megígéred, hogy nem gúnyolódol, akkor elmagyarázom. Nem tudom egészen pontosan, de legalább fogalmat alkothatsz róla, hogy mit érzek.

Leült mellém. Arca szomorúbb és komolyabb lett, összekulcsolt keze megremegett.

- Mondd, Nelly, nincsenek néha különös álmaid? - kérdezte néhány percnyi gondolkodás után.

- De igen, néha-néha.

- Nekem is. Volt már néhány különös álmom; emléküik sohasem hagyott el, s megváltoztatták gondolatvilágomat. Úgy feloldódtak bennem, mint vízben a bor, és megváltoztatták lelkem színeit. Íme az egyik: elmesélem neked, de lehetőleg ne mosolyogj egyik részleténél sem!

- Ó, ne mondjon el semmit, Catherine kisasszony! - kiáltottam. - Elég gyászos már a mi életünk anélkül is, hogy még jobban felkavarjuk jelenésekkel és látomásokkal. Ejnye, ejnye, legyen víg, legyen ismét olyan, mint mindig. Nézze csak a kis Haretont, ő azután igazán nem álmodik semmi gyászosat. Milyen kedvesen mosolyog álmában!

- Igen; és az apja milyen kedvesen káromkodik magányában! Biztosan emlékszel még az időkre, mikor ő is ilyen kis pufók volt még: csaknem ilyen kicsi és ártatlan. De, Nelly, ragaszkodom hozzá, hogy meghallgass. Nem tart soká, és ma este már amúgy sem tudnék jókedvű lenni.

- Nem akarom hallani, nem akarom hallani - tiltakoztam kétségbeesetten.

Az idő tájt babonásan hittem az álmokban, és hiszek még ma is: azonkívül Catherine arcában volt valami szokatlan, ami azt sejtette velem, hogy baljós dolgokról vagy egy küszöbönálló szerencsétlenségről fogok hallani. Ellenkezésem ingerelte, de nem folytatta tovább. Úgy látszott, más tárgyra tér át, de csakhamar előről kezdte:

- Ha az égbe jutnék, Nelly, nem lennék boldog!

- Mert nem lenne rá méltó, hogy odajusson - feleltem. - Minden bűnös rosszul érezné magát az égben.

- Nem ezért. Egyszer azt álmodtam, hogy az égben vagyok.

- Mondottam már, hogy nem akarok hallani az álmairól, Cathy kisasszony. Le kell már feküdnöm! - szakítottam ismét félbe.

Felnevetett és kényszerített, hogy ülve maradjak, mert már fel akartam kelni a székemről.

- Ez a semminél is kevesebb lesz - kezdte. - Azt akarom csak mondani, hogy úgy éreztem, nem lenne igazi otthonom az ég. Megszakadt belé a szívem, úgy sírtam, hogy visszatérhessek a földre, s ezért annyira megharagudtak rám az angyalok, hogy lelöktek a puszta közepébe, épp Szelesdombnál, mire én örömkönnyek közt ébredtem. Ez talán ugyanúgy megmagyarázza titkomat, mint a másik álmom. Éppúgy nincs mit keresnem Edgar Linton oldalán, mint az égben; s ha ez a gazember odabenn nem alacsonyította volna le Heathcliffet, soha eszembe sem jutott volna ilyesmi. Magamat alacsonyítanám le, ha Heathcliff felesége lennék. S így nem is fogja soha megtudni, mennyire szeretem; mégpedig nem azért, mert szép, Nelly, hanem mivel ő sokkal inkább én, mint jómagam. Bármiből van is a lelkünk, az övé s az enyém egy, s úgy különbözik a Lintonétól, mint a holdsugár a villámfénytől, vagy a jég a tűztől.

Mielőtt befejezte volna beszédét, észrevettem, hogy Heathcliff ott van. Kis zajt hallottam, s mikor oldalt pillantottam, láttam, hogy felkel padjáról, s zaj nélkül kioson. Mindent hallott odáig, amíg Catherine azt mondotta, hogy lealacsonyodnék, ha hozzámenne. A folytatást nem várta meg. A nagy pad háta eltakarta, és úrnőm, aki a földön ült, nem vehette észre sem jelenlétét, sem távozását; de én összeresztettem s intettem neki:

- Csitt!

- Mi az? - kérdezte és idegesen körülnézett.

- Itt van Joseph - mondtam s e percben hallottam meg szekerének zörgését az úton -, Heathcliff is vele lesz. Nem tudom, nincs-e már most is az ajtóban?

- De az ajtóból csak nem hallhatott meg minket? Add ide Haretont, míg a vacsorát főzöd, s mikor elkészültél, hívjál, hogy veled együtt egyem. Le kell csillapítanom nyugtalan lelkiismeretemet, s meg kell győznöm magam, hogy Heathcliff semmit sem sejt. Ugye semmit? Tudja is ő, hogy mi a szerelem!

- Nem látom be, miért ne tudná ugyanolyan jól, mint maga; és ha épp a kisasszonyt választotta, ő lesz a legszerencsétlenebb az egész világon. Azon a napon, mikor magából Lintonné lesz, ő elveszít barátságot, szerelmet, mindent. Gondolt már rá, mint fogja elviselni a válást maga, és mint fogja elviselni ő, hogy mindenkitől elhagyatva, egyedül maradjon a földön? Mert, Cathy kisasszony...

- Mindenkitől elhagyatva? Hogy mi elválnánk? - kiáltott fel méltatlankodva. - Ki választhatna el, mondd? Aki ezt megpróbálná, annak a krotóni Milon sorsa jutna osztályrészül! Amíg élek, Ellen, halandó nem lesz képes erre! Előbb pusztulhatnak el a földkerekség összes Lintonai, míg én beleegyeznék abba, hogy elhagyjam Heathcliffet. Ó, nem erre gondolok... nem ezt akarom mondani! Nem akarok Lintonné lenni ilyen áron. Ezentúl is az lesz a számomra, ami eddig volt. Edgarnak engednie kell az ellenszenvéből, és legalábbis el kell tűrnie őt. Ő így is fog tenni, ha megismeri igazi érzéseimet Heathcliff iránt. Látom, Nelly, most elvetemült önzőnek tartasz. De nem gondoltál arra, hogy ha Heathcliffhez megyek, mindketten koldusok leszünk? Míg ha Linton felesége leszek, segíthetem őt, hogy felemelkedjék, és kivonja magát bátyám hatalma alól.

- A férje pénzével, Cathy kisasszony? Nem fogja őt olyan kezesnek találni, mint gondolja. Nem rám tartozik ugyan ítélni efölött, de úgy találom, ez a legrosszabb ok, amiért Linton felesége lehet!

- Ellenkezőleg, ez a legjobb! A többi csak szeszélyeimet elégíti ki, és Edgar kedvét szolgálja. De ez olyasvalakit érint, aki egyesíti személyében mindazt, amit Edgar és magam iránt érzek. Olyasvalami ez, amit nem tudok megmagyarázni. De bizonyára te is sejtet, mint mindenki, hogy van vagy kell még lennie valakinek rajtad kívül, akiben te is benne vagy még. Mi végre teremtettem volna, ha egész valómat magába foglalná az, amit itt látsz? Nagy fájdalmaim ez életben a Heathcliff fájdalmai voltak; figyeltem és átéreztem őket, kezdettől fogva. Életem nagy értelme: ő. Ha mindenki más elpusztulna, és csak ő maradna életben: általa továbbélnék én is! De ha mindenki megmaradna, csak ő pusztulna el, az egész világ idegen lenne számomra, nem érezném magam többé részesének. Linton iránti szerelmem olyan, mint a fa lombja: az idő, tudom jól, meg fogja változtatni, amint a tél is megváltoztatja a fákat. Heathcliff iránti szerelmem olyan, mint sziklaréteg a föld alatt; kevés látható örömet nyújt, de nem lehet mással helyettesíteni. Nelly, én Heathcliff vagyok! Mindig, mindig a lelkemben él; nem mint valami gyönyörűség, hisz tudom, magam sem vagyok az, hanem mint saját lényem. Így hát ne beszélj arról, hogy elválunk egymástól; ez lehetetlen és...

Megállott és ruhám ráncaiba rejtette arcát. De én dühösen visszalöktem. Zagyva beszéde véget vetett türelmemnek.

- Még ha meg is értek valamit azokból az értelmetlenségekből, amiket hallottam, kisasszony, mindez csak arról győz meg, hogy nem tudja, milyen kötelességekkel jár a házasság. Vagy pedig arról, hogy maga gonosz, erkölcstelen lány. Ne is zavarjon további titkaival: nem ígérhetem, hogy megőrzöm őket.

- De ezt az egyet megőrzöd? - kérdezte felhevülten.

- Nem ígérek semmit! - válaszoltam.

Tovább akart erősködni, de Joseph megjelenése véget vetett beszélgetésünknek. Catherine egy sarokba telepedett, és Haretont dajkálta, miközben én a vacsorát főztem. Mikor elkészültem, azon vitatkoztunk Josephfel, melyikünk vigye be az ételt Hindley úrnak; addig tanakodtunk, amíg minden kihűlt. Ekkor azután abban állapodtunk meg, hogy kérjen ő, ha szüksége van valamire; féltünk ugyanis mutatkozni előtte, ha már egy ideig egyedül volt.

- Hát az a mihaszna még mindig nem gyött meg a mezőről? Mit csinál ott ilyen soká az a hétlustaság? - kérdezte az öreg, Heathcliffet keresvén.

- Majd én idehívom - mondtam. - Bizonyosan a csűrben lesz.

Kimentem és nevét kiáltottam, de válasz nem érkezett. Visszajöttem és Catherine fülébe súgtam, hogy valószínűleg egy jó részét hallhatta annak, amit mondott, s elmeséltem, hogy akkor hagyta el a konyhát, mikor a bátyja viselkedése miatt panaszkodott. Cathy felugrott, egészen magánkívül. Haretont a padra dobta, és maga szaladt megkeresni barátját, s nem vesztegette az időt annak firtatásával, miért oly izgatott, és mennyiben sérthették szavai Heathcliffet. Oly soká maradt távol, hogy Joseph azt javasolta, ne várjuk tovább. Csípősen azt mondta, azért maradnak kinn oly soká, hogy ne kelljen meghallgatniuk vég nélküli fohászeit.

- Minden rosszat fel lehet tételezni ezekről! - állította.

Nevükben külön imát csatolt étkezés előtti szokásos negyedórás lelkigyakorlatához, és még egyet toldott volna az asztali áldáshoz, egészen a végtelenségig, ha be nem ront fiatal úrnője, és rá nem parancsol, hogy rögtön szaladjon le az útra, keresse meg Heathcliffet, bárhol is kószál, és hozza vissza tüstént.

- Beszélnem kell vele, feltétlenül beszélnem kell vele, mielőtt felmegyek - mondtam. - Nyitva a kertajtó, és úgy látszik, messzebb van, nem hallja meg, mert nem válaszolt, bár minden erőmből kiáltottam a juhakoltól.

Joseph először ellenkezni próbált. De Catherine nagyon erélyes volt, nem tűrt ellentmondást; végül is feltette kalapját az öreg, és dörögve elindult.

Ez idő alatt Catherine fel s alá sétált a szobában.

- Nem tudom elképzelni, hol lehet! - kiáltott. - Hol lehet vajon? Mit is mondtál, Nelly? Már elfelejtettem! Nagyon bántódott a délutáni rosszkedvem miatt? Istenem! Mondd, mi bántotta meg őt a szavaimban? Csak jönne már! Hogy szeretném!

- Sok hühö semmiért! - mondtam, bár magamban nyugtalan voltam már. - Így megijed minden kicsiségért! Mi kétségbeejtő van azon, hogy Heathcliff megengedett magának egy kis sétát a holdfényben, vagy lefeküdt a csűrben, mivel nincs kedvére, hogy velünk beszéljen. Fogadni mernék, ott rejtőzködik. Meglátja, én előkerítem!

Kimentem, hogy előről kezdjem a kutatást, de az eredmény csüggesztő volt. Josephé hasonlóképp.

- Ez a fickó mindennap rosszabb lesz! Tárva-nyitva hagyta a kerti kaput, a kisasszony pónija pedig két sor búzát is legázolt, mikor illa berek, nekieredt a mezőnek. Az úr holnap reggel bizonyára tombolni fog, s ebben igaza lesz. Ő maga a megtestesült türelem ilyen hanyag és gonosz fickókkal szemben... maga a megtestesült türelem! De ez nem lesz mindig így, meglátjátok ti mind! Nem szabad őt feldühösíteni, nem ám!

- Megtaláltad Heathcliffet, te vén számár? - szakította őt félbe Catherine. - Kerested úgy, ahogy parancsoltam?

- Szívesebben keresném a lovat - felelt Joseph -, ennek több értelme volna. De hát kereshetném is akármelyiket, ilyen koromsötét éjszaka! Heathcliff meg nem olyan fiú, aki csak úgy előjön az én fütyüntésemre. Magára bizonyára szívesebben hallgatna!

Valóban, nyári estének épp eléggé sötét volt az akkori. A felhők vihart ígértek, és én kijelentettem, hogy egyelőre a legokosabb, ha nyugton maradunk. A mihamar bekövetkező eső majd csak hazaűzi, fölösleges aggódnunk miatta. Catherine-t azonban nem lehetett így megnyugtatni. Fel s alá járkált, a kerti kaputól a ház ajtajáig, olyan izgatottan, hogy egy percig sem volt maradása. Végül megállapodott a fal mellett, az út közelében. Ott maradt, nem törődve tiltakozásaimmal, a morajló mennydörgéssel s a kövér esőcseppekkel, melyek lecsapódtak körülötte. Időről időre kiáltott egyet, majd kifüledt a csendbe, s végül sírni kezdett, ahogyan csak kitelt tőle. Oly bőven és nekikeseredve tudott sírni, hogy akár Haretonnal, akár bármilyen más gyerekkel is vetekedhetett volna.

Éjfél felé, mielőtt még lefeküdtünk, teljes dühével ránk szakadt a vihar. Tombolt az orkán s a mennydörgés; a szélvész vagy a villámcsapás ereje alatt kettéhasadt egy fa a ház sarkán; egy hatalmas ág átzuhant a tetőn, és lesodort a kelet felé fekvő kéményből egy darabot, hogy valóságos kő- és koromeső záporozott tűzhelyünkre. Azt hittük, közénk csapott a villám. Joseph menten térdre esett, és kérte az Urat, emlékezzék meg Noé és Lót pátriárkákról, és mint valaha, most is kegyelmezzon meg a jóknak, s csak a gonoszokat sújtsa! Magam is úgy éreztem, hogy ez a végítélet minékünk szól némiképp. Úgy éreztem, hogy a mi Jónásunk Earnshaw úr, és jól megráztam kuckójának kilincset, hogy meggyőződjem, életben van-e még? Elég érthetően válaszolt, de olyan hangnemben, mely társamnál még sürgetőbb könyörgéseket váltott ki aziránt, hogy az Úr tegyen különbséget a jó keresztények közt, amilyen ő, s a rosszak közt, amilyen a gazdája. De a viharak vége lett húsz perc alatt, s mindnyájan sértetlenek maradtunk, Cathy kivételével, aki teljesen átázott, makacsságában vonakodott tető alá húzódni, s inkább kinn maradt, kalap és kendő nélkül, s annyi vizet szedett magába, amennyit csak elbírta haja és ruhája. Végül mégis bejött, és azonmód nedvesen végighevert a padon, arccal a támla felé, fejét kezébe hajtva.

- No de, kisasszony - érintettem meg a vállát -, csak nem akar erőnek erejével elpusztulni? Tudja, hány óra van? Éjfél után fél egy! Menjen és feküdjön le! Nem érdemes tovább várni ezt a lehetetlen fiút! Bizonyára elment Gimmertonba, és most már ott is marad. Valószínűleg nem gondolta, hogy ilyen soká várjuk, vagy pedig attól tartott, hogy csak Hindley urat találja még ébren, s el akarta kerülni, hogy a gazda nyisson neki ajtót.

- Nem, nem, ő nem lehet Gimmertonban! - szólt Joseph. - Nem csodálnám, ha inkább a mocsár fenekén lenne! Ez az égi jel nem volt minden ok nélkül való, és azt tanácsolom, kisasszony, vigyázzon... legközelebb magára kerül a sor. Áldva legyen az ég ezekért a dolgokért! A földön azoknak a javára dolgozik minden, akiket Isten kiválasztott, hogy megóvja őket a kitaszítottak érintésétől! Olvassátok az Írást!

Azzal az ígét kezdte idézni, utalván a részekre és versekre, ahol megtaláljuk a sorokat.

Miután hiába kértem a lányt, hogy keljen fel, és vesse le átázott ruháit, otthagytam őket, az egyiket prédikálva, a másikat dideregve, magam pedig lefeküdtem a kis Haretonnal együtt, ki oly mélyen aludt, mintha körülötte mindenki az ő példáját követné. Hallottam még egy darabig Josephet, amint felolvasott, majd lassú lépteit a létrán, s azzal elaludtam.

Mikor a szokottnál valamivel később mentem le, az ablaktáblák hasadékein átszűrődő napsugarak fényénél Catherine kisasszonyt tegnapi ültében találtam, a tűzhely mellett. A nagyszoba ajtaja nyitva állott, a fény behatolt a nyitva hagyott ablakokon. Hindley épp akkor jött le, és most ott állott a tűzhely előtt bambán, másnaposan.

- Mi lelt téged, Cathy? - kérdezte épp abban a percben, mikor beléptem. - Oly gyászos arcot vágysz, mint egy vízbe fojtott kiskutya. Miért vagy oly letört és sápadt, gyermekem?

- Megáztam - mondotta némi habozás után. - Azután pedig, fázom, ez az egész!

- Nem lehet bírni vele! - kiáltottam, látván, hogy az úr már kijózanodott. - Egész éjszaka ott állt a zápor alatt, s hiába rimámkodtam, hogy végre lefeküdjék.

Earnshaw csodálkozva nézett ránk.

- Egész éjszaka! - ismételte. - Hát miért nem feküdt le? Valószínűleg nem a villámoktól félt, hisz több órája csend van már!

Egyikünk sem óhajtotta felhívni figyelmét Heathcliff eltűnésére, amíg titkolni lehetett. Azt feleltem, nem tudom elképzelni, mi jutott az eszébe, hogy nem feküdt le, ő pedig nem szólt semmit. A délelőtt üde volt; kinyitottam az ablakot, mire a szoba megtelt a kert szelíd illataival. De Catherine rám ripakodott:

- Ellen, zárd be az ablakot, megfagyok!

És vacogtak a fogai, miközben a lehető legközelebb húzódott a félig kialudt parázshoz.

- Beteg! - mondotta Hindley, kezébe fogván csuklóját. - Azt hiszem, ezért nem akart lefeküdni. Vigye el az ördög! Elegem van már a betegekől. Miért álltál ki az esőbe?

- Legény után szaladt, mint rendesen! - káromta Joseph, felhasználván habozásunkat, hogy gonosz nyelvvel közbelépjen. - A maga helyében biz szépen bezárnám az ajtót mindnyájuk orra előtt. Nem mozdulhat el hazulról egy napra, hogy tüstént be ne surrana az a Linton kandúr! És Nelly leányasszony is derék egy fehérszemély! Lesben áll a konyhában, s mikor maga beteszi a lábát az egyik ajtón, Linton kisurran a másikon: a mi szép kisasszonyunk pedig tovább folytatja szórakozásait. Mondhatom, illedelmes viselkedés, éjfél után a réten kószálni ezzel a sötét csavargó, fenevad Heathcliff-fel! Azt hiszik, vak vagyok én? Láttam a fiatal Lintont, érkezett s odábbállt, s láttam - fordult felém -, amint te, piszkos boszorka, a szobába rohantál abban a minutumban, mihelyt meghallottad az udvarban az úr lovát.

- Csend legyen, te kulcslyukon hallgatózó! - kiáltott fel Catherine. - Elég volt a szemtelenségedből. Edgar Linton véletlenül állított be tegnap, Hindley; én tanácsoltam neki, hogy távozzék, mert tudtam, hogy nem szeretnél vele találkozni abban az állapotban, ahogy tegnap megérkezett!

- Hazudsz, Cathy - felelte a bátyja -, hazudsz és amellet ostoba vagy! Bánom is én most Lintont; de mondd: nem Heathcliff-fel töltötted a múlt éjszakát? Mondd meg nekem az igazságot, de rögtön. Ne félj, hogy ártasz vele neki! Noha éppúgy gyűlölöm, mint eddig, túlságosan nagy szívességet tett ő nekem, hogysem lelkiismeretfurdalás nélkül tudnám kitékerni a nyakát. Hogy kísértésbe ne hozzon, elküldöm a háztól, még ma reggel. De ha elment, azt ajánlom mindnyájatoknak, vigyázzatok: a jövőben titeket még jobban szemmel tartalak!

- Nem is láttam Heathcliffet a múlt éjszaka - tört ki Catherine keserű zokogással -, és ha elzavarod innét, vele megyek! De lesz-e még erre alkalmad? Azt hiszem, végleg elment.

Nem tudta tovább türtőztetni kétségbeesését, mely kitört belőle, és most már csak értelmetlen hangokat hallatott.

Hindley csak úgy záporozta rá a szitkokat, és ráparancsolt, menjen tüstént a szobájába, mert különben alapos okot ad majd neki a sírásra. Rávettem, hogy engedelmeskedjek, és nem fogom soha elfelejteni a jelenetet, mely odafenn következett: egészen megrémültem. Azt hittem, megőrült, és elküldtem Josephet, szaladjon orvosért. Az önkívület kezdete volt ez. Kenneth első pillantásra súlyos betegnek mondotta: magas láza volt már. Eret vágott rajta, és meghagyta, hogy csak savót és vízbedarát adjunk neki; azt is lelkünkre kötötte, hogy vigyázzunk, le ne vesse magát az ablakból vagy a lépcsőről. Azzal elment, mert jócskán volt még dolga a környéken, ahol a lakóhelyek néha két-három mérföldnyire voltak egymástól.

Noha nem merném azt állítani magamról, hogy a legszelídebb ápoló lettem volna, s ugyanezt szintén nem lehetett elmondani Josephről és az úrról, s noha betegünk olyan makacs és fárasztó volt, amilyen beteg létére csak lehetett, végül mégiscsak legyőzte a bajt. Az öreg Lintonné természetesen többször meglátogatott bennünket, és egyre-másra intézkedett, nem hagyott minket nyugton, és parancsokat osztogatott mindnyájunknak. Mikor Catherine lábadozni kezdett, amellet kardoskodott, hogy vigyék át Thrushcross Grange-be. Mi nagyon hálásak voltunk, amiért így felszabadultunk. De a szegény hölgynek megvolt az oka, hogy megbánja jóságát: ő és a férje megkapták a lázat, és meg is haltak hamarosan, egymás után.

Fiatal úrnőnk sokkal rátartóbban, szeszélyesebben és gögösebben jött vissza, mint valaha. Heathcliffnek hírére sem hallottuk a viharos éjszaka óta. Egy alkalommal, mikor Catherine nagyon felingerelt, szerencsétlenségemre őt okoltam eltűnéséért: különben ez volt az igazság, és ezt ő is nagyon jól tudta. E perctől kezdve hónapokon át megszakított velem minden érintkezést, s csak úgy bánt velem, mint közönséges cseléddel. Ugyanez volt Joseph sorsa is. Ő ugyanis minden alkalmat megragadott, hogy leckéztessen és oktassa, mintha kislány lenne még. De ő most már felnőttnek tekintette magát, mindnyájunk úrnőjének, és úgy vélte, betegsége feljogosította őt a kíméltre. Egyébként az orvos is azt mondta, hogy nem tudja elviselni az ellenkezést; hagyni kell, menjen a saját feje után; ezért aztán valóságos kínzásnak tekintette, ha valaki ellenállt vagy ellentmondott neki. Távol tartotta magát Earnshaw-tól és cimboráitól. Miután Kenneth felvilágosította, és mivel maga is megijedt kissé a fenyegető rohamoktól, melyek Cathy haragjait kísérték, Hindley minden kérését teljesítette, és óvakodott felizgatni amúgy is felajzott kedélyét. Majdnem túlságig engedékeny volt szeszélyeivel szemben: nem annyira gyengédségből, mint inkább gögből. Őszintén óhajtott, hogy családjának tekintélye növekedjék a Lintonnal való házasság által, és húga, ha őt békén hagyta, úgy bánhatott velünk, mint a rabszolgákkal. Bánta is ő! Edgar Linton, mint annyian előtte, s valószínűleg utána is még, megvakult a szerelemtől. Azt hitte, ő a legboldogabb ember a világon, mikor oltárhoz vezette Catherine-t, három évvel apja halála után.

Bár nem nagyon volt ínyemre, sikerült rábeszélniük, hogy hagyjam el Szelesdombot, és kövessem őt ide. A kis Hareton alig volt ötéves, és már a betűvetésre kezdtem tanítani. Szomorúan váltunk el egymástól, de hát Catherine könnyeinek nagyobb hatalma volt, mint a miénknek. Mikor nem akartam követni őt, és látta, hogy könnyörgései nem tántorítanak meg elhatározásomban, férjének és bátyjának kezdett panaszkodni. Az egyik nagy fizetést ajánlott fel; a másik megparancsolta, hogy csomagoljak. Házának nincs szüksége többé nőkre - mondotta -, most, hogy nincs úrnője többé; ami pedig Haretont illeti, lassacskán úgyis a lelkész gondjaira kell bízni. Így hát nem tehettem mást, mint amit parancsoltak. Kijelentettem Hindleynek, hogy csak azért akar megszabadulni mindazoktól, akik becsületes környezetéből

még megmaradtak, hogy valamivel gyorsabban tarthasson végső romlása felé; megcsókoltam Haretont, és búcsút mondtam neki; és ettől kezdve idegen lett számomra. Furcsa elgondolni, de nem kételkedem benne, hogy teljesen elfeledkezett Ellen Deanről, és nem tudja, hogy valaha többet jelentettünk egymásnak az egész világnál...

Elbeszélésének e részénél háziasszonyom egy pillantást vetett a kandalló órájára, és elámult, hogy a mutatók már fél kettőn álltak. Hallani sem akart róla, hogy csak egy másodperccel is tovább maradjon; az igazat megvallva, magam is úgy éreztem, jobb volna máskorra halasztani történetének folytatását. Most, hogy nyugovóra tért, s miután egy-két órát elmélkedtem még a hallottakon, bár fejem fájt, tagjaim mintha ólommá váltak volna, összeszedtem magam, és feküdni indultam.

Tizedik fejezet

Szépen kezdődik a remeteélet! Négyheti szenvedés, hánykódás, betegség. Ó, ez a fagyos szél, ez a komor északi ég, ezek a járhatatlan utak, s ezek a falusi orvosok, akik sohasem jönnek idejében! Távol minden emberi arctól! S ami még rosszabb, Kenneth tudtomra adta, hogy tavaszig nem mehetek ki. Heathcliff úr épp most tisztelt meg látogatásával. Egy hete körülbelül, egypár fajdkakast küldött... az évad legutolsó példányait. Szép kis mákvirág! Nem egészen ártatlan a betegségemben, s kísértést éreztem, hogy ezt megmondjam neki. De hogyan sérthetem volna meg valakit, aki elég könyörületes volt ahhoz, hogy egy jó órát töltsön ágyamnál, kívánhatom-e, hogy egyébről is beszéljen, mint pirulákról, gyógyszerekről, hólyaghúzókról és piócákról? Pillanatnyilag élvezem az üdítő pihenést. Túlságosan gyenge vagyok ahhoz, hogy olvashassak, de úgy érzem, jó lenne meghallgatni valami érdekes történetet. Miért ne kérném meg Deannét, hogy folytassa elbeszélését? Emlékszem a főbb eseményekre, egészen addig a pontig, ameddig eljutott. Igen, emlékszem, hogy hőse megszökött, három évig nem hallottak róla semmit, és a hősnő közben férjhez ment. Csengetek neki: valószínűleg örülni fog, hogy vidáman elbeszélgethetünk. Deanné belépett.

- Csak húsz perc múlva kell bevennie, uram, az orvosságot! - kezdte.

- Vigye el az ördög az orvosságot! Szeretném, ha... - feleltem.

- Az orvos azt mondta, nem kell több port bevennie!

- Annál jobb! De ne szakítson félbe! Jöjjön, üljön csak le ide! Hagyjon békén ezekkel a keserű orvosságokkal. Húzza elő a kötését a zsebéből... így... és most folytassa Heathcliff történetét ott, ahol abba hagyta, egészen a mai napig. A kontinensen fejezte be tanulmányait, és tökéletes úriemberként tért vissza? Vagy ösztöndíjas szolgadiák volt egy kollégiumban? Vagy talán Amerikába szökött, s ott dicsőséget szerzett szülőföldje fiainak legyilkolásával? Vagy sokkal rövidebb úton szerzett vagyont, Anglia országútjain?

- Lehetséges, hogy mind e mesterségekhez volt egy kis köze, Lockwood úr: semmit sem állíthatok biztosan! Mondottam már, nem tudom, honnét szerezte a vagyonát; még kevésbé tudom, hogyan művelte ki szellemét abból a vaskos tudatlanságból, melybe alásüllyedt. De ha megengedi, folytatom a magam módján, ha úgy gondolja, hogy ez szórakoztatja, és nem fárasztja. Jobban érzi magát ma reggel?

- Sokkal jobban.

- Lám, végre egy jó hír! Tehát követtem Catherine kisasszonyt Thrushcross Grange-be, és kellemesen meglepődtem, mikor láttam, hogy képzelődéseim nem váltak valóra, és ő sokkal jobban viselkedett ott, mint reméltem. Láthatólag nagyon is szerelmes volt Lintonba; Isabella iránt pedig különös gyengédséget tanúsított. Fivér és nővér egyébként nagyon figyelmesek voltak irányában. Nem a tövis engedett a rózsának, hanem a rózsa a tövisnek. Kölcsönös engedékenységről nem volt szó: az egyik fél sohasem hajolt meg, a másiknak pedig mindig engednie kellett. Hogyan lehetne valaki ingerlékeny és dühös, ha sohasem ütközik közönybe vagy ellenkezésbe? Megfigyeltem, hogy Edgar úr ugyancsak óvakodott feleségét felbosszantani. Elrejtette előle ezt a félelmét, de valahányszor észrevette, hogy ingerült feleletet adtam, vagy valamelyik cseléd rossz képet vágott a túlságosan zsarnoki parancshoz, homlokát ráncolta rosszállásában, amit sohasem vettünk észre olyankor, ha róla volt szó. Több ízben szigorú szemrehányást tett nekem ellenkezésemért. Kifejtette, hogy késszúrás nem tudna olyan fájdalmat okozni neki, mint mikor ingerültnek látja a feleségét. Hogy ne okozzak bajt

egy ilyen jó gazdának, igyekeztem mérsékelni magam; egy fél évig tehát a puszkapor olyan szelíd maradt, mint a homok, mert senki sem közeledett felé nyílt lánggal, hogy felrobbantsa. Catherine-en időről időre erőt vett a hallgatás és a mélabú. Férje tapintatos együttérzéssel tisztelte feleségének ilyen pillanatait, melyeket a súlyos betegség utóhatásainak vélt; azelőtt ugyanis sohasem mutatkozott nála ilyen levertség. S amikor újra kiderült az ég, ő is újra sugárzott. Azt hiszem, nyugton állíthatom, hogy boldogságuk napról napra jobban elmélyült.

De a szép napoknak, sajnos, csakhamar befellegzett. Bizony, egyszer elérkezik az idő, mikor elsősorban magunkra gondolunk; a gyengéd és nagylelkű jellemek önzése legfeljebb csak jogosultabb, mint a zsarnokiaké. Boldogságuk is véget ért hát azon a napon, mikor rájöttek, hogy egyikük érdeke nem fontos a másiknak. Egy szelíd szeptemberi estén feljöttem a kertből, kezemben nagy kosár almával, melyet az imént szedtem. Leszállt az est, a hold az udvar magas kőfala fölött fénylett, s csalóka árnyaknak adott életet, melyek meghúzódtak a ház számos kiszögellése mögött. Leraktam terhemet a konyhaajtó lépcsőire, hogy kifújjam kissé magam, és belélegezzem a langyos, balzsamos levegőt. A holdra bámultam, hátat fordítván a bejáratnak, mikor egy hangot hallottam mögöttem:

- Nelly, maga az?

Mély és idegen csengésű hang volt; mégis, abban, ahogy nevemet mondotta, volt valami ismerős. Megfordultam, nem minden félelem nélkül, hogy lássam, ki szólott: mert a kapuk zárva voltak, és nem láttam senkit az előbb, mikor a lépcső felé mentem. Valami megmozdult a tornácon: odaléptem és magas termetű, sötét ruhába öltözött, fekete képű és hajú férfit láttam. A falnak dőlt, s kezét a kilincsen tartotta, mintha az ajtót készült volna kinyitni.

„Ki lehet ez? - gondoltam. - Earnshaw úr? Nem, hisz ez nem az ő hangja!”

- Egy órája várok már - folytatta az ismeretlen, miközben újból és újból végigmértem -, s közben itt mindenütt halálos csend volt. Nem mertem belépni. Meg sem ismer? Nézzen rám, nem vagyok én idegen!

A hold egy sugara most fejére hullott. Arca sápadt volt, a fekete pofaszakáll félig eltakarta, szemöldökét összeráncolta, különös szeme mélyen feküdt. Ezekre a szemekre már emlékeztem.

- Hogyan! - kiáltottam fel, nem tudván, evilági jelenségnek tekintsem-e, és karomat ámulatomban az égnek emeltem. - Hogyan! Visszajött? Igazán maga az? Maga?

- Igen, én, Heathcliff - felelt, tekintetét az ablakok felé fordítva, melyek megannyi csillogó holdat vertek vissza, de belülről nem szűrődött ki rajtuk fény. - Idehaza vannak? Merre van ő? Nelly, maga nem is örül! Miért ilyen zavart? Itt van? Beszéljen! Kell hogy egy szót szóljak neki, csak neki... a maga úrnőjének. Menjen és mondja meg, hogy beszélni akar vele valaki Gimmertonból.

- Mit szól majd ő a dologhoz? Mit csinál majd? A meglepetés engem zavarba hoz, őt pedig meg fogja őrjíteni. Tehát maga az, Heathcliff. De hogy megváltozott! Semmit sem értek az egészből. A hadseregben szolgált?

- Menjen és tegye, amire kértem! - szakított félbe türelmetlenül. - Pokolban érzem magam, amíg el nem intézte!

Kinyitotta az ajtót, s beléptem. De mikor a nappaliig értem, ahol Linton és a felesége tartózkodott, nem tudtam rászánni magam, hogy tovább menjek. Végül ürügyet találtam ki: azt kérdeztem tőlük, akarják-e, hogy meggyújtsam a gyertyákat. Aztán kinyitottam az ajtót.

Az ablak mellett ültek, a zsalugátéereket kitámasztották, s a szobából kilátás nyílt a kert fáin s a zöldellő, vad parkon túl Gimmerton völgyére, mely fölött hosszú vonalban kígyózott az esti köd, csaknem a völgy kacskaringós pereméig. (Mert amint láthatta már, a mocsarak vizét vezető csatorna mindjárt a kápolna mellett a patakba torkollik, mely azután mindenütt követi a völgy hajlását.) Szelesdomb kiemelkedett ebből az ezüstös párából; de a mi régi otthonunkat nem lehetett látni.

A szoba s a benne tartózkodók, éppúgy, mint a táj, melynek szemléletében elmerültek, a legteljesebb békét lehelték.

Nemigen volt ínyemre eleget tenni küldetésemnek, és már-már, csupán a gyertyagyújtás felől érdeklődve, sarkon fordultam, de beláttam esztelenségemet, újra odaléptem hozzájuk, és úrnőm fülébe súgtam:

- Gimmertonból keresi valaki, asszonyom.

- Mit akar? - kérdezte Lintonné.

- Nem kérdeztem meg.

- Rendben van. Húzd össze a függönyöket, Nelly, és hozd be a teát. Tüstént visszajövök.

Kiment a szalonból. Edgar úr közönyös hangon kérdezte, hogy ki az.

- Valaki, akit az úrnő bizonyára nem vár. Az a bizonyos Heathcliff van odalenn, talán még emlékszik rá az úr... Earnshaw-éknál lakott.

- Hogyhogy! Az a csavargó... az a béreslegény? - kiáltott fel. - Miért nem mondotta meg Catherine-nek?

- Csitt! Nem szabad így beszélni róla, uram. Nagyon rosszul esnék az úrnőnek, ha hallaná. Majdnem megszakadt a szíve szökésekor. Bizonyos, hogy visszatérte ünnepnap lesz neki.

Linton odalépett egy ablakhoz, mely a szoba másik végében az udvarra nézett. Kinyitotta és kihajolt rajta. Azt hiszem, odalenn lehettek, mert lekiáltott:

- Ne álljatok odalenn, drágám! Vezesd be a látogatódat, ha kedves vendég!

Csakhamar hallottam a kilincs kattanását, és Catherine, aki lélekszakadva rohant fel a lépcsőn, elakadó lélegzettel, feldúltan rontott a szobába, túl izgatottan ahhoz, hogy örömét ki tudja mutatni: arckifejezéséről azt hihettük volna, hogy valami nagyon kellemetlen eseményben volt része.

- Ó, Edgar, Edgar! - kiáltotta lihegve, s nyakába ugrott. - Ó, Edgar, drágaságom! Heathcliff visszajött... Itt van!

S ölelő karjaival hevesen magához szorította az urát.

- Jó, jó - mondotta a férj rosszkedvűen -, de ez még nem ok, hogy megfojts. Sose hittem volna, hogy ilyen nagy kincs ő. Nem látom be, miért kell így felizgatnod magad!

- Tudom, hogy nem szeretted! - felelt az asszony, és mérsékelte kissé lelkendezését. - De most legyetek jó barátok, az én kedvemért! Megmondjam neki, hogy feljöhet?

- Ide? A nappaliba?

- Hát hova máshova?

Látszott, hogy Lintont bosszantja a dolog: nem is igen titkolta, hogy véleménye szerint látogatójának a konyha felelne meg leginkább. Lintonné furcsán nézett rá: félig sértődötten, félig pedig mulatva érzékenységén.

- Nem - mondotta egy kis idő múlva. - Nem fogadhatom a konyhában. Hozz be két asztalt, Ellen; egyet Linton úr és Isabella kisasszony számára: ők a nemesi rend, egy másikat pedig Heathcliffnek és nekem: mi vagyunk az alacsonyabb rendűek. Megfelel így, drágám? Vagy gyújtassak tüzet máshol? Ez esetben rendelkezél magad! Én lemegyek, hogy még egyszer megnézzem a vendégemet: félek, túlságosan nagy öröm ért, hogysem valóság lehetne.

Ismét ki akart rohanni, de Edgar visszatartotta:

- Maga hívja föl! - fordult hozzám. - Te pedig, Catherine, igyekezz úgy örülni, hogy azért ne viselkedj lehetetlenül. Szükségtelen, hogy az egész ház szeme láttára fogadd testvéredként ezt a szökött cselédet.

Lementem és meg is találtam Heathcliffet a tornácon: láthatóan számított rá, hogy be fogják hívni. Szó nélkül követett uram és úrnőm elé; lángoló arcuk elárulta, hogy heves vitájuk volt. Ám egészen más érzés tükröződött a fiatalasszony szemében, mikor barátja megjelent az ajtóban. Odarohant hozzá, megragadta két kezét, és Linton elé vezette, majd férje kezét is megfogta, és nem törődve ellenkezésével, kényszerítette, hogy megfogja Heathcliffét. Most, hogy a tűz fénye s a gyertyák jobban megvilágították az újonnan érkezettet, még inkább meglepődtem változásán, mint első alkalommal. Jó alakú, atléta termetű, hatalmas férfit láttam, aki mellett az én gazdám satnyának, csaknem serdülő ifjúnak látszott. Egyenes tartása gyanítottatta, hogy a hadseregben szolgált. Vonásainak határozottsága öregebbnek mutatta arcát Lintonénál; értelem honolt rajta, hajdani alacsony sorának nyoma sem látszott. Mégis: összeráncolt szemöldöke alatt, sötét tűzű szemében félig vadállati, de megfékezett kegyetlenség bujkált. Modora szinte méltóságteljes volt, minden merevség nélkül, noha szigorúsága miatt kellemesnek nem volt mondható. Gazdám meglepetése talán még az enyémet is felülmúlta. Egy percig maga sem volt vele tisztában, mint szólítsa a béreslegényt, ahogy ő eddig nevezte. Heathcliff elengedte a törékeny kezét, és tovább állt egy helyben, hűvösen méregetve Lintont, hidegen pillantott rá, míg csak az meg nem szólalt:

- Foglaljon helyet, uram - mondotta végül. - Feleségem óhajtotta, hogy a régi idők emléke kedvéért barátságosan fogadjam; és én természetesen mindennek örülök, ami örömet okoz neki.

- Én is hasonlóképp - felelte Heathcliff -, főleg ha részem lehet benne. Szívesen maradnék egy vagy két órát.

Leült szembe Catherine-nel, aki nem vette le róla tekintetét; úgy látszik, félt, hogy nyomban eltűnik, ha csak egy pillanatra is szem elől veszti. Ő azonban ritkán nézett az asszonyra. Megelégedett időnként egy röpke pillantással; ez azonban egyre hívebben tükrözte a gyönyörűséget, melyet a másikéből merített. Annyira elmerültek örömkben, hogy cseppet sem jöttek zavarba. Nem így Edgar: ő sápadozott dühében. Ez az érzés akkor érte el tetőpontját, mikor felesége felkelt, s Heathcliffhez lépve, ismét megragadta kezét, és szinte eszelősen ránevetett.

- Holnap azt fogom hinni, álmodtam! - kiáltott fel. - Nem fogom elhinni, hogy láttalak, fogtam a kezedet, és újra beszéltem veled. És mégis, nem érdemled meg ezt a fogadtatást, te kegyetlen. Három évig maradsz távol, s életjelt sem adsz magadról, és nem is gondolsz rám!

- Valamivel többet gondoltam rád, mint te énrám! - suttogta a férfi. - Nemrég hallottam, Cathy, a házasságodról. Míg odalenn vártam, az udvarban, ezt a tervet szőttem magamban:

csak viszontlátni még egyszer az arcodat, elkapni meglepett vagy színlelt örvendő pillanásodat; majd rendezni számlámat Lintonnal, s végül megelőzni a földi igazságszolgáltatást magamon. Az a mód, ahogy fogadtál, elűzte ilyesfajta gondolataimat, de jól ügyelj, nehogy legközelebb más arccal fogadj. Nem, nem fogsz elűzni többé! Valóban sajnáltál? Hát erre meg is volt az okod. Nehéz harcot vívtam az életben, attól a perctől, hogy nem hallottam többé a hangodat; meg kell hogy bocsáss, hisz egyedül teéretted küzdöttem.

- Ha nem akarod, hogy kihűljön a tea, jöjjetek az asztalhoz, Catherine, kérlek! - szakította félbe Linton, igyekeztén megőrizni szokott hangját és bizonyos udvariasságot. - Heathcliff úrra nagy út vár még, bárhol legyen is a szállása ma éjjel. S ami engem illet: szomjas vagyok!

Catherine elfoglalta helyét a teáskanna mellett, Isabella kisasszony is megjelent a csengő szavára; miután alájuk toltam a székeket, eltávoztam. Alig tartott tíz percig az étkezés. Catherine csészéje üresen maradt: nem tudott sem enni, sem inni. Linton kitöltötte magának a teát, de alig tudott felhajtani egy korttyal. Vendégük nem maradt tovább egy óránál. Mikor elment, megkérdeztem, Gimmertonba tart-e.

- Nem. Szelesdombra. Earnshaw meghívott, mikor ma reggel meglátogattam.

Earnshaw meghívta őt! S ő meglátogatta Earnshaw-t! Távozása után soká nyugtalanított még e mondat. Már ő is képmutatásra adná a fejét, s azért jön vissza, hogy titokban bajt keverjen? - gondoltam magamban. Szívem mélyén az az előérzet élt, hogy jobb lett volna, ha nem jön vissza soha.

Az éjszaka derekán Lintonné riasztott fel első álmomból: szobámba surrant, ágyam szélére telepedett, és hajamat húzgálta, hogy felébresszen.

- Nem tudok aludni, Ellen - kezdte mentegetőzve. - Szükségem van egy élőlényre, akivel megoszthatom boldogságomat, Edgar duzzog, hogy olyasmiért vagyok boldog, ami őt nem érdekli. Nem hajlandó kinyitni a száját, legfeljebb azért, hogy sértődött hangon lehetetlen dolgokat mondjon. Azt állította, hogy kegyetlen vagyok és önző, amiért beszélni kényszerítem, mikor rosszul érzi magát és álmos. Mindig talál módot rosszulletre, ha valami nem megy a kedve szerint. Néhány dicsérő szót kockáztattam meg Heathcliffről, s erre akár a főfájás, akár az irigység miatt: sírva fakadt. Felkeltem s otthagytam.

- Mire jó, ha előtte dicséri Heathcliffet? - feleltem. - Mint gyerekek nem szívelhették egymást, és ugyanilyen kellemetlen volna Heathcliffnek is, ha a maga ura dicséretét hallaná: az emberi természet már ilyen! Ne beszéljen róla Linton úrnak, ha nem akarja, hogy nyílt összetűzés legyen a vége!

- De hát nem vall-e ez nagy gyengeségre? Én nem vagyok irigy: engem sohasem sértett Isabella szőke hajának csillogása, sem bőrének fehérsége, sem öltözködésének választékosága, sem az, hogy az egész család oly tüntetően kedves hozzá. Még te is, Nelly, tüstént az ő pártját fogod, ha vitára kerül a sor közöttünk; és én engedek, mint egy túl gyenge anya, drágámnak becézem, és hízelkedem neki, hogy visszaadjam jókedvét. Bátyjának örömet okoz, ha ilyen jó viszonyt lát kettőnk között és ezért nekem is örömet okoz. De túlságosan hasonlítanak egymásra: elkényeztetett gyermekek ők, azt képzelik, hogy a világot az ő számukra teremtték. Bármennyire elnézem is ezt nekik, azt hiszem, rájuk férne egy kemény megleckéztetés.

- Téved, asszonyom. Éppen ők elnézőek magával szemben: tudom, mi történnék, ha nem lennének azok. Nyugodtan megbocsáthatja nekik kis szeszélyeiket, amíg az a legfőbb igyekezetük, hogy minden vágyát kitalálják. De elképzelhető, hogy egyszer olyasmin kapnak

hajba, ami egyformán fontos mindkét félnek, s akkor megtörténhetik, hogy azok, akiket most gyengének nevez, éppoly makacsnak bizonyulnak, mint maga.

- S akkor egymásnak megyünk, életre-halálra? - kérdezte nevetve. - Nem! Mondom neked: annyira bízom Linton szerelmében, hogy megkísérelhetném megölni őt, és neki eszébe se jutna bosszút állani ezért.

Azt tanácsolnám neki, hogy ezért csak még inkább kell őt becsülnie.

- Hisz ezt teszem - felelte. - De ez nem ok arra, hogy minden csekélységért nyöszörögjön. Ez gyerekes dolog. Ahelyett, hogy sírva fakad, amiért azt mondtam, hogy Heathcliff most már mindenki becsülésére méltó, és megtiszteltetés a vidék legelső földesura számára, ha barátkozhatik vele, inkább neki kellett volna ezt mondania helyemben, s örülnie kellett volna a kedvemért. Meg kell őt szoknia, és még hálás is lehet neki: ha elgondolom, mennyi oka volna Heathcliffnek, hogy haragudjék rá, akkor igazán kifogástalanul viselkedett vele.

- Mit gondol látogatásáról Szelesdombon? - kérdeztem. - Úgy látszik, mindenképpen megjavult. Jó keresztény lett belőle: sorra felebaráti jobbot nyújt összes ellenfelének.

- Nekem megmagyarázta ezt a látogatást. Ez engem is éppúgy érdekel, mint téged. Azt mondtotta, azért ment oda először, hogy hírt halljon rólam tőled, mert azt hitte, még mindig ott lakol. Joseph szólt Hindleynek, az kiment hozzá, s kikérdezte, mit csinált, hogyan élt, és végül felszólította, kerüljön beljebb. Odabenn társaságot talált: épp kártyáztak; Heathcliff csatlakozott hozzájuk. Bátyám vesztett valamicskét, s mivel látta, hogy vendégének bőven van pénze, megkérte, jöjjön vissza este; Heathcliff beleegyezett. Hindley nemigen válogatja meg a társaságát; nem gondol arra, hogy óvakodni kellene egy olyan embertől, akit valaha vérig sértett. De Heathcliff azt mondja, elsősorban azért akarja felújítani az ismeretséget egykori üldözőjével, mert így Thrushcross Grange közelében lehet; ragaszkodik a hajlékhoz, ahol valaha együtt éltünk, s azt reméli, így többször láthatjuk egymást, mintha Gimmertonban venne szállást. Bőkezűnek akar mutatkozni, s így éri el, hogy ott tartóztassák; bátyám kapzsisága bizonyára elfogadtatja majd vele feltételeit. Világéletében kapzsi volt, de amit egyik kezével megszerzett, elpazarolta a másikkal.

- Ugyancsak arra való ez a hely, hogy egy fiatalember ott letelepedjék - jegyeztem meg. - Nem fél a következményektől, Lintonné asszony.

- Nem kell őt féltetni. A kemény feje megóvjá minden veszedelemtől. Hindleyért jobban aggódom, de erkölcsileg ő már nem sülyedhet mélyebbre, s itt vagyok én, hogy megvédjem a testi bajtól. A mai este kibékített Istennel s az emberiséggel. Már ott tartottam, hogy a Gondviselés ellen lázadtam kétségbeesésemben. Igen, Nelly, nagyon, nagyon keserű volt az életem! Ha ezt tudná az az ember, szégyellné nevetséges ingerültségét, mellyel örömet megrontotta. Csak iránta való jószágból viseltem el egyedül fájdalmamat; ha kifejeztem volna a gyötrelmet, melyet oly gyakran éreztem, bizonyára ő is ugyanúgy kívánta volna, mint én, hogy megkönnyebbüljek. De bármint legyen is: túl vagyok rajta, megbocsátom az ostobaságát, és ezentúl szembe tudok nézni minden megpróbáltatással. Ha a legaljasabb ember ütne meg fél arcomon, nemcsak hogy odanyújtanám neki a másikat, hanem bocsánatot is kérnék, amiért megsértettem. Hogy ezt bebizonyítsam, rögtön ki is békülök Edgarral! Jó éjszakát! Angyal vagyok, angyal!

Ennek jóleső tudatában távozott; elhatározásának sikerét már a következő napon tapasztalhattuk. Linton nemcsak hogy felhagyott duzzogásával (noha kedélyére még mindig nyomasztólag hatott Catherine szertelen élénksége), hanem egy szó ellenvetést sem kockáztatott meg, mikor Catherine elvitte magával Isabellát a Szelesdombra. Ezért azután a kedvesség és a szeretet

valóságos nyarával kárpótolta férjét, s a házat több napra valóságos paradicsommá változtatta: az úr s a személyzet egyaránt élvezte ezt a folytonos verőfényt.

Heathcliff - Heathcliff urat kellene ezentúl mondanom - kezdetben csak meglehetősen óvatosan élt az engedéllyel, mely megnyitotta előtte Thrushcross Grange kapuit. Úgy látszott, kifürkészi, milyen mértékben tűri meg alkalmatlankodását a házigazda. Catherine is jobbnak látta, ha mérsékli a találkozások feletti örömét, Heathcliff azonban lassanként valósággal kivívta magának a jogot ahhoz, hogy fogadják. Kamaszos tartózkodásából sokat megőrzött, és így könnyen fékezni és leplezni tudta túlságosan élénk érzéseit. Gazdánk nyugtalansága lassan alábbhagyott, és egy időre más események terelték új irányba figyelmét.

Új és váratlan gondok törtek rá: Isabella Linton sajnálatos módon hirtelen és ellenállhatatlan vonzalomra lobbant a megtűrt vendég iránt.

Elbájoló, tizennyolc éves lány volt ő ez időben; gyermeki modorú, de finom lelkű és mély érzésekre hajló, aki nagyon heves is tudott lenni, ha ingerelték. Fivére nagyon szerette, és elrévült e képtelen vonzódáson. Nem szólva arról, milyen lealacsonyító lett volna, ha a lány hozzámegy név és rang nélküli férfihoz, s így férfiörökösök hiányában egész vagyona egy ilyen emberre száll, elég értelmes volt ahhoz, hogy olvasson Heathcliff jellemében, és tisztában legyen azzal, hogy ha külseje megváltozott is, természete csak a régi maradt és csakis az maradhatott. Félt ettől a természettől, s rossz előérzetei visszariasztották a gondolatától, hogy Isabellát ilyen kezekre bízza. Ellenkezése csak növekedett volna, ha tudja, hogy hűgának vonzódása önként született, és nem váltott ki kölcsönös érzelmeket abból, aki felé irányult; mert abban a percben, mikor felfedezte Isabella szerelmét, rögtön Heathcliff fondorlatos tervére gyanakodott.

Mindnyájan észrevettük, hogy bizonyos idő óta Linton kisasszony nyugtalan, és emésztí valami. Ingerlékeny lett és fárasztó. Folytonosan idegesítette és bosszantotta Catherine-t, s féltő volt, hogy ennek amúgy is véges türelmét kimeríti. Bizonyos mértékben betegséggel próbáltuk ezt megmagyarázni: szemünk láttára sorvadott és hanyatlott egészsége.

Egy nap azonban a szokottnál is nyűgösebb volt: visszautasította a reggelijét, panaszkodott, hogy a cselédek egyáltalán nem engedelmeskednek neki, hogy Catherine elnyomja, hogy Edgar nem foglalkozik vele, hogy megfázott, mivel az ajtókat nyitva hagyták, hogy a nappaliban egyenesen az ő bosszantására oltották ki a tüzet, s még vagy száz hasonló nevetséges vádat vetett a szemünkre. Catherine ellentmondást nem tűrő hangon követelte, hogy feküdjön le, s miután alaposan megszidta, azzal fenyegette, hogy a doktorért küld.

Kenneth nevére Isabella tüstént felkiáltott, hogy kitűnően érzi magát, és csak Catherine gorombasága miatt volt szerencsétlen.

- Hogyan mondhatod, hogy goromba vagyok, te rossz, elkényeztetett gyermek! - kiáltott fel úrnőm, elámulva ezen a képtelen vádon. - Elvesztetted az eszedet! Mikor voltam veled goromba, mondd?

- Tegnap! - szipogott Isabella. - És most is!

- Tegnap? Milyen alkalommal?

- Mikor a lép mellett sétáltunk, azt mondtad, hogy menjek, amerre akarok, miközben te Heathcliff-fel csatangoltál.

- És ezt nevezted te gorombaságnak? - nevetett fel Catherine. - Legkevésbé sem akarta ez azt jelenteni, hogy zavar a jelenléted: teljesen mindegy volt, velünk vagy-e, vagy sem. Egyszerűen azt hittem, hogy Heathcliff társalgása nem érdekel.

- Ó, nem! - fakadt ismét sírva a lány. - El akartál távolítani, mivel tudtad, hogy örömet maradnék.

- Eszénél van ez? - kérdezte Lintonné, felém fordulva. - Szórol szóra elmondom beszélgetésünket, Isabella, és te majd megjelölsz minden részletet, ami érdekelt volna.

- Bánom is én a beszélgetést. Én együtt akartam lenni...

- Nos? - biztatta Catherine, látván, hogy a másik habozik befejezni mondatát.

- ... vele! Nem akarom, hogy mindig csak elküldjenek! - folytatta hevesebben. - Olyan vagy, Cathy, mint a koncát őrző kutya: azt akarod, hogy csak téged szeressen mindenki?

- Szemtelen kis majom! - kiáltott fel Lintonné meglepetésében. - Nem hiszem el ezt az ostobaságot. Lehetetlen, hogy te Heathcliff csodálatát akard kivívni... hogy kellemesnek találod őt! Remélem, rosszul értettelek, Isabella!

- Nem, egyáltalán nem! - felelte Isabella, aki most már nem titkolta érzéseit. - Jobban szeretem, mint ahogy te valaha is szeretted Edgart. És lehet, hogy ő is szeretne engem, ha te meg nem akadályoznád!

- Ha ez igaz, egy országért sem cserélnék veled! - kiáltott fel Catherine szenvedéllyel, s ez egyszer úgy látszott, őszintén beszél. - Nelly, segíts nekem meggyőzni őt örületéről. Mondd el neki, milyen is ez a Heathcliff: vadember, minden finomság és műveltség nélkül; sivár, mint a köves, rekettyebozós pusztaság. Rábízni a szívedet épp annyi lenne, mintha kis kanáridat téli hidegben a parkba eresztenéd. Egyedül azért született benned ez az ábránd, mivel semmit, de semmit sem tudsz a jelleméről. Könyörgöm, ne hidd, hogy jóindulat és szeretet kincsei lakoznak sötét külseje mögött! Nem nyers gyémánt ő, és nem is gyöngyöt rejtő kagyló: könyörtelen és kegyetlen, valóságos farkas! Sohasem mondom neki, hogy: „Hagyd békén ezt vagy azt az ellenségedet, mivel hitvány és kegyetlen dolog volna, ha ártaná nekik!”, hanem azt, hogy: „Hagyd őket békén, mert nem tűrném, hogy bántsák őket!” Úgy összetörne, mint egy verébtöjt, ha egyszer terhére lennél, Isabella. Tudom, hogy képtelen volna Linton lányt szeretni. De azért el tudna venni a vagyonodért és az örökségedért: a kapzsiság a fő szenvedélye lesz lassanként. Ilyennek festem le hát neked őt, jóllehet barátja vagyok, olyannyira, hogy ha komolyan közeledett volna hozzád, talán még féken is tartottam volna a nyelvemet, s hagytam volna, hogy a csapdájába essél.

Linton kisasszony méltatlankodva nézett sógornőjére.

- Szégyen, gyalázat! - ismételte ingerült hangon. - Rosszabb vagy húsz ellenségnél, te mérgezett nyelvű barátnő.

- Tehát nem akarsz hinni nekem? Azt hiszed, gonosz önzés mondatta ezt velem?

- Azt hiszem és gyűlöllek!

- Jól van! Menj hát a szíved után. Én befejeztem, és nem folytatom tovább a vitát egy ilyen arcátlan önfejjel!

- Az ő önzése miatt kell hát szenvednem! - zokogott a lány, mikor Lintonné kiment a szobából. - Mindenki ellenem van! Megmérgezte egyedüli örömeimet. De ugye nem igaz, amit mondott? Heathcliff nem gonosz lélek: becsületes és egyenes jellem! Különben hogyan tartotta volna meg emlékezetében Cathyt?

- Felejtse el őt, kisasszony! - mondtam. - Halálmadár ez, nem pedig magához illő férj. Az úrnőm ugyan keményen beszélt, de igazat kell adnom neki! Jobban ismeri őt, mint akár én, akár más, és nem akarná őt rosszabb színben feltüntetni, mint amilyet megérdemel. Becsületes

ember nem titkolózik. Hogyan élt? Mint lett gazdag? Miért lakik Szelesdombon, olyasvalakinél, akit gyűlöl? Azt mondják, Earnshaw még rosszabb, mióta nála van. Állandóan együtt éjszakáznak: Hindley kölcsönt vett fel a földjére, és csak iszik, kártyázik. Alig egy hete találkoztam Gimmertonban Josephfel, és beszéltem vele. „Nelly, mondotta, egy szép napon még bírósági vizsgálat szakad a fejünkre. A minap is majdnem levágták az egyiknek az ujját, mikor meg akarta akadályozni, hogy az az ember leszúrja őket, akár egy borjút. Mármint a gazda, hisz tudja, az addig úgyse marad veszteg, míg törvény elé nem viszik. Nem fél az ítélettől: nem fél ő sem Pétertől, sem Páltól, sem Jánostól, sem Mátétól... senkitől se! Már biztosan alig várja, hogy farkasszemet nézzen velük! Aztán ott az a Heathcliff gyerek; no, az is megéri a pénzét! Csak látná, hogyan röhög egy-egy otromba tréfán! Nem mesél semmit az életmódjáról, mikor odaát jár maguknál? Hát ez csak így megy mindig: akkor kel fel, mikor a nap lemegy; azután csak kockajáték, pálinka járja, bezárt ablakoknál, gyertyavilág mellett, másnap délig. Utána a szobájába megy az oktondi, és ordít, káromkodik, hogy a becsületes emberek befogják a fülüket szégyenletükben. Megelégedetten számolja a pénzét a fickó, eszik, alszik, s ha kedve tartja, átrándul társalogni a szomszédja feleségével. Valószínűleg elmeséli Catherine asszonyságnak, mint vándorol zsebébe az apja pénze, és mint nyitja majd ki a kaput, hogy az apja fia mielőbb az országuóra kerüljön.” Hát én csak annyit mondok, Linton kisasszony, hogy ez a Joseph vén számár ugyan, de nem szokott hazudni, és ha igaz, amit Heathcliff viselkedéséről mond, akkor remélem, nem jut eszébe, hogy ilyen férjet kívánjon magának!

- Te is velük tartasz, Ellen - felelte. - Nem akarom tovább hallgatni a rágalmaidat. Nagyon gonosz lehetsz, ha arról akarsz meggyőzni, hogy nincs e világon boldogság!

Ki tudja, legyőzte volna-e vonzódását, vagy lassanként engedett volna neki, ha magára hagyják? Mindenesetre kevés ideje maradt a gondolkodásra. Másnap bírósági tárgyalás volt a szomszéd városban, és gazdám is megidézték; Heathcliff tudott távollétéről, és a szokottnál korábban érkezett. Catherine és Isabella a könyvtárban ültek, ellenségesen és szótlanul. Az egyiket nyugtalanította kissé minapi oktalan viselkedése, bántotta, hogy hirtelen dühében felfedte titkolt érzelmeit; a másik viszont megfontolt gondolkodás után is ingerültséget érzett sógornője iránt, s elhatározta, hogy most már nem veszi tréfára a dolgot. Elmosolyodott, amikor meglátta Heathcliffet elmenni az ablak alatt. A kandallót tisztogattam és feltekintve, gonosz mosolyt vettem észre ajkán. Isabella, aki gondolataiban vagy olvasmányában merült el, nem mozdult addig, amíg meg nem hallotta, hogy nyílik az ajtó: de ekkor már késő volt elmenekülni, ahogy szeretne volna.

- Jöjj csak be! Épp jókor érkezel! - kiáltotta vígan úrnőm, és egy széket állított a tűzhely közelébe. - Ennek a két nőnek, akit itt látsz, egy harmadik személyre van szüksége, hogy felolvadjon közöttük a jég; s épp te vagy az, akit erre a célra mindketten kiszemeltünk. Büszke vagyok rá, Heathcliff, hogy végre olyasvalakit mutathatok neked, aki még nálam is jobban rajong érted! Remélem, jólesik ez neked! Nem Nellyről van szó: hiába nézel rá! Szegény kis sógornőm szíve összetörik, valahányszor alkalma nyílik gyönyörködni testi és erkölcsi szépségedben. Csak rajtad múlik, hogy Edgar sógora légy. Nem, nem, Isabella, most nem menekülsz - folytatta színlelt vidámsággal, lefogván a fiatal lányt, aki méltatlankodva ugrott fel helyéről. - Úgy összekaptunk rajtad, mint a macskák, és mi tagadás, alulmaradtam a csodálatban és hódolatban. Mi több, tudtomra adták, hogy ha volna bennem elég tapintat, és félrevonulnék, vetélytársam, mert így nevezi ő magát, olyan nyállal döfné át szívedet, mely mindörökre hozzászegezne téged, és képeket a feledés homályába borítaná.

- Catherine! - kiáltott fel Isabella minden méltóságát latba vetve, és felhagyva a reménnyel, hogy kiszabaduljon az erélyes szorításból, mely fogva tartotta. - Nagyon hálás volnék, ha az igazságnál maradnál, és nem vádolnál, még csak tréfából sem. Kérem, Heathcliff, szóljon barátnőjének, hogy engedjen el. Ő elfelejti, hogy mi ketten nem vagyunk bizalmas viszonyban, és ami őt mulattatja, az számomra mértéktelenül kínos lehet.

Mivel azonban a látogató leült, és feleletre sem méltatta, sőt arcán tökéletes közöny tükröződött a lány érzelmei iránt, kínzója felé fordult, és suttogva könnyörgött neki, engedje szabadon.

- Soha! - kiáltotta Lintonné. - Nem akarom, hogy koncon marakodó kutyához hasonlíts még egyszer. Itt maradsz. Nos, Heathcliff, nem vagy megelégedve, hogy ilyen jó híreket hallasz? Isabella megesküdt, hogy Edgar szerelme eltörpül amellet, amit ő érez irántad. Valami hasonlót mondott, ugye, Ellen? Egyfolytában böjtöl tegnapelőtti sétánk óta, afölötti bánatában, hogy megfosztottam társaságodtól, mely, úgy vélt, nem volt elég kellemes a számára.

- Azt hiszem, ez csak ráfogás! - szólt Heathcliff, feléjük fordítván székét. - Az azonban biztos, hogy pillanatnyilag szabadulni szeretne a társaságomból!

Végigmérte azt, akiről beszélt, olyanformán, amint egy furcsa és visszataszító állatot szokás, például egy indiai százlábút, melyet kíváncsiságból alaposan szemügyre veszünk, noha undort kelt fel bennünk. A szegény gyermek nem tudta elviselni tekintetét. Majd elsápadt, majd elpirult, és miközben a könnyek peregtek szeméből, gyenge ujjával próbálta lefejteni magáról Catherine erőszakos szorítását. De mikor látta, hogy ha fel is feszít egy ujját a karjáról, másik fonódik rá helyette, és nem tud mindegyiktől egyszerre megszabadulni, körmeihez folyamodott, melyeknek éle csakhamar kis piros félholdakkal ékesítette porkolábja karját.

- Vadmacska! - kiáltott fel Lintonné fájdalmában, s elengedvén őt, megfenyegette. - Hordd el magad, az ég szerelmére, és ne mutasd többé ezt a fúriaarcodat! Elég ostoba voltál, hogy a karmaidat megmutattad neki. Mit gondolsz, milyen tanulságot fog ő levonni ebből? Ide nézz, Heathcliff: valóságos gyilkos szerszámok: jól vigyázz a szemedre!

- Letépném az ujjairól, ha eszébe jutna, és megfenyegetne velük! - mondotta Heathcliff durván. - De Cathy, miért bosszantottad így fel ezt a teremtest? Ugye nem igaz, amit mondtál?

- De bizony igaz! - felelte Lintonné. - Hetek óta haldoklik a szerelemtől miattad. Ma reggel is egészen odavolt érted, és csak úgy zúdította rám a szitkokat, amiért felfedtem előtte a hibáidat, hogy lehűtsem kissé rajongását. Ne is törődj vele, csak meg akartam kissé büntetni elbizakodottságáért. Sokkal jobban szeretem őt, kedves Heathcliff, hogysen egészen átengedném neked, hogy felfald!

- Én pedig sokkal kevésbé szeretem őt, mintsem hogy ezt megkísérlejem... legfeljebb vámpír módjára! Furcsa dolgokról hallanál, ha együtt élnék ezzel a satnya viaszfigurával. Az volna a legenyhébb, hogy a szívérvány színeit festeném fehér arcára, szemét pedig mindennap, vagy legalábbis minden második nap kékből feketére változtatnám, mivel úgy találom, hogy visszataszítóan emlékeztet Linton szeme színére.

- Én inkább úgy találom, hogy elbájolóan... galamb... vagy még inkább: angyalszemek ezek!

- Ugye, ő lesz bátyja örököse? - kérdezte kis szünet után.

- Nem szeretném hinni. Fél tucat unokaöccse fogja megfosztani ettől a címtől, ha az égnek is úgy tetszik. Verd ki a fejedből egyelőre ezeket a gondolatokat. Nagyon könnyen hajlasz arra, hogy felebarátod jószágát kívánjad. Ne feledd, hogy e felebarát javai az én javaim is!

- Ha magaménak mondhatnám, ugyanúgy lennének a tiéid is. De ha Isabella Linton számár is, azért még aligha örült. De hát tegyük félre ezeket a dolgokat, tanácsod szerint!

Nem beszéltek erről ezentúl, s Catherine valószínűleg nem is gondolt többé rá. De a másíknak gondolatai, biztosan tudom, vissza-visszatértek erre a tárgyra az est folyamán. Láttam magában nevetgélni vagy inkább vigyorogni, s láttam, mint mélyed baljós álmodozásokba, valahányszor Catherine elhagyja a szobát.

Elhatároztam, hogy figyelni fogom lépéseit. Szívem ezentúl is inkább gazdám felé hajolt, mint Catherine irányába. Nem minden ok nélkül - gondoltam -, hisz jó volt, becsületes és tiszteletre méltó, a másik pedig... Őróla sem mondhatnám ennek ellenkezőjét, de néha annyi szabadságot engedett meg magának bizonyos dolgokban, hogy nem tudtam hinni erkölcsi szilárdságában, és nem tudtam rokonszenvezni érzelmeivel. Azt kívántam magamban, bár megszabadítaná valami Szelesdombot és Thrushcross Grange-et Heathcliff jelenlététől, s úgy menne ismét minden a maga útján, mint érkezése előtt. Látogatásai valósgos lidércnyomást jelentettek számomra, és azt hiszem, a gazdám számára is. Különösen a Szelesdombon való tartózkodása miatt nyugtalankodtam, érthetetlen módon. Úgy éreztem, az Úr levette kezét az eltévedt bárányról, s a fenevad most ott ólálkodik körülötte és a nyáj körül, várván a percet, hogy ugorjék és pusztítson.

Tizenegyedik fejezet

Magányos elmélkedéseim közepette néha elfogott a félelem, felugrottam, fogtam kalapomat, és már-már szaladtam Szelesdombra, hogy lássam, mi történik. Úgy éreztem, erkölcsi kötelességem figyelmeztetni Hindleyt, miket beszélnek szélteben-hosszában az életmódjáról. De azután eszembe jutott belégyökerezett rosszasa, s mivel már nem bíztam benne, hogy hasznára lehessen, s nem is reméltem, hogy hitelt ad szavaimnak, lemondtam, s fel sem kerestem ezt a gyászos hajlékot.

Egy alkalommal elmentem a régi kertkapu előtt, s épp Gimmerton felé indultam. Körülbelül ama időpont körül történt ez, ameddig történetemben eljutottam; tiszta és fagyos volt a délután, a föld kopár, az út kemény és száraz. Egy határkőhöz érkeztem, melynél a lápon át vezető út balról az országútba ágazik - durva, nagy homokkő volt ez, északi oldalán Sz. D., keleti oldalán G., délnyugati oldalán T. G. betű: az utat mutatja Thrushcross Grange, Szelesdomb s a falu felé. A nap bearanyozta a határkő szürke fejét, s a nyarat juttatta eszembe; nem tudnám megmondani, miért, gyermekkori érzések hulláma öntött el. Hindley és én nagyon szerettük ezt a helyet húsz évvel ezelőtt. Soká néztem a viharvert követ, s egy lyukra lettem figyelmes a lábánál, mely még mindig tele volt csigahéjakkal és kavicsokkal és egyéb romlandóbb tárgyakkal, s oly élénken, mintha valóság lett volna, gyermekkori játszótársamat láttam a letaposott fűvön ülni: előrehajolt négyszögletes, barna fejével, és egy kis palakódarabbal a földet túrta.

- Szegény Hindley! - kiáltottam fel akaratlanul. Megborzongtam e percben: egy pillanatra mintha testi szememmel láttam volna, hogy a gyerek felemeli fejét, és rám tekint. A látomás hirtelen eltűnt, de utána tüstént ellenállhatatlan vágy fogott el, hogy Szelesdombra menjek. Babonás előérzet ösztökélt tervem megvalósítására. „Hátha meghalt! - gondoltam. - Vagy talán halál fenyegeti! Ez a jelenés talán a halál előhírnöke volt!”

Amily mértékben közeledtem a házhoz, úgy fokozódott izgalmam is: mikor végre megpillantottam, minden tagomban remegtem. A látomás megelőzött: ott állt előttem, a kerítésnek támaszkodva. Ez volt legalábbis első gondolatom, mihelyt a barna szemű, kócos kisfiút megpillantottam, aki a rácsok közé szorította friss arcocskáját. Rövid gondolkodás után rájöttem, hogy csak Hareton lehet, az én Haretonom; alig változott a tíz hónap alatt, mióta elhagyta.

- Adjon Isten, drágám! - kiáltottam megfélekezvén ostoba félelmeimről. - Hareton, én vagyok Nelly! A te dajkád!

Elhúzódott ölelésem elől, és nagy követ markolt fel a földről.

- Eljöttem az apádhoz, Hareton! - tettem hozzá.

Mozdulatából kitalálhattam, hogy ha él is emlékezetében Nelly, nem azonosítja őt velem.

Felemelte a követ, hogy hozzám hajítsa; próbáltam a lelkére beszélni, de a kezét már nem tudtam megállítani. A kő eltalálta kalapomat, és a kis ember selypítő ajkáról kacskaringós káromkodás hangzott el, mely akár megértette, amit mondott, akár nem, a megszokás hatalmáról tanúskodott, és gyermeki arcvonásait ijesztően gonoszakká változtatta. Gondolhatja, hogy inkább lesújtott voltam, mint felháborodott. Majdnem sírva fakadtam, de azért kivettem egy narancsot a zsebemből, és odaadtam neki, hogy megbékítsem. Habozott egy percre, azután kiragadta kezemből, mint aki azt hiszi, hogy csak hitegetni és áltatni akarom vele. Egy másikat mutattam neki, de úgy, hogy ezt már nem érthette el.

- Ki tanított meg ezekre a szép szavakra, kicsikém? A lelkész?
- Ördög vigye a lelkészt és téged is! Add ide azt!
- Mondd meg, hogy kitől kapsz leckét, és odaadom. Ki a te tanítód?
- A papám, hogy enné meg a fene!
- És mire tanít a papád?

Felugrott, hogy elkapja a gyümölcsöt, de én még feljebb tartottam.

- Semmire! Legfeljebb arra, hogy ne kerüljek a színe elé. Papa utál, mert rá is káromkodom!
- És ugye az ördög tanít rá, hogy a papádra is káromkodjál?
- Igen... Nem - dünnyögte.
- Hát akkor kicsoda?
- Heathcliff.

Megkérdeztem, szereti-e Heathcliffet.

- Szeretem! - felelte.

Kíváncsi voltam, miért szereti, de csak annyit tudtam kihúzni belőle:

- Nem tudom... Visszaadja papának kamatostul, amit én kapok tőle. Ő is lehordja papát, ha papa lehord engem. Azt mondja, hagyni kell, hogy azt csináljak, amit akarok.
- És a lelkész nem tanít téged írni-olvasni?
- Nem! Azt mondták, hogy betörik azt a francos pofáját, ha átlépi a küszöböt. Heathcliff ígérte ezt így!

Kezébe adtam a narancsot, és megkértem, szóljon az apjának, hogy egy Nelly Dean nevű nő akar vele beszélni a kertajtónál. Végigszaladt az úton, és bement a házba. Hindley helyett azonban Heathcliff jelent meg a küszöbön. Tüstént sarkon fordultam, és visszafelé rohantam minden erőmből, egy percnyi pihenő nélkül, míg csak az útjelzőig nem érkeztem: úgy megrémültem, mintha magát a gonosz lelket láttam volna. Mindennek nem volt sok köze Isabella kisasszony történetéhez, legfeljebb annyiban, hogy elhatároztam: a jövőben résen leszek, és minden erőmmel megvédem Thrushcross Grange-et ettől a gonosz befolyástól, s ha kell, megfosztom Lintonnét örömétől, akár egy házi vihar árán is!

A legközelebbi alkalommal, hogy Heathcliff felkeresett bennünket, a kisasszony épp az udvaron tartózkodott, és a galambokat etette. Három napja nem állt szóba a sógornőjével, de nagy megkönnyebbülésünkre felhagyott örökös panaszaiával is. Tudtam, hogy Heathcliff nem ok nélkül pazarolja Linton kisasszonyra kedvességét. Mihelyt észrevette, elővigyázatosságból alaposan végigjáratta szemét a homlokzaton. A konyhaablak közelében állottam, de visszahúzódtam, hogy meg ne lásson. Átment az udvar kikövezett részén, melléje lépett, és mondott neki valamit. A lány zavarban volt, és úgy látszott, tovább akar menni; hogy megakadályozza, Heathcliff a karjára tette a kezét. A lány elfordította fejét: a férfi valószínűleg kérdezett tőle valamit, amire nem akart válaszolni. Heathcliff még egy pillantást vetett a házra, és azt hívén, nem látja senki, odáig ment arcátlanságában, hogy megcsókolta a lányt.

- Júdás! Áruló! - kiáltottam. - Te képmutató, elvetemült gazember!
- Kihez beszélsz, Nelly? - kérdezte Catherine mellettem.

Oly elmerülten figyeltem őket, hogy nem is vettem észre, mikor lépett be úrnőm.

- A maga csirkefogó barátja - kiáltottam dühösen -, az az utolsó lator van itt megint! No, már észrevett bennünket... feljön! Kíváncsi vagyok, mivel menti majd, hogy a kisasszonynak udvarol, mikor egyszer már kijelentette, hogy gyűlöli őt.

Lintonné látta, amint Isabella kiszabadítja magát, és elmenekül a kertbe; egy perccel később belépett Heathcliff. Nem tudtam megállani, hogy rá ne zúdítsam méltatlankodásomat; Catherine azonban dühösen rám parancsolt, maradjak csendben, és megfenyegetett, hogy kiűz a konyhából, ha nem tudom megfékezni a nyelvem.

- Aki téged hall, azt hihetné, te parancsolsz neki! - kiáltotta. - Maradj veszteg! Heathcliff, mi jutott az eszedbe, hogy ilyen kavarodást csinálsz? Nem mondtam, hogy hagyd békén Isabellát? Nagyon kérlek, hallgass a szavamra, ha nem unod még, hogy idejárj, és nem azt akarod, hogy Linton az orrod előtt csapja be az ajtót!

- Az ég óvja ilyesmitől! - felelt az undok, sötét gazfickó. - Csak tartsa meg őt az Isten szelídnék és béketűrőnek! Napról napra jobban vágyom őt a mennybe küldeni!

- Csitt! - mondotta Catherine, és bezárta a belső ajtót. - Ne mérgesíts! Miért nem hallgattál rám? Készakarva állott az utadba Isabella?

- Mit törődöl vele? - dörmögte. - Miért ne csókolnám meg, ha tetszik neki? Semmi közöd hozzá! Nem vagyok a férjed; nem lehetsz féltékeny rám!

- Nem rád, hanem az érdekedben vagyok féltékeny. Ne nézz ilyen vadul: nem engedem, hogy ilyen képeket vágj előttem! Ha szereted Isabellát, vedd feleségül! Valóban tetszik neked? Mondd meg az igazat, Heathcliff! Úgy, hát nem felelsz? Biztos vagyok benne, hogy nem is tetszik neked!

- Vajon Linton beleegyeznék-e, hogy ez az ember vegye el a hűgát? - kérdeztem.

- Lintonnak bele kell egyeznie! - felelte úrnőm.

- Ettől a fáradságtól megkímélhetem - jegyezte meg Heathcliff. - Nincs nagy szükségem a beleegyezésére! Ami pedig téged illet, Catherine, ha már itt tartunk, van néhány szavam a számodra. Azt akarom, hogy védj az eszedbe: nagyon jól tudom, milyen alávaló... igen, alávaló módon bántál velem! Hallod? És ha abban reménykedel, hogy én ezt nem tudom, akkor nem vagy az eszednél, s ha azt hiszed, hogy mézesmázos szavakkal kibékíthetsz, hát akkor ostoba vagy! Ha pedig végül abban bízol, hogy mindezt bosszú nélkül eltűröm, akkor rövid időn belül meggyőzlek ennek ellenkezőjéről. Addig is köszönöm, hogy elárultad sógornőd titkát: esküszöm, hogy igyekszem javamra fordítani. Te azonban ne ártsd bele magad!

- Hát új oldaladról mutatkozol be? - kiáltotta Lintonné elképedve. - Aljas módon bántam veled? És bosszút akarsz állani? Nos, hogyan fognál hozzá, te hálátlan kutya? Mikor bántam veled aljas módon?

- Nem rajtad akarok bosszút állni - felelt Heathcliff valamivel kevésbé hevesen. - Nem ez az én tervem. A zsarnok elnyomja rabszolgáit, és ők mégsem ellene fordulnak, hanem azokat tiporják el, akik alattuk állanak. Halálomig kínozhatsz, ha ez mulattat, de tűrj el, hogy én is hasonlóképp szórakozzam, és amennyire csak tudsz, óvakodj attól, hogy megsérts. Ha már leromboltad a palotámat, ne építs helyette kunyhót, és ne tetszelegj a könyörületességemben, hogy ezt a hajlékot nyújtod át nekem, kárpótlásul. Ha elhiszem, hogy valóban kívánod házasságomat Isabellával, akkor elvágom a nyakamat!

- Úgy, hát onnét a baj, hogy nem vagyok féltékeny? - kiáltotta Catherine. - Úgy? Hát nem ajánlok neked még egyszer asszonyt! Ez épp annyit ér, mintha elveszett lelket ajánlana valaki az ördögnek. A te boldogságod, éppúgy, mint az övé, akkor teljes, ha szenvedést tudsz osztani. Most bebizonyítottad! Edgar kigyógyult megérkezésed feletti rosszkedvéből. Kezdem békében és nyugalomban érezni magam, de te nem tudod eltűnni, hogy minket egyetértésben láss, mindenáron civakodást akarsz kelteni. Hát veszekedj Edgarral, Heathcliff, ha úgy akarsz, és bolondítsd el a hűgát: ez a legbiztosabb mód, hogy bosszút állj rajtam!

Abbamaradt a beszélgetés. Lintonné a tűz mellé telepedett, feldúltan és komoran. Elszabadult benne az ördög: nem tudta sem lecsillapítani, sem megfékezni már. A férfi a tűzhely mellett állt, karját összefonva, rossz gondolatokat forgatván a fejében. Így hagytam ott őket, hogy megkeressem gazdám, aki nem tudta elképzelni, miért marad lenn Catherine olyan soká.

- Nem látta az úrnőjét? - kérdezte, mikor beléptem.

- De igen, a konyhában van, uram. Egészen feldúlta őt Heathcliff úr viselkedése: azt hiszem, legfőbb ideje lenne más szemmel nézni a látogatásait. Nem sokat ér a túlságos tapintat, lám, máris hová fejlődtek a dolgok...

Elmeséltem neki az udvarban lejátszódott jelenetet, és amilyen hüen csak mertem, az azt követő szóváltást. Nem gondoltam, hogy különösebben ártanék ezzel Lintonnénak, és reméltem, hogy ő sem fogja elrontani a maga dolgát azzal, hogy védelmébe veszi a vendégét. Edgar Linton alig tudott végighallgatni. Első szavai elárulták, hogy felesége viselkedését sem nézi rosszallás nélkül.

- Ez tűrhetetlen! - kiáltotta. - Mégiscsak szégyen, hogy barátjának tekinti, és rám kényszeríti a társaságát. Küldjön fel ide két embert a cselédházból, Ellen. Nem akarom, hogy Catherine több szót váltson ezzel a csirkefogóval. Túl soká türtem a szeszélyeit.

Lement, megparancsolta a szolgálknak, hogy várjanak a folyosón, s belépett a konyhába, ahová én is követtem. Az ott levők tovább folytatták az izgatott szóváltást. Lintonné legalábbis alaposan pattogott; Heathcliff az ablakhoz lépett, lehorgasztott fejjel, megingatta ez a heves támadás. Ő vette észre elsőnek a gazdám. Intett Catherine-nek, hogy hallgasson, és ő tüstént engedelmeskedett is, mihelyt észrevette, mi történt.

- Mi ez? - kérdezte Linton. - Különösen értelmezed az illendőséget, ha továbbra is itt maradsz, azok után, amiket ez a fráter mondott neked. Azt hiszem, azért vagy ennyire elnéző, mivel ő mindig így szokta kifejezni magát. Te már megszokhattad az ő közönségességét, és talán azt hiszed, hogy én is meg tudom szokni!

- Az ajtónál hallgatóztál, Edgar? - kérdezte úrnőm olyan hangon, amellyel szándékosan bosszantani akarta férjét; ez a hang teli volt közönnyel és megvetéssel a másik izgatottsága iránt.

Heathcliff felpillantott Edgar szavaira, és gúnyos nevetésre fakadt, mikor Catherine válaszát meghallotta; láthatólag az volt a szándéka, hogy magára vonja Linton figyelmét. Ezt el is érte. Edgar azonban nem óhajtotta dührohamokkal szórakoztatni.

- Mindeddig elnéző voltam irányában, uram - mondotta nyugodtan. - Nem azért, mintha nem ismertem volna fel züllött és alávaló jellemét, hanem mivel éreztem, hogy ezért csak részben felelős. Catherine fenn akarta tartani a kapcsolatait magával, én pedig ostobán beleegyeztem. A maga jelenléte erkölcsileg olyan mérgező, hogy még a legerényesebbekre sem lehet veszély nélkül. Ebből az okból, valamint azért, hogy megelőzzem a súlyosabb következményeket, megtiltom, hogy a jövőben betegye ide a lábát, és tudtára adom, hogy mielőbbi távozása kívánatos. Három perc késedelem, s ez a távozás kényszerű, sőt csúfos lehet!

Heathcliff gúnyosan mérte végig a beszélő termetét és vállát.

- Cathy, a te báránynod úgy fenyegetőzik, mintha bika volna - mondotta. - Pedig az a veszély fenyegeti, hogy összetöri a koponyáját az ökleim között. Hitemre! Nagyon sajnálom, Linton úr, hogy még földhöz sem érdemes teremtenem magát!

Gazdám egy pillantást vetett a folyosó felé, és intett, hogy menjek az emberekért. Nem akarta tovább kockáztatni, hogy személyes összetűzésre kerüljön a sor. Intésének engedelmeskedtem, de Lintonné gyanított valamit, és utánam jött. Mikor hívni akartam az embereket, hátralökött, dühösen becsapta az ajtót, és ráfordította a kulcsot.

- Szép eljárás! - mondotta válaszul férje riadt pillantására. - Ha nem mered megtámadni, kérj tőle bocsánatot, vagy törd el, hogy megverjenek. Ez majd kigyógyít abból, hogy több bátorságot mutass, mint amennyid van... Nem, inkább lenyelem a kulcsot, hogysem odaadjam neked. Nagyon szép hála ez mindkettőtök iránti jószágomért. Miután türelmes voltam az egyiknek gyenge és a másiknak gonosz természetével szemben, mit kapok jutalmul? Vak és képtelenségig ostoba hálátlanságot mindkettőtől. Edgar, épp téged védtelek, téged és a tiéidet; megérdemelnéd, hogy Heathcliff félholtra verjen, amiért rosszat gondoltál rólam!

Nem volt szükség verésre, hogy Edgar odáig jusson! Megpróbálta elragadni a kulcsot Catherine-től, ő azonban biztonság kedvéért a tűz közepébe vetette; erre ideges remegés vett erőt Edgaron, és halálosan elsápadt. Nem tudta legyőzni felindultságát: a félelem és a megaláztatás egészen elkábította. Egy szék támlájára dőlt, és eltakarta arcát a kezével.

- Egek! - kiáltotta Lintonné. - Valaha lovaggá ütöttek volna ezért! Legyőztek! Legyőztek bennünket! Olyan biztos, hogy Heathcliff egy ujjal sem nyúlna hozzád, mint amennyire lehetetlen, hogy a király hadsereget küldjön egy csapat egér elpusztítására. Bátorság! Senki sem fog bántani! Hisz nem is bárány vagy, hanem szopós nyulacska!

- Sok örömet kívánok neked, Cathy, ezzel a hőssel, kinek tej folyik az ereiben - mondotta Heathcliff. - Fogadd bókjaimat ízlésedért. Hát ezt a nyálas, remegő alakot becsülted többre nálam? Nem ütném meg az öklömmel, de nagy megelégedésemre szolgálna, ha bele-rúghatnék. Sír vagy elájult a félelemtől?

Odalépett és megrázta a széket, amelyre Linton támaszkodott. Pedig jobban tette volna, ha távol tartja magát: gazdám hirtelen felugrott, és olyan ütést mért Heathcliff arcára, hogy egy gyengébb testalkatú összerogyott volna tőle; fél percig nem jutott lélegzethez. Miközben magához tért, Linton kiment már a hátsó ajtón az udvarra, és onnét a homlokzati kapu felé került.

- Nos, ide azután nem jöhetsz el többé! - mondotta Catherine. - Menekülj, mert egypár pisztollyal és fél tucat emberrel fog visszatérni mindjárt! Ha meghallotta beszélgetésünket, sohasem fogja neked megbocsátani. Nagyon csúffá tetted, Heathcliff! De menekülj... szedd magad! Inkább Edgar legyen benne a pácban, mint te!

- Azt hiszed, továbbállanék ezzel az ütéssel, mely még mindig az arcomon ég? - mondotta mennydörgő hangon. - Ördögbe is! Mielőtt átlépné a küszöböt, úgy összetöröm az oldalát, mint egy férges diót. És ha nem pusztítom el azonnal, hát majd legközelebb fogom megölni; épp ezért, ha csak ennyit ér neked az élete, engedd, hogy utána menjek.

- Azt ugyan lesheti - szakítottam félbe, egy kis hazugsággal. - A kocsis van itt két kertész-legénnyel: talán csak nem akarja megvárni, hogy ők dobják ki az országútra! Mindegyiknek egy jó fűtykös van a kezében, s az úr bizonyára a kis szalon ablakából lesi, végrehajtják-e parancsát?

A kertészlegények és a kocsis valóban ott voltak, de Linton is velük tartott. Már az udvarban jártak. Heathcliff rövid gondolkodás után lemondott arról, hogy három cseléddel mérkőzzék meg. Fogta a piszkavasat, leütötte a belső ajtó zárját és épp abban a percben menekült el, mikor azok beléptek.

Lintonné feldúltan kérte, hogy kövessem. Nem tudta, mily nagy részem volt ebben a felfordulásban, és én óvakodtam őt felvilágosítani.

- Beleőrülök, Nelly! - kiáltotta, miközben a heverőre vetette magát. - Ezer kalapács dörömböl a fejemben. Mondd meg Isabellának, hogy ne is mutatkozzék a színem előtt. Ő az oka ennek a zúrzavarnak, és ha akár ő, akár valaki más növelné még a haragomat, azt hiszem, menten dühöngeni kezdenék. Azután pedig, Nelly, mondd meg Edgarnak, ha ma este látod, hogy úgy érzem, súlyos beteg leszek. Bár így is lenne a valóságban! Nagyon megbántott, és nagy bajt okozott nekem. Azt akarom, hogy megijedjen. Még eszébe jutna, hogy szemrehányást tegyen vagy panaszkodjék; bizonyára én sem hagynám magam, és a jó ég tudja, mint végződne a dolog. Tedd meg ezt nekem, édes Nellym! Tudhatod, nem vagyok hibás ebben az ügyben. Mi jutott az eszébe, hogy hallgatózott az ajtón? Heathcliff felháborító dolgokat mondott, azután, hogy kimentél, de rövidesen sikerült volna lebeszélni őt Isabelláról, és a többi amúgy sem fontos! Most oda minden, csak azért, mert egyes emberek nem tudnak ellenállni a kísértésnek, hogy rosszat halljanak magukról. Ha nem hallgatta volna ki a beszélgetésünket Edgar, megkímélhette volna magát a még rosszabbtól. Mikor azután nekem támadt ezzel az esztelen dühével, épp akkor, amidőn úgy lehordtam miatta Heathcliffet, hogy egész belerekedtem, bántam is már, hogy mit csinálnak egymással. Azt az egyet azonban biztosan éreztem, hogy bármiként végződjék is ez a jelenet, éket ver mindnyájunk közé, Isten tudja, mennyi időre. Ha nem tarthatom meg Heathcliffet barátomul... ha Edgar megmarad aljas féltékenységeiben, hát inkább összetöröm a kettejük szívét azáltal, hogy összetöröm a magamét is. Így vetek véget az egésznek, ha túlfeszítik a húrt. De ezt meghagyom arra az esetre, mikor már nincs több reményem: nem akarom, hogy Lintont meglepetésként érje. Mindaddig eléggé bölcsen óvakodott kihívni haragomat maga ellen. Meg kell értetned vele, mennyire káros volna, ha eltérne ettől a mérsékletől; emlékeztess szenvedélyességemre, mely dühöngésig fajulhat, ha felizgatnak. Szeretném, ha nem vágnál ilyen közömbös arcot, és több buzgalmat mutatnál irántam.

Szenvtelenségem, mellyel utasításait fogadtam, valóban dühítő lehetett, mert Lintonné teljesen őszintén és nyíltan beszélt velem. De úgy gondoltam, hogy aki már előre kiterveli, mint húzhatna hasznát saját dührohamaiból, elég akaraterővel rendelkezhetik ahhoz is, hogy megfékezze magát; semmi kedvem sem volt „megijeszteni” férjét, amint mondotta, és növelni gondjait az ő önzése miatt. Így hát egy szót sem szóltam, mikor megláttam az urat, aki épp a nappali felé igyekezett; de visszafordultam, hogy kihallgassam, folytatni akarják-e civódásukat. Elsőnek Linton szólalt meg:

- Maradj ott, ahol vagy, Catherine - mondotta, és hangjában nem volt semmi harag, csak szomorúság és fájdalom. - Nem maradok itt soká. Nem vitatkozni vagy békülni jöttem. Azt akarom csak tudni, hogy a történetek után továbbra is fenn akarod-e tartani kapcsolatotat...

- Az Isten szerelmére! - toppantott dühösen úrnőm. - Ne beszéljünk most erről! A te örökké higgadt véred nem ismeri a láz forrását; jeges víz folyik az ereidben. Az enyém azonban forr, és megőrjít ez a hidegség.

- Hogy megszabadulj jelenlétemtől, felelj kérdéseimre - erősködött Linton. - Felelned kell, és én nem ijedek meg a vadságodtól. Rájöttem, hogy tudsz olyan egykedvű lenni, mint akárki más, ha úgy tetszik neked. Kiről akarsz lemondani: Heathcliffről vagy rólam? Nem lehetsz jóban egyszerre mindkettőnkkel; követelem, mondd meg, melyikünket választod?

- Én pedig azt követelem, hogy hagyj békén! - kiáltott fel Catherine magánkívül. - Akarom! Nem látod, hogy alig állok a lábamon? Edgar, hagyj egyedül... hagyjál!

Cibálni kezdte a csengőzsinórt, míg kettészakadt; kényelmesen beléptem. Még egy szentnek a türelmét is próbára tette volna ez az esztelen, gonosz düh. Ott feküdt, fejét a heverő karfájába verdeste, és úgy csikorgatta a fogait, mintha szilánkokra akarná törni mindegyiket. Mellette állt Linton, és hirtelen lelkifurdalással vegyes félelemmel nézte feleségét. Kiküldött vízért. Catherine-nek még a lélegzete is elállt: nem tudott beszélni. Egy pohár vizet hoztam, és mivel nem volt hajlandó inni, meghintettem az arcát. Néhány pillanat alatt kinyújtózott, megmerevedett, szeme kifordult, vértelen, viaszos arca pedig a halál színét öltötte magára. Linton megkövült a félelemtől.

- Nincs miért nyugtalankodnia! - súgtam oda neki. Nem akartam, hogy engedjen, bár az én ijedelmem is elég nagy volt.

- De hiszen vér van az ajkán! - mondotta összeborzadva.

- Nem tesz semmit! - feleltem szárazon.

És elmeséltem neki, mint határozta el érkezése előtt Catherine, hogy dührohamot rendez. Eléggé vigyázatlanul hangosan beszéltem, s így az asszony is meghallotta; felugrott, szétszórt hajával, szikrázó szemmel, nyakán és karján természetellenesen kidagadó izmokkal. Elkészültem már néhány csonttörésre - de csak egy pillantást vetett maga köré, és kirohant a szobából. Gazdám meghagyta, hogy kövessem: így is cselekedtem, de nem jutottam túl szobája ajtaján, melyet magára zárt.

Másnap reggel, mivel nem mutatott hajlandóságot lejönni a reggelihez, megkérdeztem, nem akarja-e, hogy felvigyenek neki valamit?

- Nem! - felelte dacos hangon.

Ugyanezt a kérdést megismétltem az ebéd és az uzsonna órájában, valamint a következő napon is, de mindig egyforma választ kaptam. Linton minden idejét a könyvtárban töltötte, és nem kérdezte, mit csinál Cathy. Egy óra hosszat faggatta Isabellát, és igyekezett kipuhatolni, feltámadt-e benne valamiféle szent borzadály Heathcliff udvarlásával szemben. Kitérő válaszaiból azonban nem tudott meg sokat, s így eredmény nélkül kellett lezárnia a beszélgetést, azt azonban hozzáfűzte, hogy ha nem restelné továbbra is bátorítani ezt a méltatlan udvarlót, minden rokoni kapcsolat megszakadna közöttük.

Tizenkettedik fejezet

Miközben Linton kisasszony szomorúan barangolt a parkban és a kertben, örökös könnyek között és hallgatagon, miközben a bátyja bezárkózott a könyvei közé, melyeket sohasem lapozott fel, s kínlódva várta-leste, mikor nyit be hozzá Catherine, hogy saját jószántából kérjen bocsánatot, és keresse a kibékülést; miközben Catherine makacsul folytatta böjtjét, abban a hitben, hogy Edgarnak, mivel hiába vár rá minden étkezésnél, torkán akad a falat, és már csak a gőg tartja vissza attól, hogy a lábai elé boruljon: jómagam végeztem tovább házi teendőimet, mivel meggyőződtem róla, hogy Thrushcross Grange-ben már csak egyetlen ép elme van, mégpedig az én koponyámban. Nem sajnálkoztam, nem fejeztem ki részvéteimet a kisasszonyon, és nem szálltam perbe úrnőmmel; Linton sóhajaival sem igen törődtem, pedig égett a vágytól, hogy halljon valamit a feleségéről, ha már a hangját nem hallhatta. Elhatároztam, hogy rájuk bízom, tegyenek belátásuk szerint. Bár az eredmény elég soká váratott magára, idővel felcsillant némi remény - legalábbis így hittem kezdetben.

Harmadik nap Lintonné kinyitotta az ajtaját, és mivel nem volt már több víz a korsójában, megkért, hozzak frisset és egy tányér darakását, mert úgy érzi, meghal. Úgy véltem, elsősorban Edgar fülének szánja beszédét. Egy szót sem hittem el, s magamban tartottam meg mindazt, amit mondott: egy csésze teát és pirított kenyeret vittem fel neki. Mohón evett és ivott, majd visszahanyatlott párnájára, összeszorított öklökkel, nyögdecseelve.

- Meg akarok halni! - kiáltotta. - Itt senki sem törődik velem. Kár, hogy ennyit is ettem.

Egy kis idő múlva hallottam, amint suttogja:

- Nem, nem akarok meghalni... ő boldog lenne... egyáltalán nem szeret engem... nem is hiányoznék neki.

- Parancsol valamit, asszonyom? - kérdeztem azzal a nyugalommal, melyet továbbra is megőriztem, ijesztő külseje és furcsa, szertelen viselkedése ellenére.

- Mit csinál az a halvérű? - kérdezte, visszasímtván kimerült arcából az összekuszálódott dús hajfürtöket. - Elsüllyedt a közönyében, vagy talán meghalt?

- Egyiket sem! - feleltem. - Ha Linton úrról beszél. Azt hiszem, elég jól érzi magát, bár a tanulmányai kelleténél jobban elfoglalják. Örökösen a könyvei közt ül, mióta nem akad más társasága.

Nem beszéltem volna így, ha ismertem volna igazi állapotát, de nem tudtam megszabadulni a gondolattól, hogy részben csak színleli betegségét.

- A könyvei között! - kiáltott fel megdöbbenve. - Miközben én halálomon vagyok! A sír szélén! Istenem! Tudja-e, mennyire megváltoztam? - folytatta s a vele szemben felakasztott tükörbe pillantott. - Valóban Catherine Linton az ott? Edgar talán azt hiszi, hogy csak duzzogok vagy komédiázom? Nem adhatnád tudtára, hogy most az egyszer ijesztően komoly a helyzetem? Ha még nem lesz túl késő, két lehetőség között fogok választani, mielőtt megtudtam a véleményét: vagy meghalok tüstént, ez csak akkor sújtaná le őt, ha szíve is volna, vagy meggyógyulok és elmegyek innét. De csakugyan igazat beszélsz? Jól vigyázz! Igaz, hogy ennyire közömbös számára az életem?

- De hát asszonyom - feleltem -, férje nem sejti, hogy ilyen zavart lelkiállapotban van; és valószínűleg attól sem fél, hogy éhen akar halni.

- Azt hiszed? Nem mondhatnád meg neki, hogy ez a szándékom? - kérdezte. - Hitesd el vele! Mondd el neki úgy, mint a saját véleményedet: mondd azt, hogy bizonyára megteszem.

- Nem. Elfelejti asszonyom - válaszoltam -, hogy jó étvágygal evett valamit ma este, és ennek hatását már holnap érezni fogja.

- Ha tudnám, hogy őt is megölöm ezzel, rögtön végeznék magammal. Ez a három borzalmas éjszaka... le nem hunytam a szemem... ó, hogy megkínóztak ezek a kárhozott lelkek, Nelly! De azt kezdem hinni, nem szeretsz. Milyen különös! Azt hittem, hogy bár mindnyájan utálják és megvetik egymást, attól még szerethetnek engem. És néhány óra alatt mindnyájan ellenségeim lettek: azok lettek, egészen biztosan, mind, az egész háznép! Milyen rettenetes ilyen jeges arcok között nézni farkasszemet a halállal. Isabella csupa borzalom és rettegés, nem mer a szobámba lépni: jaj, de rettenetes volna Catherine-t meghalni látni! Edgar komolyan áll ágyam mellett, és haláltusámat szemléli, majd hálát ad Istennek, hogy tűzhelyén helyreállott a béke... és visszatér a könyvei közé! Isten szerelmére, mi dolga a könyvekkel, amikor én halálomon vagyok?

Linton bölcs megnyugvását, melynek hírét fülébe ültettem, nem tudta elviselni. Annyira hánykolódott, hogy lázas önkívülete már tébollyá változott; fogával tépdeste a párnát, majd kihevülten felemelkedett, és megkért, nyissak ablakot. Alaposan benn jártunk a télben, erős északkeleti szél fűjt, ezért ellenkeztem vele. Arcának változó kifejezése és kedélyének hullámlása nagyon megrémített, és eszembe juttatta első betegségét, valamint az orvos intelmeit, hogy ne ellenkezzünk vele. Imént még valósággal dühöngött, most pedig fél karjára támaszkodva ügyet sem vetett ellenkezésemre, s gyerekes örömet talált abban, hogy a feltépett párna tollait elrendezze maga előtt fajták szerint; gondolatai egészen új irányt vettek.

- Ez pulykatoll - mondotta mintegy magának -, ez vadkacsa, ez pedig galamb. Ó, galambtollat tesznek a párnába: nem csoda, hogy nem tudtam meghalni. El ne felejtsem földre szórni, mikor lefekszem! Ez fajdkakas, amazt pedig felismerném ezer közül: bóbitás bíbic tolla! Szép madár: fejünk felett kering a lóp közepén. Vissza akart szállani a fészkebe, mert felhők gyülekeztek a láthatáron, s érezte az eső közeledtét. Ezt a tollat a pusztában találták, a madarat nem lőtte le senki. Megtaláltuk télen a fészket: teli volt apró csontvázakkal. Heathcliff tört vetett, és az öregek nem mertek többé visszatérni. Megígértettem vele, hogy nem öl meg több bíbicet, és nem is tette. De hisz van itt még! Megölte az én bíbiceimet? Van piros is közte? Hadd lássam!

- Hagyja már abba ezt a gyerekes játékot - szakítottam félbe. Kivettem a kezéből a párnát, és szakadásaival lefelé fordítottam, mert már tele marékkaal szedte ki a tartalmát. - Feküdjön le, és hunyja be a szemét: hisz egészen félrebeszél! Micsoda rendetlenség! Úgy röpköd a toll, mintha havaznék!

Megpróbáltam összeszedni, amennyire lehetett.

- Öregasszonyt látok benned, Nelly - folytatta, mintegy álomban. - Hajad ősz, vállad megroskadt. Ez az ágy a tündérek barlangja a Peniston-szikla alatt, és te most épp a nyilaikat szeded össze, hogy megrontsd velük tinóinkat, mikor pedig melléd állok, azt mondod, hogy csak gyapjúcsomók. Hát ilyen leszel ötven év múlva. Tudom, hogy most másként festesz... Nem vagyok magamon kívül, különben valóban azt hihetném, hogy te vagy az a ráncos képű boszorkány, én pedig Peniston sziklája alatt állok. Tudom jól, hogy most éjszaka van, két gyertyatartó áll az asztalon, fényükben köszénként fénylik a fekete szekrény.

- A fekete szekrény? Hol van az? Álmában beszél!

- A fal mellett áll, mindig is ott a helye. De milyen furcsa... egy arcot látok benne.

- Nincs is szekrény a szobában, és nem is volt sohasem - mondtam visszaülve a helyemre, és elhúztam az ágy függönyét, hogy szemmel tarthassam.

- Hát nem látod azt az arcot? - kérdezte s a tükörbe meredt feszülten.

Akármit mondtam is, nem tudtam vele elhítni, hogy a saját arcát nézi. Felkeltem és letakartam a tükröt egy kendővel.

- Még mindig ott van, mögötte! - mondotta nyugtalanul. - Lám, most megmozdult. Ki az? Talán csak nem jön elő, ha te kimentél? Ó, Nelly, kísértet jár a szobában! Nem merek egyedül maradni!

Megfogtam a kezét, és kértem, csillapodjék; görcsös rángások futottak végig rajta, és nem tudta levenni merev pillantását a tükörről.

- Senki sincs itt - erősködtem. - Saját magát látta, asszonyom, hisz tudta még az imént!

- Saját magamat? - mondotta és sóhajtott. - És éjfél üt! Akkor hát igaz? Hisz ez rettenetes!

Ujjai belemarkoltak a takarókba; elfedte velük az arcát. Megpróbáltam kisurranni az ajtón, hogy felhívjam a férjét. De egy velőkéig hatoló sikoltás visszahívott. A kendő leesett a tükör keretéről.

- Nos, mi az? - kiáltottam. - Hogy lehet ilyen gyáva? Ébredjen már fel, hisz ez a tükör! Saját magát látja benne, és én is ott ülök az ágya mellett.

Remegőn és ziláltan kapaszkodott belém, de a borzadás lassan eltűnt az arcáról; sápadtsága a szégyen pírjának adott helyet.

- Ó, Istenem - sóhajtotta -, azt hittem, otthon vagyok. Azt hittem, szobámban fekszem Szelesdombon. Gyenge vagyok, ezért zavarodott össze a fejem, és ezért kiáltoztam, tudtomon kívül. Ne szólj semmit, csak maradj mellettem. Félek elaludni, félek az álmoktól.

- Pedig jót tenne egy kis alvás, asszonyom, és remélem, a szenvedések, melyeket most átél, elveszik a kedvét, hogy tovább éhezzen.

- Ó, bárcsak ágyamban lehetnék, a régi házban - mondta kétségbeesetten és kezeit tördelte. - És ez a szél, mely a fenyőfák közt zúg, az ablak előtt! Engedd, hogy érezzem... egyenest a lápról érkezik... hagyd, hogy beszívjam egy kicsit!

Hogy megnyugtassam, kinyitottam egy percre az ablakot: jeges áramlat csapott a szobába. Becsuktam az ablakot, és visszamentem a helyemre. Catherine most nyugodtan feküdt, arcát könnyek áztatták. A testi kimerültség végképp letörte: a mi szertelen Catherine-ünk most csak nyűgösködő gyermek volt.

- Mióta vagyok itt bezárva? - kérdezte, magához térve hirtelen.

- Hétfő este óta, most pedig csütörtök este van, helyesebben péntek reggel...

- Hogyan? Még egy hete sincs? Nem telt el azóta több idő?

- Elég hosszú idő ez - jegyeztem meg -, ha csak hideg vizen és duzzogáson élünk!

- Nos hát, nekem úgy tetszik, mintha végtelen sok óra telt volna el - mondotta kétkedően. - Több ideje lesz már ennek. Emlékszem, hogy a nappaliban voltam a veszekedésünk után, amikor Edgar oly kegyetlenül megsértett, majd kétségbeesetten a szobámba menekültem. Mihelyt magamra zártam az ajtót, minden elsötétült előttem, és a padlóra estem. Nem tudtam megértetni Edgarral, hogy egészen biztosan rohamot kapok, vagy pedig dühöngő örület jön rám, ha tovább izgat. Nem tudtam már uralkodni sem az agyamon, sem a nyelvemen, és ő

talán nem is sejtette szenvedésemet: alig maradt annyi erőm, hogy elmeneküljek előle s a hangja elől. Mire visszanyertem látásomat és hallásomat, már pitymallott, és most elmondom neked, Nelly, milyen rögeszme tartott fogságban oly erősen, hogy az ép elmémért kezdtem aggódni. Miközben a földön hevertem, fejem az asztal lábánál, és csak homályosan láttam az ablak szürke négyszögét, azt hittem, odahaza vagyok, bezárkózva tölgyfa deszka hálófülkémbe, szívemben valami nagy bánattal, melyre nem tudtam visszaemlékezni felébredésem után. Hiába töprengtem és törtem a fejemet, mi lehet ez: meglepő módon életem utolsó hét esztendejét mintha kitörölték volna az emlékezetemből. Még azt sem tudtam, hogy valaha átéltem őket. Gyermek voltam, nemrég temették el az apámat, és rendkívül bántott Hindley tilalma, hogy nem találkozhatom Heathcliff-fel. Most először aludtam egyedül, s a könnyek közt eltöltött éjszaka kábulatából ébredve, felemeltem a kezem, hogy félretoljam a fülke ajtaját: ekkor ebbe az asztalba ütköztem. Megtapogattam a szőnyeget, és akkor hirtelen visszanyertem emlékezetemet: előbbi szorongásom a legmélyebb kétségbeesésnek adott helyet. Nem tudnám megmondani, miért éreztem magam ily határtalanul nyomorultnak: valami múltó téboly vehetett rajtam erőt, egyéb okát nem tudom adni. De képzelj el, milyen érzés lehetett tizenhét éves koromban elszakadnom a Szelesdombtól, gyermekkori környezetemtől és attól, aki mindent jelentett számomra ez idő tájt: Heathcliff-től, hogy hirtelen Lintonné legyen belőlem, Thrushcross Grange úrnője, egy idegen felesége; kitiltva, száműzve mindabból, ami a világomat jelentette... elképzeld, milyen szakadékba zuhantam. Akárhogy csóválod a fejedet, Nelly, neked is részed volt benne, hogy összezavarodott az elmém. Beszélned kellett volna Edgarral, feltétlenül beszélned kellett volna vele, és rábírní őt, hogy hagyjon nyugton engem. Ó, hogy előnt a forróság! Hogy szeretnék odakünn lenni! Bárcsak ismét kisleány lehetnék, rettenthetetlen, szabad és vadóc, aki csak nevet a sértéseken, s eszébe sem jut őrjöngeni miattuk. Miért változtam meg ennyire? Miért bújtja fel a véretem pokoli erővel néhány szó? Tudom, hogy ismét a régi lehetnék a domboldal hangája között. Nyisd ki, tárd ki az ablakot, és hagyd úgy! Gyorsan! Miért nem mozdulsz?

- Mert nem akarom, hogy halálra fázzon!

- Mondd inkább: nem akarod, hogy éljek! - felelt komoran. - De azért még nem vagyok magammal tehetetlen: majd kinyitom én!

Kibújt az ágyból, és még mielőtt megakadályozhattam volna, áttámolygott a szobán, feltépte az ablakot és kihajolt, nem törődve a jeges levegővel, mely késpengeként hasogatta vállait. Könyörögtem, jöjjön vissza, és később megpróbáltam kényszeríteni őt. De csakhamar rájöttem, hogy önkívületében szerzett ereje felülmúlja az enyémet (mert önkívületben volt, amint erre később tetteiből és őrjöngéséből rájöhettem). Csillagtalan éjszaka volt, és odalenn sötét ködbe borult minden. Közel s távol egy házban sem égett fény... rég kialudt mind; Szelesdomb ablakait pedig sohasem lehetett látni. Catherine mégis azt állította, hogy világosságot lát arrafelé.

- Odanézz - kiáltott vadul -, nem látod a szobámat? Egy gyertya ég benne, s a fák bólogatnak az ablak előtt. A másik gyertya Joseph padlásszobájában világít. Joseph soká virraszt, ugye? Megvárja, míg hazamegyek, hogy bezárhassa a kaput. Hát várhat még egy kissé! Körülményes az utazás, és nehéz szívvel szánom rá magam; útközben még át is kell mennem a gimmertoni temetőn! Hányszor csalogattuk ott együtt hetvenkedve a kísérteteket, hányszor biztattuk egymást, hogy a sírok közt maradva megidézzük őket. De Heathcliff, ha most biztatnálak, vajon ráállnál-e még? Ha mered, akkor megtartalak magamnak. Nem akarok ott egyedül pihenni. Temethetnek tizenkét láb mélységbe, és rám dönthetik az egész templomot, de nem fogok nyugodni addig, amíg velem nem leszel.

Abbahagyta, majd különös mosollyal folytatta megint:

- Habozik... azt szeretné, ha én mennék hozzá. Hát akkor keress valami módot rá. Nem a temetőn át! Milyen lassú vagy! Ne félj! Hisz mindig követtél!

Láttam, hogy hiába próbálnék küzdeni tébolya ellen; éppen kerestem valamit, hogy a vállára terítsem, anélkül, hogy elengedném (nem hagyhattam egyedül a nyitott ablak mellett), mikor legnagyobb megrökönyödésemre nyílt az ajtó, és belépett Linton. Épp akkor jött ki a könyvtárból, és átmenvén a folyosón, meghallotta beszélgetésünket; kíváncsiságból vagy talán félelemből feljött megnézni, mit jelentsen ez, ilyen kései órában.

- Ó, uram - kiáltottam fel, nem engedvén neki időt, hogy elcsodálkozzék az elébe táruló látványon, valamint a szoba jeges levegőjén -, az én szegény asszonyom nagyon beteg, és nem bírok vele. Nagyon kérem, jöjjön és beszélje rá, hogy feküdjék vissza az ágyába. Feledje el a haragját, mert nagyon nehéz olyasvalamit csinálni vele, amit nem akar.

- Catherine beteg?! - kérdezte hozzánk rohanva. - Zárja be az ablakot, Ellen. Catherine, miért...

Megtorpant. Valósággal megnémult Lintonné elcsigázott arca láttára, és borzalommal vegyes bámulattal nézett hol egyikünkre, hol másikunkra.

- Itt vergődött egyedül - folytattam. - Alig evett valamit, és nem panaszkodott sohasem. Senkit sem akart beengedni ma estig, s azért nem tudtuk értesíteni az állapotáról, mivel magunk sem tudtunk róla. De hát nem komoly a dolog.

Éreztem, hogy nagyon ügyetlenek a magyarázataim. Linton összeráncolta a szemöldökét:

- Nem komoly a dolog, úgy, Ellen Dean? - kérdezte szigorú hangan. - Majd elmondja még nekem egész világosan, miért maradt mindez titokban előttem? - Karjába vette feleségét, és aggodalommal nézte. Először úgy látszott, hogy az asszony nem ismeri meg: láthatatlan maradt elrévült szemei számára. Önkívülete azonban nem volt állandó; mikor el tudta fordítani szemét a külső sötétől, figyelmét lassanként Edgarra összpontosította, és egyszerre észrevette, hogy ő tartja a karjaiban.

- Ah! te vagy itt, Edgar Linton! - kiáltott fel ingerülten. - Te is azok közé tartozol, akik soha sincsenek kéznél, mikor szükség van rájuk, s csak akkor mutatkoznak, mikor senkinek sincs öröme bennük. Azt hiszem, most végeérhetetlen sopánkodás következik... már hallom is... de semmi sem tud eltántorítani az én kis hajlékomtól odalenn, az én nyugvóhelyemtől, ahová még tavasz előtt eljutok. Már látom is! De nem a többi Lintonokkal, a kápolna boltozata alatt, hanem kinn, a szabadban, egyszerű sírkövel: rajtad áll, velük tartasz-e, vagy követsz engem?

- Catherine, mit tettél? - kezdte az úr. - Hát már semmit sem számítok neked? Szereted ezt a nyomorult Heath...

- Hallgass! - kiáltott fel Lintonné. - Hallgass mostan! Ha kimondod ezt a nevet, rögtön kivetem magam az ablakon, s azzal vége mindennek. Tiéd lehet minden, amit karodban tartasz ebben a percben, de mielőtt még egyszer kezet emelhetnél rám, lelkem már ott lesz, annak a dombnak a tetején. Nem kellesz nekem, Edgar Linton, nem kellesz már nekem. Térj vissza a könyveidhez. Örülök, hogy vigaszt lelsz náluk, mert mindaz, amit bennem bírtál, immár megsemmisült.

- Félrebeszél, uram - szóltam közbe. - Egész éjszaka örültségeket mondott. Majd kipiheni magát, és megfelelő ápolás ismét talpra állítja. Ezentúl ügyelnünk kell, hogy ne ellenkezzünk vele.

- Elegem van a tanácsaiból! - felelte Linton. - Jól ismeri a természetét, és mégis felbujtott, hogy szembeszálljak vele. És még csak nem is sejtette velem, milyen állapotban van már három napja! Mekkora szívtelenség! Sok hónapi betegség sem tudta volna ennyire megváltoztatni!

Védekezni próbáltam, mivel úgy véltem, méltánytalanul ér a korholás, másvalakinek gonosz makacssága miatt.

- Tudtam, hogy asszonyom makacs és zsarnoki természetű - kiáltottam fel -, de nem hittem, hogy ön még bátorítani akarja ebben. Nem tudtam, hogy kedvéért némán kell tűnöm Heathcliff látogatásait. Csak a hű cseléd kötelességét teljesítettem, mikor figyelmeztettem erre... és íme, ez a hű cseléd jutalma! Helyes, megtanultam, hogy a jövőben óvatosabb legyek. A jövőben járjon utána ön, ha meg akar tudni valamit!

- A jövőben, ha még egyszer ilyen meséket tálal fel nekem, szedheti a sátorfáját, Ellen Dean!

- Tehát jobban szereti, ha nem tud semmiről, Linton úr? - kérdeztem. - Megengedi Heathcliffnek, hogy idejárjon udvarolni a kisasszonynak, és felhasználja távollétét arra, hogy maga ellen uszítsa az úrnőmet?

Bármennyire elborult is Catherine elméje, eléggé magánál volt még ahhoz, hogy megértse beszélgetésünket.

- Ah, Nelly elárult! - kiáltott fel. - Nelly az én titkos ellenségem! Boszorkány! Azért gyűjtöd hát a tündérek nyilait, hogy minket sebesíts meg velük? Engedj el, hogy megadjam neki, amit megérdemel! Jajgatva fog még visszavonni mindent!

Tébolyult düh csillogott a szemében. Kétségbeesetten erőlködött, hogy kiszabaduljon Linton karjainak szorításából. Nem akartam megvárni a folytatást, s mivel elhatároztam, hogy saját felelősségemre orvost hívok, elhagytam a szobát.

Mikor átmentem a kerten, hogy az országútra térjek, egy helyen, ahol kampó áll ki a ház falából, valami fehér tárgyat láttam ide-oda himbálózni, szemmel láthatóan nem a szél hatása alatt. Sietős dolgom ellenére megálltam, hogy lássam, mi lehet az, nehogy még azt találjam képzelni, hogy valami túlvilági lény mellett haladtam el. Nagy volt zavarom és meglepetésem, mikor felismertem Isabella kisasszony kutyáját, Fannyt; egy zsebkendővel akasztották fel, s csaknem megfulladt már. Gyorsan kiszabadítottam szegény állatot, és letettem a kertben. Fentről láttam az előbb, amint követte úrnőjét, mikor az aludni tért; nem értettem, hogyan tudott kijutni ismét, és ki volt az a gonosz ember, aki így elbánt vele. Miközben leoldottam a csomót a kampóról, mintha lódobogást hallottam volna a távolból. De annyi mindennel volt tele a fejem, hogy nemigen tulajdonítottam nagyobb fontosságot ennek, noha reggel két órákor elég szokatlan lehetett az ilyesmi errefelé.

Szerencsére Kenneth doktor, mikor utcájába értem, éppen egyik betegéhez indult a faluba; mindaz, amit Catherine betegségről elmondottam, elég volt neki, hogy tüstént visszaforduljon. Nyílt és szókimondó ember volt. Nemigen vonakodott kifejtetni kétségeit afelől, hogy túléli-e a beteg ezt a második rohamot, ha előírásait az eddiginél pontosabban be nem tartja.

- Nelly Dean - mondotta -, nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy valami nem világos itt előttünk. Mi történik Thrushcross Grange-ben? Különös dolgokról sutognak mindenfelé. Olyan erős, egészséges menyecske, amilyen Catherine is, nem lesz beteg csak úgy semmiért, és jobb is, ha nem. Csak ha egyszer láz vagy más nyavalya támad az ilyenekre, nehezen ússzák meg. Hogy is kezdődött hát?

- Az úr majd mindent elmond - feleltem -, de hisz ismeri az Earnshaw-k szenvedélyes természetét, mellyel Lintonné még különösképpen meg van áldva. Annyit mondhatok csupán, hogy civódással kezdődött az egész. Valami roham jött rá a dühöngése alatt. Legalábbis ő ezt mondja; mert a vita hevében elrohant, és a szobájába zárkózott. Majd visszautasított minden táplálékot, most pedig hol önkívületben, hol pedig valami félálomszerű állapotban van. Felismeri azokat, akik körülötte vannak, elméjét azonban furcsa gondolatok és képzelődések töltik meg.

- Linton úrnak nagyon rosszul esnék a dolog? - kérdezte Kenneth vallató hangon.

- Rosszul esnék? Összetörnék a szíve, ha valami történnék - feleltem. - Ne is okozzon neki aggodalmat, ha nem szükséges.

- Hát én megmondtam már neki, hogy vigyázzon. Nem törődött a figyelmeztetéseimmel, most viselnie kell a következményeket. Nem volt bizalmasabb viszonyban Heathcliff-fel az utóbbi időben?

- Heathcliff elég gyakran látogat el hozzánk, de erre inkább az bátorítja fel, hogy úrnőm gyermekkorából ismeri, nem pedig az, hogy urunk különösebben keresné a társaságát. Jelenleg megkímélik őt ettől a fáradságtól tolakodó udvarlása miatt, mellyel Linton kisasszonyhoz közeledett. Nem hinném, hogy valaha még fogadják!

- És Linton kisasszony kiadta az útját? - vallott tovább a doktor.

- Nem vagyok a bizalmasa! - feleltem, mivel nem volt kedvem túlságosan belemélyedni ebbe a tárgyba.

- Bizony, nagyon zárkózott a természete - jegyezte meg fejcsóválva. - Nem avat az be senkit semmibe. Igazi kis bolond ökelme! Jó forrásból tudom, hogy az elmúlt éjszaka, ugyancsak szép éjszaka volt az! ő és Heathcliff több mint két óra hosszat sétáltak a ház mögött, a kertben: arra akarta rábírni, hogy ne térjen vissza többé, hanem üljön fel a lovára, és szökjenek meg. Az elbeszélő szerint csak úgy tudott megszabadulni tőle, hogy megígérte: a legközelebbi találkozáskor útra készen fogja várni. Azt már nem hallotta, mikor lesz ez a találkozás, de jó lesz, ha figyelmezteti Lintont, hogy tartsa nyitva a szemét!

Ezek a hírek új tápot adtak nyugtalanságomnak. Elébe vágtam Kennethnek, és futva tettem meg visszafelé az utat. A kiskutya még a kertben ugatott. Egy percet vesztettem azzal, hogy kinyitottam előtte a kertajtót, de ahelyett, hogy a ház kapuja felé tartott volna, ide-oda szaladgált, a fűvet szagolta, és kirohant volna az országútra, ha még idejében fel nem kapom, és magammal nem viszem. Isabella szobájába érve, gyanúm beigazolódott: a szoba üres volt. Ha néhány órával előbb érek oda, Lintonné betegségének híre megakadályozhatta volna meggondolatlan cselekedetében. Mit tegyek mostan? Nem volt más mód elfogni őket, csak ha tüstént az üldözésükre indulunk. De én mégsem futhattam utánuk, s nem mertem felverni és izgalomba hozni az egész házat; még kevésbé mertem elárulni uramnak a szökést, hisz annyira elmerült fájdalmában, és oly kevés ereje maradt az új csapás elviselésére. Nem maradt más hátra, mint hallgatni, és szabadjára engedni az eseményeket. Kenneth megérkezett, és én rosszul leplezett izgalommal siettem őt bejelenteni. Catherine lidérces álomban feküdt; férjének nagy nehezen sikerült lecsillapítania dühöngését: a párna fölé hajolt, és leste arcának minden rezdülését, elgyötört vonásainak minden változását.

A doktor, miután megvizsgálta az esetet, tudtára adta, hogy bízik a szerencsés felépülésben, ha állandó és tökéletes nyugalmat sikerül biztosítanunk körülötte. Nekem azonban megmondotta, hogy nem is annyira a haláltól félti, mint inkább a végleges megtévelyedéstől.

Nem hunytam le szemem ez éjjel, de Linton úr sem; még csak le sem feküdtünk. A cselédek jóval a szokásos óra előtt talpon voltak már, nesztelenül járkáltak a házban, és suttogva beszéltek, ha összekerültek munkájuk közben. Mindenki talpon volt, Isabella kisasszony kivételével. Megjegyezték néhányan, hogy mély álma lehet. Fivére is megkérdezte, felkelt-e már; úgy látszott, türelmetlenül várja megjelenését; bántotta, hogy oly kevésbé törődik sógor-nőjével. Előre reszkettem, hogy esetleg engem talál érte küldeni. Szerencsére megmenekültem a feladattól, hogy én jelentsem neki elsőnek a szökést. Egy hebehurgya cseléd, aki reggel Gimmertonban járt, lélekszakadva rohant fel a lépcsőn, s egyenesen a szobába rontott:

- Ó, Istenem, Istenem! Mit meg nem érünk még! Uram, uram, a kisasszony...

- Ne csinálj ilyen lármát! - kiáltottam rá dühösen.

- Beszéljen csendesebben, Mary! Mi történt? - kérdezte Linton. - Mi van a kisasszonnyal?

- Elment, elment! Ez a Heathcliff szöktette meg - lihegte.

- Nem igaz! - kiáltotta Linton, és izgatottan felugrott helyéről. - Ez lehetetlen: miket hord ez itt össze?! Ellen Dean, menjen, és keresse meg. Ez lehetetlen. Nem tudom elhinni!

Miközben beszélt, az ajtó felé vezette a leányt és megkérte, mondja el, miből gondolja ezt.

- Hát az úton találkoztam egy fiúval, aki tejért jött ide - dadogta -, és az megkérdezte, nincs-e valami baj minálunk? Azt hittem, az asszonyom betegségéről beszél, és azt feleltem: de van! Erre ő azt mondja: „Bizonyára már üldözik is őket.” Csodálkozva néztem rá. Láttam, hogy nem tudok semmiről, erre elmesélte, hogy egy úr és egy hölgy megállott a kovácsnál, Gimmertontól két mérföldnyire, valamivel éjfél után, hogy az egyik ló patkóját megigazítsák; a kovács leánya felkelt, hogy megnézzze, kik azok? Felismerte mindkettejüket. A férfi, meg mer rá esküdni, hogy Heathcliff volt; őt különben sem lehet mással összetéveszteni; egyfontos arannyal fizetett az apjának. A hölgy köpenyébe rejtette arcát. Egy korty vizet kért azonban, s miközben ivott, a köpeny lehullott róla, úgyhogy arcát tisztán láthatta a leány. Heathcliff tartotta mindkét ló kantárát, mikor elindultak; hátat fordítottak a falunak, és oly gyorsan haladtak, amennyire csak lehetett ezen a rossz úton. A leány nem szólt semmit apjának, de reggel egész Gimmertonban elmesélte a történetet.

A forma kedvéért felszaladtam Isabella szobájába, és egy pillantást vetettem belé; visszatérve megerősítettem a leány állításait. Linton akkor már újra az ágy mellett állt; beléptem, ő felemelte szemét, lesújtottságom láttán megértette az igazságot, majd ismét az ágyra szegezte tekintetét, anélkül hogy valami parancsot adott vagy egy szót szólt volna...

- Megkísérelünk valamit, hogy visszahozzuk? - kérdeztem. - Mit tehetnénk?

- Önszántából ment el - felelt az úr. - Joga volt elmenni, ha akart. Ne zavarjanak többé ezzel a dologgal. Ezentúl csak névleg a húgom; nem én tagadom meg őt; ő tagadott meg engem.

Ez volt az egész, amit erről az esetről mondott. Nem is járt utána semminek, sőt nevét sem említette többé, kivéve akkor, mikor meghagyta nekem, hogy küldjem utána minden holmiját új tartózkodási helyére, mihelyt megtudom, hol van az.

Tizenharmadik fejezet

A szökevények két hónapig voltak távol. E két hónap alatt Lintonné igen súlyos agyi hagymázon esett keresztül, de végül is diadalmaskodott felette. Soha anya nem ápolhatta úgy egyszülött gyermekét, mint ahogy Edgar ápolta Catherine-t. Éjjel-nappal ott ült mellette, és zokszó nélkül tűrte mindazt a szenvedést, mellyel csak egy megbomlott agy sújthatta. Noha Kenneth figyelmeztette, hogy az, amit ő most a sírtól visszakövetel, kárpótlásul újabb gondok forrása lesz csak, és ereje, egészsége árán csupán egy emberi roncsot tart meg - mégis, hálája és öröme nem ismert határt, mikor megtudta, hogy Catherine túl van a veszélyen. Órák hosszat ült mellette, lesvén, mint tér vissza bele fokozatosan a testi egészség, miközben vérmes reményeket táplált arról, hogy talán szelleme is megtalálja elveszett egyensúlyát, és felesége a régi lesz ismét.

Március elején jöhetett ki először a szobából. Linton úr egy csokor aranyos színű sáfrányt helyezett a párnájára: felébredésekor ezekre esett első pillantása, mely az ilyen szép dolgoktól hosszú ideje elszokott már. Elragadtatással ölelte magához a virágokat:

- Ezek az első virágok a Szelesdombon - kiáltott fel. - Az olvadás édes szellőit juttatják eszembe, a nap langyos sugarait és a félig elolvadt havat. Edgar, nem délről jön most a szél, és a hó nem olvadt el csaknem teljesen?

- Nyoma sincs már a hónap, drágám - felelt a férje. - Már csak két fehér folt látszik az egész lápon. Az ég kék, a pacsirták csattognak, és megdagadt a patakok vize. Catherine, az elmúlt tavaszon, ilyen idő tájt, arra vágytam, hogy valaha itt légy e tető alatt. Most azt szeretném, ha egy vagy két mérföldnyire lehetnél innét: a dombokon. Oly balzsamosan fúj ott a szél, hogy biztosan meg fog gyógyítani.

- Én már csak egyetlenegyszer fogok oda eljutni - mondotta a lábadozó. - Elhagysz, és én örökre ott maradok. Jövő tavasszal ismét az lesz a vágyad, bár itt lehetnék e tető alatt, és akkor arra gondolsz majd, hogy boldog voltál ezen a napon.

Linton elhalmozta őt minden kedveskedéssel, és megpróbálta, hogy hízog szavakkal öntsön lelket bele; ő azonban szórakozottan szemlélte a virágokat, hagyván, hogy a könnyek összegyűljenek szempillái alatt, és végiggördüljenek arcán. Tudtuk, hogy csakugyan jobban van, és ezért úgy véltük, levertségének oka elsősorban az lehet, hogy túl soká volt egy helyre bezárva. Egy kis környezetváltozás bizonyára hasznára válnék. Az úr elrendelte, hogy gyújtsunk tüzet a nappaliban, melyet hetek óta nem használtak már, és állítsunk egy karosszéket a napra, az ablak közelébe. Majd idevezette a beteget, aki soká élvezte a jótékony meleget; amint reméltük, az új környezet felélénkítette: csupa megszokott, kedves tárgy volt körülötte, semmi sem emlékeztette a gyűlöletes betegszobára. Estefelé kimerültnak látszott, de semmi érvvel sem tudtuk rábírní, hogy visszatérjen szobájába, végül is a nappali heverőjén vettem neki ágyat, legalább addig, amíg másik szobát nem készítünk elő a számára.

Hogy megkíméljük a lépcsőjárás fáradalmaitól, ugyanezt a szobát rendeztük be számára, ahol most ön van, uram, a nappaliban; nemsokára annyira magához tért már, hogy Edgar karjára támaszkodva át tudott menni egyikből a másikba. Istenem - gondoltam magamban -, meg kell gyógyulnia annak, akit így ápolnak! És kétszeres okunk is volt, hogy ezt kívánjuk, hisz az ő életétől egy másik élet függött már: abban reménykedtünk, hogy csakhamar örökössele ajándékozza meg Lintont, s így megóvjá attól, hogy idegen kézre jussanak javai.

Meg kell említenem, hogy körülbelül hat héttel elutazása után Isabella rövid levelet intézett fivéréhez, melyben bejelentette házasságát Heathcliff-fel. Ez a levél száraznak és hidegnek látszott, végén azonban írónnal rótt sorok állottak: zavaros mentegetőzésféle, valamint az a kérés, hogy gondoljon rá jó szívvel, és bocsásson meg, ha megbántotta. Azt is hozzáfűzte, hogy nem tehetett másként, és most, hogy megtörtént, úgysí hiába minden. Azt hiszem, Linton nem válaszolt neki. Két hét múlva hosszú levelet kaptam, ami ugyancsak meglepett egy fiatalasszony részéről, akinek mézeshetei csak nemrégén értek véget. Felolvasom magának, mivel megőriztem. A halottak minden emléke értékes marad, ha jelentettek valamit számunkra életükben.

Kedves Ellen - így kezdődik -

Tegnap este érkeztem meg Szelesdombra, és ott tudtam meg, hogy Catherine beteg volt, sőt még most is az. Azt hiszem, nem szabad írnom neki, fivérem pedig túlságosan le van sújtva, vagy túlságosan haragszik rám ahhoz, hogy válaszolna a levélre, melyet hozzá intéztem. Mégis, írnom kell valakinek, és így csak magához fordulhatok.

Mondja meg Edgarnak, hogy mindent odaadnék, ha még egyszer láthatnám, és huszonnégy órával távozásom után a szívem újra Thrushcross Grange-ben volt, és most is ott van, telve szeretettel iránta és Catherine iránt. Mégsem tudom követni vágyamat - ezeket a szavakat aláhúzta -, ne is várjanak, és rájuk hagyom, milyen tanulságot vonnak le viselkedésemből; csak kérem őket, cselekedetemet ne az akarat gyengeségére vagy a szeretet hiányára igyekezzenek magyarázni.

A levél többi része egyedül magának szól. Kettőt szeretnék kérdezni. Az első: mily módon tudta elérni, hogy nem pusztult ki lelkében minden emberi érzés, amíg itt lakott? Nem érzek semmi közösséget azokkal, akik körülöttem vannak.

De különösen a második kérdés érdekelt. Vajon ember-e az én férjem? És ha ember, nem bolond-e? S ha nem, hát ördög-e? Nem mondhatom meg, miért kérdezem ezt, de nagyon kérem, magyarázza meg nekem, ha eljön meglátogatni - mert el kell jönnie, Ellen, minél előbb -, kihez mentem feleségül? Ne írjon, hanem jöjjön el, és hozzon valami üzenetet Edgartól.

Most el kell mondanom, hogyan fogadtak Szelesdombon, mert azt kell hinnem, ez lesz az új otthonom. Csak a tréfa kedvéért időzöm olyan körülményeknél, amilyen például a kényelem hiánya; ilyesmire csak akkor gondolok, amikor éppen kellene valami, ami nincs. Nevetnék és táncolnék örömben, ha bebizonyosodnék, hogy ez az egyedüli bánatom, s minden egyéb nyomasztó álom csupán.

A nap épp lenyugodott Thrushcross Grange mögött, mikor a lápra érkeztünk; ebből arra következtettem, hogy hat óra lehet. Útitársam megállt egy félórára, hogy alaposan szemügyre vegye a parkot, a kerteket, és valószínűleg magát a házat is, úgyhogy sötét volt már, mire szálltunk a lóról a tanya kövezett udvarán. A maga öreg társa, Joseph, élénk jött egy faggyúgyertyával, és olyan udvariassággal fogadott, amelyet csak a hallottak után várhattam tőle. Arcomig emelte a gyertyát, gyanakvóan szemlélte, majd lebiggyesztette az ajkát és otthagyt: a két lovat bevezette az istállóba, és gondosan bezárta a külső kaput, mintha csak valami régi várkastélyban laktunk.

Heathcliff megállt, hogy mondjon neki valamit, én pedig bementem a konyhába, mely olyan, mint egy sötét és piszkos barlang; meg sem ismerné, úgy megváltozott, amióta maga nem lakik itten. Csavargó forma, izmos kisfiú állt a tűz közelében, ruhája csupa piszok; szemében és szája körül valami vonás Catherine-re emlékeztetett.

Ez Hareton lesz, Edgar unokaöccse - gondoltam -, tehát voltaképpen az enyém is. Kezet kell nyújtanom neki... igen... meg is kell csókolnom. Legokosabb, ha minél előbb igyekszem jóban lenni vele.

Odaléptem hozzá és megkísérelvén kezembe fogni a mancsát, köszöntöttem.

Olyasvalamit felelt, amit nem értettem. Újabb kísérletet tettem, hogy folytassam a társalgást.

- Jó barátok leszünk, Hareton?

Fáradozásom gyümölcse egy káromkodás volt, és az a fenyegetés, hogy rám uszítja Throttlert, ha odább nem kotródok.

- Hé, Throttlert! Ide gyere! - dörögte a kis vadember, mire egy korcs bulldog kullogott elő a sarokban levő vackáról.

- Mész innét? - förmedt rám újból.

Testi épségem érdekében engedelmeskednem kellett: visszamentem, hogy odakünn várjam meg a többieket. Heathcliffet nem láttam sehol. Joseph, akit az istállóban találtam meg és megkértem, hogy kísérjen át a házba, értelmetlen arccal bámult, s végül így felelt:

- Nono! Ki látott már ilyet? Maga lenyeli a szavakat, mintha gombóc lenne a szájában! Hogy érthetném meg, mit mond?

- Azt mondtam, jöjjön velem a házba - kiáltottam, mivel azt hittem, süket, és különben is elegendő volt az arcátlanságából.

- Még mit nem! Van egyéb dolgom is! - felelte.

És fintorogva folytatta munkáját, miközben mély megvetéssel mérte végig öltözékemet és arcomat: az egyik túlságosan is fényűző volt, a másik azonban annál szomorúbb.

Átmentem az udvaron, kinyitottam egy kis kertkaput, s másik ajtó elé jutottam, amelyen kopogtatni merészeltem, abban a reményben, hogy talán valami udvariasabb cseléd fogja kinyitni. Néhány perc múlva magas termetű, sovány, nyakravaló nélküli és egyébként is igen elhanyagolt külsejű férfi jelent meg a küszöbön. Arcvonásait félig eltakarta a kócos haj, mely nagy csomókban hullott a vállára; szeme Catherine-ére hasonlított, de minden szépség nélkül; mintha egy kísértet szemét láttam volna.

- Mit keres itt? - kérdezte mogorván. - Kicsoda maga?

- Isabella Lintonnak hívtak valaha - feleltem. - Ön már ismer engem. Nemrég lettem Heathcliff felesége... s ő ide hozott engem... úgy hiszem, az ön engedélyével.

- Visszajött hát? - kérdezte a remete, s olyan szemet meresztett, mint egy kiéhezett farkas.

- Igen... épp most érkezünk meg. De otthagytam a konyha küszöbén, s mikor be akartam lépni, a maga fia, aki úgy látszik, házörzőnek csapott fel, egy bulldog segítségével visszavonulásra kényszerített.

- Tehát megtartotta a szavát a gazember! - dörögte jövődő házigazdám, és a sötétet kémlelte a hátam megett, vajon ott van-e Heathcliff; majd nagyokat káromkodott, és elmondotta, mit fog csinálni, ha rájön, hogy becsapta őt ez a „rohadék”.

Már megbántam, hogy ezen a második ajtón bekopogtam, és további szitkaira sem lévén kíváncsi, legszívesebben eltűntem volna a szeme elől, még mielőtt szitkai végére jut; tervemet azonban nem tudtam megvalósítani, mert rám szólt, hogy kerüljek beljebb, majd bezárta és lelakatolta az ajtót. Nagy tűz égett a kandallóban, és ez volt az egyedüli fény a nagy szobában,

melynek padlója már mindenütt egyforma szürke volt; az ónedények, melyeknek csillogását annyiszor megbámultam kislány koromban, ugyanolyan színűek voltak, mint a padló, a sok portól és piszoktól. Megkérdeztem, hívhatom-e a szobalányt, hogy hálósobámba vezessen? Earnshaw úr nem méltatott válaszra. Fel s alá járkált a szobában, zsebre dugott kézzel; oda sem figyelt rám. Úgy elmerült a gondolataiban, és az arca olyan mély embergyűlöletet árult el, hogy nem mertem kérdésemet megismételni.

Nem csodálkozhat, Ellen, hogy nagyon szerencsétlennek éreztem magam, amint itt ültem, e barátságtalan tűzhely mellett, olyan társaságban, mely rosszabb volt az egyedüllétnél is. Közben mindig arra kellett gondolnom, hogy négy mérföldnyire van innét az én kedves otthonom, azokkal, akiket egyedül szeretek ezen a földön. Az Atlanti-óceán sem tudott volna jobban elválasztani tőlük; ezt a négy mérföldnyi távolságot nem fogom legyőzni.

Azon gondolkoztam, kihez fordulhatnék segítségért. Majd pedig - hanem, hallja-e, nehogy ezt megemlítsen Edgarnak vagy Catherine-nek - új fájdalom nyomta el a többit: a kétségbeesés, hogy nincs senki, aki Heathcliff ellen szövetségesem lehetne. Csaknem boldog voltam, hogy Szelesdombon lelek menedéket: így legalább nem kell egyedül élnem vele; de ő ismerte azokat, akikhez jöttünk, és nem tartott tőlük.

Így ültem szomorú gondolataim közepette. Az óra nyolcat, majd kilencet ütött, és társam még mindig fel s alá sétált, mellére szegett fejjel, s egy szót sem szólt; ajkát csak nagy ritkán hagyta el néhány dünnnyögő hang vagy dühös felkiáltás. Füleltem, nem hallok-e valami női hangot a házból, és már egészen összetört a várakozás: a mardosó bánat és a jövő sötét képei sóhajokat, könnyeket csaltak ki belőlem, melyeket nem tudtam tovább visszafojtani. Csak akkor döbbsentem rá fájdalmam külső jeleire, mikor Earnshaw megállott előttem, és meglepetten pillantott rám. Kihasználtam figyelmét, mellyel felém fordult és felkiáltottam:

- Kimerített az utazás, és szeretnék lepihenni. Hol van a szobalány? Vezessen el hozzám, ha ő nem akar idejönni!

- Nincs szobalány. Szolgálja ki saját magát.

- Hol aludjam hát? - zokogtam. A fáradtság és a nyomorúság minden önérzetet kiölt belőlem.

- Joseph megmutatja majd Heathcliff szobáját. Nyissa ki ezt az ajtót... ott kell lennie.

Engedelmeskedtem, de hirtelen megállított, és egészen furcsa hangon így szólt hozzám:

- Legyen szíves, zárja kulcsra az ajtót, és tolja rá a zárat. Meg ne feledkezzék erről!

- Jó! - mondtam. - De miért, Earnshaw úr?

Nemigen volt kedvemre a gondolat, hogy önszántamból bezárkózzam Heathcliff-fel.

- Ide nézzon! - és mellénye alól pisztolyt húzott elő, kiugrasztható, kétélű késsel a cső mellett. - Nagy kísértés ez egy embernek, ugye? Nem állhatom meg, hogy éjjelente fel ne menjek hozzá ezzel a fegyverrel, és meg ne próbáljak bejutni a szobájába. Ha egyszer nyitva találom az ajtót, vége van! Minden éjjel így teszek, habár még egy perccel előtte is tudom: ezer okom is van rá, hogy ne tegyem! Valami rossz szellem hajt, hogy megöljem, éppen saját érdekem ellenére. Győzze le ezt a rossz szellemet az ő kedvéért, amíg tudja: ha eljön az óra, az ég minden angyala sem tudná megmenteni!

Figyelmesen szemügyre vettem a fegyvert. Rettenetes gondolatom támadt: milyen nagy hatalmam lehetne, ha nekem is volna egy ilyen fegyverem. Kivettem kezéből, és megérintettem a pengét. Az a kifejezés, mely átvonult egy pillanatra arcomon, kissé meglepte: nem borzalom

volt az, hanem sóvárgás. Féltékenyen ragadta ki a pisztolyt kezemből, visszakattantotta a kést, és zsebre vágta ismét.

- Mindegy nekem, hogy megmondja-e neki! - folytatta. - Figyelmeztesse és vigyázzon rá. Úgy látom, tudja, milyen viszonyban vagyunk egymással: nem lepi meg a veszély, mely őt fenyegeti.

- Mit tett ön ellen Heathcliff? - kérdeztem. - Mit véhetett, ami jogossá tenné az ön borzasztó gyűlöletét? Nem volna okosabb, ha megkérné, hogy hagyja el a házat?

- Nem! - mennydörgött Earnshaw. - Ha rajtakapom, hogy el akar menni, meghal! Meg ne próbálja rábeszélni, mert gyilkosságot követ el. Mindent el kell hát vesztenem, s még reményem se legyen, hogy visszanyerhetem? Legyen koldus Haretonból? Pokol és kárhozat! Vissza akarom, ami az enyém; de még az ő aranyát is, meg a véré! Lelkét meghagyom a pokolnak! Tízszor olyan sötét lesz az új lakótól, mint eddig volt!

Hallottam már magától, Ellen, a volt gazdája viselkedéséről. Láthatólag örület szélén áll, legalábbis ott volt tegnap éjjel. Reszkettem a közelségétől, és arra gondoltam, hogy mellette még az öreg szolga mogorva gorombasága is kellemesnek mondható. Folytatta komor sétáját; kinyitottam a zárat, és átsurrantam a konyhába. Joseph a tűz fölé hajolt, s egy nagy lábasra ügyelt, mely a tűzhely felett függött. Zablisztel teli csésze állott mellette a padon. A lábas forrni kezdett. Joseph megfordult, hogy kezével a csészébe nyúljon. Kitaláltam, hogy vacsoránkat készíti, és mivel éhes voltam, ehető ételt szerettem volna. Ezért hangosan rákiáltottam:

- Majd én elkészítem!

Azzal elhúztam előle az edényt, majd ledobtam kalapomat és lovaglókabátomat.

- Earnshaw úr tudtomra adta, hogy egyedül kell kiszolgálnom magamat. Most nekilátok! Nem akarom a dámát adni maguk között, mert azt hiszem, így éhen kellene halnom.

- Jó Isten! - sóhajtott, majd leült, és simított egyet harisnyáin. - Nem volt elég nehéz két urat megszoknom? Már megint új gazda parancsolgat szegény fejemnek! No hát, ha még egy asszonyt is kapok a nyakamba, akkor itt az ideje, hogy odábbálljak! Azt hittem, nem fogom megérni a napot, mikor el kell mennem ettől az öreg háztól... pedig hát, úgy látszik, ez a nap már közel van!

Nem sok ügyet vettem a kesergésére. Nekiláttam a munkának, s felsóhajtottam ama kor emlékéen, mikor mindez csak kedves tréfa lett volna a számomra; de csakhamar el kellett üznöm ezeket a gondolatokat. Elveszett boldogságom képe gyötört, és minél inkább menekültem előle, annál gyorsabban dolgozott a sodró, s hullottak a lisztcsomók a vízbe. Joseph növekvő méltatlankodással nézte konyhai működésemet.

- Szegény Hareton - kiáltott fel -, neked ugyan nem jut ma este leves. Akkora gombócok lesznek ebből, mint az öklöm. No tessék, már megint! A maga helyében a csészét és a kanalat is beléfozném. No, szedje már le a habot és végezzen! Ejha! Isten csodája, hogy ki nem ütötte a lábas fenekét!

Be kell vallanom, elég kezdetleges étel lett belőle, mire a tányérokba öntöttem. Négy tányér állt az asztalon: egy nagy köcsög tejet hoztak be még, melyet Hareton rögtön megragadott: úgy itta, hogy kiöntötte a felét. Tiltakoztam és rá akartam bírni, hogy töltsen ki csészébe a maga részét. Kijelentettem, hogy nem iszom abból az italból, melyet ilyen piszkosan kezelnek. Az öreg nem mulasztotta el megbotránkozni finnyásságomon; biztosított, hogy én sem vagyok különb a gyereknél, és nincs mitől tartanom, „hisz egészséges”; nem értette, mint lehetek

ilyen képzelődő. Közben a kis csirkefogó tovább hörpölt, s kihívóan nézett felém, miközben nyála belefolyt a köcsögbe.

- Külön akarok étkezni! Nincs valami külön szobájuk, amit úgy hívnak, hogy szalon?

- Szalon! - ismételte gúnyosan. - Szalon! Nincs semmiféle szalonunk! Ha nem tetszik a társaságunk, tartson a gazdával; ha a gazdáé nem tetszik, akkor tartson velünk!

- Akkor felmegyek. Nyisson nekem egy szobát!

Tálcára tettem tányéromat, és magam indultam, hogy egy kis tejet kerítsek. Az öreg felkelt, és dörögve megindult előttem, hogy az utat mutassa a lépcsőn. Felmásztunk egészen a padlásszobáig. Időnként kinyitott egy-egy ajtót, és benézett a szobákba, melyek mellett elmentünk.

- No, itt van egy szoba! - mondotta végül, kitárván egy rozoga deszkaajtót. - Arra épp jó lesz, hogy egy kis levest megegyék benne. Van egy halom gabona a sarokban; ha fél, hogy bepiszkolja a szép selyemruháját, terítsen egy zsebkendőt fölé!

A „szoba” amolyan kamraféle volt, melyben maláta és vetőmag árasztott rossz szagot; nagy zsákok állottak körös-körül, a helyiség közepe azonban szabad volt.

- No hát! - kiáltottam fel dühösen. - Ez mégsem olyan hely, hogy itt töltssem az éjszakát! Mutassa meg a hálósobámat!

- Hálósobáját! - ismételte gúnyosan. - Láthatta az összes hálósobákat! Ez itt például az enyém!

Egy másik sötét lyukba vezetett, mely abban különbözött az előbbitől, hogy falai még kopárabbak voltak, s egy alacsony ágy állott az egyik végében, függönyök nélkül, rajta sötétlila paplan.

- Mit csináljak a maga szobájával? - feleltem. - Felteszem, hogy Heathcliff úr nem lakik a padláson!

- Úgy, tehát a Heathcliff úr szobáját keresi? - kiáltott fel, mintha most jönne rá. - Mindjárt megmagyarázhattam volna ennyi fáradság nélkül is, hogy ez az egyetlen, melyet egyáltalán nem láthat... mindig zárva tartja, és senki sem léphet be oda rajta kívül.

- Szép kis ház ez, Joseph! - mondtam, kifogyva a béketűrésből. - És kellemes lakók! Azt hiszem, a földkerekség minden örülsége az én agyamba költözött azon a napon, mikor sorsomat az övékéhez kötöttem. De mindegy, nem ez a fontos mostan... akadnak még más szobák a házban. Az Isten szerelmére, siessen már, és helyezzen el valahol!

Nem felelt könyörgésemre. Nehézkesen lekecmergett a lépcsőn, és megállott egy szoba előtt, melyet abból, ahogy ott megállt, és berendezése nyomán a ház legszebb helyiségének véltem. Szőnyeg volt a padlón, finom szőnyeg, de mintáját vastag porréteg takarta; a kandallópárkányt díszítő kirojtozott papiros foszlányokban csüngött; szép tölgyfa ágy állott a szobában, nagy, vörös függönyökkel, melyek divatos és értékes anyagból készültek, de alaposan megviselteknek látszottak. A felső drapériákat leszakították gyűrűikről, és most lankadtan csüngöttek alá; a vasszék, mely tartotta őket, mély ívben begörbült oldalt, úgyhogy a függönyök a földet separték. A székek is alaposan megrongálódtak, a falak faburkolatát pedig mély karcolások csúfították el. Épp rá akartam szólni magam, hogy belépjek a szobába, és birtokomba vegyem azt, mikor kísérőm kijelentette, hogy ez a gazda szobája. Közben kihűlt a vacsorám, étvágyam elmúlt, türelmem pedig elfogyott. Most már követeltem, hogy tüstént adjon helyet, ahol lepihenhessek.

- De hát hol az ördögben? - kezdte az ájtatos öreg. - Áldja meg az Úr! Hova az ördögbe akar menni, maga bajnak jött, ostoba asszony? Hisz mindent látott már, Hareton kis kamrája kivételével. Több szoba nincs a házban!

Olyan izgatott voltam, hogy tálcámat mindenestül a földhöz csaptam, majd letelepedtem a lépcső legfelső fokára, arcomat kezembe rejtettem, és sírva fakadtam.

- Eh! Eh! - kiáltott Joseph. - Jól csinálta, kedves kisasszony! Jól csinálta, kedves kisasszony! Majd belebotlik a gazda a törött tányérba, és akkor szép dolgokat fogunk hallani. Milyen örülség! Megérdemelné, hogy karácsonyig vezekeljen, amiért esztelen dühében így lábbal tapodja az Uristen becses ajándékát. De tévednék, ha azt hinném, hogy soká lesz ilyen érélyes! Gondolja, hogy Heathcliff eltűri ezt? Szeretném, ha látná, mit csinált! Szeretném biz én!

Azzal dörögve felmászott a kamrájába, és a gyertyát elvitte magával; ott maradtam a sötétben. A megfontolás, mely ostoba tettemet követte, beláttatta velem, hogy legokosabb, ha megfékezem gőgömet, elfojtom haragomat, és sietve eltüntetem nyomait is. Váratlan segítségem érkezett Throttlér személyében; a mi öreg Skulkerünk fiára ismertem benne: első hónapjait Thrushcross Grange-ben töltötte, apám ajándékozta őt Hindleynek. Azt hiszem, ő is megismert engem. Orrát az enyémhez dörzsölte üdvözlésül, majd sietve felfalta a kását, miközben én lépcsőről lépcsőre tapogatóztam, hogy felszedjem az edény cserepeit, és letöröljem zsebkendőmmel a lépcső korlátjáról.

Alig fejeztük be munkánkat, mikor meghallottam Earnshaw lépteit a folyosón. Segítőársam behúzta a farkát, és a fal mellé lapult; én pedig elrejtőztem a legközelebbi ajtómélyedésben. A kutya igyekezetét, hogy gazdáját elkerülje, nem koronázta siker, amint a rohanás zajából s a hosszan tartó, szánalmas vonyításból megtudhattam. Nekem több szerencsém volt; elhaladt előttem, bement szobájába, és magára zárta az ajtót. Nem sokkal később Joseph is feljött Haretonnal, hogy ágyába fektesse. Én Hareton szobájában leltem menedéket.

- Immár van hely odalenn - szólt az öreg, amint észrevett - maga és a gőgje számára, az üres nappaliban. Most egészen a magáé lehet, s azé, aki mindenütt jelen van ilyen rossz társaságban!

Siettem megfogadni tanácsát, és abban a pillanatban, mikor a tűz mellé telepedtem, fejem lecsuklott: elaludtam. Álmom mély volt és édes, de csakhamar véget ért. Heathcliff ébresztett fel. Most jött vissza, és kedves modorában megkérdezte, mit csinálok itt? Megmagyaráztam neki, hogy azért vagyok még fenn, mert szobánk kulcsa az ő zsebében van. A szobánk szó különösen sértette érzékenységét. Megesküdött, hogy az ő szobája nem lesz soha az enyém és... de nem akarom megismételni szavait és leírni megszokott viselkedését. Fáradhatatlan és felettébb ötletes, mikor arról van szó, hogy borzalmat ébresszen bennem önmaga iránt. Annyira elképeszt néha, hogy meg is feledkezem a félelemről; de mondhatom, egy tigris vagy egy mérges kígyó nem lehet nála iszonyúbb. Elmondotta, hogy Catherine beteg, és fivéremet okolta ezért, majd megígérte, hogy Edgar helyett engem fog megkínozni mindaddig, amíg alkalmam nem nyílik végezni vele.

Gyűlölöm... és nagyon szerencsétlen vagyok... ostoba voltam! Vigyázzon, egy szót se tudjanak meg mindebből Thrushcross Grange-ben. Mindennap várom... remélem, nemhiába.

Isabella

Tizennegyedik fejezet

Mihelyt elolvastam a levelet, gazdámhoz siettem. Jelentettem neki, hogy húga megérkezett Szelesdombra, s levelében kifejezte fájdalmát Lintonné betegsége felett, valamint vágyát, hogy testvérét láthassa; hozzáfűztem, hogy nagyon szeretné, ha közvetítésemmel mielőbb jelét vehetné Linton bocsánatának.

- Az én bocsánatomnak! - szólt Linton. - Nincs mit megbocsátanom, Ellen. Elmehet hozzá még ma délután, ha akarja, és megmondhatja neki, hogy nem haragszom, csak fáj, hogy elvesztettem, annál is inkább, mivel azt hiszem, sohasem lesz boldog. Arról azonban nem lehet szó, hogy felkeressem. Útajaink mindörökre elváltak egymástól. Ha igazán a kedvemre akar tenni, beszélje rá azt a csirkefogót, akihez férjhez ment, hogy hagyja el ezt a vidéket.

- Még egy sort sem ír neki, uram? - kérdeztem könyörgő hangon.

- Szükségtelen! Kapcsolataim Heathcliff családjával éppoly ritkák lesznek, mint övéi az enyémmel: egyszerűen nem lesznek!

Edgar hidegsége nagyon elszomorított. Egész úton Thrushcross Grange-től azon töprengtem, mint adhatnék szavainak barátságosabb színezetet, amikor elismétlem, mint enyhíthetném a visszautasítást, mellyel megtagadta, hogy néhány sorral vigasztalni próbálja szegény Isabellát. Azt hiszem, reggel óta lesett engem: láttam, amint kikukucskált az ablakon, mikor a kerti úton közeledtem; intettem neki, de visszahúzódott, mintha félne, hogy észreveszik. Kopogtatás nélkül léptem be. Senki sem tudná elképzelni a gyászos, szomorú képet, melyet az egykor oly vidám szoba nyújtott. Be kell vallanom, a fiatalasszony helyében én legalább kisöpörtem volna a tűzhely előtt, s letöröltem volna az asztalt egy ronggyal. De már őt is megmérgezte a tunyaság ragálya, mely az egész házban uralkodott. Szép arca sápadt volt és kifejezéstelen; haját nem göndörítette ki, néhány fürt ziláltan lógott, a többi rendetlenül a fején csavarta össze. Valószínűleg le sem vetkezett előző este óta. Hindley nem volt ott. Heathcliff egy asztalnál ült, s irattárcájából kivett papirosokat nézegetett; felkelt, mikor beléptem, nagyon barátságosan megkérdezte, hogy érzem magam, és hellyel kínált. Ebben a környezetben csak neki volt csinos a külseje: úgy találtam, sohasem festett ilyen jól. A körülmények úgy megváltoztatták mindkettőjüket, hogy egy idegen azt hihette volna, ő a született úriember, felesége pedig valami kis penészvirág. Isabella elém sietett, és kinyújtotta kezét a levélért, melyet várt. Megráztam a fejem. Nem akarta megérteni ezt a mozdulatot, és a pohárszélig kísért, ahol letettem kalapomat; suttogva kérdezte, mit hoztam számára. Heathcliff kitalálta szándékát és megszólalt:

- Ha hozott valamit Isabellának, amiben nem kételkedem, Nelly, adja csak oda neki. Nem kell ebből titkot csinálni: nekünk nincs titkunk egymás előtt.

- Nem, nem hoztam semmit! - feleltem, úgy vélvén, okosabb, ha rögtön megmondom az igazságot. - Gazdám azt üzeni a húgának, hogy egyelőre ne várja se levelét, se látogatását. Szíves üdvözlét küldi önnek, asszonyom, sok boldogságot kíván, és megbocsátja mindazt a fájdalmat, amit neki okozott. De úgy gondolja, hogy a jövőben meg kell szűnnie minden kapcsolatnak e ház és a mi házunk között, hisz úgysem származnék semmi jó ebből.

Heathcliffné ajka megremegett, és visszafordult, hogy elfoglalja régi helyét az ablaknál. Férje állva maradt a kandalló mellett, és Catherine állapota felől kérdezősködött. Elmondtam neki minden részletet, amit helyesnek tartottam, de addig faggatott, míg nagyrészt kivallatott a betegség előzményeiről is. Joggal róttam meg Catherine-t, hogy ő idézte azt elő: végezetül

kifejeztem reményemet, hogy Heathcliff is követni fogja Linton példáját, és a jövőben tartózkodik minden kapcsolattól vele, s a családjával, akár jók a szándékai, akár rosszak.

- Lintonné alig lábadozik - mondtam. - Sohasem lesz már a régi, de legalább az életét megmentették. Ha valóban szívén viseli a sorsát, ne kerüljön többé az útjába; legjobb lenne, ha végleg elhagyná ezt a vidéket; s hogy ne kelljen semmit sem sajnálnia, megmondhatom: Catherine Linton úgy különbözik Catherine Earnshaw-tól, a maga régi szerelmesétől, mint ez a fiatal hölgy éntőlem. Külseje teljesen megváltozott, jelleme még inkább. Abban, akit a sors társul rendelt mellé, csak a múlt emlékei, az emberiesség és a kötelességérzet tudják a régi érzéseket ébren tartani.

- Ez lehetséges! - mondtotta Heathcliff, s közben igyekezett megőrizni nyugodtságát. - Lehet, hogy a maga gazdája csak az emberiességre és a kötelességérzetre tud támaszkodni. De gondolja, hogy átengedem Catherine-t *az ő* kötelességérzetének és az ő emberiességének? Lehet összehasonlítani az én érzelmeimet az övéivel? Mielőtt eltávozik ebből a házból, azt akarom, ígérje meg, hogy lehetővé tesz köztem és Catherine között egy találkozást: akár beleegyezik, akár visszautasít, nekem látnom kell őt. Mit szól hozzá?

- Azt mondom, Heathcliff úr, hogy nem szabad találkoznia vele; és nem is fog vele találkozni az én segítségemmel. Belehalna még egy olyan jelenetbe, amilyen a múltkori volt gazdám és maga között.

- A maga segítségével el lehetne kerülni ezt a jelenetet - folytatta. - És ha fennállna ilyesminek a veszélye, ha Linton csak egyetlenegyszer okozna még bajt Catherine-nek ebben az életben, hát azt hiszem, nem fogom tűrtöztetni magamat, és méltán. Szeretném, ha őszintén megmondaná, nagyon szenvedne-e Catherine, ha elvesztené? Ez az egyedüli félelem tart vissza. És itt láthatja, mennyire különböznek egymástól érzéseink: ha Linton volna az én helyemben és én az övében, noha úgy gyűlölöm, hogy ez a gyűlölet egész életemet megmérgezte, sohasem emelnék kezem rá. Hiába vág hitetlen arcot! Sohasem fosztottam volna meg Catherine-t a társaságától, ha ő, Catherine, ragaszkodott volna hozzá. De abban a percben, mihelyt Catherine érdeklődése megszűnt volna iránta, kiteptem volna a szívét, és felittam volna a vérét. Addig is azonban, nem ismer, ha nem hisz most nekem, addig is inkább engedtem volna, hogy lassú tűzön süssenek meg, mint hogy csak egy haja szálát is megörbítsem.

- És most mégsem bánja, ha útját vágja is a gyógyulás minden reményének! Erőszakkal ismét emlékezetébe idézi magát, mikor már csaknem elfelejtette, és újabb izgalmaknak, újabb meg hasonlásoknak teszi ki őt.

- Azt hiszi, hogy elfelejtett engem? Nelly, maga nagyon jól tudja, hogy ez nem igaz! Éppúgy tudja, mint én, hogy amíg egyszer gondol Lintonra, ezerszer gondol rám. Életem legnagyobbkorúságosabb korszakában féltem csak ilyesmitől, s ez a félelem üldözött akkor is, mikor a múlt nyáron visszatértem ide. De most csak akkor tudnék hitelt adni ennek a borzalmas gondolatnak, ha ő maga mondaná a szemembe. Ha ez igaz lenne, mit törődnék én Lintonnal, Hindleyvel és összes ábrándjaimmal? Két szóban tudnám összefoglalni jövőmet: *halál és pokol*. Catherine elvesztésével ez a világ pokol lenne nekem. Bolond voltam, ha egy percig is azt hittem, többet ér neki Edgar Linton szerelme, mint az enyém! Ha satnya lénye minden erejéből is szeretné, nyolcvan év sem volna elég számára, hogy úgy szeresse, mint én egyetlen nap alatt. Márpedig Catherine szíve éppoly mély, mint az enyém: s amiként a tenger nem férne el abban a lóitató vályúban, úgy Linton sem foghatja fel Catherine szerelmét. Eh! Hisz alig szereti jobban, mint a kutyáját vagy a lovát! Lintont sohasem lehet úgy szeretni, mint engem: hogy szerethetné benne azt, ami nincs meg benne?

- Catherine és Edgar úgy ragaszkodnak egymáshoz, hogy jobban már nem is lehet! - kiáltott fel Isabella hirtelen heveséssel. - Senkinek sincs joga így beszélni, s nem tűröm szó nélkül, hogy fivéremet ócsárolják.

- A fivéred hozzád is nagyon ragaszkodik, ugye? - kérdezte Heathcliff megvetéssel. - Igazán figyelemre méltó buzgósággal eresztett szélnek.

- Nem tudja, mit szenvedek - felelte. - Nem mondtam meg neki.

- Tehát mondottál neki valamit? Ugye írtál?

- Megírtam, hogy férjhez mentem, igen, megírtam: láthattad a levelet.

- Semmi mást?

- Semmit.

- A férjhezmenetel, úgy látom, nem vált javára az én fiatal asszonyomnak - szóltam. - Valakinek a szeretete aligha elég neki. Hogy kié, azt nem nehéz kitalálnom, de jobb, ha nem szólok róla.

- Valószínűleg a saját magáé! - mondotta Heathcliff. - Valóságos penészvirág lett belőle. Meglepően hamar beleunt, hogy kedvemre tegyen. Valószínűleg nem fogja elhinni, Ellen, de már házasságunk másnapján azért sírt, hogy hazamehessen. De ha nem olyan ápolt, mint azelőtt, akkor csak annál jobban beleillik ebbe a házba: majd gondom lesz rá, hogy ne hozzon rám szégyent, ha odakünn kószál.

- De, uram, remélem, nem felejtí el, hogy Heathcliff asszony megszokta a gondoskodást és kiszolgálást: hisz egyetlen leányként nevelkedett, akinek minden óhaját lesték. Szobalányt kell fogadnia számára, hogy tisztán tartson mindent körülötte, magának pedig jó szívvel kell bánnia vele. Bármint gondolkozzék Edgarról, nem kételkedhetik benne, hogy felesége a legmélyebb ragaszkodásra is képes, hisz máskülönben nem hagyta volna el régi otthonának fényét, kényelmét, barátait, s nem egyezett volna bele, hogy ebbe a sivatagba költözzék.

- Mindezt egy hamis ábránd hatása alatt hagyta el - felelte Heathcliff. - Regényhőst látott bennem, és lovagi rajongást, határtalan türelmet várt. Alig hihetem, hogy épelméjű, miután valami álombeli képet alkotott magának rólam, és e dédelgetett téveszmék hatása alatt cselekedett. De azt hiszem, lassanként kezd megismerni. Nem látom már bárgyú mosolyait és fintorait, amelyekkel kezdetben annyira feldühösített: úgy látszik, megértette, hogy komolyan értettem azt, amit róla és epekedéséről mondtam. Nem kellett túlságosan erőltetnie éleslátását, amíg rájött, hogy nem szeretem. Voltak pillanatok, mikor azt hittem, semmiféle erővel sem tudom ezt a fejébe verni. De még mindig nem győződött meg róla eléggé, hisz ma reggel is nagy újsággént jelentette ki, hogy sikerült meggyűlöltetnem magam! Mondhatom, herkulesi munka volt ez, de ha célt értem, hálás lehetek neki. Hihetek annak, amit mondottál, Isabella? Biztos vagy benne, hogy gyűlölsz? Ha magadra hagynálak egy fél napig, nem jönnél utánam sóhajtozni és hízelegni? Fogadni mernék, jobb szerette volna, ha az érzelmest adom maga előtt: hiúságát bántja, hogy felfedtem az igazságot. De mit bánom én, ha megtudják, hogy egyoldalú volt a lángolás; előtte se tagadtam ezt. Nem vádolhat azzal, hogy akár a legcsekélyebb kedveskedéssel is hitegettem. Az első dolog, amit láthatott, az volt, hogy felakasztottam a kiskutyáját, mikor elhagytuk Thrushcross Grange-et; mikor szót emelt az érdekében, kijelentettem, hogy legjobban örülnék, ha egy kivételével minden hozzátartozóját felakaszthatnám: lehet, hogy ezt az egyet önmagára értette. De semmiféle kegyetlenség sem tudta visszariasztani; azt hiszem, természetétől fogva csodálja az ilyesmit, feltéve, hogy becses személyét nem fenyegeti veszély. Hát nem volt-e szintiszta örület egy ilyen szerencsétlen, szolgalelkű és alacsony rendű teremtés részéről azt hinni, hogy szeretem őt?

Mondja meg a gazdájának, Nelly, hogy életemben nem találkoztam még egy ilyen megvetésre méltó lénnyel. Még a Linton névnek is szégyenére válik. Néha csak újabb ötletek híján kellett lemondanom arról, hogy lássam, mennyit tud eltűnni, s meddig hajlandó még szolga módra csúszni-mászni utánam. De mondja meg neki, hogy nyugodt lehet úgy is, mint testvér, úgy is, mint közéleti férfiú, mert mindig szigorúan a törvényes keretek közt maradok. Óvakodtam olyat tenni, ami miatt válást kérhetne, mi több, senki segítségére sincs szüksége, ha el akar menni innét. Mehet, amikor akar: bármilyen öröm is, ha kínozhatom, mégsem ellensúlyozza azt a bosszúságot, melyet ittléte okoz.

- Heathcliff úr - mondtam -, csak egy örült beszél így! Felesége is sejtheti, hogy maga nem épelméjű; valószínűleg ezért tűrte el önt mostanáig. De mivel azt mondja, hogy elmehet, bizonyára élni fog az engedelemmel. Remélem, nem valami varázslatnak rabja, asszonyom, hogy jószántából itt akarjon maradni?

- Vigyázzon, Ellen - kiáltotta Isabella haragtól villogó szemmel (ha így látta valaki, nem lehetett több kétsége, hogy férje hiánytalanul elérte célját, és sikerült magát végképp meggyűlöltetnie). - Egy szót se higgyen abból, amit mond. A hazugság szelleme szól belőle: szörnyeteg ő, és nem ember. Kijelentette, hogy elmehetek: meg is próbáltam, de nem merném még egyszer megkísérelni. Csak azt ígérje meg, Ellen, hogy egy hangot sem árul el aljas szavaiból fivéremnek vagy Catherine-nek. Bármit beszél is, Edgart a kétségbeesésbe akarja hajtani. Azért vett el engem, hogy hatalmat nyerjen Edgar felett; de célját nem fogja elérni; meghalok inkább! Azért imádkozom az éghez, bár feledkeznék meg ördögi elővigyázatosságáról, s ölne meg engem! Egyedüli örömöm az lenne, ha meghalnék, vagy őt halva láthatnám!

- Jó... egyelőre elég ennyi! - mondotta Heathcliff. - Ha valaha törvényszék elé idézik, Nelly, emlékezzék ezekre a szavakra. És nézze meg őt jól: csaknem ott tart már, ahol szeretném. Nem vagy olyan állapotban, hogy vigyázni tudnál magadra, Isabella; s mivel törvényes oltalmazód lettem, őrizetem alatt kell tartsalak, bármilyen kellemetlen is nekem az a kötelesség. Most menj fel, négyszemközt akarok mondani valamit Ellen Deannek! Nem arra; menj fel, ha mondom! Mars! Ott az ajtó, gyermekem!

Megragadta, kipenderítette a szobából, majd visszajött, és ezt dörögte:

- Nem kegyelmezek! Nem kegyelmezek! Minél jobban vergődnek a férgek, annál nagyobb vágyat érzek, hogy kitapossam a belüket. Amolyan erkölcsi fogzás ez: ha fáj nekik, még inkább szorítom!

- Tegye le a kalapját! - szólt, mikor készülődésemet látta. - Még nem mehet el. Jöjjön csak ide, Nelly. Akár rábeszélésre, akár parancsra, de segítenie kell nekem, hogy viszontláthassam Catherine-t, mégpedig késedelem nélkül. Esküszöm, nem forgatok semmi rosszat a fejemben, nem akarok zűrzavart okozni, nem akarom felbőszíteni vagy bántalmazni Lintont. Csak Catherine szájából szeretném hallani, hogyan érzi magát, miért lett beteg, s megkérdezni, mit tehetek érte? Múlt éjszaka hat órát töltöttem Thrushcross Grange kertjében, és ma este visszatérek oda; minden éjjel a ház körül fogok kóborolni, amíg alkalmam nem nyílik, hogy bejussak. Ha találkozom Edgar Lintonnal, tétovázás nélkül leütöm, és gondoskodom róla, hogy ne legyen terhemre, amíg odabenn leszek. Ha a cselédség támaszt akadályokat, e pisztolyokkal riasztom vissza őket. Nem lenne jobb megelőzni a találkozást velük vagy gazdájukkal? Ez nagyon könnyű volna a maga számára. Értesítem magát érkezésemről; mihelyt Catherine egyedül van, beenged anélkül, hogy észrevennék, és nyugodt lelkiismerettel áll őrt, amíg eltávozom; nagy szerencsétlenséget akadályozna meg ezzel.

Tiltakoztam a gondolat ellen, hogy áruló szerepét vállaljam abban a házban, melynek szolgálatában állok. Mi több, rámutattam, milyen kegyetlen és önző dolog volna tőle, ha kedvtelésből megzavarná Lintonné nyugalma.

- A legkisebb izgalom is megárt neki - mondtam. - Nagyon ideges, és aligha tudná elviselni ezt a meglepetést. Ne erőszakoskodjék, uram! Különböző kénytelen lennék felfedni terveit gazdám előtt, s ő majd megfelelő intézkedéseket tesz, hogy megvédje házát és annak lakóit ilyen minősíthetetlen betörésektől.

- Ez esetben én is megteszem az intézkedéseimet, hogy bajt ne okozhasson nekem, jó asszony! - kiáltott fel Heathcliff. - Holnap reggelig nem hagyhatja el ezt a házat. Miféle lehetetlen mese azt állítani, hogy Catherine nem bírná elviselni a látását! Meglepni azért mégsem akarnám! Elő kell őt készíteni... Kérdezze meg tőle, jöhetek-e? Azt mondja, hogy sohasem ejti ki a nevemet, és mások sem ejtik ki soha előtte. Kinek beszélne rólam, ha még nevem említése is tilos maguknál? Férje kémeinek tekinti mindnyájukat. Ó, egész biztosan tudom, hogy pokolban érzi magát Linton oldalán. Hallgatása oly tisztán mutatja gondolatait, mint a kinyilatkoztatás. Azt mondja, gyakran nyugtalan, és arca zavart? Ez hát a nyugalom jele? Azt mondja, elméje nyugtalan? Hogyan is lehetne másképp abban a szörnyű magányban? S ez a satnya, kicsinyes ember, aki ápolja, *kötelességből és emberiségből, irgalomból és jótevőkorságból!* Ültessen virágcserepbe egy tölgyfát, és lesse, amíg megnő; ugyanilyen eredménye lesz az ő nyomorúságos ápolásának is! Intézzük el most rögtön: itt akar maradni, és hagyja, hogy utat törjek Catherine-ig, akár Linton, akár szolgálói kárára, vagy jó barát lesz ismét, úgy, mint azelőtt, és megteszi, amire kérem? Szánja el magát! Mert eszemben sincs egy percet is késlekedni, ha meg akar maradni makacs rosszindulatában.

Nos, Lockwood úr, vitakoztam, tiltakoztam, és legalább ötvenszer utasítottam vissza véglegesen. Végül azonban kicsikarta belőlem a beleegyezést. Vállalkoztam rá, hogy levelet viszek tőle asszonyomnak, s ha az beleegyezik, értesítem őt Linton legközelebbi távollétéről. Akkor eljöhét, és úgy jön be, ahogy tud: én nem leszek ott, de a többi cseléd sem. Jól cselekedtem vagy rosszul? Félek, hogy rosszul, noha voltak előnyei is e megoldásnak. Reméltem, hogy engedékenységgel újabb vihart hárítok el, s bíztam benne, hogy Catherine lelkében ez az esemény talán valami szerencsés kibontakozás megindítója lehet. Majd eszembe jutottak Edgar úr szigorú megrovásai, amiért üzeneteket közvetítettem.

Végül elaltattam aggályaimat, ezerszer is megfogadva magamban, hogy ez a szószegés - ha megilleti ez a szigorú elnevezés - mindenképp az utolsó lesz. Utam azonban szomorúbb volt visszafelé, mint mikor reggel elindultam, s csak rossz előérzetek közepette tudtam magam rászánni, hogy átadjam a levelet úrnőmnek.

De itt van már Kenneth, lemegyek és megmondom neki, mennyivel jobban érzi magát. Olyan hosszú a történetem mint a böjti nap - ahogy mifelénk mondani szokás -, jut még belőle jó néhány délelőtre.

„Olyan hosszú, mint egy böjti nap, és olyan szomorú is! - gondoltam, miközben a jó asszony lement, hogy fogadja a doktort. - Nem olyan történet, amilyenben üdülést találnék! De hát mindegy! Deanné keserű füveiből értékes orvosságokat fogok kivonni. Mindenekelőtt óvakodom Catherine Heathcliff szeme ragyogásától. Ugyancsak szép helyzetbe kerülnék, ha szívem ott találnám veszíteni ennél a fiatal teremtsénnél, s ha kiderülne, hogy a lány pontos mása az anyjának.”

Tizenötödik fejezet

Megint elmúlt egy hét, s minden nap közelebb hoz a tavaszhoz, a gyógyuláshoz. Végig-hallgattam szomszédom történetét több folytatásban, aszerint, mennyi szabad időt tudott szakítani magának gazdasszonyom, fontosabb elfoglaltságai közepette. Folytatom elbeszélését, s igyekszem az ő kifejezéseit használni, csak kissé tömörebben. Nagyon jó elbeszélő, s azt hiszem, nem is tudnék javítani a stílusán.

- Még látogatásom estéjén - mondta Deanné -, mikor visszatértem Thrushcross Grange-be, meg mertem volna esküdni, hogy Heathcliff ott sétál a ház körül. Nem mentem ki, mivel levele még mindig a zsebemben volt, és el akartam kerülni az újabb fenyegetést. Úgy határoztam, csak akkor adom át a levelet, mikor gazdám elmegy valahova, mert nem tudtam, hogy olvasása milyen hatással lesz Catherine-re. Így aztán csak három nap múlva kapta kézhez. Negyednapra épp vasárnap volt, mikor már mindenki elment a templomba, szobájába vittem a levelet, magammal. Egy inas maradt csak velem, hogy a házat őrizzük, s ilyenkor rendszerint bezártunk minden ajtót. Ezen a napon azonban olyan szép és kellemes volt az idő, hogy mindent tárva-nyitva hagytunk; meg akartam tartani ígéretemet, s mivel tudtam, ki fog eljönni, azt mondtam az inasnak, hogy úrnőnk narancsot kíván, szaladjon tehát a faluba, kerítsen néhányat, másnap megadjuk majd az árát. Az inas elment, én pedig úrnőmhöz indultam.

Catherine, mint rendesen, a nyitott ablak előtt ült, hófehér ruhában, könnyű kendővel a vállán. Hosszú és dús haját részben levágták betegsége elején; most egyszerű, természetes csigákban viselte, halántékára és nyakára fésülve. Nagyon megváltozott, amint azt Heathcliffnek mondtam; de mikor nyugodt volt, ez a változás természetfeletti szépséget kölcsönzött az arcának. Szemének ragyogását álmodozó, szomorkás szelídség váltotta fel; mintha nem látta volna már a körülötte levő dolgokat; messzire, nagyon messzire pillantott, talán ki a világból. Sápadt arca - melynek ziláltsága eltűnt, mihelyt meghízott egy kissé - s az a különös vonás, mely a lelkiállapotát tükrözte, s egyben fájdalmasan felidézte a betegség emlékét, csak fokozta arcának megrendítő furcsaságát, de ugyanakkor ellentmondott a gyógyulás reményének - számomra legalábbis, és azt hiszem, mindenki számára, aki látta - az elmúlás bélyegét nyomták rá.

Nyitott könyv feküdt előtte az ablak párkányán, s néha alig érezhető szél borzolta fel a lapokat. Azt hiszem, Linton tehette oda, mert ő sohasem keresett szórakozást az olvasásban, de egyéb foglalkozásban sem, úgyhogy férje néha órák hosszat próbálta figyelmét olyasmire terelni, ami valaha lekötötte érdeklődését. Megértette szándékát, és amikor jókedvében volt, békésen tűrte erőlködéseit, noha nem hagyott kétséget afelől, hogy úgymint hiábavalók; néha nem tudott elnyomni egy fáradt sóhajtást, s ilyenkor szomorú mosollyal és csókkal küldte el férjét magától. Más alkalommal türelmetlenül elfordult, kezébe rejtette arcát, vagy éppen haraggal lökte el Edgart; a férfi ilyenkor mindig magára hagyta, mert tudta, hogy úgymint tudna rajta segíteni.

Gimmerton harangjai szóltak még; a megáradt patak zúgása felhallatszott a völgyből, és kellemesen simogatta fülünket, pótolva a nyári lomb zizegését, mely elnyomja a víz zenéjét Thrushcross Grange körül, mihelyt felöltik díszüket a fák. Szelesdombon mindig ezt a zúgást hallottuk csendes napon, nagy oladások vagy záporok után. Régi otthonára gondolt Catherine, miközben a patak moraját figyelte, ha ugyan egyáltalán gondolt és figyelt valamire; most is ezt a bizonytalan és távoli pillantást láttam szemében, mintha sem látásával, sem hallásával nem tudna földi dolgokról tudomást venni.

- Levelet hoztam, asszonyom - mondtam s térdére támasztott kezébe tettem szelíden a borítékot. - Rögtön el kell olvasnia, mert a választ várják. Feltörhetem a pecsétet?

- Igen - felelte, de rám sem emelte pillantását.

- Most - folytattam - olvassa.

Elhúzta kezét, és leejtette a papirost. Visszahelyeztem a térdére, és vártam, mikor fogja észrevenni. De nem mozdult, s erre megkérdeztem:

- Felolvashatom, asszonyom? Heathcliff úr küldi.

Összerezcent; úgy látszott, lassan tér vissza emlékezete, s küzd, hogy rendezni tudja gondolatait. Felvette a levelet, és úgy láttam, végigfutott rajta; mikor az aláíráshoz ért, felsóhajtott. Mégis, azt hiszem, nem fogta fel értelmét, mert mihelyt megkérdeztem, mi lesz a válasz, ujjával a névre mutatott, s kétségbeesett, kérdő pillantást vetett rám.

- Látni szeretné magát - mondtam, mert kitaláltam, hogy tolmácsra van szüksége. - A kertben van e percben, és türelmetlenül várja a választ.

Miközben beszéltem, észrevettem, hogy egy nagy kutya odalenn a kertben, a napsütötte gyepen, hegyezni kezdi fülét, mintha ugatni készülne, majd megnyugodva csóválta a farkát, mint mikor olyasvalaki közeledik, akit nem tekint idegennek. Catherine előregörnyedt, és lélegzetét visszatartva figyelt. Egy perccel később léptek hallatszottak az előcsarnokból. A ház nyitva állott, és a kísértés sokkal erősebb volt, hogysem Heathcliff ellenállhatott volna neki. Valószínűleg azt hitte, nem akarom megtartani ígéretemet, és most vakmerőségéhez folyamodott. Catherine pillantása mohón a szoba ajtajára tapadt. Mivel Heathcliff nem tudta, melyik szobában vagyunk, Catherine intett, hogy vezessem be. De még mielőtt elértem az ajtót, már átlépte a küszöböt: egy-két lépéssel úrnőm mellett termett, és karjába szorította.

Nem szólt egy szót sem, és mintegy öt percig nem engedte el öleléséből; azt hiszem, egész élete alatt nem adott neki annyi csókot, mint most, ebben az öt percben. Úrnőm adta neki az elsőt, ő azonban fájdalomában nem mert az arcába pillantani. Attól a pillanattól, hogy meglátta Cathyt, éppoly jól tudta, mint én, hogy számára nincs gyógyulás többé, hogy halálra van ítélve.

- Ó, Cathy, életem, hogy fogom én ezt elviselni?

Ezek voltak első szavai, melyekkel nem is igyekezett elrejteni kétségbeesését. Majd olyan elmerülten nézett rá, hogy azt hittem, a könny mindjárt előnti szemét: de csak a gyötrelem égett benne, és száraz maradt.

- Nos! - mondotta Catherine, visszahullva a karosszékre, és Heathcliff pillantását elbomló tekintettel viszonozta, mert kedélye úgy változott, mint a szél, a véletlen szeszélyei szerint. - Edgar és te összetörtétek a szívemet! És most mindketten idejöttök siratni azt, amit elkövettek, mintha csak ti szorulnátok vigaszra. Nem sajnállak titeket, nem... Megöltetek engem... és lám, javatokra vált! Milyen erős vagy! Hány évig akarsz még élni, miután meghaltam?

Heathcliff letérdelt, mikor megcsókolta. Most fel akart kelni, de Cathy hajánál fogva tartotta vissza:

- Addig szeretnék így tartani - szólt keserűen -, amíg mindketten meghalunk! Mit bánom én, szenvedsz-e majd? Nem törődöm a szenvedéseiddel. Miért ne szenvednél? Én is szenvedek! El fogsz felejteni? Boldog leszel, ha majd a föld alatt pihened? Azt fogod mondani húsz év múlva: „Ez itt Catherine Earnshaw sírja. Szerettem valaha, és fájt, hogy elvesztettem, de most már vége! Sokakat szerettem azóta, gyermekeim ma kedvesebbek nekem, mint ő volt valaha,

és ha meghalok, nem fogok örülni, hogy ismét megtalálom, inkább az elvesztésüket fájlamom majd.” Ezt fogod mondani, Heathcliff?

- Ne kínozz, vagy azt akarod, hogy megőrüljek, akárcsak te? - kiáltott fel fogait csikorgatva a férfi, s kiszabadította a fejét.

Közömbös szemlélőnek furcsa és borzalmas látványt nyújthatott ez a két ember. Catherine méltán tarthatott attól, hogy az ég a számkivetés helye lesz számára, ha testi hüvelyével el nem vesztí földi jellemét is. Fehér arca most dühben izzott, ajka vértelen volt, szeme szikrázott; görcsösen összeszorított ujjá közt néhány szálat tartott Heathcliff hajából. A másik pedig, fel akarván kelni, fél kezével megtámaszkodott, a másikkal pedig megfogta Catherine karját, és ügyet sem vetve állapotára, közben oly kevéssé volt gyengéd, hogy miután elengedte, négy feltűnő kék foltot láthattam úrnőm szintelen bőrén.

- Milyen gonosz lélek szállt meg - folytatta durván -, hogy így beszélsz velem, mikor haldokolsz? Gondolj arra, hogy minden szavadat tüzes vassal égeted emlékezetembe, s ha elhagytál, mindez örökké kínozni fog engem! Tudod jól, hogy hazudsz, amikor azt mondd: megöltelek. És azt is tudod, Catherine, hogy előbb felejtem el az életemet, mintsem téged elfelejtenélek. Ördögi önzésednek nem elég, hogy a pokol kínjaiban fogok fetrengeni, mikor te már rég békében nyugszol?

- Nem fogok békében nyugodni - nyögte Catherine, ki ismét testi gyengeségére eszmélt, szívének heves, lökészerű rohamai alatt, melyeket szinte láthattunk és hallhattunk.

Nem szólt semmit, majd mikor elmúlt a roham, valamivel szelídebben folytatta:

- Nem kívánok neked a magaménál nagyobb fájdalmat, Heathcliff! Csak azt kívánom, hogy sohase szakadjunk el egymástól. Ha szavaim emléke valaha kétségbe fog ejteni, gondolj rám, hogy én ugyanezt a kétségbeesést érzem még a föld alatt is, és az én kedvemért bocsáss meg nekem. Jöjj ide, és térdelj mellém ismét! Sohasem tettél velem rosszat ebben az életben. Ha most haragszol rám, sokkal rosszabb emlék lesz ez valaha számodra, mint kissé kemény szavaimé! Nem akarsz idejönni mellém? Jöjj hát.

Heathcliff odalépett a karosszék hátához, és fölébe hajolt, de túl közel ahhoz, hogy Cathy láthatta volna felindultságtól sápadt arcát. Úrnőm hátrahúzódott, hogy ránézzen, de a férfi ezt nem akarta. Otthagytá hirtelen, és a kandallóhoz lépett, ahol állva maradt, szótlanul, hátat fordítva nekünk. Catherine gyanakvó szemmel figyelte: minden mozdulata új érzéseket ébresztett benne. Miután soká nézte így, hozzám fordult, és panaszosan megszólalt:

- Látod, Nelly, az ujját se mozdítaná, hogy visszatartsa a sírtól. Lám, így szeret engem! De bánom is én! Ez nem az én Heathcliffem. Azt szeretni fogom mindenek ellenére, és magammal viszem, mivel a lelkemben él. Ez a roszakatag börtön az - tette hozzá álmodozón -, ami miatt leginkább szenvedek. Már túl soká tartott rabságban. Alig várom, hogy kiszabaduljak egy fényes, boldog világba, és ott maradhassak mindörökké, hogy ne csak könnyeimen át láthassam, és ne csak egy fájó szív falai mögül sóhajtozzam utána, hanem vele lehessek és benne, mindörökké. Nelly, te most arra gondolsz, hogy egészségesebb és boldogabb vagy, mint én, erőid, virágzásod teljében élsz; most szánakozol rajtam... de rövidesen másként lesz minden... Én foglak szánni téged. Messze felettetek leszek, és túl mindnyájatokon. Csodálom, hogy nem akar mellettem maradni! - Majd mintha önmagához intézné szavait, így folytatta: - Azt hittem, ő is kívánja. Heathcliff, drága Heathcliff! Ne duzzogj! Jöjj mellém, Heathcliff!

Sóvárogra felemelkedett, és megtámaszkodott a karosszék oldalán. Erre a sürgető hívásra a másik is megfordult, és arcán kétségbeesett elszántság tükröződött. Tágra nyitott, könnyektől nedves szeme villámokat szórt felé, melle hevesen hullámozott. Egy percre szemből állottak

egymással, majd egymás karjába omlottak, magam sem igen tudom, hogyan: Catherine egy lépést tett felé, ő pedig karjai közé kapta, és oly hevesen ölelte magához, hogy azt hittem, úrnőm nem fog az ölelésből élve kibontakozni. Valóban, úgy látszott, mintha elvesztette volna eszméletét. Heathcliff lerogyott egy székre, és mikor odaléptem, s megnéztem, elájult-e az úrnőm, veszett kutyaként, habzó szájjal mordult rám, és féltékeny dühvel szorította magához. Úgy éreztem, nem is emberi lénnel beszélek: mintha meg sem értette volna, mikor szólottam hozzá. Félrehúzódtam és csendben maradtam, nem tudván, mit tegyek.

Catherine megmozdult, s ez némileg megnyugtató volt. Felemelte karját, hogy lehúzza magához Heathcliff nyakát, aki még mindig átölelve tartotta, és egymáshoz szorította arcukat. A férfi valóságos önkívületben simogatta, és közben vadul kiáltozott:

- Most tudom csak, milyen kegyetlen voltál... kegyetlen és hamis! Miért nem kellettem neked, Cathy? Miért cselekedtél szíved ellenére, Catherine? Egy szóval sem tudlak vigasztalni. Megérdemelted sorsodat. Önmagad gyilkosa lettél. Igen, most már ölelhetsz, sírhatsz, könnyöröghetsz csókjaimért és könnyeimért: mindez csak kárhozatomra válik. Szeretted... mi jogon áldoztál fel, felelj, mi jogon! gyarló vonzalmadnak, melyet Linton iránt éreztél. Amit sem a nyomor, sem a bűn, sem a halál, sem Isten, sem Sátán nem tudott volna elérni: hogy mi valaha egymástól elválhassunk, azt te saját jószántadból, önként megvalósítottad. Én nem törtem össze a szívedet, magad törted darabokra, s ezzel összetörted az enyémet is. Csak annál rosszabb számomra, ha erős vagyok. Miért éljek még? Milyen élet lesz az enyém, ha... Ó, Istenem! Te talán akarnál élni, ha már lelked a sírba szállt?

- Hagyj el! Hagyj el! - zokogott Catherine. - Ha rosszat tettem, belehalok. Elég! Te is elhagytál, de én nem teszek neked szemrehányást. Megbocsátok mindent. Bocsáss meg te is.

- Nehéz megbocsátani e szemek, e csonttá soványodott kezek láttán - felelte Heathcliff. - Csókolj meg még egyszer, és ne engedd látnom ezeket a szemeket. Megbocsátom, amit velem tettél. Szeretem a hóhéromat... de a tiédet hogy szerethetném!

Elhallgattak, egymáshoz szorított arccal, miközben könnyeik összefolytak arcukon, legalábbis azt hiszem, mindketten sírtak, úgy látszott, Heathcliff is tud sírni ilyen alkalommal.

Közben azonban kezdtem nagyon rosszul érezni magam. Gyorsan múltott a délután, az ember, akit a faluba küldtem, visszatért küldetéséből, és a völgybe hajló nap sugarainál megpillantottam, hogy tódul ki a tömeg a gimmertoni kápolnából.

- Vége az istentiszteletnek - jelentettem. - Gazdám félórán belül itt lesz.

Heathcliff nagyot káromkodott, és még erősebben szorította magához Catherine-t, aki nem mozdult.

Csakhamar észrevettem a cselédség egy csoportját az úton, amint a konyha irányába tartottak. Nem sokkal mögöttük jött Linton. Maga nyitotta ki a kertajtót, és lassan közeledett; bizonyára élvezte ezt a gyönyörű alkonyatot s a szellőt, mely olyan langyos volt, mint nyáron.

- Itt van már! - kiáltottam. - Az isten szerelmére, menjen gyorsan! Senkivel sem fog találkozni a nagy lépcsőn. Siessen és rejtezzék el a fák között, amíg egészen biztos, hogy bement a házba.

- El kell mennem, Cathy - mondotta Heathcliff, és megpróbálta kiszabadítani magát úrnőm karjai közül. - De ha élek, meglátogatlak még, mielőtt elalszol. Nem megyek öt yardnál messzebb az ablakaidtól.

- Nem szabad elmenned - mondotta Catherine oly határozottan, amennyire csak erői engedték.
- Nem fogsz elmenni, ha mondom.

- Csak egy órára - állhatatoskodott a másik.

- Egy percre sem.

- Így kell tennünk... Linton már idefenn is lesz ebben a pillanatban - bizonygatta riadtan a betolakodó.

Fel akart kelni és lefejtetni magáról a beléakaszkodott ujjakat. Cathy azonban görcsösen szorította; eszeveszett határozottság ült az arcán.

- Nem! - kiáltotta. - Ne menj el, ne menj el! Ez az utolsó alkalom. Edgar nem tehet semmit. Heathcliff, én meghalok, én meghalok!

- A fene egye meg ezt a hülyét! Már itt is van! - kiáltott Heathcliff, visszaülve székére. - Csitt, csitt, Catherine, maradok. Ha megöl mostan, áldással halok meg ajkamon.

Újra megölelték egymást. Hallottam, hogy az úr jön felfelé a lépcsőn; hideg verejték folyt alá a homlokomon, majd megőrültem a félelemtől.

- Hogy hallgathat ilyen beszédekre? - kérdeztem dühösen. - Hisz nem tudja, mit mond. Vesztét akarja okozni, ha ő már nincs eléggé eszénél ahhoz, hogy segítsen önmagán? Keljen fel! Most még elmenekülhet. Eddig még maga sem volt képes ilyen ördögi cselekedetre. Mindnyáján elveszünk, az úr, az úrnő... s a cseléd.

Kezemet tördeltem és jajveszékelttem; a zaj hallatára Linton is meggyorsította lépteit. Zavaramban valóságos örömet okozott, mikor láttam, hogy Catherine karja hátrahullott, feje pedig vállára csuklott.

„Elájult vagy meghalt! - gondoltam. - Annál jobb! Inkább haljon meg, mint hogy így szenvedjen tovább, környezete terhére és gyötrelmére.”

Edgar egy ugrással a váratlan vendégnél termett, dőbbenettől és haragtól sápadtan. Mi volt a szándéka? - nem tudnám megmondani, de Heathcliff minden szónak útját vágta azzal, hogy karjába tette feleségének látszólag élettelen testét.

- Ide nézzen! - mondotta. - Ha embernek érzi magát, először vele törődjék... utána majd beszélhetünk.

Átment a nappaliba és leült. Linton odahívott engem. Sok ügyel-bajjal s a legkülönbözőbb eszközök segítségével végre magához tudtuk téríteni Catherine-t. De egészen magánkívül volt, sóhajtott, nyögött és nem ismert meg senkit. Aggodalmában Edgar még felesége gyűlölt barátjáról is megfélemedezett. Én azonban nem. Az első alkalommal odamentem hozzá, és könnyörögtem, távozzék; igyekeztem megnyugtatni, hogy Catherine jobban van, s reggel majd értesítem, mint töltötte az éjszakát.

- Hajlandó vagyok távozni a házból - felelte -, de a kertben maradok. Vigyázzon, Nelly, hogy megtartsa holnap az ígéretét. Itt maradok e vörösfenyők alatt. Ne felejtse el, mert különben megismétlem a látogatásomat, akár otthon van Linton, akár nincs.

Egy pillantást vetett a szobába a félig nyitott ajtón át, és mivel úgy látta, igazat mondok, megszabadított minket nyomasztó jelenlététől.

Tizenhatodik fejezet

Éjfél felé megszületett az a Catherine, akit Szelesdombon láthatott: satnya, koraszülött gyermek, hetedik hónapra érkezett. Két órával később meghalt az anya, anélkül hogy visszanyerte volna eszméletét, meg sem ismerte Edgart, s nem is kereste Heathcliffet. Edgar kétségbeesése sokkal nagyobb volt, hogysen szívesen időznék most vázolásával: a későbbi következmények mutatták meg, milyen mélyen érintette ez a csapás. Azt hiszem, fájdalom csak erősödött, mikor megtudta, hogy örökös nélkül maradt. Még én is elszomorodtam, mikor megpillantottam a szegény kis árvát; magamban szemrehányást tettem az öreg Lintonnak, hogy lányára és nem fiának lányára hagyta vagyonát. Nagyon rosszul fogadták szegény kicsikét. Sírhatott, ahogy a torkán kifért, senki sem törődött vele világrajöttének óráiban. Később igyekeztünk jóvátenni ezt a mulasztást; de életének első óráiból éppúgy hiányzott a szeretet, amiként valószínűleg az utolsókból is hiányozni fog.

A következő reggelen - derűs, tiszta idő volt odakünn - a világosságot megszűrték a csendes szoba zsalugátere, szelíd, hervatag fénnel díszítve lakójának fekhelyét. Edgar Linton lehunyta szemmel a párnára hajtotta fejét. Szép és fiatal arca a halál képét mutatta, majdnem annyira, mint a mellette fekvőé, s vonásai is ugyanolyan merevek voltak; míg azonban az ő mozdulatlansága a gyötrődésben elcsigázott ember tehetetlensége volt, Catherine mozdulatlanságában a tökéletes béke sugárzott. Kisimult homlok, lecsukódott szempillák, s szája körül égi mosoly: egy angyal nem lehetett volna szebb, mint ő. A végtelen nyugalom, melyben pihent, engem is átjárt; sohasem éreztem még olyan égi derűt, mint most, vonásainak isteni békéje előtt. Önkéntelenül is azokat a szavakat suttogtam, melyeket néhány órája hallottam tőle:

- Mérhetetlenül messze mindnyájunktól és mindnyájunk felett. Akár a földön van még, akár az égben, lelke Istenben nyugszik már!

Nem tudom, milyen különös tulajdonság ez nálam, de ritkán esik meg, hogy ne éreznék valami boldogságfélét, mikor halotti szobában virrasztok, hacsak olyasvalakivel nem osztom meg ezt a szerepet, aki sír vagy jajveszék. Olyan nyugalmat látok ilyenkor, amilyent sem a föld, sem a pokol nem tud megzavarni; egy végtelen és árnyaktól ment túlvilág bizonyítékát élvezem - a lélek végre kiverelkedte magának az örökkévalóságot, ahol az életnek nincsenek többé korlátai, határtalan a szerelem, s az öröm eléri hiánytalan teljességét. Most éreztem csak meg, mennyi az önzés még az olyan szerelemben is, mint amilyen Edgar Lintoné, aki ennyire kétségbeesett Catherine boldog szabadulásán. Tévelygő és zaklatott élete után joggal kérdezhettük volna, ki tudja-e érdemelni valaha a béke örök kikötőjét? A gondolkodás hideg perceiben lehet kételkedni ebben, nem pedig most, holtteste előtt, mely ugyan csak saját nyugalmáról tanúskodott, de ez a nyugalom ugyanakkor a vele valamikor annyira összeforrott lélek boldogságát is ígérte.

- Gondolja, Lockwood úr, hogy a hozzá hasonlóak boldogak lehetnek a másvilágon? Sokért nem adnám, ha tudhatnám!

Kitérő választ adtam Deanné meglehetősen merész kérdésére. Tovább mesélt:

- Ha visszagondolunk Catherine egész életére, félek, nem sok okunk van ezt remélni: de hagyjuk most őt Teremtőjénél!

Mivel úgy láttam, az úr elaludt kissé, valamivel napfelkelte után kilopózkodtam a szobából, hogy felfrissüljek a kinti levegőn. A cselédek azt hitték, hosszú virrasztásom kábultságát akarom kiszellőztetni a fejemből; valójában igazi okom az volt, hogy Heathcliffet láthassam.

Ha a vörösfenyők alatt maradt egész éjjel, akkor nem sok hallatszott ki hozzá a felvert ház járás-keléséből; legfeljebb a Gimmertonba küldött futár lódobogását hallhatta meg. De ha közelebb jött kissé, a nyugtalanul mozgó fényekből s az ajtók csapódásából kitalálhatta, hogy odabenn valami nincs rendjén. Kerestem a találkozást, és féltem is tőle. Éreztem, hogy tudtára kell adnom a szomorú hírt, és minél előbb túl akartam esni rajta: de nem tudtam, mint kezdek hozzá. Ott volt, néhány yardnyira, a parkban egy öreg kőrisfának támaszkodva, hajadonfőtt; haja lucskos volt a harmattól, mely összegyűlt a rügysző gallyakon, és nagy cseppekben hullott alá körülötte. Nagyon soká maradhatott így, egy helyben, mert alig három lábnyira tőle két rigót láttam, amint nyugodtan építették fészkeiket, s ügyet sem vetettek rá, akár egy fára. Közeledtemre elrepültek; Heathcliff felpillantott és megszólalt:

- Meghalt! Nem kellett magára várnom, hogy ezt megtudjam. Tegye el azt a zsebkendőt, ne bőgjön előttem. Vigye el az ördög mindnyájukat! Neki nincs szüksége a maguk könnyeire!

Éppúgy sirattam őt, mint úrnőmet: néha megsajnáljuk az olyan embert is, aki még sohasem sajnálta meg sem magát, sem más. Mihelyt arcába pillantottam, láttam, hogy mindent tud; mivel ajkai hangtalanul mozogtak, szemét pedig a földre szegezte, azt gyanítottam, én balga, hogy talán megtört a kevélysége, és most imádkozik.

- Igen, meghalt! - feleltem visszafojtván zokogásomat, és letöröltem könnyeimet. - Remélem, az égbe ment, hová mindnyájan követhetjük, ha idejében magunkba szállunk, és a gonosz utat elhagyva, a jó útra lépünk.

- Talán bizony ő magába szállt? - kérdezte Heathcliff, s megpróbált gúnyosan mosolyogni. - Úgy halt meg, mint egy szent? Mesélje el részletesen, hogyan történt...

Megpróbálta kimondani Catherine nevét, de nem volt rá képes. Összeszorította ajkát, és hangtalanul küzdött a kinnal, mely legyűrte; ugyanakkor kihívó, vad pillantást vetett felém.

- Hogyan halt meg? - kérdezte végül, s valami támasztékot keresett háta mögött, mert bármily kemény ember volt is, minden ízében reszketett.

„Szegény feje! - gondoltam. - Neked is csak olyan a szíved és az idegeid, mint a többi felebarátodé. Miért akarod hát elrejtetni? Göggöddel nem vezeted félre Istent! Addig kísérted, míg ki nem préseli belőled a szégyen jajkiáltását!”

- Oly szelíden halt meg, akárcsak egy bárány - feleltem kérdésére. - Felsőhajtott és kinyújtózott, mint a gyermek, aki most tér magához álmából, majd elalszik ismét. Öt perc múlva még vert egy kissé a szíve, majd minden elcsendesült.

- És... nem mondotta a nevemet? - kérdezte húzódozva, mintha attól félne, hogy olyan részleteket tud meg, melyeket nem lesz ereje végighallgatni.

- Egyetlenegyszer sem tért magához - mondtam -, senkit sem ismert meg ama perctől fogva, hogy maga otthagytá őt. Ajkán boldog mosollyal nyugszik, és utolsó gondolataival a múlt szép napjai felé fordult. Békés álomban ért véget az élete... bár ugyanígy folytatódna álma a másvilágon.

- Kínok közt ébredjen - kiáltotta vadul toporzékolva, s felnyögött a fájdalom minden eddiginél kegyetlenebb szorításában. - Tehát mindvégig hazudott! Hol van most? Nem ott... nem az égben... nem semmisült meg... hol hát? Azt mondtad, hogy nem törödsz a kínjaimmal? Én pedig egy imát mondok, és addig ismétlem, míg a nyelvem bele nem fárad: Catherine Earnshaw, ne találj békét mindaddig, míg élek! Azt mondtad, megöltelek: hát kísértis engem! Az áldozatok kísértik gyilkosaikat, úgy hiszem! Tudom, hogy némely lelkek itt bolyonganak a földön. Légy mindig velem... mindegy, milyen alakban... tégy örültté! De ne

hagyj egyedül, ebben a mélységben, ahol nem tudlak megtalálni! Ó, Istenem, ezt nem lehet szóval elmondani. Nem élhetek az életem nélkül! Nem élhetek lelkemtől megfosztva!

Fejét a fa görcsös törzsébe verte; majd kitágult szemmel ordítani kezdett, nem emberi módra, hanem késekkel és dárdával halálra sebzett állatként. Vércsíkokat láttam a fa kérgén, keze és homloka is tele volt foltokkal; a jelenet, melyet végignéztam, valószínűleg csak folytatása volt hasonló, éjszakai jeleneteknek. Nem mondhatnám, hogy különösebb szájalom kelt volna bennem iránta: inkább borzadást éreztem. Mégsem akartam otthagyni ilyen állapotban. Mikor azonban magához tért, és észrevette, hogy figyelem, mennydörgő hangon rám parancsolt, távozzam, mire én engedelmeskedtem. Hisz úgysem állott volna módomban lecsillapítani vagy megvigasztalni.

Catherine temetését a halálát követő péntekre tűzték ki. Addig a napig koporsója, melyet virágokkal és illatos levelekkel szórtak tele, nyitva állott a nagyszalonban. Minden nappalát és éjszakáját ott töltötte Linton, virrasztása közben percre sem engedett az álomosságnak, rajtam kívül azonban senki sem tudta, hogy Heathcliff, legalábbis éjszaka, ott van a ház előtt, és szintén virraszt. Nem volt alkalmam beszélni vele, de tudtam, hogy be fog jönni, mihelyt alkalmá nyílik rá. Kedden, az éjszaka beálltával, Linton, aki alig támolygott a fáradtságtól, visszavonult, hogy néhány órát aludjék; beléptem a szalonba, és kinyitottam az egyik ablakot: meghatva Heathcliff állhatatosságától, alkalmat akartam adni neki, hogy utolsó búcsút vegyen bálványának élettelen testétől. Élt is az alkalommal, mégpedig oly ügyesen és gyorsan, hogy a legkisebb zajjal sem árulta el jelenlétét. Észre sem vettem volna, hogy itt járt, ha nem marad vissza rendetlenül a szemfedő a halott arca körül, s ha nem talállok a padlón egy ezüstszállal összekötött szőke hajfürtöt; mikor jobban megnéztem, rájöttem, hogy abból a kis éremből való, melyet Catherine a nyakán viselt. Heathcliff kinyitotta, kidobta tartalmát, s helyébe saját hajának egy fekete fürtjét helyezte. Összesodortam a két fürtöt, és egy helyre zártam be őket.

Earnshaw-t természetesen meghívták, hogy nyugvóhelyére kísérje nővére földi maradványát. Nem mentette ki magát, de nem jött el, úgyhogy a férjen kívül a temetési menet csak bérlőkből és cselédekből állott. Isabellát nem hívták meg.

A falu lakosságának meglepetésére Catherine-t nem a kápolnában temették el, a Lintonok faragott síremléke alatt, de még csak nem is odakünn, az Earnshaw család sírjainak közelében. A gödröt a temető egyik pázsitos sarkában ásták meg, ahol olyan alacsony a fal, hogy a láb hangája és a fenyvesbogyó egészen benőtte, s a dús tőzeg csaknem eltemette. Férje ugyanott fekszik mostan. Mindkettőjük nyugvóhelyét egyszerű sírkő jelzi csak fejtől, lábtól pedig sima, szürke kőlap.

Tizenhetedik fejezet

Ez a pénteki nap egy hónapra véget vetett a tavasznak. Estefelé zordra fordult az idő; a déli szelet északkeleti váltotta fel, mely esőt hozott magával, majd ólmos esőt s végül havat. Másnap alig hitte volna valaki, hogy három hétig tavasz volt. A hóvirágok és a sáfrány hótakaró alá rejtettek; elhallgattak a pacsirták, a fák fiatal hajtásai megfeketedtek a fagytól. Gyászos, jeges, zimankós volt az idő. Gazdám nem mozdult ki szobájából, én sem abból, amelyet gyermekszobává alakítottam. Egyedül maradtam itt a síró kisbabával az ölemben. Elringattam s közben azt figyeltem, mint gyűlnek, halmozódnak a függönytelen ablakok előtt az egyre alákerülő hópelyhek; ekkor kinyílt az ajtó, s lélekszakadva, nevetve berontott valaki. Azt hittem, valamelyik cseléd, ezért rákiáltottam:

- Csend legyen! Hogy lehet ilyen eszeveszett! Mit szólna Linton úr, ha látná?

- Bocsánat! - szólt egy hang, melyet jól ismertem. - De tudom, hogy Edgar az ágyban van, és nem tudok megállni.

A látogató lihegve lépett a tűzhöz, és az oldalát fogta.

- Egyfolytában szaladtam hazulról idáig - mondotta kis szünet után -, sőt néha repültem is. Nem tudnám megszámolni, hányszor estem el. Jaj, mindenem fáj! Ne nyugtalankodjék: mindent elmesélek, mielőtt képes leszek rá! De legyen olyan jó, fogassa be a kocsit, hogy Gimmertonba mehessek, és küldjön fel egy szobalányt ruhákért a szekrényemből.

Heathcliffné volt a jövevény. Állapota nem sok okot adott a nevetésre. Haja szétszórtan hullott vállára, s csöpögött a hótól s a víztől. Régi, leánykori ruháját viselte, mely inkább illett korához, mint helyzetéhez; kivágott ruha volt, rövid ujjakkal; feje és nyaka fedetlenül maradt. A ruha könnyű selyemből készült, és a nedvességtől testéhez tapadt, lábán csak vékony, otthoni papucs, s hogy teljes legyen a kép; mély seb volt a füle mögött, és csak a hideg miatt nem vérzett erősebben; fehér arcát sebhelyek és karmolások fedték; teste annyira elgyengült, hogy majdnem összeroskadott: érthető, hogy első rémületem nemigen múlt el, mikor alaposan szemügyre vehettem.

- Drága asszonyom - mondtam -, egy tapodtat sem teszek, és meg sem hallgatom, amíg le nem vetett magáról mindent, és száraz ruhát nem öltött magára. És mivel ma este semmiképp sem mehet Gimmertonba, azt hiszem, kár lenne befogatnom.

- Feltétlenül elmegyek gyalog vagy kocsin - felelte. - De semmi kifogásom az ellen, hogy rendesen felöltözzek. Látja, mi csurog a nyakamba? A kandalló mellett úgy érzem, mintha tűzzel égetnék a bőrömet.

Erősködött, hogy teljesítsem parancsait, mielőtt vele foglalkoznék. Miután a kocsis megkapta a parancsot, hogy fogjon be, és a szobalány nekilátott néhány fontosabb ruhanemű becsomagolásának, megengedte végre, hogy sebet bekötözzem, és segítsen neki az átöltözésnél.

- Most pedig, Ellen - mondotta, miután elkészültem munkámmal, ő pedig a tűz mellé telepedett, a karosszékre, előtte egy csésze meleg tea -, üljön ide mellém, és vigye innét Catherine szegény kis babáját. Nem bírom látni! Ne higgye, hogy amiért úgy rontottam be, mint egy örült, nem gondolok Catherine-re. Keserű könnyeket hullattam... senkinek sincs több oka rá! Kibékülés nélkül váltunk el... hisz emlékszik... és ezt sohasem fogom magamnak megbocsátani. De legalább megszűnt bennem a legcekélyebb rokonszenv is ez iránt a vadállat iránt. Adja ide a piszkavasat! Íme az egyetlen tárgy, ami tőle származik.

Lehúzta ujjáról az aranygyűrűjét, és a padlóra dobta.

- Darabokra töröm! - kiáltotta és gyerekes dühvel csapott rá. - Elégetem!

A megrongált gyűrűt az izzó szén közé dobta.

- Így, most vehet újat, ha rám talál. Képes lenne ide is utánam jönni csak azért, hogy kínozza Edgart. Nem merek itt maradni, mert félek, hogy ez a gonosz terv már meg is fogamzott agyában. És különben, Edgar nem volt jó hozzám, ugye? Nem akarok a segítségéért könyörögni, és nem is akarok új bajt hozni rá. Kényszerűségből kerestem itt menedéket, de ha tudom, hogy itt van, csak a konyhába léptem volna be. Ott megmostam volna az arcomat, felmelegedtem volna kissé, felüzentem volna magának, hogy hozza le a holmimat, s már tovább is álltam volna, mindegy, hová, csak minél messzebb ettől az átkozott, ettől a megtestesült ördögtől. Hogy feldühödött! Ha akkor keze ügyébe kerülök... Kár, hogy Earnshaw gyengébb nála. Nem mentem volna el addig, míg megfojtva nem látom, de Hindley nem elég erős ahhoz, hogy ilyen szép látványban részesítsen bennünket.

- Ne beszéljen ilyen gyorsan, asszonyom - szakítottam félbe. - Még lecsúszik a kendő az arcáról, és sebe újra vérezni kezd. Igya meg a teáját, és vegyen egy kis lélegzetet, de ne nevéssen többet! Nagyon szomorúan hangzik most a nevetés e fedél alatt, de különösen az ön állapotában!

- Igaza van! Hallgasson csak oda: ez a gyerek szüntelen sír... vitesse ki egy órára, hogy ne halljam: úgysem maradok tovább.

Csengettem és átadtam a csecsemőt az egyik cselédnek. Majd érdeklődtem, mi bírta rá, hogy ilyen siralmas állapotban hagyja el Szelesdombot, és hová szándékozik menni, ha már visszautasítja a mi tűzhelyünket.

- Itt kellene maradnom, és szeretnék is - felelte -, egyrészt, hogy vigasztaljam Edgart, és gondját viseljem a gyerekeknek, másrészt mivel Thrushcross Grange az én igazi otthonom. De mondtam már: nem engedné meg! Azt hiszi, eltűrné, hogy meghízzam, és vidám legyek ismét? El tudná viselni a gondolatot, hogy mi itt békén vagyunk, s nyugalunkat meg ne akarná mérgezni? Egyedüli elégtétele az, hogy biztos vagyok gyűlöletében, s abban, hogy nem tudja elviselni látásomat. Észrevettem, hogy mihelyt szeme elé kerülök, arcának izmai akaratlanul is megvonaglanak. Részben azért gyűlöl, mert tudja, hogy nekem is megvan minden okom hasonló érzéseket táplálni irányában, részben pedig természetesen ellenszenvből. Ez az ellenszenv csaknem biztosíték arra, hogy nem fog fél Anglián át üldözni, ha sikerül elmenekülnöm; tehát el kell távoznom végleg. Már nem vágyom rá, hogy megöljön engem: jobb szeretném, ha saját magával végezne! Szerelmem teljesen megszűnt, s így szabadnak érzem magam. Mégis, emlékszem, mennyire szerettem őt, sőt talán el is képzelem, hogy ismét szeretni tudnám, ha... De nem! Nem! Még ha szeretne is, ördögi természete kiütköznék előbb vagy utóbb. Catherine ízlése ugyancsak romlott lehetett, hogy így ragaszkodott hozzá, mikor alaposan ismerte! Szörnyeteg! Bár kitörölhetném a teremtésből és emlékezetemből!

- Csendesebben! Hisz ő is ember - mondtam. - Legyen irgalmasabb: vannak nálánál rosszabb emberek is!

- Ő nem ember - válaszolta -, és nincs joga irgalomra. Neki adtam szívemet, ő elvette, összetörte, s engem félholtan dobott el magától. Szívével érez az ember, Ellen, s mivel ő összetörte az enyémet, nem tudok érezni semmit irányában. És nem tudnék érezni még akkor sem, ha élete utolsó napjáig keseregne Catherine halála miatt, és vérkönnyeket hullatna érte. Nem! Nem tudnék!

Itt sírva fakadt Isabella, de rögtön letörölte könnyeit, és folytatta elbeszélését:

- Azt kérdezi, Ellen, mi bírt rá, hogy elmeneküljek? Olyan mértékben sikerült kihívni magam ellen a haragját, hogy az még ördögi szándékait is fölülmúlta. Sokkal több hidegvér szükséges ahhoz, hogy vörösre izzított vasakkal tépjük ki valakinek idegszárait, mint hogy egyszerűen csak fejbe verjük az illetőt. Annyira feldühödött, hogy még arról a pokoli okosságáról is megfeledkezett, melyre pedig nagyon büszke volt, s gyilkos tombolásra ragadtatta magát. Örültem, hogy ilyen feldúltan láthatom, de ez az öröm felkeltette életösztönömet, s ezért sikerült elmenekülnöm. Ha valaha is keze közé kerülnék, milyen boldogan állna ezért bosszút rajtam!

Tegnap, amint tudja, Earnshaw-nak részt kellett volna vennie a temetésen. Ezért aránylag megőrizte józanságát, s nem feküdt le szokása szerint reggel hat órakor, dühöngő örülként, hogy délben még mindig részegen keljen fel. Aminek az lett a következménye, hogy leverten ébredt, öngyilkossági gondolatokat forgatott a fejében, és éppúgy odailleszt volna a templomba, mint a bálba; végül is a tűz mellé ült, és vizespohárszám itta a brandyt és a pálinkát.

Heathcliffet - megborzongok még nevének említésére is - alig láttuk otthon múlt vasárnap óta. Angyalok táplálták vajon vagy pokolbeli rokonai - nem tudom, de biztos, hogy egy hét óta egyszer sem étkezett velünk. Csak hajnal felé jött haza, felment a szobájába, s ott bezárkózott... - mintha bárki is kíváncsi lett volna rá. Ott maradt, s úgy imádkozott, mint egy metodista. De az istenség, akihez fohászkodott, élettelen por és hamu csupán; mikor Istenhez fordult, összetévesztette őt a gonosz szellemmel. Miután befejezte épületes imáit - melyek rendszerint addig tartottak, amíg egészen be nem rekedt, és hang nem jött ki többé a torkán -, elment ismét, de mindig Thrushcross Grange irányába. Csodálom, hogy Edgar nem hívatott zsandárokat, hogy elfogják. Ami engem illet, bármennyire bánkódtam is Catherine halálán, nem tudtam megállani, hogy ünnepnek ne tekintsem ezeket az órákat, mikor megszabadultam megalázó helyzetemből.

Annyira összeszedtem magam, hogy sírás nélkül tudtam végighallgatni Joseph örökös feddéseit, s már nem egészen úgy jártam-keltem a házban, mint egy megrémült tolvaj. El se hiszi talán, hogy sírni szoktam Joseph beszédei miatt! De Hareton és ő valóban rettenetes társaság. Inkább maradok egyedül Hindleyvel, és hallgatom végig káromkodását, hogysem a „kis úrfival” és hűséges védnökével, ezzel a visszataszító vénemberrel tartsak. Ha Heathcliff otthon van, nagyon gyakran kell az ő társaságukba menekülnöm, vagy lakatlan, nyirkos szobákban dideregnem. Ha ő nincs otthon, amint a múlt héten is történt, egy asztalt s egy széket állítok a tűz mellé, és nem törődöm vele, mivel tölti Earnshaw az idejét, aminthogy őt sem érdekli, hogy én mit csinálok. Most, hogy nem ingerlik, sokkal nyugodtabb, mint máskor: komorabb, levertebb és nem annyira dühös. Joseph azt állítja, megváltozott az egész ember; az Úr megérintette a szívét, s ő megmenekült, mint akit tűz tisztított meg. Én ugyan nem fedeztem fel mindeddig e változás jeleit, de ez nem is az én dolgom.

Tegnap este a sarokban üldögéltem, és régi könyveket olvastam éjfélig. Oly kevésbé vágytam visszamenni a szobámba, mikor odakünn csak úgy örvénylett a hó, s gondolataim szüntelen visszatértek a temetőben frissen hantolt sírhoz. Alig mertem felemelni tekintetemet az előttem levő lapról, mert ez a szomorú kép rögtön eléem tolakodott. Hindley szemben ült velem, fejét kezei közé hajtotta; talán ő is ilyesmin gondolkozott. Abbahagyta az ivást, mielőtt egészen elvesztette volna az eszét, s két-három órán át nem is szólt, nem is mozdult. A házban csak a szél üvöltését lehetett hallani, amint időnként az ablakokat rázta, az izzó szén halk sercegését, s a koppantó zaját, mikor a gyertya kanócat megkurtítottam. Hareton és Joseph valószínűleg mélyen aludt már.

Szomorú, nagyon szomorú volt minden. Olvasás közben felsóhajtottam, mert úgy látszott, minden öröm eltűnt a világból, és nem is tér vissza soha többé.

Ezt a gyászos csendet a konyha zárjának kattánása törte meg. Heathcliff hamarabb tért vissza virrasztásából, mint rendesen, valószínűleg a hirtelen beállott vihar miatt. Az ajtó már be volt reteszelve, és hallottuk, amint megkerüli a házat, hogy egy másikon próbáljon bejönni. Felkeltem, és érzéseim akaratom ellenére is szavakba öltöztek ajkamon. Hindley, aki az ajtóra szegezte szemét, megfordult és rám nézett:

- Künn hagyom öt percig - mondta. - Van kifogása ellene?

- Miattam akár egész éjszakára kinn hagyhatja - feleltem. - Ne habozzék! Tegye a kulcsot a zárba, és reteszelve el az ajtót.

Earnshaw így is cselekedett, mielőtt még vendége elérte volna a ház homlokzatát. Majd az asztal másik oldalához húzta a széket, és előre hajolt, szemében izzó gyűlölettel, rokon érzést keresve szememben. De minthogy testben-lélekben olyan, mint egy rablógyilkos, aligha találta meg nálam a keresett biztatást, de nélkül is eléggé felbátorodott ahhoz, hogy beszéljen:

- Mindkettőnknek megvan a magunk elintézetlen számlája ezzel az emberrel! Ha nem lennénk gyávák, szövetkezhetnénk egymással, és megfizethetnénk neki. Vagy maga is olyan nyűlszívű, mint a fivére? Végletekig eltűr mindent, s meg sem kísérli egyszer visszafizetni neki a magáét?

- Eleget türtem már - feleltem -, és boldog lennék, ha úgy állhatnék bosszút, hogy ne származnék bajom belőle. Ám becsstelenség és erőszak kétélű fegyver: néha súlyosabban sebz meg a hozzá folyamodót, mint az ellenséget.

- Becstelenségre és erőszakra csak becsstelenséggel és erőszakkal lehet felelni - kiáltott fel Hindley. - Asszonyom, csak annyit kérek magától, maradjon nyugodtan és hallgasson! Képes erre? Azt hiszem, éppúgy örülne, mint én, ha láthatná ez ördög kimúlását. Halál vár magára, ha nem vág elébe a dolgoknak, rám pedig romlás. Ördög vigye ezt a pokoli fajzatot. Úgy dörömböl az ajtón, mintha máris ő lenne itten az úr! Ígérje meg, hogy hallgat, és mielőtt ütne az óra, három perc híján egy óra van, megszabadult!

Elővette mellénye alól a fegyvert, melyről már szóltam, és megpróbálta eloltani a gyertyát. Sikertelenül azonban kicsavarnom kezéből, és megragadnom a karját:

- Nem fogok hallgatni, és nem engedem, hogy hozzányúljon. Hagyja zárva az ajtót, és maradjon nyugton.

- Nem! Végrehajtom, amit elhatároztam, és rögtön végzek vele! - kiabált az örült. - Akarata ellenére teszek szolgálatot magának, és megvédem Hareton jussát. Ne okozzon gondot az, hogy miként menekülök meg a következményektől. Catherine már nem él. Senki sem sajnálná, és senki sem szégyellné, ha most elvágtnám a nyakamat... egyszer véget kell vetni ennek!

Ki tudna megbirkózni egy medvével, vagy lelkére beszélni egy örültnek? Nem maradt számomra más megoldás, mint az ablakhoz szaladni, és figyelmeztetni az áldozatot, milyen sors vár rá.

- Máshol keressen szállást éjszakára - kiáltottam kárörvendő hangon. - Earnshaw elhatározta, hogy lelövi, ha beteszi a lábát!

- Jobban tennéd, ha kinyitnád az ajtót, te... - és szavaihoz egy udvarias jelzöt mellékeltem, melyet most nem akarok megismételni.

- Nem avatkozom a dolgukba - mondtam. - Jöjjön be és lövesse agyon magát, ha úgy jobb! Én megtettem, ami kötelességem!

Azzal becsuktam az ablakot, és elfoglaltam helyemet a tűznél. Nem voltam eléggé képmutató, hogy még nyugtalanságot is színleljek az őt fenyegető veszély miatt. Earnshaw csak úgy ontotta rám a szitkokat, azt állította, hogy még mindig szeretem a gazembert, és nem győzött átkozni gyávaságomért. Szívem mélyén azt gondoltam (s lelkiismeretem sohasem furdalt ezért), hogy valóságos áldás lenne a számára, ha Heathcliff megszabadítaná nyomorúságától; de ugyanilyen üdvös lenne az is, ha ő küldené Heathcliffet arra a helyre, melyet alaposan megérdemelt. Miközben gondolataimba merültem, egy ökölcsapás csattant az ablakon, mely száz darabra tört, s a keretben már meg is jelent a sápadt arc, szemében baljós fényekkel. Válla azonban nem fért be a keresztléc miatt: nyugodtan mosolyogtam rá, azt hívén, biztonságban vagyok. Haja és ruhája fehér volt a hótól, hegyes emberevő-fogai dühösen villogtak a sötétben.

- Isabella, engedj be, mert megbánod - „vicsorgott”, ahogy Joseph mondaná.

- Nem akarok részt venni egy gyilkosságban - feleltem. - Hindley úr lesben áll, kezében töltött pisztoly és kés.

- Engedj be a konyhaajtón!

- Hindley előbb ott lesz, mint én - feleltem. - Milyen hitvány szerelem lehet a magáé, hogy egy kis hófúvástól is meghátrál. Békén hagyott minket, s nyugodtan alhattunk mindaddig, míg tavaszi hold fénylett, de a tél visszatértére siet tető alá húzódni! Heathcliff, a maga helyében lefeküdnék a frissen hantolt sírra, és hű kutyaként halnék meg. Azt hiszem, a világ fabatkát sem ér már a maga számára, hisz alaposan meggyőződött róla, hogy életének egyetlen öröme Catherine volt: nem hiszem, hogy túl akarná élni elvesztését.

- Itt van, ugye? - kiáltott Hindley, s az ablak felé rohant. - Ha ki tudom dugni a fegyvert, agyonlövöm.

Félek, Ellen, hogy szívem mélyéig romlottnak fog tartani, de nem ismeri még a történet folytatását, és ezért ne ítéljen túl korán. Nincs az az ár, amiért egy merényletet elősegítettem vagy bátorítottam volna, még ha őellene irányult is az. De nem kívánhattam mást, csak azt, hogy meghaljon. Akkor rémültem csak meg igazán gúnyolódásom várható következményeitől, mikor Heathcliff rávetette magát Earnshaw fegyverére és kicsavarta kezéből.

A fegyver elsült, s a visszakattanó kés tulajdonosának csuklójába hasított. Heathcliff durván visszahúzta a kést, szétroncsolván a húst, s amúgy véresen zsebre vágta. Majd követ ragadott, széttörte az ablak keresztfáját, és beugrott a szobába. Ellenfele elájult a fájdalom s a vérvesztés hatása alatt, mert úgy látszik, a szúrás egyik ütőerét érte. A gazember összerugdosta, megtaposta és többször a kőkockákhoz verdeste áldozata fejét, miközben egyik kezével engem fogott, nehogy elszaladhassak Josephért. Szinte emberfeletti önuralmába került, hogy ne végezzen vele teljesen; végre kifogyott a szuszból, felhagyott a kegyetlenséggel, és a látszólag élettelen testet egy padra hurcolta. Majd letépte Earnshaw kabátujját, és durván bekötözte a sebet, közben pedig ugyanolyan dühösen köpködött és káromkodott, mint ahogy rugdosta az imént. Egérutat nyerve, nem vesztegettem az időt, hanem az öreg szolgálért szaladtam, aki miután nagy lassan megértette, miről van szó, kettesével szedte a lépcsőt, lefelé szaladtában.

- Mitévők legyünk? Mitévők legyünk?

- Nincs itt semmi baj - mennydörgött Heathcliff -, csak az, hogy gazdád megőrült, és ha él még egy hónap múlva, bolondokházába csukatom. Miért zártatok be mindent, mikor tudátok, hogy odakünn vagyok, mondd, te vén kutya? Mit dohogsz itt magadban? Mozogj, nem az én gondom, hogy ápoljam őt! Töröld fel itt ezt a piszkot, ami kifolyt belőle, és nehogy közelébe érj a gyertyáddal: több mint a fele pálinka!

- Hát végzett vele? - kiáltott fel Joseph, és égneke emelte kezét, borzadása jeléül. - Ki látott ilyet? Bárcsak a Jóisten...

Heathcliff olyat lökött rajta, hogy térdre esett a vértócsában, majd odavetett neki egy törülközőt; de Joseph ahelyett, hogy a vért letisztogatta volna, összekulcsolta a kezét, és egy imába kezdett, melynek furcsa szólamaira elnevettem magam. Olyan állapotban voltam, hogy semmin sem lepődtem meg többé: ugyanazt a nemtörődömséget éreztem, mint egyes gonosztevők az akasztófa árnyékában.

- Rólad meg is feledkeztem! - kiáltott fel kínzó. - Csináld te! Le a földre! Összeesküdtél ellenem, ugye, te kigyó? Ez való neked, ez a munka!

Úgy megrázott, hogy fogaim összekoccantak, és Joseph mellé lökött, aki zavartalanul folytatta imáját, majd felkelt és fogadkozott, hogy tüstént Thrushcross Grange-be indul. Linton úr elvégre befolyásos ember, és ha ötven asszonyt vesztett volna is, meg kell indítania a vizsgálatot. Joseph oly makacsul ragaszkodott elhatározásához, hogy Heathcliff jónak látta felszólítani engem: mondjam el, mi történt? Gyűlölködve zihált, miközben kénytelen-kelletlen válaszoltam kérdéseire. Harapófogóval kihúzott feleleteimből az öreg ugyancsak nehezen akarta elhinni, hogy nem Heathcliff volt a támadó. Közben azonban Earnshaw is meggyőzte őt, hogy életben van. Joseph megmozdult, és sietett jó adag erős pálinkát önteni bele, mire lassan magához tért. Heathcliff, miután látta, hogy ellenfele nem sejtí, mint bántak vele önkívülete alatt, elhitette vele, hogy őrzöngött részegségében; most az egyszer még megbocsátja vadállati viselkedését, de azt ajánlja, feküdjék le tüstént. Nagy öröömre ő is otthagyt bennünket e jó tanáccsal; Hindley végigfeküdt a tűzhely előtt, én pedig szobámba siettem, nem győzvén csodálkozni, hogy ép bőrrel kerültem ki a bajból.

Ma reggel, mikor lementem, úgy féltizenkettő tájt, Earnshaw-t igen rossz bőrben találtam a tűzhelynél. Gonosz szelleme, aki csaknem olyan sápadt és dült volt, mint ő, a kandallónak támaszkodott. Úgy látszott, egyikük sem gondolt az ebédre; vártam rájuk, majd mikor minden kihűlt, nekiláttam egyedül. Semmi sem akadályozott meg benne, hogy jó étvággal egyem, és midőn néha egy pillantást vetettem hallgatag társaim felé, bizonyos jóleső elégtételt éreztem, hogy lelkiismeretem nyugodt lehet.

Mikor befejeztem étkezésemet, szokásomtól eltérően a tűzhöz merészkedtem, és Earnshaw székét megkerülve, a sarokba kuporodtam.

Heathcliff ügyet sem vetett rám. Felpillantottam és oly nyugodtan vizsgálhattam arcvonásait, mint egy szoborét. Homlokán, melyet valaha oly férfiasnak, azóta pedig oly ördöginek találtam, most sötét felhő borongott; baziliskusz szeme egészen eltompult az álmatlanságtól vagy talán a könnyektől, mert szempillái éppen nedvesek voltak; ajkát, melyről eltűnt a gúnyos vonás, kimondhatatlan fájdalommal szorította össze. Ha másvalakit látok ilyen állapotban, talán elfedem arcomat ekkora fájdalom előtt. Az övé azonban örömet okozott nekem, és bármily gyáva dolog is szerintem az elesett ellenfél ócsárlása, nem tudtam megállni, hogy egy szúrást ne intézzek felé. Gyenge perceiben nyílt egyedül alkalmam, hogy rosszal fizessek a rosszért.

- Ugyan, ugyan, asszonyom - szakítottam félbe. - Azt hinné az ember, sohasem volt még biblia a kezében. Ha Isten sújtja ellenségeit, be kell érnie ennyivel, és dőlyfös szívre vallana, ha az ő csapásait saját bosszújával akarná megtoldani még!

- Elismerem, Ellen, hogy ez igaz általában! De mit ér nekem az olyan büntetés, mely Heathcliffet sújtja ugyan, de magamnak nincs benne részem? Inkább szenvedjen enyhébben, csak én lehessek oka szenvedéseinek, és ő tudjon is erről! Hisz olyan sokkal tartozom neki! Csak egy feltétellel tudnék neki megbocsátani: ha szemet fizet szemért, fogat fogért, kint kínzásért, s ha végül odajut, ahová most én. Ha ő követte el az első vétet, kérjen elsőnek bocsánatot ő; és akkor... igen, akkor, Ellen, talán némi nagylelkűséget is mutatnék. De mivel teljesen lehetetlen, hogy valaha is bosszút álljak rajta, nem tudok neki megbocsátani.

Hindley vizet kért, én odanyújtottam neki a poharat, és megkérdeztem, hogy érzi magát?

- Nem olyan rosszul, mint ahogy szeretném - felelte. - Nem is szólva karomról, testem minden porcikája úgy fáj, mintha egy sereg ördöggel viaskodtam volna.

- Igen, ez nem lep meg - szólottam. - Catherine szerette mondani, hogy ő megvédte magát a testi bántalmazástól; úgy értette, bizonyos személyek nem mertek magához nyúlni, mivel féltek, hogy őt sértik meg ezáltal. Szerencse, hogy a halottak nem kelnek fel sírjukból, különben csúf jelenetet láthatott volna tegnap éjjel. Nincsenek sebei mellén és vállain?

- Nem tudom, de mit akar mondani ezzel? Csak nem nyúlt hozzám, miközben a földön feküdtem?

- Összerugdalta s földhöz verte a fejét - mondtam halk hangon. - Legszívesebben a fogaival tépte volna szét: szája csak úgy tajtékozott. Mert ő csak félig ember, vagy még annyira sem: pokol fajzatja, gonosz szellem.

Earnshaw velem együtt emelte pillantását közös ellenségünk felé: ő azonban fájdalmában érzéketlen maradt minden iránt, ami körülötte történt; minél tovább maradt így, annál inkább kiültek arcára gyászos gondolatai.

- Ó, ha Isten csak annyi erőt adna, hogy halálos ágyamon megfojthatnám, boldogan mennék a pokolba - nyögte a türelmetlen áldozat, aki hiába erőlködött, hogy felkeljen; visszaesett székére, belátva, hogy nem tudna vele megküzdeni.

- Nem - szoltam hangosan. - Ha csak egyiküket ölte meg, az is elég.

- Thrushcross Grange-ben jól tudják, ha nincs Heathcliff, még ma is életben volna Catherine. Úgy látszik, jobban jár az, aki szeretete helyett gyűlöletét választja. Ha visszagondolok rá, milyen boldogok voltunk, és milyen boldog volt Catherine, megérkezése előtt, csak átkozni tudom azt a napot.

Heathcliff valószínűleg inkább a mondottak igazságát vette észre, mint azt, hogy milyen lélekkel mondta e szavakat, aki mondta. Jól láttam, hogy felfigyelt, mert szeméből könnyek csorogtak a hamuba, lélegzete pedig mély sóhajokban tört elő. Megvetően nevettem a szemébe. A pokol fátyolos ablakaiból egy pillanatra fenyegető fény lobbant felém, de a gonosz szellem, mely bennük virrasztott, olyan kábult volt ma, olyan elmerült, hogy újabb csípést mertem megkockáztatni.

- Kelj fel és ne kerülj többé a szemem elé! - mondotta Heathcliff. Csak gondoltam, hogy ezt akarja mondani, mert alig lehetett érteni a hangját.

- Bocsásson meg - feleltem. - De én is szerettem Catherine-t, és bátyjának most ápolásra van szüksége, amit meg akarok adni neki, Catherine kedvéért. Most, hogy meghalt, Hindleyben látom őt viszont. Hindleynek ugyanolyan szeme van... illetve volna, ha maga nem akarta volna kikaparni, s emiatt a szeme nem lenne vörös és fekete...

- Kelj fel, nyomorult, mielőtt összetaposnálak - kiáltotta és olyan mozdulatot tett felém, hogy odábbhúzódtam.

- De - mondtam, menekülésre készen - ha szegény Catherine elfogadta volna Heathcliff feleségének megvetendő, lealacsonyító és nevetséges címét, ugyanígy festene most ő is. Nem tudta volna elviselni a maga borzalmas viselkedését: gyűlölete és undora bizonyára kitört volna belőle.

A pad háta és Earnshaw személye elválasztott bennünket egymástól, úgyhogy meg sem próbált utánam iramodni, hanem felkapott egy kést az asztalról, és fejemhez hajította. A penge fülem alatt talált el, úgy, hogy mondatomat nem tudtam már befejezni. Az ajtóhoz szaladtam, de előbb még néhány szót vettem felé, melyek valószínűleg jobban eltaláltak, mint engem az ő fegyvere. Befejezésül annyit láttam, hogy dühösen felugrott, de házigazdája feltartóztatta karjánál; majd egymásba kapaszkodva mindketten a kandalló elé zuhantak. Átszaladván a konyhán, futtomban odakiáltottam Josephnek, hogy fusson a gazdájához; feldöntöttem Haretont, aki azzal szórakozott, hogy kiskutyákat akasztott fel egy szék támlájára, az ajtó előtt; boldogan, mint a tisztítótüzből szabadult lélek, szökelltem, szinte repültem a göröngyös úton. Majd a kanyargós útról letérve egyenesen átvágtam a lápon, buckákon botladoztam, tocsogókon gázoltam át, de azért csak rohantam útmutatóm, a Thrushcross Grange-ből világító fény felé. És a jövőben inkább választom a poklot örök lakóhelyemül, mint hogy csak egy éjszakát is eltöltssek az elátkozott ház fedele alatt.

Isabella elhallgatott, és felhajtott egy kis teát. Aztán felkelt, és megkért, adjam oda kalapját, valamint a nagykendőt, melyet neki hoztam, majd nem törődve kérésemmel, hogy legalább egy órára maradjon még, felállt egy székre, megcsókolta Edgar és Catherine arcképét, engem is megölelt, azután lement a kocsizhoz, Fanny kíséretében, aki nem győzött csaholni örömeiben, hogy úrnőjét megtalálta.

Elutazott tehát, száműzve vidékünkéről, ahová nem is tért vissza többé. Sűrűn levelezett gazdámmal, mihelyt kissé rendeződtek a dolgok. Azt hiszem, délen keresett új lakóhelyet, London közelében, s itt, néhány hónappal szökése után, fiúgyermeknek adott életet. Linton névre keresztelték, és kezdettől fogva úgy írt róla, mint beteges, nyűgös gyerekekről.

Egyszer, mikor a faluban találkoztunk, Heathcliff érdeklődött holléte iránt. Nem akartam elárulni. Azt felelte, mindegy neki, de óvakodjék meglátogatni a fivérét: nem engedi meg, hogy Thrushcross Grange-ben lakják, még ha neki magának kellene is őt visszafogadni. De hiába titkolóztam előtte, megtudta valamelyik inastól felesége tartózkodási helyét s a gyermek létezését. Mégsem háborgatta Isabellát, aki ezt iránta érzett utálatának köszönhetette. Gyakran érdeklődött, hogyan érzi magát a gyermek. Mikor megtudta nevét, gonosz mosollyal csak ennyit mondott:

- Úgy látszik, azt akarják, hogy őt is meggyűlöljem.

- Nem hiszem, hogy kedvükre lenne, ha bármit is megtudna a gyerekekről!

- Enyém lesz úgyis - mondta -, ha szükségem lesz rá! Erre számíthatnak!

Szerencsére a gyermek anyja meghalt, mielőtt erre sor került volna, tizenhárom évvel Catherine után: a kis Linton ekkor tizenkét éves volt, vagy valamivel több.

Isabella váratlan látogatásának másnapján nem tudtam beszélni a gazdámmal: került mindenkit, és képtelen volt bárkivel is szóba állani. Mikor végre elértem, hogy meghallgasson, úgy találtam, nagyon is örül, hogy húga otthagya Heathcliffet; a gyűlölet ugyanis, melyet hűgának férje iránt érzett, szinte már meghazudtolta jellemének szelídségét. Ellenszenve olyan mélységes volt, hogy messze elkerülte azokat a helyeket, ahol Heathcliff-fel találkozhatott, vagy ahol valaki beszélhetett róla. A fájdalom meg ez a gyűlölet valóságos remeté formált belőle. Lemondott bírói tisztségéről, templomba sem járt, messze elkerülte a falut, teljes magányából kertje és majorsága határain túl ki sem mozdult, csak egymagában kószált a lápon, s el-eljárt felesége sírjához, rendszerint alkonyati időben vagy kora reggeli órán, mikor senki sincs ott. De túlságosan jó volt ahhoz, hogy soká lehetett volna boldogtalan. Ő bizony nem azért imádkozott, hogy Catherine lelke kísértse őt. Az idő megnyugvást hozott neki, és valami szelíd szomorúságot, mely kárpótolta őt a köznapi jókedvért. Rajongó és gyengéd szerelemmel övezte emlékét, s reményteli vággyal fordult egy jobb világ felé, ahol feleségét megtalálni vélte.

Így aztán vigaszt és szeretetet talált a földön. Amint mondtam, néhány napig semmi figyelmet sem fordított a csenevész utódra, akit felesége hátrahagyott neki. Ez a közöny oly gyorsan olvadt el, mint az áprilisi hó, és mielőtt még a kis jószág egy szót is gügyögött vagy egy lépést is tett, valóságos zsarnokként uralkodott apja szívében. Catherine-nek hívták, de sohasem szólította teljes nevén, amiként az első Catherine-t sem becézte Cathynek, valószínűleg azért, mert Heathcliff szokása volt ez. Cathy volt mindig a kicsike: ebben különbözött anyjától, és ebben is hasonlított rá. Anyja kedvéért ragaszkodott elsősorban a gyermekhez, nem pedig azért, mert tulajdon lánya volt.

Gyakran hasonlítottam őt össze Hindley Earnshaw-val, és sohasem tudtam megérteni, miért különbözött annyira viselkedésük. Mindkettő gyöngéd férj volt, mindkettő ragaszkodott gyermekéhez: miért nem követték hát ugyanazt az utat, jóban, rosszban egyaránt? Hiszen - gondoltam magamban - Hindley, aki külsőben sokkal erősebbnek látszott, a valóságban szánalmasan gyengébbnek és alacsonyabb rendűnek bizonyult. Mikor hajója zátonyra futott, a kapitány elhagyta helyét, s a legénység, ahelyett, hogy menteni próbálta volna a menthetőt, fegyelmetlenségében és fejetlenségében még reményét is elvágta annak, hogy a bajba jutott hajó megmenekülhessen. Ezzel szemben Linton igazi bátorság és hűséges, ragaszkodó lélek tanúbizonyságát adta; bízott Istenben, és Isten megvigasztalta őt. Az egyik remélt, a másik kétségbeesett; mindegyikük önként vállalta sorsát, és méltán teljesedett be rajtuk. De önnek, Lockwood úr, nincs szüksége az én fejtegetéseimre: valószínűleg ugyanúgy ítéli meg a dolgokat, mint én, vagy ugyanúgy véli megítélni, ami végül is mindegy.

Earnshaw olyan véget ért, amelyet várhattunk. Hamarosan követte hűgát: alig fél év telt el kettejük halála között. Mi itt, Thrushcross Grange-ben nem sokat tudtunk állapotáról ez idő alatt. Kevés értesülésemhez akkor jutottam, amikor részt vettem temetésének előkészületein. Kenneth doktor hozta a hírt gazdámnak. Kora reggel lovagolt be az udvarunkba, és amint megpillantottam, tüstént rossz előérzetem támadt.

- Nos, Nelly - mondotta -, most rajtunk a sor, magán és rajtam, hogy gyászoljunk. Mit gondol, most megint ki hagyott el bennünket?

- Ki? - kérdeztem izgatottan.

- Rajta! Találja ki! - felelte, miközben leugrott lováról, és a kantárszárat a kapu közelében egy kampóra akasztotta. - Készítse a köténye sarkát, bizonyára szüksége lesz rá.

- Csak nem Heathcliff? - kérdeztem.

- Mintha bizony megsiratná! Nem, Heathcliff fiatal és erős fickó, jobb színben van, mint valaha. Most láttam éppen. Jócskán magára szedett, amióta megszabadult az oldalbordájától.

- Hát akkor ki, doktor úr? - kérdeztem türelmetlenül.

- Hindley Earnshaw. A maga öreg Hindley barátja s az én huncut cimborám; noha egy idő óta nemigen tudtam vele lépést tartani. No, ugye mondtam, sírás lesz belőle. Nyugodjék meg! Hű maradt önmagához: olyan részeg volt, mint a csap. Szegény fiú: én is nehezen fogadtam a hírt! Mégiscsak sajnál az ember egy öreg cimborát, ha nagy gazember volt is, és ha sok borsot tört is az orrom alá! Alig huszonhét éves: éppúgy, mint maga! Ki hitte volna, hogy egy évben születtek?

Bevallom, ez nagyobb csapás volt számomra még Lintonné halálánál is. Régi emlékek rohantak meg. Leültem a kapualjban, úgy sirattam, mint egy rokont, és megkértem a doktort, hogy másik cseléddel jelentesse be magát a gazdám nál. Nem hagyott nyugton a kérdés: természetes halállal halt-e meg? Bármit tettem, ez a gondolat folyton kísértett; végül elhatároztam, hogy megkérem Lintont, engedje meg, hogy Szelesdombra menjek, és segédkezzem a halott körüli utolsó teendőkhöz. Linton csak nagy nehezen egyezett bele. Ékesszólóan festettem le, hogy sógora holtteste elhagyatottan hever, és kifejtettem, hogy volt gazdámnak és tejtövisvéremnek most is joga van szolgálataimhoz. Mi több, eszébe juttattam, hogy a kis Hareton Cathy unokaöccse, és most, közelebbi rokonok híján, rá hárul a gyámság; kezébe kell vennie az örökség ügyét, és meg kell vizsgálnia a birtok állapotát. Képtelen volt most ilyesmivel foglalkozni, de megbízott: beszéljek erről az ügyvédjével; végül megengedte, hogy elmehessek.

Ügyvédje egyúttal Earnshaw-é is volt. Lementem a faluba, és megkértem, kísérjen el. Fejét rázta, és azt tanácsolta, hagyjuk Heathcliffet, hisz ha kiderül az igazság, mindenki megtudja, hogy Hareton koldus.

- Apja eladósodva halt meg - mondta -, egész birtokát megterhelte kölcsönökkel, s az örökösnek nem marad más reménye, mint könyörületet ébreszteni a hitelezőben, aki talán kímélni fogja őt.

Mikor megérkeztem Szelesdombra, megmagyaráztam, hogy csak a temetés előkészületeire akarok felügyelni. Joseph, aki eléggé lesújtottnak látszott, kijelentette, hogy örül jelenlétemnek. Heathcliff azt mondotta, hogy nincs ugyan szüksége rám, de maradhatok, s ha akarom, irányíthatom az előkészületeket.

- Igazság szerint - jegyezte meg - ennek a bolondnak testét szertartás nélkül, egy keresztútnál kellene elföldelni. Tíz percre hagytam őt magára, tegnap délután; rögtön kihasználta az alkalmat, hogy magára zárja a szoba ajtaját: nem engedett be, halálra itta magát az éjjel. Ma reggel betörtünk hozzá, mert úgy horkolt, mint egy ló. A padon feküdt, oly részegen, hogy észre sem vette volna, ha nyársra húzzák, és lenyúzzák a bőrét. Kennethért küldtem, de az későn érkezett, addigra megdöglött már: hideg lett és merev. Így bizonyára belátja, hogy nem kell nagy hűhót csinálnunk miatta.

Az öreg szolga megerősítette ugyan Heathcliff szavait, de nem állhatta meg, hogy dörögve hozzá ne fűzze:

- Jobb szerettem volna, ha nem engem küld a doktorért. Jobban ápoltam volna a gazdám, mint ő... nem volt az még halott, mikor elmentem, de nem ám!

Erősködtem, hogy tisztességes temetés adassék neki. Heathcliff azt mondotta, hogy kedvem szerint cselekedhetek, de ne feledjem, hogy az ő zsebére megy a szertartás. Hideg és közönyös maradt mindvégig: nem mutatott sem örömet, sem bánatot; legfeljebb valami kegyetlen

elégedettség látszott rajta, hogy túlesett a nehezén. Egyszer azonban ujjongást árult el az arca: abban a pillanatban, mikor kivitték a koporsót a házból. Képmutatásában nem átalított gyászba öltözni. Mielőtt beállt volna a menetbe Haretonnal, az asztalra állította a szerencsétlen gyermeket, és kedvtelve suttogetta neki:

- Most az enyém vagy, fiacskám! És majd meglátjuk, nem nő-e ugyanolyan ferdén az egyik fa, mint a másik, ha amazt is ugyanolyan szél hajlítja.

A mit sem sejtő kisgyerek jókedvűen hallgatta ezeket a szavakat: Heathcliff pofaszakállával játszott, és arcát simogatta. Én azonban tudtam, mit akar mondani, és hidegen megjegyeztem:

- A gyerek velem jön Thrushcross Grange-be, uram. Senkihez sem lehet kevesebb köze, mint öhözzá.

- Linton mondotta? - kérdezte ő.

- Ő bizony! - feleltem. - Meghagyta, hogy vigyem magammal.

- Jó - felelte az elvetemült -, erről most nem vitatkozunk. Bár nagy kedvem támadt gyereket nevelni. Ezért megmondhatja a gazdájának, hogy ha el akarja vinni a fiút, kénytelen leszek őt a sajátommal helyettesíteni. Nem biztosíthatom, hogy szó nélkül elengedem Hareton: de ígérhetem, hogy elhozzom a másikat. Ne feledje ezt megmondani neki.

Ezzel egyszeriben megkötötte a kezünket. Otthon elmondottam mindent Edgar Lintonnak, akit nem nagyon érdekelt az ügy, és ezért szó sem esett többé a közbelépéséről. Azt hiszem, akkor sem ért volna el többet, ha komolyan akarta volna.

A vendég lett hát az úr a régi házban. Birtoka megingathatatlan volt. Bebizonyította az ügyvédnek (ez viszont Lintonnak), hogy Earnshaw utolsó yardig megterhelte a földjét, hogy játékszenvedélyének kedvére áldozhasson: a hitelező pedig nem volt más, mint Heathcliff. Így történt az, hogy Hareton, aki ma a vidék első földesura lehetne, apja megátalkodott ellenségének hatalmába került, és ma szolgaként él saját házában, azzal a különbséggel, hogy még csak bért sem kap munkájáért: jogát nem követelheti vissza, mert nincs barátja, és nem is sejtí, milyen fondorlatnak esett áldozatul.

Tizennyolcadik fejezet

A tizenkét év, mely ezekre a gyászos eseményekre következett - folytatta Deanné - életem legboldogabb korszaka volt. Egyedüli gondjaim ez idő alatt a kis Catherine apró-cseprő betegségeiből származtak, melyeken át kell esnie minden gyermeknek, akár gazdag, akár szegény. Az első hat hónap után olyan gyorsan nőtt, mint a vörösfenyő, és már járni, sőt beszélni is tudott a maga módján, mielőtt Lintonné sírján a hanga másodszor is kivirágzott. A legbájosabb teremtes volt, aki valaha fénysugárt hozott egy elátkozott házba: arcra igazi szépség, az Earnshaw-k nagy, fekete szemével, míg arcszínét, finom vonásait, göndör, aranszőke haját a Lintonoktól örökölte. Élénk volt, de minden durvaság nélkül, szíve érzékeny s a végletekig fogékony. Rajongásában anyjára emlékeztetett, de mégsem hasonlított rá, mert olyan szelíd is tudott lenni, mint egy galamb; hangja hízogó volt, arckifejezése elgondolkozó; haragja soha nem volt dühögő, szeretete sohasem volt szélsőséges, hanem mély és gyengéd. Mégis, be kell ismerni, voltak hibái, melyek lerontották ezeket a jó tulajdonságokat; szemtelenségre és makacsságra hajlott, mint az elkényeztetett gyermekek általában, akár jó a jellemük, akár nem. Ha valamelyik cseléd neki nem tetszően viselkedett, első szava ez volt:

- Megmondom papának!

De ha megfeddte az apja, akárcsak egy pillantással is, azt hihettük, a szíve szakad meg: kemény szót talán sohasem szólt hozzá. Most már egyedül csak lánya nevelésével foglalkozott, ebben talált szórakozást. A gyermek, hála kíváncsiságának és fejlett értelmének, jó tanítvány volt, gyorsan, szívesen tanult; apja fáradsága nem veszett kárba.

Tizenhárom éves koráig egyszer sem lépte át a kert kapuját egyedül. Nagy ritkán magával vitte őt Linton egy vagy két mérföldnyi távolságra, a szabadba; de ilyenkor sohasem bízta másra. Gimmerton neve nem jelentett számára semmit: saját otthonán kívül a kápolna volt az egyedüli épület, melyet ismert. Szelesdomb és Heathcliff nem is léteztek számára. Tökéletes elvonultságban élt, és látszólag teljes megelégedettségben. Néha azonban, mikor a vidéket nézte szobája ablakából, megkérdezte:

- Mennyi idő kell még ahhoz, Ellen, hogy felmehessek egyszer a hegyek tetejére? Mi lehet a másik oldalon? Tenger talán?

- Nem, Cathy kisasszony, csak ugyanolyan hegyek, mint ezek is.

- És milyenek azok az aranyló sziklák, mikor ott állunk alattuk? - kérdezte más alkalommal.

Peniston meredek sziklái érdekelték leginkább, különösen, mikor a lenyugvó nap ragyogott rajtuk s a környező hegycsúcsokon, s a vidék többi része árnyékban maradt. Megmagyaráztam, hogy közönséges kövek ezek, melyeknek hasadékaiban alig akad annyi föld, hogy egy csenevész fa megteremjen rajtuk.

- De miért világosak olyan soká, mikor idelelni már rég sötét van?

- Mert sokkal magasabban vannak, mint mi. Meg sem lehet mászni, olyan magasak és meredek. Télen ott jelentkezik először a fagy; még a legforróbb nyárban is találtam havat abban a fekete lyukban, az északkeleti oldalon.

- Ó, maga volt ott? - kiáltott fel boldogan. - Hisz akkor én is elmehetek majd oda, ha nagy leszek? Papa is volt ott, Ellen?

- Papa majd megmondja, kisasszony - siettem a válasszal -, hogy ezeket a sziklákat nem érdemes felkeresni. A láp, ahol néha vele sétál, sokkal szebb; Thrushcross Grange parkja pedig a legszebb hely a világon.

- De én ismerem a parkot, és nem ismerem a sziklákat! - mondotta magában. - És úgy szeretnék körülnézni a legmagasabb csúcsról. Minny, az én kis pónim, elvisz majd egyszer oda.

Amióta az egyik cseléd a Tündérbarlangról beszélt előtte, egyre azon járt az esze, hogy felkeresi ő is. Örökösen ezzel a kéréssel nyaggatta Lintont, míg az végre is megígérte, hogy kirándulhat oda, ha idősebb lesz. De Catherine hónapokban számolta a korát, és mindig ajkán volt a kérdés:

- Elég nagy vagyok már ahhoz, hogy a Peniston-sziklához mehessek?

Az út a sziklához Szelesdomb mellett vitt el; Edgar nem akart arrafelé menni, úgyhogy a kislány mindig ezt a választ kapta:

- Még nem, drágám, még nem!

Mondottam már, hogy Heathcliffné még vagy jó tizenkét évet élt, miután elhagyta férjét. Családjában mindenki törekeny testalkatú volt, sem ő, sem Edgar nem voltak olyan acélos egészségűek, mint a többi ember ezen a környéken. Nem tudom, milyen betegség vitte a sírba. Azt hiszem, mind a ketten hasonló módon haltak meg, lassú és gyógyíthatatlan lázban, mely ellenállhatatlanul ragadta őket a halál felé. Megírta fivérének, aligha lesz jó vége négy hónapja tartó betegeskedésének, és könyörgött neki, látogassa meg, ha teheti; sok dolgot akart még elintézni vele, búcsút akart venni tőle, és gondjaira akarta bízni a kis Lintont. Azt remélte, a kis Linton fivérénel maradhat úgy, ahogy eddig önála volt; biztosra vette, hogy apja nem akarja neveltetésének terhét magára vállalni. Gazdám egy percig sem vonakodott eleget tenni kérésének. Bármennyire húzódozott egyébként attól, hogy elhagyja házáat, sietett válaszolni a hívásra. Catherine-t az én különlegesen éber gondjaimra bízta ez idő alatt, azzal a szigorú paranccsal, hogy nem szabad túllépnie a park kapuját, még velem sem. Az eszébe sem jutott, hogy kísérő nélkül is ki tud szabadulni.

Három hétig maradt távol. A gondjaimra bízott gyermek két-három napig nem mozdult a könyvtár egyik sarkából: szomorú volt, nem olvasott, nem játszott. Ilyen nyugodt állapotban kevés gondot okozott nekem. Később azonban nyugtalan lett és türelmetlen. Nagyon el voltam foglalva, és idős is voltam már ahhoz, hogy ugrándozzam vele, ezért rábízam, szórakozzék egyedül. Elküldtem, hogy járja be a majort gyalog vagy póniján, visszatértekor pedig szívesen meghallgattam valóságos vagy képzelt kalandjait.

Nyár derekán voltunk. Úgy megkedvelte ezeket a magányos kirándulásokat, hogy néha ebédőtől uzsonnáig is odakünt maradt, este azután előadta történeteit. Nem féltem, hogy túllép a tiltott határokon, hisz a kapuk általában zárva voltak; úgy gondoltam, nem fog kimerészkedni, még ha tárva-nyitva állana is minden. Sajnos, az események bebizonyították, hogy rosszul reménykedtem. Egy reggel nyolckor azzal keresett fel, hogy ő most arab kereskedő, aki átkel karavánjával a sivatagon, adjak neki és állatainak egész napra való ételmet: egy lóval indul és három tevével; ez utóbbiak megszemélyesítői egy nagy juhászcutya és két vadászseb voltak. Jó sok nyaláncságot csomagoltam be neki egy kis kosárba, melyet a nyereg egyik oldalára akasztottam. Lóra pattant, vígan, mint egy tündér; a júliusi nap hevétől széles karimájú kalapja és könnyű fátyol védte; boldog nevetéssel, ügetve indult, fittyet hányva tanácsaimnak, hogy ne vágtsa, és idejében térjen haza. A kis csintalan nem jött vissza uzsonnára. Az egyik utas, az öreg és kényelmes juhászcutya visszaérkezett, de sem Catherine-t, sem pedig a pónit, sem a másik két kutyát nem láttuk sehol. Küldöncöket menesztettem, kit

erre, kit arra, később magam is nekivágtam vaktában, hogy megkeressem. Egy paraszt javította a kerítést a major határában. Megkérdeztem, nem látta-e fiatal úrnőnket?

- Láttam őt ma reggel: megkért, vágjak le neki egy mogyoró vesszőt, majd felpattant pónijára, keresztülugratott a sövényen, ahol a legalacsonyabb, és elvágatott.

Elképzelheti, milyen lelkiállapotban fogadtam ezeket a híreket. Mindjárt arra gondoltam, hogy a Peniston-sziklák felé kell keresnem.

- Mi történhetett vele? - kiáltottam fel kétségbeesetten, amikor átbújtam a résen, melyet az ember javított. Elértem az országutat, és úgy siettem, mintha fizetnének minden mérföldért. Az út egyik kanyarulatában feltűnt Szelesdomb; de Catherine-t nem láttam sem a közelben, sem a távolban. A sziklák másfél mérföldnyire lehettek Heathcliff házatól, mely maga is négy mérföldnyire fekszik Thrushcross Grange-től, úgyhogy attól tartottam, nem érek oda besötétedés előtt.

„Hátha leesett, mikor fel akart mászni! - gondoltam. - Talán meg is halt, vagy csontját törte!”

Félelmem egyre növekedett, és végül már boldog megkönnyebbülést éreztem, mikor a tanya mellett elhaladtomban megpillantottam Charlie-t, a legvadabb vadászkutyát: dagadt fejjel, vérvörös füllel egy ablak alatt feküdt. Kinyitottam a kerti kaput, és vadul dörömbölni kezdtem a ház ajtaján. Az asszonyt, aki ajtót nyitott, ismertem Gimmertonból; most itt szolgált Earnshaw halála óta.

- Úgy! - mondotta. - Hát a kisasszonykáért jött? Ne nyugtalankodjék, itt van; nincs semmi baja. Jaj de jó, hogy nem a gazda jött meg!

- Hát nincs itthon? - kérdeztem a hosszú úttól és a megerőltető gyaloglástól lihegve.

- Nincs! Elment Joseph-fel együtt, és nem hiszem, hogy egy órán belül visszatér. Jöjjön be és pihenjen le egy kissé.

Beléptem és ott találtam az én eltévedt báránymat a kandalló előtt, abban a kis karosszékekben, mely anyjái volt gyermekkorában. Kalapját szegre akasztotta, és egészen otthon érezte magát; az elképzelhető legjobb hangulatban nevetett és fecsegett Haretonnak, aki már tizenhét éves, fejlett és tagbaszakadt fickó volt, s kíváncsiságtól, csodálkozástól tágra nyílt szemmel hallgatta, mit sem értvén kérdéseinek és megjegyzéseinek özönéből, mellyel elárasztotta.

- Úgy, úgy, kisasszony! - kiáltottam és haragos arc alá rejtettem örömeimet. - Papa visszatéréig ez volt az utolsó sétalovaglása. Sohasem engedem meg többé, hogy átlépje a küszöböt, maga rossz, rossz kislány!

- Haha, Ellen! - kiáltotta és hozzám szaladt. - Szép történetet fogok elmesélni! Hogyan akadt rám? Volt már itt valaha?

- Vegye fel a kalapját, és induljunk rögtön - mondottam. - Nagyon haragszom magára, Cathy kisasszony! Nagyon csúnyán viselkedett! Csak ne durcáskodjék, és ne sírjon itt nekem! Ezzel nem teszi jóvá, hogy annyit kellett maga után szaladgálnom szerte az egész környékben. Ha arra gondolok, milyen szigorúan megtiltotta Linton úr, hogy kiengedjem! És hogy megszökött mégis! Ezzel bebizonyította, hogy olyan ravasz, mint egy kis róka, és senki sem fog többé bízni magában.

- Mit tettem hát? - kérdezte könnyek között, hirtelen lelohadván. - Papa nem tiltott meg nekem semmit, ő nem fog összeszidni, Ellen. Ő sohasem veszekszik velem, mint maga.

- Gyorsan, gyorsan - mondtam. - Megkötöm a szalagját. Ejnye, nyughasson már! Milyen szégyen! Tizenhárom éves és úgy viselkedik, mint egy kisbaba!

Azért szóltam így rá, mert földhöz vágta a kalapját, és a kandalló elé menekült kezem ügyéből.

- Ugyan - mondotta az asszony -, ne legyen már ilyen szigorú ehhez az aranyos kisasszonyhoz, Deanné! Mi tartottuk őt vissza: megállás nélkül akart tovább menni, hogy maga ne nyugtalankodjék. Hareton felajánlotta neki, hogy elkíséri, és azt hiszem, helyesen, mert a hegyi út elég veszélyes.

E beszélgetés közben Hareton zsebre vágott kézzel álldogált; félszegségében meg sem tudott szólalni. Mégis, úgy látszott, nemigen volt ínyére tolakodásom.

- Mennyi ideig várjak még? - folytattam, ügyet sem vetve az asszony közbeszólására. - Tíz perc múlva egészen besötétedik. Hol van a pónija, Cathy kisasszony? És hol van Phoenix? Itthagynom, ha nem siet! S akkor csinálhat, amit akar!

- A póni az udvarban van, és Phoenixet is odazárták... megharapta egy kutya, és Charlie-t is. Épp el akartam magának mondani, de ha ilyen mérges, nem érdemli meg, hogy meséljek.

Felvettem kalapját, és hozzáléptem, hogy ráadjam. Ő azonban, látván, hogy a házbeliek pártját fogják, elkezdett körbe szaladni a szobában; utánaeredtem, de úgy futott, mint egy kis egér, ráugrott a bútorokra, alattuk bújt át vagy mögéjük rejtőzött, s ezzel üldözésemet nevetségessé tette. Hareton és az asszony hahotáztak: ő is velük nevetett, és még szemtelenebb lett. Végül komolyan megharagudtam, és így kiáltottam rá:

- Bizony, Cathy kisasszony, ha tudná, kié ez a ház, menekülne belőle.

- A maga atyjáé, ugye? - fordult Haretonhoz.

- Nem! - felelt az lehajtott fejjel, és szégyenlősen elpirult.

Nem tudta nyugodtan elviselni Catherine pillantását, noha annak szeme éppolyan volt, mint az övé.

- Hát akkor kié? A gazdájáé?

Még inkább elpirult, de most már más okból, majd magában szitkozódva hátat fordított.

- Ki az ő gazdája? - folytatta a tapintatlan kislány. - A „mi házunkról” beszélt és a „mi embereinkről”. Azt hittem, a tulajdonos fia. Hisz sohasem szólított kisasszonynak, pedig ugye, így kellett volna tennie, ha cseléd?

Erre a gyerekes beszédre Hareton úgy elsötétült, mint egy viharfelhő.

Szó nélkül megragadtam a kislányt, és végre fel tudtam öltöztetni, úgyhogy indulhattunk.

- Most pedig menjen, és vezesse elő a lovamat! - fordult ismeretlen rokonához, akivel úgy beszélt, mint egy kis lovászgyerekekkel Thrushcross Grange-ben. - De azért maga velem jöhet, Ellen. Szeretném látni azt a helyet, ahol a bűvös vadász megjelenik a mocsárban, azonkívül tündérregéiből is szeretnék még néhány részletet hallani. De siessen! Mi az? Mondottam már, menjen és vezesse elő a lovamat!

- Előbb jutsz a pokolra, mint hogy én az inasod legyek - dörögte a fiú.

- Hova jutok?... Mit mondott? - döbbsent meg Catherine.

- A pokolba! Szemtelen fruska!

- No, Cathy kisasszony, most láthatja, milyen szép társaságba keveredett! - szakítottam félbe. - Szép szavakat használ egy fiatal lány előtt! Kérem, ne kezdjen vitatkozni vele! Jöjjön, keressük meg Minnyt mi magunk és induljunk!

- De Ellen - kiáltott fel ámulatosan -, hogyan mer ő így beszélni velem? Nem lehetne kényszeríteni, hogy megtegye, amire kérem? Majd elmondom a papának, hogy mit beszél. No, mozogj már!

Hareton, úgy látszik, nem ijedt meg ettől a fenyegetéstől; erre Catherine sírva fakadt méltatlankodásában:

- Vezesse elő a pónit! - fordult az asszonyhoz. - És eressze ki a kutyámat, de rögtön!

- Csak csendesen, kisasszony! - felelte a cseléd. - Senkinek sem árt vele, ha udvariasabb! Hareton úr nem fia ugyan a gazdának, de magának unokatestvére: ami pedig engem illet, nem azért fizetnek, hogy magát kiszolgáljam!

- Ő az én unokatestvérem? - fakadt ki Cathy megvetéssel.

- Bizony! - felelt a leckéztető.

- Ó, Ellen, ne engedje, hogy ilyeneket mondjon! - folytatta mélységes zavarban. - Papa most ment el az unokatestvéremért Londonba; az én unokatestvérem egy úriember fia. Ez nem...

Elhallgatott és keservesen sírva fakadt, annyira feldúlta a gondolat, hogy ilyen vadóc a rokona lehessen.

- Csitt! Csitt! - suttogtam. - Sok unokatestvére lehet valakinek, Cathy kisasszony, és különböző rendű, rangú! Ettől még nem esik baja senkinek. Majd vigyázni fog, hogy elkerülje kellemetlen és rosszul nevelt rokonait.

- Ez nem... ez nem az én unokatestvérem, Ellen! - folytatta kétségbeesésében, mely még inkább növekedett, mikor elgondolkozott a hallottakon; karjaim közé vetette magát, hogy itt találjon oltalmat e gondolat ellen.

Nagyon haragudtam rá és az asszonyra, amiért mindketten elszólták magukat. Nem kételkedtem abban, hogy Linton érkezésének híre, melyet Cathy kikottyantott, Heathcliff fülébe is eljut. Azt is tudtam, hogy a kislány első dolga lesz megkérdezni apjától, mi igaz abból, amit a cseléd erről a faragatlan rokonról mondott. Hareton, miután magához tért felháborodásából, hogy szolgának nézték, megsajnálta a kétségbeesett Catherine-t. Megkereste a pónit, a kapu elé vezette, és hogy kibékítse Cathy kisasszonyt, előszedett a vacokról egy helyes kis görbe lábú terriert, kezébe adta és megkérte, ne sírjon, hisz nem akart rosszat. Cathy abbahagyta a sírást, félelemmel és borzadással vegyes pillantást vetett a fiúra, majd ismét sírva fakadt.

Alig tudtam elnyomni egy mosolyt ellenszenve láttán, melyet e szegény fiú iránt érzett, aki pedig jó növésű, tagbaszakadt, erőből-egészségtől duzzadó legény volt, és kellemes arcvonású; egyedül csak öltözéke csúfította el, mely mindennapi munkájához illett: tanyai teendőkhöz, lápi kósztalásokhoz, mezei nyúl és egyéb vad kergetéséhez. Mégis úgy láttam, hogy arcáról jobb és magasabb erények ígérete sugárzott, mint amilyenekkel apja bírt. A jó magvak kifejlődését elnyomta a burjánzó dudva, mely pillanatnyilag erősebb volt, de gazdag és dús televényt sejtettem itt, mely más és kedvezőbb körülmények között, bő aratást nyújthat majd.

Azt hiszem, Heathcliff nemigen sanyargatta őt testileg; kemény természetű volt, nemigen fogott volna rajta az ilyen bánásmód; hiányzott belőle az a riadt érzékenység, mely élvezetessé tehetné volna a kínzásokat Heathcliff számára. Rosszindulatát inkább úgy elégítette ki, hogy vadócnak nevelte. Sohasem tanították meg írni vagy olvasni; sohasem rótták meg rossz

szokásaiért, hacsak magának eltartójának nem volt velük terhére; sohasem próbálták előbbre vinni az erény útján, nem tiltották el semmi rossztól. Amint hallottam, Joseph nagyban hozzájárult félreveléséhez, mégpedig téves engedékenységevel, mellyel a fiúnak, mint a régi család fejének, hízelegni és kedvében járni igyekezett. Catherine-t és Heathcliffet mindig azzal vádolta gyermekkorukban, hogy „megbotránkoztató viselkedésükkel” végső próbára teszik gazdája türelmét, s ezzel kényszerítik arra, hogy az italban leljen vigaszt; most viszont Hareton válláról arra hárított minden hibát, aki javait bitorolta. Bármennyit káromkodott Hareton, és bármily elítélendően viselkedett, Joseph óvakodott megróni őt ezért. Úgy látszott, mintha öröme telne benne, hogy mind mélyebbre süllyed a rosszban. Elismerte, hogy a fiút elzüllesztették, s lelkére kárhozat vár, de úgy gondolta, hogy mindezért Heathcliffet terheli a felelősség. Tőle fogják számon kérni e lélek elvesztét: ebben a gondolatban végtelen nagy vigaszt talált. Joseph beleoltotta Haretonba a név és származás gőgjét. Ha merte volna, még a gyűlöletét is felébresztette volna benne a jelenlegi tulajdonos iránt; de ez utóbbitól szinte babonásan félt már, és így érzelmeit csak alig hallható célzásokban merte kifejezni, valamint abban, hogy lelke mélyén a Gondviselés büntető bosszúját idézte fejére. Nem állítom, hogy teljesen tisztában voltam az életmóddal, melyet ez idő tájt Szelesdombon folytattak; csak hallomásból értesültem egyes dolgokról, magam kevés eseménynek lehettem szemtanúja. A falusiak elbeszéléseiből annyit megtudhattunk, hogy Heathcliff nagyon „szűkmarkú”, a tanyásokkal pedig szigorúan, sőt durván bánik. A ház azonban asszonyi vezetés alatt ismét visszanyerte régi kényelmét, többé nem ismétlődtek meg azok a jelenetek, melyek Hindley idejében mindennaposak voltak. A gazda túlságosan sötét kedvében volt ahhoz, hogy mások társaságát keresse, akár jó, akár rossz lett volna az; egyébként most is ilyen.

Mindez azonban nem viszi előre történetemet. Cathy kisasszony visszautasította a béke zálogaként felajánlott terriert, és a saját kutyáit követelte; Charlie-t és Phoenixet. Sántítva, lehorgasztott fejjel kullogtak elő, s mi ketten igen rossz hangulatban vágtunk neki a hazafelé vezető útnak. Nem tudtam rávenni fiatal úrnőmet, hogy mesélje el, mint töltötte a napját. Annyit azonban sejtettem (s ezt ő maga is megerősítette), hogy zarándoklatának célja Peniston sziklája volt. Minden különösebb kaland nélkül érte el a tanya bejáratát, épp akkor, mikor Hareton kilépett a kapun, s négy lábú kísérői megtámadták Cathy kíséretét. Heves csata fejlődött ki a két ellenfél között, míg gazdáik szét nem választották őket: így ismerkedtek meg egymással. Catherine megmondotta Haretonnak, kicsoda és hová készül, majd kérte, mutassa meg az utat: végül annyira megbabonázta Hareton, hogy az mellé is szegődött. Felfedte előtte a Tündérbarlang és még vagy húsz más, hasonló hely titkát. Kegyvesztett létemre azonban nem részesülhettem azoknak a dolgoknak leírásában, melyeket a kislány útján tapasztalt. Annyit mégis kitalálhattam, hogy kísérője nagy kegyben állt nála érkezésemig, s aztán meg nem sértette azzal, hogy szolgaként kezelte, s a háziasszony a sértés viszonzásaként unokatestvérének nem mondotta Hareton. Különösen szívére vette a fiú durva szavait. Őt, aki Thrushcross Grange-ben „szerelmem”, „drágám”, „kis királyném”, „angyalom” volt mindenki számára, ilyen durván megsértette egy idegen! Ez nem ment a fejébe, és csak nagy nehezen tudtam rávenni, hogy ne közölje sérelmeit apjával. Megmagyaráztam neki, hogy Linton nagyon haragszik a régi ház lakóira, és szerfölött megneheztelne, ha tudomására jutna, hogy lánya ott járt. Különösen azt hangsúlyoztam, hogy ha elárulja hanyagságomat apja rendelkezéseivel szemben, talán el is kell távoznom. Ezt nem tudta elviselni Cathy: szavát adta és meg is tartotta az én kedvemért. Hisz végül is jó kislány volt.

Tizenkilencedik fejezet

Fekete szegélyű levél jelezte, hogy urunk hamarosan visszatér. Isabella meghalt. Azért írt, hogy rendeljem meg a gyászruhát leányának, fiatal unokaöccsének pedig készítsek elő egy szobát, mindennel, ami szükséges. Catherine ugrált örömeiben, hogy viszontláthatja apját, s a legvérmesebb képzelődéseknek adta magát át „igazi” unokaöccsét illetően. Végre eljött megérkezésük oly nehezen várt estéje. Kora reggel óta tett-vett, intézte a maga apró-cseprő dolgait, este pedig új fekete ruhájában - szegény gyermek! nagynénje halála nem okozott neki mélyebb fájdalmat - addig kérlett, míg rá tudott venni, hogy elébe menjünk apjának a birtok határáig.

- Linton alig hat hónappal fiatalabb nálam! - fecsegett, miközben lassan haladtunk előre a dombos vidék mohaborította földjén, a fák árnyékában. - Milyen jó, hogy ő lesz a játszópajtásom! Isabella néni egy fürtöt küldött a hajából, mely még az enyémnél is világosabb! Szőkébb és ugyanolyan finom! Gondosan megőriztem egy kis üvegdobozban; sokszor gondoltam rá, milyen öröm lesz a valóságban látni azt, akinek fejről levágták. Ó, olyan boldog vagyok! És papa, a drága papa! Gyerünk, Ellen fussunk! Rajta! Fussunk!

Előreszaladt, visszaszaladt és még előreszaladt néhányszor, míg lassúbb lépteimmel elértem a park kapuját. Majd leült a gyepra az út oldalán, és megpróbált türelmesen várakozni. De ez lehetetlen volt: egy percre sem tudott nyugton maradni.

- De lassan jönnek! - kiáltott fel. - Ó, már port látok az úton... Ők azok? Nem! Mikor érnek már ide? Nem mehetnék egy kicsit elébük az úton, csak egy fél mérföldnyire, Ellen? Mondja, kérem, hogy igen, csak a nyírfáig ott, a fordulóban.

Kérését megtagadtam. Végre feltűnt az utasok kocsija. Cathy felsikoltott, és kitárta karját, mihelyt megpillantotta apja arcát a kocsi ablakában. Az csaknem olyan türelmetlenül várta a találkozást, mint leánya; jó időbe telt, amíg másokkal is tudtak törődni. Miközben csókokat váltottak, belestem a kocsi belsejébe, hogy lássam a fiatal Lintont. Egy sarokban aludt, bundába takarva, mintha tél lett volna. Sápadt, törékeny, lányos képű fiú volt, gazdám öccsének is nézhették volna, annyira hasonlítottak egymásra: volt azonban az arcában valami beteges nyügösség, amelyet Edgar Lintonnál sohasem láttam. Ő észrevette kíváncsiságomat, s miután kezét fogott velem, megkért, zárjam be a kocsi ajtaját, és ne zavarjam a gyereket, mert az utazás nagyon kimerítette. Cathy is szívesen megnézte volna, de apja magához hívta, és gyalog tették meg az utat a parkon keresztül. Én előrementem, értesíteni a cselédeket.

- Édes kislányom! - fordult Linton a lányához, mikor megállottak a lépcsők alján. - Az unokaöcséd nem olyan erős és élénk, mint te, azonkívül éppen most vesztette el az anyját; ne várd hát, hogy mindjárt ma játszadozzék és szaladgáljon veled. Ne fáraszd ki őt túl sok beszéddel; hagyd őt békén, legalább ma este. Megteszed?

- Igen, igen, papa - felelte Catherine. - De legalább látni szeretném, hisz egyszer sem dugta ki eddig a fejét a kocsi ablakán.

A kocsi megállt. Nagybátyja felébresztette az alvót, s letette a földre.

- Ez itt az unokatestvéred, Catherine - mondotta Linton, egymásba téve kis kezüket. - Máris nagyon szeret téged, vigyázz hát, hogy legalább ma este ne okozz neki szomorúságot sírásoddal. Próbálj kissé vidámabb lenni. Véget ért az utazás, most kipihenheted magad, szórakozhatsz, ahogy akarsz.

- Hát akkor engedjete lefeküdni - felelte a fiú, s eltolta magától Catherine-t; majd szeméhez emelte kezét, hogy letörölje összegyűlt könnyeit.

- Ejnye, ejnye, legyen jó fiú - mondtam neki, miközben a házba kísértem. - Megrikatja Catherine-t is... láthatja, mennyire együtt érez magával!

Nem tudom, valóban együttérzés volt-e ez, de unokanővére ugyanolyan szomorú arcot vágott, mint ő, s visszament apjához. Mindhárman beléptek, s felmentek a könyvtárba, ahol már várta őket az uzsonna. Levettem Linton sapkáját, kabátját, és az asztal mellé, egy székhöz vezettem, de alig ült le, máris rákezdte a sírást. Gazdám megkérdezte, mi leli?

- Nem tudok széken ülni! - felelt Linton zokogva.

- Üljet hát a díványra, Ellen odaviszi majd az uzsonnát! - felelt türelmesen a nagybátyja.

Lintont ugyancsak próbára tehetné utazás közben ez a nyűgös kis penészvirág. A kis Linton lassan a díványhoz vánszorgott, és elterült rajta. Cathy odavitté mellé a széket, s csészéjével együtt mellé telepedett. Először csendben ült mellette, de ez a nyugalom nem sokáig tartott. Elhatározta, hogy addig becézgeti unokaöccsét, míg magához nem édesgeti. Simogatni kezdte a fürtjeit, csókolgatta az arcát, és saját csészéjéből itatta, mint egy kisgyereket, ami nagyon tetszett a másoknak: hisz nem is volt egyéb. Leszárította könnyeit, halovány mosoly derült ki arcán.

- Hisz itt minden rendben lesz - mondotta a gazdám, miután egy percre figyelmesen nézte őket. - Rendszerben, ha itt tudjuk tartani, Ellen. Egy magakorabeli gyermek társasága új lelket önt majd belé, és ha igazán akarja, talán még meg is erősödik.

„Igen, ha itt tudjuk őt tartani!” - gondoltam magamban; nem tudtam leküzdeni szomorú előérzetemet, hogy ez gyenge remény csupán. De hogyan tudna élni egy ilyen törekeny lény odaát? Apja és Hareton milyen példa, milyen társaság lenne a számára?! Kétségeinkre hamar megkaptuk a feleletet, hamarabb, mint reméltem volna. Felvittem a gyerekeket uzsonna után, és mikor láttam, hogy a kis Linton elaludt - nem engedett el hamarabb maga mellől -, visszamentem gyertyát gyújtani gazdám számára az előcsarnokban, hogy hálósobájába mehessen. Ekkor kijött egy cseléd a konyhából, és tudtomra adta, hogy Joseph, Heathcliff szolgája van a kapunál, és gazdánkkal szeretne beszélni.

- Meg kell előbb kérdeznem tőle, mit akar! - mondtam nagyon izgatottan. - Nemigen alkalmas ez az óra arra, hogy zavarjunk valakit, különösen ha épp most tért vissza utazásából. Nem hinném, hogy a gazdánk fogadni tudja.

Alighogy kiejtettem ezeket a szavakat, Joseph, aki közben átment a konyhán, belépett az előcsarnokba. Vasárnapi ruháját öltötte fel és legájtatosabb, legsavanyúbb arcát; egyik kezében kalapját, másikban botját tartotta, és mielőtt belépett volna, megtörölte lábát a gyékényen.

- Jó estét, Joseph! - üdvözöltem jeges hangon. - Mi hozza ide éjnek idején?

- Linton úrral van beszédem! - mondotta, és megvető mozdulattal tolt félre.

- Linton úr épp lefeküdni készül. Hacsak valami különösen fontosat nem akar közölni vele, aligha hiszem, hogy fogadná. Üljön le és adja át nekem az üzenetet.

- Hol van a szobája? - erősködött a jövevény, végigjártatván szemét a lezárt ajtók során.

Láttam, hogy eltökélt szándéka visszautasítani közbenjárásomat. Kelletlenül felmentem hát a könyvtárszobába, és bejelentettem az alkalmatlan látogatót, azt tanácsolván, fogadjuk őt másnap. Lintonnak nem volt ideje felhatalmaznia erre engem, mert Joseph, aki nyomon

követett, betört a szobába, és két kezével botjára támaszkodva, megállt az asztal végében. Emelt hangon kezdte beszédét, mint aki az ellenkezést előre látja:

- Heathcliff küldött a gyerekért, és meghagyta, hogy ne jöjjenek vissza nélküle.

Edgar Linton hallgatott egy percig; mély fájdalom látszott a vonásain. A gyermek helyzete már magában is szánalomra készítette. De mikor ezenfelül még Isabella reményei és félelmei is eszébe jutottak: könyörgései fia érdekében s a mód ahogyan gondjaira bízta, még fájdalmasabban érintette az elválás, és magában már azon tanakodott, mit tudna ez ellen cselekedni. Nem talált semmi megoldást. Ha kissé is sejtetni engedte abbeli szándékát, hogy megőrizze, Heathcliff csak még követelőzőbbnek mutatkozik. Nem volt mit tennie: ki kellett adnia őt. De mégsem akarta mindjárt most, álmából felkelteni.

- Mondja meg Heathcliff úrnak - felelte nyugodtan -, hogy fia holnap átmegy hozzá. Most ágyban van, és az utazás kimerítette. Azt is megmondhatja, hogy az anyja az én gyámságom alá akarta helyezni; különben egészsége nincs rendben.

- Nem! - felelt Joseph, botjával a padlóra koppantva, és parancsoló arcot vágott hozzá. - Nem, ez nekem nem elég! Heathcliff nem törődik sem magával, sem az anyjával: neki a gyerek kell, és én elviszem magammal. Megmondottam!

- Maga nem fogja őt ma este elvinni! - felelte Linton erélyesen. - Távozzék tüstént, és mondja el a gazdájának, amit hallott. Ellen, vezesse ki ezt az embert! Indulás!

Azzal kituszkolta a méltatlankodó öreget, és bezárta az ajtót.

- Hát jó! - kiáltott Joseph, miközben lassan visszavonult. - Holnap majd eljön ő maga: meglátjuk, őt ki merik-e dobni?

Huszdik fejezet

Hogy megelőzzük a veszélyt, mely e fenyegetés beváltásával járt volna, Linton meghagyta, hogy kora reggel vigyem át a gyereket az apjához, Cathy póniján. Majd hozzátette:

- Mivel a jövőben nem lehetünk sem jó, sem rossz befolyással a sorsára, ne mondja meg a lányomnak, hová vitték. Ezentúl nem tarthat fenn vele semmiféle kapcsolatot, és jobb, ha nem is tud a szomszédságáról; ez megzavarhatná őt, és arra készíthetné, hogy meglátogassa őket. Mondja csak neki, hogy az apja váratlanul érte küldött, és ezért el kellett mennie.

Linton nemigen akart kibújni az ágyából reggel ötkor, és ugyancsak meglepődött, mikor megtudta, hogy újabb utazásra kell felkészülnie. De azzal enyhítettem a dolgot, hogy megmagyaráztam: kis időt apjánál, Heathcliff úrnál fog tölteni, aki annyira szeretné látni, hogy meg sem várja, amíg kipiheni fáradalmait.

- Az apám? - kérdezte mélyszélesen megütközve. - Mama sohasem mondotta, hogy apám is van. Hol lakik? Jobb szeretnék a nagybátyámnál maradni!

- Közelben lakik - feleltem. - Mindjárt a dombok mögött; nem olyan messze, hogy át ne tudna gyalogolni hozzánk, ha megerősödik kissé. Örölnie kellene, hogy elmehet hozzá, és megismerkedhetik vele. Igyekeznie kell, hogy úgy szeresse, mint valaha az anyját, és akkor ő is szeretni fogja.

- De miért nem beszéltek nekem róla eddig? Miért nem éltek együtt mamával, mint mások?

- Üzleti ügyei északon tartották, míg anyjának egészsége azt kívánta, hogy délen éljen.

- De miért nem említette soha? - makacskodott a gyerek. - Gyakran beszélt a nagybátyámról, akit így már rég megszerethettem. Hogy tudnám szeretni a papámat? Hisz nem ismerem!

- Ó, minden gyerek szereti a szüleit! Anyja bizonyára arra gondolt, hogy mindenáron vele akarna lenni, ha sokat beszélne róla. De siessünk: többet ér egy korai sétalovaglás ilyen szép időben, mintha egy órával tovább alszunk.

- Ő is velünk jön? A kisleány, akit tegnap láttam?

- Egyelőre nem!

- És a nagybátyám?

- Nem, én fogom magát elkísérni!

Linton komor gondolatok közt hullott vissza párnájára.

- Nem megyek a nagybátyám nélkül! - kiáltotta végre. - Nem tudom, hová akar vezetni engem!

Megpróbáltam a lelkére beszélni, és beláttatni vele, milyen csúnya dolog volna, ha nem akarná megismerni az apját. Ő azonban makacsul ellenállt minden erőlködésemnek, hogy felöltöztessem, és végül csak gazdám segítségével tudtam kicsalogatni az ágyból. Nagy nehezen sikerült útnak indítanunk szegény gyereket, miután azzal hitegettük, hogy csak rövid ideig fog ott maradni, és Edgar, valamint Cathy felkeresik majd; ilyen és hasonló dolgokkal hitegettem, és ezeket ismételtetem útközben. A balzsamos levegő tisztasága, a hanga illata, a napfény és Minny jámbor ügetése kissé jobb kedvre hangolta. Új otthona és annak lakói felől kérdezősködött, meglehetősen érdeklődéssel és kíváncsian.

- Új lakásom is olyan szép lesz, mint Thrushcross Grange? - kérdezte, utolsó pillantást vetvén a völgyre, honnét könnyű pára szállt fel, és bodros felhővel szegte be az ég alját.

- Nincs annyi fa a ház körül - feleltem -, és nem is olyan nagy, de szép kilátás nyílik onnét a vidékre; sokkal egészségesebb lesz ott a levegő, élesebb és szárazabb. Lehet, hogy kezdetben öregnek és komornak találja az épületet, de előkelő hely az: Thrushcross Grange után a legtekintélyesebb a mi környékünkön. És olyan szép kirándulásokat csinálhat a láp felé! Hareton Earnshaw, Cathy kisasszony unokabátyja, és így a magáé is, megmutatja majd a vidék legszebb helyeit. Szép időben könyvet is vihet magával, s egy zöldellő bokrot kinevezhet majd olvasószobának. Lehet, hogy néha nagybátyja is eljön magáért, hogy sétálni vigye; gyakran sétál a dombok felé.

- És milyen az apám? Ő is olyan fiatal és szép, mint a nagybátyám?

- Olyan fiatal - mondtam. - Szeme és haja azonban fekete, és az arca is szigorúbb. Magasabb és erősebb. Kezdetben talán nem fogja olyan szelídnek és szeretetre méltónak találni, mert az ő modora nem olyan. Mégis, igyekezzék kedves és szíves lenni hozzá; természetesen jobban fogja magát szeretni, mint bármelyik nagybátyja, hisz maga az ő fia!

- Fekete a haja és a szeme! - ismételte Linton elgondolkozón. - Nem tudom elképzelni. Ugye, én akkor nem is hasonlítok rá?

- Nem nagyon! - feleltem.

„Egyáltalán nem!” - gondoltam magamban, és szánalommal néztem útitársam fehér arcborét, törekeny vonalait és anyjától örökölt nagy, álmodozó szemét, fénytelen volt és élénkség híján; kivéve azokban a pillanatokban, mikor valami ingerlékenység hatására gyulladt ki.

- Milyen különös, hogy sohase látogatta meg mamát és engem! - dünnyögte. - Látott-e valaha? Ha látott, ez csak akkor lehetett, mikor még kisbaba voltam. Egyáltalán nem emlékszem rá.

- Ugyan, Linton úrfi - mondtam neki -, három mérföld nagy távolság; és tíz év nem csekélység egy felnőttnek s egy olyan korú gyerekek, mint maga. Heathcliff úr valószínűleg minden nyáron készült átmenni, de sohasem talált rá alkalmat; most pedig már késő. Ne faggassa őt erről; ne bosszantsa vele, nincs semmi értelme.

A fiú most gondolataiba mélyedt mindaddig, míg a tanya kerti kapuja elé nem érkeztünk. Próbáltam leolvasni arcáról érzéseit. A faragványokat és az alacsony ablakokat figyelte elmerülten, az elszórt pöszmétebokrokat és az elgörbült fenyőket, majd fejét rázta: lelke mélyén nem rokonszenvezett új otthona külsejével. Szerencsére volt annyi esze, hogy ne panaszkodjék túl korán: azt remélte, benn talán kárpótlást talál. Mielőtt leszállt volna a póniról, kinyitottam az ajtót. Fél hét volt. A reggeli épp véget ért, a cseléd leszedte és letörölte az asztalt; Joseph gazdája széke mellett állt, és valami sánta lóról mesélt neki; Hareton épp szénakaszálásra készült kimenni.

- Hé, Nelly! - üdvözölt Heathcliff, mikor meglátott. - Már attól féltem, hogy magamnak kell utánajárnom a tulajdonomnak. Elhozta, ugye? Lássuk, mit kezdhünk vele!

Felkelt, az ajtóhoz lépett; Hareton és Joseph kíváncsian követték. A szegény kis Linton ijedten nézett végig mindhármukon.

- Bizonyára becsapta magát, uram - szólt Joseph alapos szemlélődés után -, és a lányát küldte el.

Heathcliff, miután olyan pillantást vetett fiára, hogy az szinte elsüllyedt zavarában, megvetően felnevetett:

- Istenem! Milyen szépség! Milyen bájos teremtmény! Úgy látszik, csigával és aludttejjel táplálták. Vigye el az ördög! Ez még rosszabb annál, amit vártam... pedig az ördög a tanúm, hogy amúgy sem reméltem sokat!

Odaszóltam a remegő és tanácstalan gyerekeknek, hogy szálljon le a lováról, és jöjjön be. Csak félig fogta fel apja szavainak értelmét, és azt sem tudta, róla szólnak-e; valójában nem volt még benne biztos, hogy ez a visszataszító, gúnyolódó ember az apja. Növekvő borzalommal kapaszkodott belém, és mikor Heathcliff leült egy székre, s így szólt hozzá: - Jöjj ide! - elrejtette arcát a vállamon és sírva fakadt.

- Elég! Elég! - kiáltotta Heathcliff.

Azzal kinyújtotta karját, durván térde közé rántotta a gyermeket, majd állánál fogva felemelte a fejét.

- Elég volt ezekből az ostobaságokból! Nem eszünk meg téged, Linton... ugye, ez a neved? Egészen az anyád fia vagy! Miben hasonlítasz rám, te csipogó csibe?

Levette a gyermek sapkáját, hátrasimította dús, szőke fürtjeit, megtapogatta csenevész karját és törékeny ujjait. E művelet közben Linton abbahagyta a sírást, és nagy, kék szemeit kíváncsian emelte vizsgáztatójára.

- Ismersz engem? - kérdezte Heathcliff, miután meggyőződött, hogy tagjai egyformán gyöngék és törékenyek.

- Nem! - felelt Linton, s pillantásából réveteg félelem sugárzott.

- Bizonyára hallottál rólam?

- Nem! - ismételte a gyermek.

- Nem! Mily szégyen, hogy anyád sohasem ébresztette fel benned a fiúi tiszteletet irántam! Nos, te a fiam vagy, és én ezt most neked tudtadra adom; és anyád gonosz némbor volt, amiért elhallgatta előtted, miféle ember az apád. Ne sunyíts és ne pirulj! Különben már ez is valami, legalább látom, hogy nem folyik fehér vér az ereidben! Légy jó fiú, és megértjük majd egymást. Ha elfáradt, Nelly, üljön le, ha nem, hazamehet! Fogadni mernék, mindent elmesél annak a senkinek Thrushcross Grange-ben. Ez pedig itt nem fog megnyugodni addig, amíg maga mellette van!

- Jól van! - feleltem. - Remélem, jól bánik a gyermekkel, különben nem marad meg soká! Ez a maga egyedüli rokona a földön, az egyedüli, akiről tudni fog valaha... ne feledje ezt!

- Nagyon jó leszek hozzá, ne féljen! - tette hozzá nevetve. - De senki másnak nem szabad jónak lennie hozzá: féltékenyen ragaszkodom ahhoz, hogy egyedül nekem van jogom a szeretetére. És hogy elkezdjük a jóságot, hozzon reggelit a fiúnak, Joseph. Hareton, te számár, menj dolgozni a pokolba. Igen, Nelly - fordult hozzám, mikor elmentek a többiek -, fiam Thrushcross Grange jövődő birtokosa, és nem szeretném, ha addig halna meg, amíg biztos nem vagyok benne, hogy örököse lehetek. De mindenekelőtt ő az *enyém*, és én ki akarom élvezni a győzelmet, hogy az *én* utódom törvényes birtokosa az ő javaiknak, az én gyermekem fogadja majd fel az ő gyermekeiket, hogy pénzért műveljék apáik földjét. Ez az egyedüli ok, amiért el tudom viselni ezt a nyavalyás porontyot; megvetem őt saját magáért, és gyűlölöm az emlékekért, melyeket felkelt bennem. De ennyi elég is! Mellettem biztonságban lesz, és mindenki gondját viseli majd, akár a maga gazdája saját lányáét. Van odafenn egy szépen bebútorozott szobám a számára; házitanítót is fogadtam mellé, aki tizenkét mérföldet tesz meg háromszor hetenként, hogy megtanítsa arra, ami érdekli. Megparancsoltam Haretonnak, hogy engedelmeskedjék neki. Röviden: mindent úgy rendeztem, hogy magasabb rendű lényt,

úriembert faragjak belőle, aki különb lesz, mint a többiek. De sajnálom, hogy ily kevésbé érdemli meg a fáradságot. Egyedüli vágyam az lenne, ha találhatnék benne valamit, amire büszke lehetnék: de ebben a sápadt arcú, nyomorult nyavalygósban kegyetlenül csalódtam!

Miközben beszélt, Joseph visszajött egy tányér tejes zabdercével. Letette Linton elé, aki undorodva fordult el ettől a falusi ételtől, és kijelentette, hogy nem bírja megenni. Jól láttam, hogy az öreg szolga osztja gazdája megvetését a fiú iránt, de óvakodott elárulni ezt, mivel Heathcliff megkívánta, hogy alantasai tiszteljék fiát.

- Nem bírja megenni? - kérdezte lehalkított hangon, hogy a közelükben levők meg ne hallhassák, és közben kíváncsian vizsgálta a kis Linton arcát. - De Hareton úrfi sem evett mást, mikor kicsi volt; úgy vélem, ami neki jó volt, jó lehet magának is!

- Nem fogom megenni! - felelt Linton harapósan. - Vigye ezt innét!

Joseph megfogta a tányért, és méltatlankodva tartotta elénk:

- Van valami baja ennek az ételnek? - kérdezte s Heathcliff orra alá dugta a tányért.

- Mi baja volna? - kérdezte az.

- Hát csak azért - felelte Joseph -, mert a maga drágalátos fia nem akar belőle. De hiszen nem is csoda! Az anyja is ilyen volt... egyikünk sem volt elég tiszta neki ahhoz, hogy elvesse a magot, melyből a kenyere készült.

- Ne beszéljen nekem az anyjáról! - mondotta a gazda ingerülten. - Adjon neki olyasvalamit, amit meg tud enni, és kész! Mit szokott enni, Nelly?

Forralt tejet vagy teát ajánlottam, s mindjárt utasították is a szakácsnét.

„Nos - gondoltam -, az apa önzése talán még hasznára is válik a gyerekeknek. Tisztában van törékeny alkatával, s azzal, hogy óvatosan kell vele bánnia. Majd megvigasztalom Edgar urat, ha elmesélem neki Heathcliff legújabb bolondériáját.”

Nem lévén több okom a maradásra, lassan távozni készültem, miközben Linton épp egy barátságos juhászcutya közeledését igyekezett félénken elhárítani. De sokkal inkább résen volt, hogysem becsaphattam volna. Abban a percben, mikor betettem magam mögött az ajtót, sikoltást hallottam, és néhány kétségbeesett kiáltást:

- Ne hagyjon el! Nem akarok itt maradni! Nem akarok itt maradni!

Majd a retesz zörejét hallottam: nem engedték meg, hogy utánam jöjjön. Felültem Minnyre, és ügetésre nógattam. Így végződött az én rövid dajkaságom.

Huszonegyedik fejezet

Szomorú nap virradt ránk a kis Cathyvel. Boldogan kelt fel, alig várván, hogy viszontláthassa unokaöccsét; távozásának híre olyan vad sírást és zokogást váltott ki belőle, hogy Edgarnak kellett őt megnyugtatón azzal, hogy nemsokára visszajön. De hozzátette azt is, hogy: „ha vissza tudom őt hozni” - amit nemigen remélhettünk. Ez az ígéret alig nyugtatta meg, de az időnek nagyobb hatalma volt, és noha később megkérdezte még néha, mikor jön vissza Linton, a kisfiú vonásai lassanként úgy elmosódtak emlékezetében, hogy meg sem ismerte, mikor találkozott vele.

Valahányszor dolgom akadt Gimmertonban, sohasem mulasztottam el, hogy megkérdezzem szomszédunk háziasszonyától, hogyan érzi magát a fiatalúr; mert Linton csaknem olyan elzártan élt, mint Catherine, és sohasem lehetett látni.

Megtudtam tőle, hogy egészsége gyenge, és meglehetősen terhére van a környezetének. Azt is elmondotta, hogy Heathcliff egyre jobban utálja, noha igyekszik elrejteni ezt az érzését, nem tudja elviselni a hangját, és képtelen hosszabb ideig egy szobában maradni vele. Ritkán kerül sor köztük beszélgetésre. Linton abban a szobában tanult és tartózkodott esténként, melyet szalonnak neveztek; vagy pedig egész nap ágyban maradt, mert minduntalan megfázott, náthát, torokfájást és egyéb betegségeket szerzett.

- Sohasem láttam még ilyen nyápic fiút - tette hozzá az asszony -, s aki ilyen sokat foglalkozott volna saját magával. Vége-hossza nincs a panasznak, ha nyitva találom hagyni az ablakokat estefelé. Halálos csak egy lehelet is az éjszakai levegőből. És neki tűz kell nyár közepén; Joseph pipájától úgy fél, mint a méregtől; örökösen cukorkára és édességekre vágyik, és tejszóra, mindig csak tejszóra... azzal sem törődik, hogy télen mindnyájan szűkiben vagyunk. Prémek kabátjába burkolózva egy karosszékekben kuporog, a tűz sarkában; áztatott pirított kenyeret meg más efféle moslékot tart folyton a melegítőrácsra, s azt szűrösölgeti. Ha néha eszébe jut Haretonnak, hogy szájalomból elszórakoztassa - Hareton nem gonosz, ha darabos is egy kissé -, rendszerint azzal válnak el, hogy az egyik káromkodik, a másik pedig bög. Azt hiszem, a gazda nem is bánná, ha Earnshaw eldöngetné, mint a kétfenekű dob; de nem engedi, mert a fiáról van szó; azt hiszem azonban, menten kidobná, ha csak félig sejtené is, hogy pátyolgatja a fia önmagát. Heathcliff azonban óvakodik tudomást venni erről; be sem teszi lábát a szalonba, és ha Linton előtte kezdi rá, tüstént felküldi őt.

Ebből az elbeszélésből kitaláltam, hogy a rokonszenv teljes hiánya tette a kis Lintont önzővé és kellemetlenné, hacsak természetétől fogva az nem volt. Ezután már kevésbé érklődtem iránta, noha szántam őt, és sajnáltam, hogy nem maradhatott velünk. Edgar úr lelkemre kötötte, hogy érklődjem iránta; ő azt hiszem, sokat gondolt rá, és még némi kockázatot is vállalt volna, hogy találkozzék vele. Azt mondotta egy nap, kérdezzem meg a gazdasszonyt, nem jár-e le a kis Linton a faluba? Azt felelte, hogy kétszer volt csak lenni, lovon, az apjával; és mind a kétszer összetörten feküdt utána három-négy napig. Ez a gazdasszony, ha jól emlékszem, két évvel Linton megérkezése után hagyta el a tanyát; egy másik váltotta fel őt, akit nem ismertem, és még ma is ott van.

Thrushcross Grange-ben továbbra is kellemesen telt az idő. Cathy kisasszony már betöltötte tizenhatodik évét. Sohasem ünnepeltük meg hangosan születése napját, mivel ez volt egykori úrnőm halálának napja. Apja ezen a napon mindig bezárkózott a könyvtárba, és az est beálltával elsétált a gimmertoni temetőbe, ahonnét néha csak éjfél után tért haza. Catherine tehát úgy szórakozhatott, ahogy tudott. Ez év március 20-a szép tavaszi nap volt. Mikor

visszavonult gazdánk, fiatal úrnőnk megjelent, sétára öltözötte, és azt mondotta nekem, hogy járni szeretne egyet a láp partján. Linton megengedte ezt neki, ha nem megyünk túl messzire, és idejében hazajövünk.

- Siessen hát, Ellen - kiáltott. - Tudom, hová akarok menni: van egy hely, ahol egész raj vízimadár tanyázik. Meg szeretném nézni, elkészítették-e már a fészkeket?

- Ez valószínűleg messze lesz, hisz nem raknak fészket a láp peremén!

- Nem, nincs messze! Arra jártam papával!

Feltettem kalapomat, és elindultam gondtalanul. Előreszökellt, visszaszaladt hozzám, majd ismét nekifutott, mint egy fiatal agár. Kezdetben elgyönyörködtettek a pacsirták, melyek mindenütt énekeltek, kellemes volt a napfény langyos melege, s jólesett látnom az én dédelgetett kis Cathymet, vállai körül hullámozó szőke fürtjeivel, ragyogó arcával, mely oly frissen, tisztán virult ki, mint a vadrózsa, és felhőtlenül csillogó szemével. Olyan boldog volt ez idő tájt, mint egy angyal. Milyen kár, hogy nem tudott megelégedni sorsával!

- Nos - mondtam -, hol vannak a madarak, Cathy kisasszony? Már meg kellett volna találunk őket. Thrushcross Grange parkjának sövénye jókora távolságra van már mögöttünk.

- Kicsit messzebb, Ellen, csak egy kicsit messzebb! - mondogatta. - Mássa meg ezt a halmot, ereszkedjék le ezen a lejtőn, és mielőtt a másik oldalára érne, máris felvertem a madarakat.

De annyi halmot kellett megmászni és annyi lejtőn leereszkedni, hogy végül kifulladtam, és azt tanácsoltam neki, álljunk meg s forduljunk vissza. Utána kellett kiabálnom, mert nagyon megelőzött. Nem hallott meg, vagy nem akart meghallani; tovább futott, és nekem követnem kellett őt. Eltűnt egy mélyedésben. Mikor végre megpillantottam, két mérfölddel közelebb volt Szelesdombhoz, mint Thrushcross Grange-hez.

Két személyt pillantottam meg, akik megállították, és az volt az érzésem, hogy egyikük maga Heathcliff.

Cathyt azon csípték, hogy fajdkakasfészket fosztogat, vagy legalábbis felriasztja a fajdkakasokat. Ez a vidék Heathcliff tulajdona volt, és most megszidta a kis vadorzót.

- Én nem vettem ki, és nem találtam egyet sem - mondotta éppen, amikor nagy keservesen odaértem, s odanyújtotta nekik üres kezét, hogy meggyőzze őket állításáról. - Nem akartam elvenni belőlük, csak papa mesélte, hogy sok a fészek errefelé, és szerettem volna látni a tojásaikat.

Heathcliff gonosz mosollyal kísért pillantást vetett felém, amely azt jelentette, hogy tudja, kivel beszél, s ennek következtében nem a legjobb szándékok hevítik őt. Megkérdezte, ki ez a „papa”?

- Edgar Linton, a Thrushcross Grange ura - felelte Catherine. - Gondoltam, hogy nem tudja, ki vagyok, különben nem beszélt volna így velem.

- Úgy gondolja hát, hogy papája általános tiszteletnek és becsülésnek örvend? - kérdezte gúnyos mosollyal.

- És maga kicsoda? - kérdezte Catherine, kíváncsian mérvén végig Heathcliffet. - Azt az embert már láttam. A maga fia talán?

A másikra mutatott, Haretonra, aki két év alatt még jobban megerősödött és megvállasodott; viselkedése azonban éppoly félszeg volt és csiszolatlan, mint valaha.

- Cathy kisasszony - szakítottam félbe. - Három órája vagyunk idekűnn, egy helyett. Most már valóban vissza kell térnünk.

- Nem, ez az ember nem az én fiam - mondotta Heathcliff, és félretolt engem. - De van egy fiam, akit már szintén ismer. Jóllehet a maga kísérője nagyon siet, azt hiszem, egy kis pihenés jót tenne mindkettőjüknek. Kerüljék meg ezt a hanga borította emelkedést, és jöjjenek be hozzám. Sokkal hamarabb érnek haza, ha kipihenték magukat: mindkettőjüket szívesen látom.

Fülébe súgtam Catherine-nek, hogy semmiképp sem szabad elfogadnia ezt a meghívást: szó sem lehet róla.

- Miért? - kérdezte hangosan. - Kifáradtam a sok futásban, és a talaj nedves, nem tudok leülni. Gyerünk, Ellen. Különböztetve azt mondotta, ismerem a fiát. Valószínűleg téved, de azt hiszem, tudom, hol lakik: abban a tanyában, melyet a Peniston-szikláról visszatértemben látogattam meg. Ugye?

- Valóban. Induljunk! Hallgasson, Nelly, valószínűleg örülni fog a kislány, ha megismeri házukat belülről. Hareton, menj előre vele. Maga, Nelly, maradjon velem.

- Nem, én nem viszem őt ilyen helyre! - kiáltottam és megpróbáltam kiszabadítani karomat, melyet erősen megmarkolt.

De Cathy megkerülte a kis emelkedést, és úgy szaladt, hogy már csaknem a kapu előtt volt. Társa, úgy látszik, nem akarta őt elkísérni, mert befordult az úton, és eltűnt szemünk elől.

- Heathcliff úr - mondtam -, ez rosszul van így. Maga nagyon jól tudja, hogy nem becsületesek a szándékai. A kisasszony most találkozik a kis Lintonnal, mindent elmesél otthon, és engem fognak okolni mindenért.

- Azt akarom, lássa Lintont - felelte. - Néhány napja jobb színben van. Nem esik meg vele gyakran, hogy érdemes legyen megnézni. Cathyt majd könnyen rábeszéljük, hogy tartsa titokban ezt a látogatást. Mi rossz van ebben?

- Az, hogy magamra haragítom az apját, ha megtudja, hogy beengedtem őt a maga házába; biztos vagyok benne, hogy gonosz szándékai vannak ezzel.

- Szándékom a lehető legtisztességesebb. Meg is magyarázom: azt szeretném, ha a két unokatestvér egymásba szeretne és összeházasodnának. Nagylelkűen járok el a maga gazdájával szemben: utódának nincsenek reményei, de ha a lány kedvemre tesz, biztosítva lesz jövője, mint Linton örökösének.

- Ha Linton meghal, márpedig az egészsége nem a legvirágzóbb, Catherine lesz az általános örökös.

- Nem lesz az - mondta. - A végrendeletben nincs semmiféle záradék, mely ezt biztosítaná. Fiam vagyona rám száll. De hogy megelőzzek minden vitát: akarom a házasságukat, és meg is fogom valósítani.

- Én pedig elhatároztam, hogy velem sohasem fogja átlépni a maga küszöbét! - feleltem, mikor elértük a kaput, ahol Cathy már várt ránk.

Heathcliff rám szólt, hogy maradjak nyugton, és előttünk menve, sietett kinyitni az ajtót. Fialat úrnőm kíváncsian nézte házigazdáját, mint aki nem tudja, mit gondoljon róla; Heathcliff azonban mosolygott, mikor összetalálkozott a szemük, és szelídebb hangon szólt hozzá. Elég ostoba voltam azt remélni, hogy anyja emlékéért nem akar majd neki rosszat. Linton a kandalló előtt állt. Valószínűleg kinn járt a mezőn, mert sapka volt a fején, és épp Josephet szólította, hogy száraz cipőt hozzon neki. Korához képest megnőtt: néhány hónap híján

tizenhat éves volt. Vonásai csinosak maradtak, arcszíne, szeme élénkebb volt, mint amilyenre én emlékeztem, de ez múltó élenkség volt csupán, hála a levegő élességének és a nap hatásának.

- Nos, ki ez? - kérdezte Heathcliff Cathyhez fordulva. - Meg tudná nekem mondani?

- A maga fia! - felelt, miután kétkedő arccal mindkettőjüket végigmustrálta.

- Úgy bizony! - felelte. - De vajon először látja-e? Úgy látszik, nagyon kurta az emlékezete. Linton, emlékszel az unokanővéredre, aki miatt annyit kínoztál bennünket, hogy láthasd?

- Hogyan?! Linton? - kiáltott fel Catherine, akinek arca felderült a boldog meglepetéstől e név hallatára. - Ez lenne a kis Linton? Hisz nagyobb nálam! Igazán Linton vagy?

A fiú előlépett és biztosította, hogy nem téved. Cathy hevesen megcsókolta, és mindketten meglepetéssel nézték a változást, melyet az idő végbevitt rajtuk. Catherine egészen kifejlődött már, formái megteltek, és ugyanakkor karcsúak maradtak, megizmosodott: csak úgy áradt belőle az élet s az egészség. Linton tekintetén és mozdulatain bágyadság ömlött el, teste pedig túlságosan törékeny volt, de egész lényéből kicsillant valami báj, ami elfeledtette fogyatékosságait. Miután kölcsönösen elhalmozták egymást szeretetük jeleivel, Cathy Heathcliff felé fordult, aki az ajtó közelében állott, mintha megosztaná figyelmét az odakünn s a szobában lefolyó jelenetek között; mindezt azonban csak színlelte, mert valójában egyedül a két fiattal törődött.

- Így tehát maga az én nagybátyám! - kiáltotta és lábujjhegyre állt, hogy megölelje. - Mindig úgy éreztem, hogy szeretem magát, ha először elég rosszul fogadott is. Miért nem látogat meg minket Thrushcross Grange-ben, Lintonnal? Furcsa, hogy annyi éve élünk egymás mellett, és még egyszer sem találkoztunk. Hogyan lehet ez?

- Kelleténél többször jártam ott a születése előtt - felelte Heathcliff. - De... az ördögét... ha annyi a felesleges csókja, juttasson belőlük Lintonnak, nálam csak elvesztegeti azokat.

- Gonosz Ellen - kiáltotta Catherine, és rám rohant, hogy elárasszon simogatásaival. - Rossz Ellen! Ő akarta megakadályozni, hogy belépjek! De ezentúl minden reggel megteszem ezt a sétát; megengedi, bácsi? Néha elhozom majd papát is. Nem fog örülni, ha találkozhat velünk?

- De még mennyire! - felelte a nagybácsi, alig elrejtett fintorral, mely a szóban forgó két látogató iránti ellenszenvéről tanúskodott. - De várjon csak - fordult a fiatal lány felé. - Most hogy eszembe jut, jobb is, ha megmondom: Linton úr ellenszenvvel viseltetik irántam. Keresztényhez aligha méltó dühvel támadtunk egymásra életünk egy bizonyos korszakában; mondja csak meg neki, hogy itt járt: rögtön el fogja tiltani minden látogatástól. Tehát nem szabad neki beszélnie erről, hacsak le nem mond róla, hogy viszontlássá valaha unokaöccsét; eljöhét, ha akar, de ne említse neki.

- Min vesztek össze? - kérdezte Catherine, ugyancsak elszontyolodva.

- Túl szegénynek talált ahhoz, hogy elvehessem a hűgát - felelte Heathcliff -, és megharagudott, mikor mégis elnyertem a kezét: a büszkeségét sebeztem meg ezzel, és ezt sohasem fogja megbocsátani.

- Ez nem volt szép tőle! - szólt az ifjú hölgy. - Előbb vagy utóbb megmondom neki. De Lintonnak és nekem nincs semmi részünk ebben a veszekedésben. Ám ha így áll a dolog, én nem jövök ide többé: majd ő jön el Thrushcross Grange-be.

- Ez túl messze lesz nekem - panaszkodott Linton. - Belehalnék, ha négy mérföldet kellene gyalogolnom. Nem, csak jöjjön maga, Catherine kisasszony; ne minden reggel, de legalább egy-kétszer hetenként.

Az apa keserűen megvető pillantást küldött a fia felé.

- Félek, Nelly, hogy hiába fáradozom - szólt hozzám halk hangon. - Catherine kisasszony, ahogy ez a mamlasz hívja őt, egyszer észreveszi, mit ér, és a pokolba küldi. Bár Haretonról lenne inkább szó!... Tudja-e, hogy napjában hússzor is megirigylem Haretont, bármilyen mélyre süllyedt. Szeretni is tudnám, ha nem volna az, aki. Azt hiszem, nem kell attól tartanunk, hogy ez a kislány beleszeret; ha azonban ez a szánalmas alak nem szedi össze magát, vetélytársat állítok mellé Hareton személyében. Azt hisszük, Linton legfeljebb tizennyolc éves koráig élhet. A fene megegye ezt a nyavalyást! Most a lábát törölgeti, és még csak rá sem néz. Linton!

- Tessék, apám! - szólt a fiú.

- Nincs semmi, amit meg tudnál mutatni az unokahúgodnak errefelé? Még egy tengerinyulat, vagy egy menyétlyukat sem? Vezesd ki a kertbe, mielőtt másik cipőt húzol, vagy kísérd az istállóba, megmutatni a lovadat.

- Nem szeretne itt maradni inkább? - kérdezte Linton Catherine-hez fordulva, olyan hangon, mely elárulta, hogy nem szívesen mozdul.

- Nem tudom! - felelt a másik, és egy pillantást vetett az ajtó felé: szemmel láthatóan nagyon szeretett volna mozogni kissé.

Linton ülve maradt, és még közelebb húzódott a tűzhöz. Heathcliff felkelt, kiment a konyhába, onnét az udvarba, és Haretont hívta. Az válaszolt, és csakhamar mindketten visszatértek.

A fiú nemrég mosakodhatott, amint arcának ragyogása és nedves haja elárulta.

- Épp ezt akarom megkérdezni magától, bácsi - kiáltott Catherine, mivel eszébe jutott a gazdasszony egykori állítása: -, ő ott nem unokatestvérem, ugye?

- De bizony! A maga anyjának unokaöccse. Talán nem tetszik?

Catherine furcsa arcot vágott.

- Ugye szép legény? - folytatta Heathcliff.

A gonosz kislány lábujjhegyre állott, és valamit súgott Heathcliff fülébe, aki elnevette magát. Hareton arca elkomorult; észrevettem, hogy nagyon érzékeny a vélt sérelmek iránt és sejtí alacsonyabbrendűségét. Gazdája, illetve gyámja azonban újból felderítette kedvét:

- Te leszel, Hareton! Azt mondotta, hogy te egy... hogyan is mondta? Szóval valami nagyon hízelgőt mondott... Menj, járd vele körül a tanyát. És viselkedj úriemberként, hallod-e? Ne használj durva szavakat, ne fald fel a szemeddel, mikor nem néz rád, és ne dugd el az arcodat, mikor feléd pillant. Ha beszélsz, lassan beszélj, és ne tartsd a kezedet a zsebedben. Útközben szórakoztasd oly kellemesen, amennyire csak tudod.

Szemmel kísérte a párt, amint elhaladtak az ablak előtt. Earnshaw elfordította fejét, és egy idegen vagy egy festő érdeklődésével figyelte a jól ismert tájat. Catherine ravasz pillantást vetett felé, mely kevés csodálatot árult el. Majd maga nézett körül szórakozás után, s víg léptekkel, fütyörészve járt, hogy így pótolja a társalgás hiányát.

- Megkötöttem a nyelvét - jegyezte meg Heathcliff. - Egy szót sem fog kockáztatni egész séta alatt. Nem emlékszik rám, Nelly, mikor az ő korában voltam, vagy néhány évvel fiatalabb? Nekem is ilyen ostoba, hamvába hótt arcom volt, amint Joseph mondaná?

- Sokkal rosszabb, mert ezenfelül mogorva is volt még.

- Megelégedésemre szolgál ez a fiú - folytatta, mintegy hangosan gondolkodva. - Ha természetből fogva lett volna ostoba, örömöm nem lett volna ilyen teljes. De nem ostoba, és ezért rokonszenvezni tudok minden érzésével, hisz azokat én is átéltem. Pontosan tudom például, mi fáj neki ebben a percben; ez különben csak ízelítő abból, amit még szenvedni fog. Sohasem fog kilábalni durvaságának és tudatlanságának mélységéből. Keményebben fogom, mint engem fogott az apja, az a gazember, én azonban mélyebbre juttattam őt, mert büszkévé tettem romlására. Megtanítottam, hogy ostobának és betegnek tekintsen mindent, ami nem tisztára állati. Nem gondolja, hogy Hindley büszke lenne a fiára, ha látná? Csaknem olyan büszke, mint én a magaméra. Egyedül az a különbség, hogy az egyik arany, melyet útkövezésre használnak, a másik meg bádog, mely ezüstnek hazudja magát. Az én fiam ugyan nem ér semmit, de az én érdemem lesz, ha olyan magasra juttatom, ameddig csak el tud érni egy ilyen szegény pára. Az övének kiváló tulajdonságai voltak, de levetkőzte azokat; haszontalanok lettek, vagy még annál is rosszabbak. Nekem nincs mit sajnálnom: de hogy ő, Hindley, mit veszített, azt csak én tudom igazán. És az a legjobb, hogy Hareton vakon ragaszkodik hozzám. El kell ismernie, hogy ebben felülmúltam Hindleyt. Ha az a halott csirkefogó felkelne sírjából, és szememre vetné, hogy rosszul bánok a csemetéjével, nagy mulatságomra ugyanez a csemete ellökné őt magától, és felháborodnék, amiért rosszat mer mondani arra, aki egyedüli barátja széles e világon.

Heathcliff gonoszul felnevetett erre a gondolatra. Nem válaszoltam neki, mert láttam, nem vár feleletet. Közben azonban fiatal társunk, aki sokkal távolabb ült, hogysem hallotta volna, amit mondtunk, nyugtalanodni kezdett; valószínűleg megbánta, hogy megfosztotta magát Catherine társaságától egy kis fáradság miatt. Apja észrevette a nyugtalan pillantásokat, melyeket az ablak felé vetett, és hogy habozó mozdulattal sapkája után nyúlt.

- Fel, te lusta! - kiáltott rá színlelt kedvességgel. - Szaladj utánuk! Épp a sarkon vannak, a méhkasoknál.

Linton összeszedte minden erejét, és elhagyta kuckóját, a tűz mellett.

Az ablak nyitva állott, és abban a percben, mikor kiment, hallottam, amint Catherine megkérdezte éppen nem közlékeny társát, mit jelent a felirat a kapu fölött? Hareton bambán felpillantott, és megvakarta a fejét, mint egy igazi bugris.

- Valami átkozott írás - felelte. - Nem tudom elolvasni.

- Nem tudja elolvasni? - álmélkodott Catherine. - Még én is el tudom, hisz angolul van. Azt szeretném tudni, miért van ott?

Linton felnevetett: ez volt az első alkalom, hogy jókedvűnek láttam.

- Nem ismeri a betűket - szólt unokanővéréhez. - Gondolta volna, hogy ilyen számár is lehet a világon?

- Épelméjű vagy talán kissé háborodott? - kérdezte Catherine komolyan. - Kétszer is megszólítottam, és mindkétszer olyan ostoba arcot vágott, hogy azt kellett hinnem, nem értett meg. Mindenesetre én alig értem meg őt.

Linton hahotázva felnevetett, és gúnyos pillantást vetett Haretonra, aki most csakugyan értelmetlen képet vágott.

- Ez csak lustaság, ugye, Earnshaw? - mondotta Linton. - Unokanővérem félkegyelműnek néz téged. Most legalább láthatod, megvetendő-e a könyvek böngészése, ahogy mondani szoktak. Észrevette már, Catherine, milyen rettenetes yorkshire-i tájszólásban beszél?

- Mi az ördögre jók a könyvek? - dörögte Hareton, aki később volt a válasszal, ha mindennapi társáról volt szó.

Folytatni akarta még, de a másik kettőből kitört a nevetés; az én bolondos Cathym örült, hogy a fiú furcsa beszédében okot talált a kajánkodásra.

- Mire jó az ördög ebben a mondatban? - gúnyolódott Linton. - Nem megmondta papa, hogy ne használj illetlen szavakat, és ha kinyitod a szád, rögtön kicsúszik rajta egy. Próbálj úriemberként viselkedni.

- Ha nem lány lennél inkább, mint fiú, istenbizony földhöz kennélek, te nyomorult fattyú! - felelt a másik.

Majd odábbállt haragtól és megaláztatástól égő arccal, mivel nagyon jól tudta, hogy megsértették, és nem tudta, hogy álljon bosszút.

Heathcliff hozzám hasonlóan végighallgatta a beszélgetést, és elmosolyodott visszavonulásának láttára; de közvetlenül azután különös, gyűlölettel vegyes pillantást vetett a másik kettő felé, akik az ajtóban beszélgettek. A fiú egészen felélénkült, míg Hareton hibáit és fogyatkozásait magyarázta, és történeteket mesélt róla. Cathy jót mulatott csípős és rosszmájú megjegyzésein, de nem gondolkozott el azon, milyen csúf természetre vallottak szavai. Több ellenszenvet kezdtem már érezni Linton iránt, mint szánalmat, és félig-meddig megbocsátottam apjának, hogy semmibe veszi.

Délutánig maradtunk ott: nem tudtam előbb rábírní Cathyt a távozásra. Szerencsénkre gazdánk nem hagyta el szobáit, és így nem is tudott hosszas távolmaradásunkról. Hazafelé menet megpróbáltam hünen jellemezni azokat, akiknél jártunk, de Cathy fejébe vette, hogy elfogult vagyok velük szemben.

- Hohó! Maga papa oldalán áll, Ellen. Maga részrehajló: ez egészen biztos. Különben nem csapott volna be éveken át azzal, hogy Linton messze lakik innét. Nagyon haragszom ezért, de most annyira boldog vagyok, hogy nem akarom magával éreztetni elégedetlenségemet. De ne mondjon előttem rosszat a nagybátyámról. Ne feledje, ő az *én* nagybátyám, és meg fogom szidni papát, amiért összeveszett vele.

Ilyen hangnemben folytatta, és le kellett mondanom arról, hogy meggyőzzem. Ez este nem beszélt látogatásáról, mert nem találkozott Lintonnal. Másnap azonban, bosszúságomra, mindent elmesélt. Egy kissé mégis örültem ennek: úgy gondoltam, az irányítás és óvatosságra intés hathatósabb lesz, ha apjától származik, mintha tőlem. De mikor kifejezte azt az óhaját, hogy szüntessen meg minden kapcsolatot a régi ház lakóival, túlságosan óvatos volt az okok felsorolásában, márpedig Catherine, mint igazi elkényeztetett gyermek, csak nyomós okoknak engedett, ha valamivel gátat emeltek szeszélyeinek.

- Papa! - szólt hozzá reggel, miután megcsókolta: - Mit gondolsz, kivel találkoztam tegnap a lápon? Papa, te megremegettél! Ugye belátod, nem volt igazad? Láttam... de hallgasd meg, hogyan láttam be a kártyáid közé. Tudom, Ellen is veled szövetkezett, mégis úgy tett, mintha sajnálná, amiért csak várom, hiába várom Linton visszatértét!

Részletesen elmesélte kirándulását és annak következményeit. Gazdám, noha nem egy szemrehányó pillantást vetett felém, nem szólt addig, míg be nem fejezte. Akkor magához vonta, és megkérdezte, tudja-e, miért titkolta el eddig, hogy Linton ily közel lakik? Azt gondolja talán, ártatlan örömtől akarta megfosztani?

- Azért, mert nem szeretted Heathcliffet.

- Azt hiszed talán, fontosabbak nekem a magam érzései, mint a tied? - kérdezte Linton. - Nem, nem azért beszélek így, mert én nem szeretem Heathcliffet, hanem mivel ő nem szeret engem. Ördögi ember ez; abban leli gyönyörűségét, ha árthat azoknak, akiket gyűlöl, és romlásukon dolgozik, ha alkalma nyílik rá. Tudtam, hogy nem tarthatod fenn kapcsolatodat unokaöcséddel anélkül, hogy vele is kapcsolatba ne kerüljél, és tudtam, hogy miattam téged is gyűlölni fog. Tehát a te érdekedben és nem egyéb okokból próbáltam elejét venni annak, hogy viszontlátsd Lintont. Meg akartam ezt magyarázni egyszer, mikor már idősebb leszel, és sajnálom, hogy idáig vártam.

- De Heathcliff nagyon szíves volt! - jegyezte meg Cathy, akit ezek az érvek egyáltalában nem győztek meg. - Neki nem volt semmi kifogása az ellen, hogy találkozzunk. Azt mondta, akkor mehetek el hozzá, amikor tetszik, csak nem szabad megmondanom neked, mivel összevesztél vele, és nem tudod megbocsátani, hogy elvette Isabella nénit. És ez igaz is. Téged illet ezért megrovás. Ő nem bánná, ha mi ketten, Linton és én, barátok lennénk. De te ellenzed ezt.

Amikor apja látta, hogy nem hiszi első szóra, amit nagybátyja gonosz szándékairól mondott, röviden elmesélte, hogyan bánt Isabellával, és mint jutott Szelesdomb birtokába. Képtelen volt soká időzni ennél a tárgynál, mert noha ritkán beszélt róla, régi ellensége iránti borzadása és gyűlölete nem szűnt meg azóta, hogy felesége meghalt.

- Nélküle talán még ma is élne! - mondogatta sokszor keserűen; Heathcliff gyilkos volt a szemében. Cathy, aki a gonosz cselekedetek közül csak saját apró engedetlenségeit ismerte, vagy azokat a kis igazságtalanságokat és haragokat, melyeket inkább heveskedésből vagy meggondolatlanságból követett el s melyeket többnyire még aznap megbánt, elámult ennyi gonosszágon, mely évekig tudta rejtegetni, leplezni bosszúját, és lelkipurdalás nélkül rendszeresen szötte terveit. Annyira elhűltnek és feldúltak látszott az emberi lélek ilyen, előtte eddig ismeretlen ábrázata előtt, melynek mására nem bukkanhatott sem tanulmányai, sem képzelődései közben, hogy Linton jobbnak látta, ha nem folytatja magyarázatát. Ennyit fűzött hozzá:

- Ezentúl tudni fogod, édesem, miért akarom, hogy kerüld ezt a házat. Térj most vissza eddigi munkádhoz és megszokott szórakozásaidhoz: ne gondold rájuk többé!

Catherine megcsókolta apját, és néhány óra hosszat ugyanoly nyugodtan tanulta leckéjét, mint rendesen; majd elkísérte apját sétáján, a birtok körül, és a nap úgy telt el, mint máskor. Este, mikor visszavonult szobájába, és felmentem hozzá, hogy segítsék a vetkezésben, könnyek közt találtam, ágya előtt térdelve.

- Ó, a bolond kisgyerek! - kiáltottam. - Ha igazi bánata volna, szégyellené könnyeit ontani ilyen csekélységért. Soha még a szenvedés árnyéka sem érte magát, Catherine kisasszony. Képzeld csak el, hogy a gazda és én meghaltunk, maga pedig egyedül maradna a világon: mit érezne akkor? Hasonlítsa csak mostani bánatát ahhoz, ha ilyen csapás érné, és hálát ad majd Istennek mostani barátaiért, s mindjárt nem áhítozik majd újak után.

- Nem magamért sírok - mondta -, hanem őérette. Úgy számított rá, hogy holnap viszontláthat, és most csalódni fog! Ő vár, és én nem jövök!

- Csacsiság! - mondtam. - Azt hiszi, ő is annyit gondol magára, mint maga őrá? Hisz ha társ kell neki, ott van Hareton. Száz közül nem akad egy ember, aki olyan rokont siratna meg, akivel két délutánt töltött együtt. Linton gyanítani fogja, miről van szó, és nem is gondol magára.

- Nem írhatnék neki, egy sort, hogy megmagyarázzam, miért nem mehetek? - kérdezte. - És elküldhetném neki a megígért könyveket? Az ő könyvei nem olyan szépek, mint az enyéim, és nagyon kíváncsi volt rájuk, mikor elmondtam neki, milyen érdekesek. Ugye, ezt megtehetem, Ellen?

- Szó sem lehet róla! Szó sem! - feleltem szilárd hangon. - Mert akkor ő válaszolna magának, és sohasem lenne vége. Nem, Cathy kisasszony, fel kell hagyni ezekkel a kapcsolatokkal: papa így akarja, és én ügyelni fogok rá.

- De legalább egy sort... - erősködött könyörgő hangon.

- Csend! - szakítottam félbe. - Semmi sem lesz a maga kis soraiból! Feküdjék le!

Csúnya pillantást vetett felém, olyan csúnyát, hogy meg sem akartam csókolni, mikor jó éjszakát kívántam neki. Betakartam őt, és becsuktam magam mögött az ajtót, nagyon rosszkedvűen.

De félúton megbántam előbbi nyerseségemet, nesztelenül visszajöttem, és mit láttam? Cathy az asztal mellett állt, előtte egy darab fehér papír, kezében írón, melyet zavart arccal rejtett el, mikor beléptem.

- Nem fog találni küldöncöt a levele számára, Catherine kisasszony - mondtam -, még ha megírja is. Most pedig eloltom a gyertyát.

Rátettem a lángra a gyertyakoppantót, mire kezemre ütött, és ingerülten kiáltott rám:

- Utálatos teremtés!

Azzal otthagytam őt ismét, lehető legdurcásabb kedvében. Elrekeszeltem mögöttem az ajtót.

A levelet mégis befejezte, és elküldötte a tejesfiúval, aki a faluból jött fel; mindezt csak valamivel később tudtam meg. Múltak a hetek, és Catherine megtalálta régi nyugalmát, kedvét. De feltűnt nekem, hogy szokatlanul szívesen vonul félre a sarokba. Néha, mikor váratlanul leptem meg őt olvasás közben, összerezett, és azzal a látható szándékkal hajolt könyve fölé, hogy elrejtse azt; végül is felfedeztem a könyv lapjai közül kikandikáló papírszeleteket. Az is új szokása volt, hogy kora reggel lement a konyhába, s ott járkált fel és alá, mintha valakinek az érkezését várná. A könyvtár egyik szekrényében az övé volt egy kis fiók; ebben néha órák hosszat turkált, s kulcsát mindig gondosan magával vitte, mikor kiment.

Egy nap, mikor e fiók fölé hajolt, észrevettem, hogy a játékszerek és csecsebecsék, melyek eddig benne állottak, összehajtogatott papirosokká változtak át. Kíváncsiságom és gyanúm feléledt, és elhatároztam, hogy egy pillantást vetek ezekre a rejtelmes kincsekre. Este, mikor tudtam, hogy Catherine és apja felmentek már, kerestem a kulcsomómon egy kulcsot, mely beleillett a zárba, és ilyet könnyen találtam. Kinyitottam a fiókot, tartalmát kötényembe öntöttem, és szobámba vittem, hogy nyugodtan megvizsgálhassam. Noha sejtettem, mi ez, mégis meglepődtem, mikor észrevettem, hogy ezek a papirosok terjedelmes levelezést tartalmaztak: Linton Heathcliff csaknem mindennapos válaszait Catherine küldeményeire. Az első levelek félszegek és rövidkeek voltak; idővel azonban hosszú szerelmi vallomásokká kerekedtek; csacsi levelek voltak, ami, tekintve írójuk korát, természetes is, egy-egy fordulatuk azonban mintha tapasztaltabb embertől származott volna. Nem egy levél hevület és laposság bizarr keverékeként hatott. A hatalmas szenvedély hangján kezdődtek, hogy abban a zavaros,

erőszakolt stílusban vizenyősödjének el, melyet egy iskolás gyerek használ, mikor képzelt és testtelen imádotjtáához fordul. Nem tudom, tetszettek-e Catherine-nek ezek a levelek; én csak értéktelen limlomnak tekintettem az egészet. Miután átfutottam néhányat, zsebkendőmbe csomagoltam mindet, és bezártam az üres fiókot.

Szokása szerint Cathy kora reggel lejött a konyhába. Láttam, hogy az ajtóba állt, mikor megérkezett a kis tejhordó fiú. Miközben a cselédlány megtöltötte a fiú kannáját, Catherine bedugott valamit a kabátja zsebébe, és ki is vett valamit onnét. Megkerültem a kertet, és kilestem a küldöncöt, aki vadul védelmezte a rábízott üzenetet; a tejet kiborítottuk, de végül is kezembe került a levél. Miután alaposan megfenyegettem az esetre, ha nem megy tüstént haza, a fal tövében elolvastam Cathy kisasszony érzelmes művét. Egyszerűbb és ékesszólóbb volt, mint unokatestvéréé; nagyon kedves és nagyon ostoba. Megcsóváltam a fejem, és elgondolkozva tértem vissza a házba. Esős nap volt, Catherine nem talált szórakozást a parkban; így hát miután befejezte reggeli leckéjét, a fiókhöz menekült, hogy felviduljon. Apja az asztal mellett ült és olvasott; én pedig szándékosan a közelben dolgoztam: a függöny néhány leszakadt rojtját varrtam fel, de közben nem vesztettem őt szem elől. A madár, mely nemrég még csipogó kicsinyekkel népes fészket üresen találja, nem tudott volna mélyebb kétségbeesést kifejezni jajongásával és szárnyának verdesésével, mint Catherine azzal az egyetlen kiáltással, melyet hallatott, s a fájdalommal, mely imént még boldog arcán tükröződött. Linton felpillantott könyvéből:

- Mi az, drágám? Fáj valamid talán?

Hangja és tekintete meggyőzték Catherine-t, hogy nem ő fedezte fel a kincsét.

- Nem, papa - felelt elfúló hangon. - Ellen! Ellen! Jöjjön fel velem, nem jól érzem magam!

Engedelmeskedtem felszólításának és követtem:

- Ó, Ellen, maga vette el! - kezdte térdre hullva, mihelyt egyedül maradtunk. - Ó, adja vissza nekem, sohasem folytatom többé! Soha! Ne mondja meg papának! Ugye, nem mondta meg papának, Ellen? Nagyon gonosz voltam, de nem teszem többé!

Komor és szigorú arccal rászóltam, hogy keljen fel.

- Elég messzire ment, Catherine kisasszony, és szégyellheti magát a levelek miatt. Szép halom számárság, épp arra jó, hogy üres óráiban tanulmányozza. Valóban, megérdemelné, hogy kinyomtassuk! És mit gondol, mit fog szólni az úr, ha megmutatom neki? Még nem tettem meg, de ne képzelje, hogy csak így őrzöm a maga nevetséges titkait! Milyen szégyen! És valószínűleg a maga ötlete volt, hogy ilyen számárságokat kezdett írni: a másíknak ez nem jutott volna az eszébe.

- Nem! Nem! Nem én voltam! - zokogta Catherine kétségbeesetten. - Eszembe sem jutott, hogy szeressem, amíg...

- Szeresse! - kiáltottam és belevittem ebbe a szoba mindazt a megvetést, amire képes voltam. - Szeresse! Ki hallott már ilyet? Ez éppolyan, mintha én azt mondanám, hogy szeretem a molnárt, aki évenként egyszer eljön a búzánkért. Szép szerelem, mondhatom! Kétszer látta Lintont, és összesen alig négy óráig, mióta él. Hát ezek gyerekes csacsiságok. Most átviszem az egészet a könyvtárba, és meglátjuk, apja mit szól ehhez a *szerelemhez*.

Felugrott, hogy elkapja drága leveleit, de magasan a fejem fölé tartottam. Majd kétségbeesetten könyörgött, hogy égessem el... bármit csináljak velük inkább, csak meg ne mutassam őket. Mivel valóságban éppannyira voltam kész nevetni, mint haragudni, mert kislányos játéknak tekintettem az egészet, lassan már engedni kezdtem, és megkérdeztem tőle:

- Ha beleegyezem, hogy elégezzük, megígéri-e nekem becsületesen, hogy nem küld és nem fogad el többé sem leveleket, sem könyveket, mert úgy látom, könyveket is küldöztek egymásnak, sem hajfűrtöket, sem gyűrűket, sem más játékszereket?

- Mi nem küldünk egymásnak játékszereket! - kiáltott fel Catherine, kinek gőgje még zavaránál is erősebb volt.

- De semmit, egyáltalán semmit, kisasszony! - mondtam. - Ha nem ígéri meg ezt nekem, máris megyek.

- Megígérem, Ellen! - mondotta, ruhámba kapaszkodva. - Dobja a tűzbe, gyorsan, gyorsan!

Mikor azonban szétkotortam a szemet a piszkafával, rájött, hogy ez az áldozat felülmúlja erejét. Állhatatosan könyörgött, hogy legalább egyet vagy kettőt kíméljünk meg.

- Egyet vagy kettőt, Ellen, hogy emlékként őrizzem meg Lintonról!

Kibogoztam a zsebkendőt és álltomban lassan szórni kezdtem a leveleket: a láng felörvénylett a kandallóban.

- Mégis megtartok egyet! Kegyetlen teremtés! - kiáltotta.

Kezével a tűzbe nyúlt, és kihúzott egy-két félig elhamvadt töredéket, azt sem bánva, hogy ujjait megperzseli.

- Nagyon jó! Nekem is van még, amit megmutathatok a papának! - feleltem, visszalökvén a maradékot a csomagba, és az ajtó felé vettem utamat.

Tűzbe dobta a megfeketedett darabokat, és intett, hogy folytassam az áldozatot, ami meg is történt. Szétturkáltam a pernyét, és egy csomó szemet öntöttem fölé. Ő pedig szó nélkül, szívében halálos sértettség érzésével szobájába vonult. Én lementem, jelenteni gazdámnak, hogy fiatal úrnőm rosszulléte csaknem megszűnt már, de úgy találtam, helyesebb, ha fekve marad még kissé. Nem volt hajlandó ebédelni, de az uzsonnán megjelent, sápadtan, vörös szemekkel, de - meglepetésemre - látszólag megadva magát sorsának. Másnap reggel kis darab papíron válaszoltam a levélre; ezt írtam: „Kérjük a fiatalurat, ne küldjön több levelet Linton kisasszonynak, mert nem fogja megkapni.” Ezentúl a tejesfiú üres zsebekkel érkezett.

Huszonkettedik fejezet

Vége felé járt a nyár, s ránk köszöntött a korai ősz. Szent Mihály napja elmúlt már, de ez évben késett az aratás, és néhány földünkön még lábon állt a gabona. Linton és leánya gyakran kísétált az aratókhoz. Azon a napon, mikor az utolsó kévéket is felszedték, estig maradtak künn; alkonyatkor hűvös, nedves lett az idő, és gazdánk úgy megfázott, hogy a baj a tüdejére is áterjedt, és csaknem megszakítás nélkül, egész télen át ágyában tartotta.

Szegény Cathy, akinek kis szerelmi regénye derékba tört, még szomorúbb és komorabb lett, amióta magára maradt. Linton azt akarta, hogy kevesebbet olvasson és többet legyen a szabad levegőn.

Nélkülöznie kellett apja társaságát. Úgy véltem, az én feladatom helyettesíteni Cathy mellett az apját, amennyire csak lehet, de velem édeskeveset ért, mert alig tudtam két-három órát elszakítani bokros napi teendőimtől, hogy elkísérhessem, s különben is az én társaságom kevésbé lehetett neki kedves, mint apjáé.

Egy októberi vagy november eleji délutánon, midőn hűvös, borongós volt az idő, és nyirkos falevelek borították a pázsitot s az utakat, az ég hideg kékjét pedig fekete vásznakként félig elfedték a felhők, melyek nyugati irányból közeledtek gyorsan, és bőséges esőt ígértek, megkértem úrnőmet, mondjon le a sétáról, mert valószínűleg zuhogni fog. Kérésemet visszautasította, mire kénytelen-kelletlen felvettem kabátomat, kezembe fogtam az ernyőt, és elsétáltam vele a park végébe. Ezt a sétát szerette legjobban, mikor levert állapotban volt, ami változatlanul bekövetkezett, ha apja rosszabbul érezte magát: ezt gazdám sohasem vallotta be, de mi kitaláltuk hallgatásából és bánatos arcából. Cathy szomorúan járt mellettem: nem szaladt, nem ugrált többé, noha a hideg szélben ez különösen jóleshetett volna neki. Néha szemem sarkából megfigyeltem, hogy felemeli kezét, és letöröl valamit az arcáról. Körülnéztem, mivel terelhetném másfelé a gondolatait? Az út egyik oldalán meredek, rögös part emelkedett: a mogyoróbokrok és csenevész tölgyek félig meztelen gyökereikkel alig tudtak a földben megkapaszkodni. Túlságosan laza volt a talaj a tölgyek számára, és a szél ereje némelyiket csaknem vízszintesre hajlított. Nyáron Catherine nagyon szeretett végigkúszni ezeken a fatörzseken, letelepedni ágaikon, és így hintázni, húsz lábnyira a föld felett. Noha örömet leltem ügyességében és gyermeki jókedvében, jónak láttam megdorgálni őt, valahányszor rajtakaptam így a levegőben, de mindig jól tudta, hogy úgysem kell lejönnie. Ebédől uzsonnáig maradt fenn szélhimbálta nyugvóhelyén, miközben régi dalokat énekelt magában - én tanítottam meg rájuk, gyermekkorában -, és szomszédait figyelte, a madarakat, amint etették s szállni tanították kicsinyeiket, vagy egyszerűen csak gondolatai és álmodozásai közé merült, boldogabban, hogysen szóval ki lehetne fejezni.

- Odanézzen, kisasszony! - mutattam egy megdőlt fa tövébe. - Ide még nem ért el a tél. Egy kis virág nyílik ott, utolsó szála a harangvirágoknak, melyek júliusban lila fátylat vontak a lépcsőzetes pázsit fölé. Szedje le, és vigye haza a papának!

Cathy soká nézte a fedezékében magányosan remegő virágot, s végül így válaszolt:

- Nem nyúlok hozzá; de ugye, Ellen, nagyon szomorú ez a virág?

- Igen - jegyeztem meg -, csaknem olyan szomorú és szerencsétlen, mint maga. Arca színtelen: adja kezét, és fussunk. Olyan kedvetlen, hogy azt hiszem, még én is elhagyom!

- Nem! - felelte.

S lassan folytatta útját, álmodozón időzvéen egy maréknyi moha, hervadt fű vagy gomba mellett, melynek világos narancsszíne kivirított a szürke avarból. Időnként félrefordult, és arcát elfedte kezével.

- Catherine, drágám, miért sír? - kérdeztem és hozzálépve, átkaroltam a vállát. - Nem kell azért sírni, mert papa megfázott kissé. Inkább adjon hálát az Istennek, hogy nagyobb baja nincsen.

Ekkor már nem tudta tovább visszatartani könnyeit: lélegzete elakadt a nagy zokogásban.

- Ez bizonyára súlyosabb dolog! - mondta Catherine. - És mi történik velem, ha papa és maga is elhagytak, mi lesz belőlem egyedül? Nem tudom elfelejteni a szavait, Ellen, még most is fülemben csengenek. Hogy megváltozik az életem, milyen gyászos lesz minden, ha papa és maga meghal!

- Senki sem tudhatja, nem éljük-e túl magát mindketten? - feleltem. - Nem kell az ördögöt a falra festeni. Reméljük, évek és évek múlnak el, míg valamelyikünk eltávozik: gazdánk fiatal, én erős vagyok, és még alig negyvenöt éves. Anyám nyolcvan évig élt, és mindvégig jó erőben volt. Tegyük föl, Linton úr csak hatvan évig él: még akkor is több esztendeje van hátra, mint amennyit eddig maga megért, kisasszony. Nem lenne csacsiság húsz évvel előre bánkódni a bajon?

- De Isabella néni fiatalabb volt, mint papa - jegyezte meg, és abban reménykedett, hogy továbbra is megnyugtatom.

- Isabella néni mellett nem volt olyan ápoló, mint maga vagy én - feleltem. - Nem is volt olyan boldog, mint a gazdám: nem tartotta vissza annyi szál az életben. Az egyedüli, amit tehet, az, hogy jól vigyáz apjára, igyekszik felderíteni vígságával, és megkíméli minden aggodalomtól. Ezt sose feledje, Cathy! Nem titkolom, hogy meg is tudná őt ölni, ha botorul és meggon-
dolatlanul ostoba és hóbortos érzéseket táplál olyan ember fia iránt, aki legszívesebben már rég a sírban látná őt. De még azzal is ártana neki, ha elárulná, hogy bánkódik egy olyan szakítás miatt, melyet ő jónak látott.

- Nem bánt engem semmi más e földön, csak a papa betegsége. Minden közömbös számomra papán kívül. És soha... soha... ó, soha, amíg eszemen leszek, nem követek el olyasmit, sem tettel, sem szóval, ami bánatot okozna neki. Magamnál is jobban szeretem őt, Ellen; azóta tudom ezt, amióta minden este azért imádkozom, hogy túléljem őt; ugyanis inkább legyek szerencsétlen én, mint tudjam, hogy ő az. Ez a bizonyítéka, hogy jobban szeretem őt magamnál.

- Látja, ezek szép és jó szavak - feleltem én -, de tetteikkel is be kell őket bizonyítani. Ha meggyógyult, igyekezzék meg nem feledkezni a félelem óráiban fogant elhatározásairól!

Beszéd közben elérkeztünk az egyik kapuhoz, mely az útra nyílt. Fiatal úrnőm, aki újra felderült, felmászott a falra és megpróbálta elérni a skarlátpiros csipkebogyót, mely az út szélét beárnyékoló vadrózsák legfelső ágán csillogott. Lent nem volt már belőlük, és csak a madarak tudták elérni a többi, illetve Cathy, mostani helyzetében. Miközben kihajolt, hogy magához húzza az ágot, leesett a kalapja, s mivel be volt zárva az ajtó, azt ajánlotta, hogy leszáll érte a fal másik oldalán. Vigyázatra intettem, mire ő fürgén eltűnt. De a visszatérés nem volt ilyen könnyű: a kövek csúszósak voltak, és nem akadt rés közöttük: márpedig sem a vadrózsafa, sem a szederindák nem nyújthattak elég támasztékot. És én bolond, csak akkor gondoltam erre, mikor meghallottam a hangját és nevetését:

- Meg kell keresnie a kulcsot, Ellen, különben körül kellene járnom az egész kertet, a kapus házáig. Erről az oldalról nem bírom megmászni a falat.

- Maradjon csak - feleltem. - Velem van a kulcsom a zsebemben. Talán sikerül kinyitnom a kaput, s ha nem, akkor felszaladok.

Catherine ide-oda táncolt a kapu előtt, miközben én minden nagy kulcsot végigpróbáltam. Már a legutolsónál tartottam és bele kellett nyugodnom, hogy egyik sem jó; miután még egyszer lelkére kötöttem, hogy ott maradjon, épp neki akartam készülni, hogy amilyen gyorsan lehet, a házba szaladjak, mikor valami közeledő zaj megállított.

Lódobogás volt.

Catherine is abbahagyta a táncot.

- Ki az? - kérdeztem halkán.

- Ellen, bárcsak ki tudná nyitni az ajtót! - felelt nyugtalan hangon.

- Nicsak, Linton kisasszony - szólt egy mély hang (a lovasé) -, örülök, hogy látom. Csak ne siessen vissza, magyarázatot kell kérnem és kapnom magától.

- Nem állok magával szóba, Heathcliff úr - felelte Catherine. - Papa azt mondotta, maga gonosz ember, és gyűlöl bennünket: őt és engem. Ugyanezt mondja Ellen is!

- Ez semmit sem változtat a dolgon - mondotta Heathcliff (mert ő volt az). - A fiamat talán mégsem gyűlölöm, és most az ő ügyére kell felhívnom a figyelmét. Úgy bizony, van miért pirulnia! Nem írogatott neki még két vagy három hónapja? S játszott vele a szerelmem, ugye? Mindketten verést érdemelnének. Különösen maga, az idősebb, s úgy vélem, a kevésbé érzékeny! Nálam vannak a levelei: s a legcsekélyebb szemtelenségre apjához juttatom őket. Bizonyára megunt a játékot és abbahagyta; nem igaz? De ugyanakkor a legsötétebb kétségbeesésbe taszította Lintont. Ő komolyan vette a dolgot, és valóban szerelmes volt. Olyan igaz, mint élek, hogy meghal a vágytól maga után; szívét összetörte a maga állhatatlansága: nem képletesen, hanem a valóságban. Noha Hareton gúnyolódásainak állandó céltáblájául használja őt hat hét óta, s én is a legkomolyabb eszközöket vettem igénybe, hogy elriasszam és eltérítsem örületétől, állapota napról napra rosszabbodik: még jövő nyár előtt a föld alatt lesz, ha meg nem mentheti!

- Hogy tud ilyen szemérmetlenül hazudni ennek a szegény gyereknek? - kiáltottam a park belsejéből. - Kérem, távozzék rögtön! Mi is jut eszébe, hogy ilyen olcsó hazugságokkal áll elő? Cathy kisasszony, egy kővel széttöröm a zárat. Csak nem fogja elhinni ezeket az aljas hazugságokat? Maga is érzi, hogy nem halhat meg senki a szerelemtől olyasvalaki iránt, akit nem ismer!

- Nem gondoltam rá, hogy valaki hallgatózik! - dörögte a meglepett fickó. - Kedves Deanné, nagyon szeretem magát, de nem szeretem a kétkulacsosságát - tette hozzá fennhangon. - Hogyan hazudhatott olyan szemérmetlenül, hogy én gyűlölöm ezt a „szegény gyermeket”? És hogyan találhatott ki mumushistóriákat, hogy elriassza küszöbömtől? Catherine Linton, már nevére is megrezdül a szívem, drága kislányom, távol leszek hazulról egész héten. Menjen és nézze meg, igazat mondtam-e? Nézze meg, no legyen olyan aranyos! Képzelse csak el, hogy a maga apja van az én helyemben, és Linton a magáéban. Gondolja csak el, mint vélekednék közömbös szerelmeséről, aki egy lépést sem akarna tenni azért, hogy megvigasztalja, még ha az apja könyörögni is érte! Gondoljon erre, és merő ostobaságból ne essék ugyanabba a hibába! Üdvösségemre esküszöm, hogy halálán van, és csak maga mentheti meg!

A zár engedett, és én kiléptem az útra.

- Esküszöm, hogy Linton haldoklik! - ismételte Heathcliff, szigorú pillantást vetvén felém. - A bánat s a csalódás siettetni végét. Ha nem akarja őt elengedni, Nelly, megnézheti maga is. Én nem jövök haza egy héten belül és remélem, a gazdájának nem lehet kifogása az ellen, hogy meglátogatja az unokatestvérét.

- Jöjjön - fogtam meg Cathyt a karjánál, és úgyszólván betuszkoltam őt a kapun. Mert már habozott, és aggodalmasan figyelte Heathcliff arcát, melynek vonásai túl szenvtelenek voltak ahhoz, hogy elárulják titkolt álnokságát.

Lovával egészen közel léptetett hozzá, és lehajolván hozzáfűzte:

- Catherine kisasszony, be kell vallanom, nincs elég türelmem Lintonhoz. Haretonnak és Josephnek pedig még kevésbé. Be kell vallanom, hogy meglehetősen durva a környezete. Egyaránt szomjúhozza a szerelmet s a gyengédséget: egy szerető szó magától a legjobb orvosság lenne számára. Ne hallgasson Deanné gonosz szavaira: legyen nagylelkű, és kísérelje meg a találkozást. Éjjel-nappal magáról álmodik, és nem lehet elhitéteni vele, hogy nem gyűlöli őt, hisz nem ír, és nem is jön el hozzá.

Bezártam a kaput, és követ gördítettem elé, hogy csukva maradjon. Majd kinyitván esernyőmet, alája vontam Catherine-t, mert az eső már csepergett a fák siralmasan nyöszörgő ágain át, és figyelmeztetett, hogy nincs veszteni való időnk. Sietségünkben nem volt alkalmunk magyarázatokat fűzni a Heathcliff-fel való találkozáshoz; gyors léptekkel igyekeztünk a ház felé, de útközben ösztönösen megéreztem, hogy Catherine szívét már kettős szomorúság fátyolozza. Arcára olyan fájdalom nyomta bélyegét, hogy rá sem lehetett ismerni. Valószínűleg szintiszta igazságnak vett mindent, amit hallott.

Gazdám még visszatértünk előtt lepihent. Catherine a szobájába szaladt, hogy megtudja, mint érzi magát. Visszajött és megkért, maradjak vele a könyvtárban. Együtt teáztunk, majd végigfeküdt a szőnyegen, és csendre intett, mivel fáradtnak érzi magát. Kinyitottam egy könyvet, és úgy tettem, mintha olvasnék. Abban a percben, midőn úgy vélte, hogy egészen elmerültem ebben a foglalatalkodásban, sírni kezdett, hangtalanul: úgy látszik, újabban ez volt a kedvenc időtöltése. Hagytam, hadd élvezze egy ideig; majd korholni kezdtem: kigúnyoltam Heathcliff állításait, mintha biztos volnék benne, hogy ő is ezen a véleményen van. Sajnos, nem voltam elég erős ahhoz, hogy leromboljam szavainak hatását, mely épp azt érte el, amit akart.

- Lehet, hogy igaza van, Ellen - felelte -, de nem lenne addig nyugtom, míg meg nem tudom, mi az igazság? Meg kell mondanom Lintonnak, hogy nem az én hibám, ha nem írok neki: meg kell őt győznöm, hogy érzéseim nem változtak irányában.

Mit érhetett volna ilyen balga hiszékenységgel szemben harag és tiltakozás? Haragban váltunk el ez este egymástól, de a következő nap a Szelesdomb felé vezető úton talált, makacs úrnőm pónija mellett. Nem bírtam tovább nézni fájdalmát, sápadtságát, levertségét, dagadt szemét: engedtem neki, abban a halvány reményben, hogy fogadtatásunkkal talán maga Linton bizonyítja be apja meséinek valótlanosságát.

Huszonharmadik fejezet

Az esős éjszakára ködös délelőtt következett: ólmos eső csöpögött, fagyott, utunkat kis csermelyek szelték át: a hegyoldalból lefolyó esővíz. Lábam átázott, rosszkedvű voltam és dühös: ilyen hangulatban éreztem leginkább vállalkozásunk kellemetlen oldalait. A konyhán át léptünk a házba, hogy meggyőződjunk, igazán távol van-e Heathcliff, mert állításainak nem sok hitelt adtam.

Joseph, akit egyedül találtunk, úgy ült itt, mint valami Elíziumban; pattogó tűz mellett, korsó sörrel az asztalon, mely tele volt pirított zabsüteménnyel; kurta pipáját a szájában tartotta. Catherine a tűzhöz szaladt, hogy felmelegedjék. Megkérdeztem, otthon van-e a gazda. Kérdésem oly soká maradt válaszolatlan, hogy azt hittem, már megsiketült az öreg. Ezért megismételtem, hangosabban.

- Nincs! - dörmögte vagy inkább szuszogta az orrán keresztül. - Nincs itt, és mehetnek vissza, ahonnet jöttek.

- Joseph! - kiáltotta ugyanekkor egy panaszos hang belülről. - Hányszor hívjam még? Alig van már parázs! Joseph! Jöjjön azonnal!

Néhány bőséges szippantás a pipájából és az, ahogyan mereven a tűzbe bámult, meggyőztek arról, hogy a hívásra fülét sem szándékozik mozdítani. A gazdasszony és Hareton nem voltak sehol: az egyik alighanem elment valahová, a másik pedig munkáját végezte. Megismertük Linton hangját és beléptünk.

- Kívánom magának, bár megfagyna a padlásszobájában! - mondta a fiatalember, aki azt hitte, hanyag szolgája jelent meg.

Elhallgatott, mikor észrevette tévedését. Unokanővére odaszaladt hozzá.

- Maga az, Linton kisasszony? - kérdezte felemelvén fejét a szék karjából, melyben ült. - Nem... ne csókoljon meg: szinte megfulladok. Szent Isten! Papa megmondta, hogy el fognak jönni! - folytatta, miután magához tért kissé Catherine öleléseiből, aki nagyon búsan állt ott. - Lesz oly szíves becsukni az ajtót? Nyitva felejtette, és ezek... ezek az utálatosak nem akarnak szemet rakni a tűzre. Pedig olyan hideg van!

Megkotortam a parazsat, és kimentem szénért. A beteg panaszkodott, hogy csupa pernye lett. Mivel valóban nagyon csúnyán köhögött, lázasnak is látszott, nem tettem neki szemrehányást.

- Nos, Linton - suttogta Catherine, mikor végre elsimította homlokán a ráncokat -, örülsz, hogy láthatsz?

- Miért nem jött előbb? - kérdezte a másik. - Jönnie kellett volna, ahelyett, hogy írt. Nagyon fáradságos volt megszerkeszteni azokat a hosszú leveleket. Jobban esett volna beszélgetnem magával. Most már nemcsak, hogy mást nem tudok, de beszélgetni sem. Nem értem, hol marad ez a Zillah! Megnézné a konyhában - itt rám pillantott -, nincs-e ottan?

Előző szolgálatomért nem kaptam köszönetet. Mivel nem állt szándékomban jobbra-balra ugrálni a kedve szerint, ezt válaszoltam:

- Joseph van csak a konyhában, senki más.

- Inni szeretnék! - kiáltotta ingerülten. - Zillah örökösen Gimmertonban sétál papa elutazása óta: ez mégiscsak csúfság! Le kellett jönnöm ide, mert fentről semmit sem hajlandók meghallani.

- Figyelmes magával az apja, fiatalúr? - kérdeztem, látván, milyen kevés sikere van Catherine barátságos közeledésének.

- Figyelmes! Talán valamivel figyelmesebbé teszi *őket*: ez az egész! A nyomorultak! Tudja-e, Linton kisasszony, hogy Hareton, ez a tuskó, kigúnyol engem? Utálom! Én utálom, gyűlölöm mindnyájukat!

Cathy egy kis víz után nézett. Megpillantott egy korsót a pohárszéken, megtöltötte a poharat, és odakínálta neki. Linton megkérte, öntsön belé egy kanálnyit a borból, mely az asztalon állt egy flaskóban. Miután felhajtott néhány kortyot, megnyugodott kissé, és azt mondotta Cathynek, hogy nagyon kedves.

- Örül, hogy láthat? - kérdezte Cathy, megismételve első kérdését, boldogan, hogy egy halovány mosoly nyomait láthatja arcán.

- Ó, hogyne. Újdonság számomra olyan hangot hallani, mint a magáé - felelte. - Nagyon rosszul esett, hogy nem akart eljönni. Papa megesküdt, hogy az én hibám: szálnas, nyimnyám, hitvány alaknak nevezett; azt állította, hogy maga megvet engem, s az én helyemben ő már rég Thrushcross Grange ura lenne. De ugye, kisasszony, maga nem vet meg engem?

- Catherine-nek nevezz vagy Cathynek! - szakította félbe úrnőm. - Megvetni téged? Soha! Papa és Ellen után téged szeretlek legjobban. Nem szeretem például Heathcliff urat, nem mernék eljönni többé visszatérte után. Több napig fog távol maradni?

- Nem soká - felelte Linton. - De sokszor megy ki a lápra, mióta a vadászat évadja megkezdődött; távollétében egy vagy két órát tudna velem tölteni. Mondja, hogy eljön! Azt hiszem, nem lennék nyugos magával; maga nem ingerelne engem, és kész lenne mindig segítségemre lenni. Ugye?

- Igen - felelte Catherine, megsimogatván hosszú, selymes haját. - Ha el tudnám nyerni papa beleegyezését, fele időmet itt tölteném veled. Kedves Linton! Bár a testvéred lehetnék!

- És akkor úgy szeretne engem, mint az apját! - jegyezte meg valamivel élénkebben. - De papa azt mondja, ha feleségem lenne, még jobban szeretne, mint apját, vagy bárki mást a világon. Legjobban ennek örülnék.

- Nem, soha senkit sem szeretnék jobban, mint papát! - felelt komolyan Catherine. - Vannak olyanok is, akik gyűlölik a feleségüket; fivéreiket és nővéreiket azonban sohasem: ha a testvérem lennél és velünk élnél, papa úgy szeretne, mint engem.

Linton tagadta, hogy vannak, akik a feleségüket gyűlölik: Catherine azonban továbbra is állította, hogy vannak ilyenek, és amilyen okos volt, épp Linton apjának az ő nagynénje iránti ellenszenvét idézte például.

Próbáltam elhallgattatni meggondolatlan kijelentéseit, de ezt nem értem el mindaddig, míg el nem mesélt mindent, amiről tudott. A fiatal Heathcliff igen ingerülten azt állította, hogy meséje hazugság.

- Papa mondotta, márpedig papa nem hazudik! - felelte hevesen Cathy.

- Az én papám megveti a magáét - kiáltott Linton. - Gyávának és ostobának nevezi.

- A te papád gonosz ember - felelte Catherine -, és nagyon csúnya tőled, hogy meg mered ismételni, amit mondott. Nagyon gonosz lehetett, ha Isabella néni elhagyta.

- Nem hagyta el - mondta a fiú. - Ne akarjon meghazudtolni!

- Elhagyta! - kiáltotta fiatal úrnőm.

- Jól van! Akkor mondok magának valamit - vágott vissza Linton: - A maga anyja gyűlölte a maga apját. Nohát!

- Ó! - kiáltott fel Catherine, s oly dühös lett, hogy folytatni sem tudta.

- Az én apámat szerette!

- Hazug! Most gyűlöllek téged is!

Cathy reszketett, arca egészen vörös volt a dühtől.

- Igen, igen, szerette! - ujjongott Linton. Hátradőlt karszékeiben, és felemelte fejét, hogy élvezze a másik izgatottságát, aki háta mögött állott.

- Csend legyen, fiatalúr! - szóltam. - Azt hiszem, apjától hallotta mindezt.

- Egyáltalán nem: hallgasson! - felelte Linton. - Őt szerette, őt szerette, Catherine! Őt szerette, őt szerette!

Catherine, egészen magánkívül, dühösen meglökte a karosszéket, mire Linton nekiesett az egyik karjának. Ekkor olyan köhögés jött rá, hogy majdnem megfulladt bele: így azután hamar véget ért a diadala. Ami unokanővérét illeti, úgy sírt, mert bajt okozott, ahogyan csak bírt; de nem szólt egy szót sem.

Fogtam Linton vállát, amíg elmúlt a roham. Akkor eltolt magától, és csendesen lehajtotta a fejét. Catherine is abbahagyta a jajgatást, leült vele szemben, és a tűzbe meredt, komoly arccal.

- Hogyan érzi most magát, fiatalúr? - kérdeztem tíz perc múlva.

- Bár ő is azt érezné, amit én! - felelte. - Gonosz, kegyetlen teremtés! Hareton sohasem nyúl hozzám: még egyszer sem ütött meg ebben az életben. Már jobban éreztem magam és most...

Szavai panaszos nyögésbe veszttek.

- Én nem ütöttem meg - suttogta Catherine, és ajkába harapott, hogy visszafojtsa fájdalmának újabb kitörését.

Negyedóra hosszat sóhajtozott és nyögdecselt, mintha komoly baja volna, valószínűleg azért, hogy unokanővéreire hasson, mert minden elfojtott zokogásra még hevesebb fájdalmat színlelt.

- Nagyon sajnálom, hogy bántottalak, Linton - mondotta végül Catherine, nem tudván tovább megállani szó nélkül. - De én nem szenvedtem volna így egy kis lökéstől, és nem gondoltam, hogy neked meg fog ártani. Nem nagy dolog, ugye, Linton? Ne engedj el azzal a gondolattal, hogy ártottam neked. Felelj! Szólj hozzám!

- Nem szólok magához - dörmögte. - Olyan bajt okozott nekem, hogy az egész éjszakát ébren fogom tölteni, köhögéstől fulladozva. Maga nem tudja, mit jelent ez; békésen fog aludni, miközben én magányosan kínlódom, és senki sem lesz segítségemre. Szeretném tudni, mit szólna hozzá, ha magának is ilyen éjszakákat kellene átélnie.

Jajgatni kezdett sorsán.

- Ha máskor is vannak rossz éjszakái - szóltam -, akkor nem a kisasszony az, aki megzavarta nyugalma: ha ő nem jött volna ide, maga akkor is ugyanígy érezné magát. Bármint legyen is, nem fogja háborgatni többé: majd megnyugszik, ha elmentünk.

- Menjek el? - kérdezte Catherine szomorúan, és fölébe hajolt. - Akarod, hogy elmenjek, Linton?

- Nem tudja már jóvátenni, amit elrontott! - felelt az rosszkedvűen és visszahúzódott. - Legfeljebb csak jobban elront mindent: végül még lázas is leszek.

- Szóval, el kell mennem? - ismételte a lány.

- Hagyjon békén legalább - mondta a fiú. - Nem tudom elviselni a hangját.

Catherine habozott, és soká ellenállt erőlködéseimnek, melyekkel távozásra akartam bírni. Mivel azonban Linton meg sem mozdította a fejét, és szót sem szólt, végül is megindult az ajtó felé, és én követtem őt. Egy sikoltás azonban visszahívott bennünket. Linton aláhanyatlott karszékéből a kandalló elé, és ott fetrengett, mint a gonosz gyermek, aki örömét leli rosszaságában, és elhatározta, hogy olyan elviselhetetlenül és csúnyán viselkedik, ahogy csak tud. Viselkedése nem hagyott kétséget szándékai felől, és mindjárt beláttam, hogy ostobaság lenne szeszélyével törődni. Cathy azonban nem így gondolkozott; rémülten szaladt vissza, letérdelt, sírt, becézgette, könyörgött neki, amíg Linton végre megnyugodott, bár nem azért, mintha megbánta volna viselkedését, mellyel a másikat kétségbeejtette, hanem inkább mivel kifogyott a szuszából.

- Lefektetem a padra - mondtam -, ott kedvére dobálhatja magát: nem maradhatunk itt, hogy virasszunk mellette. Azt hiszem, most meggyőződhetett, Catherine kisasszony, hogy nem a maga jelenléte vigasztalja meg, és egészségi állapota nincs összefüggésben a maga iránt táplált érzelmeivel. Így, most elhelyeztük. Jöjjön. Mihelyt látja, hogy nincs senki, aki ügyet vessen szeszélyeire, örül majd, hogy nyugton fekkhet.

Cathy párnát tett a feje alá, és vizet kínált neki, melyet Linton visszautasított, majd nyugtalanul hánykolódott a párnán, mintha kődarab vagy fa lett volna a feje alatt. Úrnőm megpróbálta kényelmesebben elhelyezni.

- Így nem jó - mondtotta Linton. - Nem elég magas!

Catherine még egy párnát hozott, és a másikra helyezte.

- Ez túlságosan magas! - nyöszörgött a kiállhatatlan fiú.

- Mit csináljak vele? - kérdezte Cathy kétségbeesetten.

A pad mellett térdelt: Linton belekapaszkodott, és vállára hajtotta a fejét.

- Ezt már nem! - mondtam. - Elégedjék csak meg a párnával, fiatalúr! A kisasszony már így is túl sok időt töltött magával: nem maradhatunk öt percnél tovább.

- De igen, igen! Maradhatunk! - felelt Catherine. - Most már jól és türelmesen viselkedik. Kezdi megérteni, hogy az én éjszakám sokkal rosszabb lesz, mint az övé, ha arra gondolok, hogy látogatásommal súlyosbítottam az állapotát: akkor vissza sem merek jönni többé. Mondd meg az igazat, Linton! Mert nem akarok terhedre lenni, ha bajt okozok neked.

- Vissza kell jönnie, hogy meggyógyítson - felelte Linton. - Épp azért kell visszajönnie, mert rosszat tett velem, nagy rosszat. Ezt maga is tudja! Nem voltam ennyire beteg, mikor maguk idejöttek... ugye, ez igaz?

- Saját magát tette beteggé azzal, hogy úgy kiabált, és mindjárt dühbe gurult.

- Nem én vagyok az oka! - mondtotta Catherine. - Mindenesetre mostantól fogva jó barátok leszünk. Neked szükséged van rám; igazán örülnél, ha időnként viszontlátnál engem?

- Mondottam már - felelt a másik türelmetlenül. - Üljön le a padra, és engedje meg, hogy a térdére hajtsam a fejem. Mama is így csinált, egész délutánokon keresztül. Ne mozduljon, és ne beszéljen. De énekelhet nekem, ha tud valami dalt, vagy mondjon el egy szép, hosszú és érdekes balladát... egyet azok közül, melyekre meg akart tanítani; vagy meséljen valamit. Mégis, jobb szeretnék egy balladát: kezdje el!

Catherine elszavalta a leghosszabbat, amit ismert. Mindkettejüknek nagyon tetszett ez az időtöltés. Linton másikat akart, majd újból másikat, nem törődve élénk ellenkezésemmel. Így folytatták, míg tizenkettőt nem ütött az óra. Az udvaron Hareton lépteit hallottuk, aki ebédre tért vissza.

- Holnap, Catherine, eljön-e holnap? - kérdezte a fiatal Heathcliff. Ruhájánál fogva tartotta vissza, mikor kelletlenül felkelt.

- Nem - feleltem. - Sem holnap, sem holnapután.

De úgy látszik, ő mást mondhatott neki, mert Linton arca felderült, miközben fölé hajolt, és fülébe súgott valamit.

- Nem jöhet el holnap! Ne feledje, kisasszony! - kezdtem, mikor künn voltunk a házból. - Remélem, erre nem is gondol?

Mosolygott.

- Majd én ügyelek rá - folytattam. - Megjavítatom az elromlott zárat: nem tud kijutni máshol.

- A falon át is kijuthatok - mondotta nevetve. - Thrushcross Grange nem börtön, Ellen, és maga nem porkoláb. S különben is: majdnem tizenhét éves vagyok: érett nő. Biztosan tudom, hogy Linton hamarosan felgyógyulna, ha én lennék mellette, hogy ápolhassam. Idősebb vagyok nála, amint tudja, okosabb és kevésbé gyerek; ezt ugye nem tagadja? Könnyen el tudom érni, hogy engedelmeskedjék nekem, ha hízelegnék neki egy kissé. Nagyon édes kis gyerek, ha jól viselkedik. Hogy dédelgetném, ha rám bíznák! Egészen biztos, hogy sohasem veszekednénk, ha megszoknánk egymást. Nem szereti őt, Ellen?

- Hogy szeretem-e? A legrosszabb természetű gyerek, aki valaha elvergődött a kamaszkorig! Amint Heathcliff mondotta, szerencsére nem éri meg a huszadik évét. Még abban sem bízom, hogy a jövő tavaszt megéri: családja nem sokat veszít vele. Örülhetünk, hogy magához vette az apja: minél gyengédebben bánnak vele, annál elviselhetetlenebb és önzőbb lenne. Hálistennek, nem lehet a maga férje, Catherine kisasszony.

Úrnőm elkomolyodott e beszéd hallatára. Érzéseit sértette, hogy ennyi közönnyel beszéltem Linton haláláról.

- Fiatalabb nálam - folytatta hosszas elmélázás után -, és neki kellene tovább élnie. Élni is fog... olyan soká kell élnie, mint nekem. Most sincs rosszabbul, mint mikor Északra érkezett: biztos vagyok benne. Csak meghült, akárcsak papa. Azt mondja, papa meggyógyul; miért ne ő is?

- Jó, jó! - kiáltottam. - Nem szükséges túl sokat foglalkoznunk vele. Mert ide hallgasson, kisasszony, és jól vigyázzon, mert megtartom a szavam, ha még egyszer megpróbálja felkeresni őt, velem vagy nélkülem, megmondom Linton úrnak. Engedélye nélkül nem szabad felújítani a barátságot unokatestvérével.

- Már felújítottam - mondotta Catherine duzzogón.

- Hát akkor nem szabad folytatni tovább.

- Majd meglátjuk - felelte.

Azzal vágtatni kezdett, én meg ügethettem utána.

Külön-külön érkeztünk haza, ebédidő előtt. Gazdám, aki azt hitte, csak a parkban sétáltunk, nem kért semmiféle magyarázatot távollétünk felől. Amint hazaértem, siettem cipőt és harisnyát váltani: átázott, ami rajtam volt. Nem tett jót nekem ez a hosszas tartózkodás Szelesdombon. Másnap reggel ágyban kellett maradnom, és három hétig nem tudtam felkelni, ami hálistennek, nem fordult velem elő sem azelőtt, sem azután.

Fiatal úrnőm úgy viselkedett, mint egy angyal. Ápoló és igyekezett felvidítani magányomat. Az ágyban fekvés igen elkeserített. Nagyon nehéz az ilyesmi egy dolgozós és tevékeny természet számára; bár senkinek sem lehetett kevesebb oka a panaszra, mint nekem. Mihelyt elhagyta Linton úr szobáját, az én ágyamnál jelent meg Catherine. Kettőnk között osztotta meg napjait: egy percet sem szentelt a szórakozásnak; elhanyagolta az étkezéseket, tanulmányait, játékait; nála gyengédebb ápoló nem foglalkozhatott még beteggel. Nagyon meleg szíve lehetett, hogy ő, aki annyira szerette apját, még nekem is ennyit juttatott melegéből. Mondottam, hogy kettőnk közt osztotta meg napjait; de gazdánk korán feküdt le, és nekem rendszerint semmire sem volt szükségem hat óra után, úgyhogy estéjével szabadon rendelkezhettem. Szegény kislány! Sohasem jutott eszembe, mint tölti idejét uzsonna után. És jóllehet gyakran észrevettem, hogy arca kipirult, és vékony ujjai kivörösödtek, mikor bejött hozzám jó estét kívánni, ahelyett, hogy a lápon át való lovaglásra gondoltam volna ilyen hideg időben, mindezt a könyvtárban égő tűz hevének tulajdonítottam.

Huszonnegyedik fejezet

Három hét múlva olyan állapotban voltam, hogy elhagyhattam a szobámat, és fel-alá járkálhattam a házban. Az első estén, melyet fenn töltöttem, megkértem Catherine-t, olvasson fel nekem valamit, mert szemem meggyöngült. A könyvtárban voltunk: gazdánk lefeküdt már. Úgy láttam, kissé kelletlenül egyezett bele. Azt gondolván, hogy talán szokásos olvasmányaim nincsenek ínyére, rábízтам, válassza ki ő maga a könyvet. Egyik kedvelt művét vette elő, és megszakítás nélkül, csaknem egy óra hosszat olvasott. Majd mind sűrűbben kérdezte:

- Nem fáradt még, Ellen? Nem lenne jobb, ha lefeküdné már? Beteg lesz, ha ilyen soká marad fenn, Ellen.

- Nem, nem, drágám, egyáltalán nem vagyok fáradt - feleltem mindig.

Látván, hogy így nem boldogul velem, más módot választott, hogy tudtomra adja, mennyire nincs kedvére ez a foglalkozás. Ásítózni és nyújtózkodni kezdett, majd így szólt:

- Ellen, elfáradtam.

- Jól van, hagyjuk abba az olvasást és beszéljünk.

Ez még rosszabb volt. Izgett-mozgott, sóhajtozott, óráját nézegette, majd nyolc órakor felment szobájába, kábultan az álmoságtól... Legalábbis ezt gondolhattam nyűgös pillantásáról és le-ragadó szempilláiról, melyeket szüntelenül dörzsölgetett. Másnap este még türelmetlenebbnek mutatkozott, s a harmadik estén, hogy újra együtt voltunk, fejfájásra panaszkodva szobájába vonult. Viselkedését furcsának találtam. Elég soká maradtam egyedül, majd rászántam magam, hogy felmegyek hozzá, és megnézem, jobban van-e már: azt akartam ajánlani neki, jöjjön le és feküdjön végig a pamlagon, s ne maradjon odafenn egyedül a sötétben. De nem találtam Catherine-t se fenn, se lenn. A cselédek szintén nem látták. Hallgatóztam Edgar úr ajtaján: csend volt mindenütt. Visszatértem Catherine szobájába, eloltottam a gyertyát, és az ablakba könyököltem.

Élénk fénnel világított a hold; körös-körül csillogott a hótakaró. Arra gondoltam, Catherine a kertbe ment sétálni, hogy friss levegőt szívjon. Ekkor egy árnyékot pillantottam meg, amint tovaosont a park belső kerítése mellett. De nem az én fiatal úrnőm volt az: megismertem az egyik lovászfiút. Mozdulatlanul maradt egy ideig, és a kocsutát figyelte, mely átvonult a parkon; majd gyors léptekkel megindult, mintha felfedezett volna valamit, és csakhamar megjelent ismét, Cathy póniját vezetve. Ő maga imént szállhatott le róla, és most gyalog jött mellette. A fiú suttyomban az istállóba vezette a lovat, a hóborította gyepen át. Catherine bemászott a szalon nagy szárnyasablakán át, és nesztelenül lopózott fel a szobájába, ahol én vártam rá. Csendesen nyitotta az ajtót, levetette havas cipőjét, kalapját, és épp kibújni készült kabátjából, s természetesen nem is sejtette, hogy leselkedem rá. Hirtelen felkeltem, és felfedtem előtte jelenlétemet. Egy percre kővé dermedt a meglepetéstől: rekedt kiáltást hallatott, és úgy maradt, mozdulatlanul.

- Drága Catherine kisasszony - kezdtem, és mivel még túlságosan gyöngédsége hatása alatt állottam, mellyel körülvelt nemrég, nem tudtam szigorú lenni hozzá: - Hová lovagolt ebben az órában? És miért akart becsapni engem? Hol járt? Beszéljen?

- A parkban voltam - hebegte. - Én igazán nem csaptam be.

- Másutt sehol?

- Nem - hebegte.

- Catherine! - kiáltottam fel szomorúan. - Maga tudja, hogy rosszat tett, különben nem érezné szükségét, hogy hazudjon. Ez fáj nekem. Inkább legyek beteg három hónapig, mintsem így hazudni halljam.

Hozzám szaladt, és könnyekre fakadva, átölelte a nyakamat.

- Ó, Ellen, úgy félek, hogy megharagszik. Ígérje meg, hogy nem fog haragudni, és elmondom a teljes igazságot. Gyűlölöm a titkolózást!

Leültünk az ablak közelében. Biztosítottam, hogy nem fogom megszidni, bármi legyen is titka, melyet különben - mondanom sem kell - kitaláltam. Akkor elkezdte:

- Odaát voltam, Ellen, és nem mulasztottam el egy napot sem a maga betegsége óta, hogy ezt az utat megtegyem, kivéve három alkalmat a felépülése előtt, és kettőt utána, hogy maga felkelhetett. Könyveket és képeket ajándékoztam Michaelnek, hogy készítse elő Minnyt minden este, majd vigye vissza az istállóba. Nem fogja őt megszidni ezért, ugye nem? Fél hét tájban értem Szelesdombra, általában fél kilencig maradtam ott, majd hazavágtattam. Nem szórakozásért mentem oda; gyakran egész idő alatt szomorú voltam. Nagy ritkán voltam csak boldog: legfeljebb hetente egyszer. Kezdetben azt hittem, sok nehézségem lesz, míg rá tudom beszélni magát, hogy engedje megtartanom Lintonnak adott szavamat; mert akkor, mikor elváltunk egymástól, megfogadtam, hogy másnap visszatérek. De minthogy reggel maga a szobájában maradt, megmenekültem a kínos helyzettől. Délután, miközben Michael éppen zárta a kertkaput, megkaparintottam a kulcsot. Elmondtam neki, hogy unokatestvérem nagyon szeretné, ha meglátogatnám, mivel beteg, és nem tud eljönni Thrushcross Grange-be, papa azonban nem szívesen látná, ha meglátogatnám. Azután megállapodtam a pónit illetően. Michael nagyon szeret olvasni, és amúgy is kilépni készül, hogy megházasodjék; felajánlotta, hogy ha kölcsönadom neki a könyvtár könyveit, megteszi, amit kívánok. Inkább az én könyveimet adtam neki, és ennek jobban örült.

Második látogatásom alkalmával Linton élénkebbnek látszott. Zillah - így hívják a gazdasszonyukat - rendet csinált a szobában, barátságos tüzet élesztett, és megmondotta, hogy Joseph valamilyen ájtatosságon vesz részt, Hareton pedig elment a kutyákkal - a mi fácánjaink megorzására, amint később megtudtam -, azt tehetjük, amit akarunk. Meleg bort hozott és gyömbéres lepényt, és általában nagyon előzékenynek mutatkozott. Linton a karosszékebe telepedett, én pedig a kis hintaszékbe, a tűz előtt. Mennyit neveltünk, milyen vígan beszélünk, és mennyi mondanivalónk akadt egymás számára! Sétákat képzelünk el, és megbeszéltük nyári terveinket. Nem akarom megismételni mindezt, mert úgyis azt mondaná rá, hogy számárság.

Volt mégis egy perc, mikor majdnem összevesztünk. Szerinte úgy lehet legkellemesebben eltölteni egy forró júliusi napot, ha reggeltől estig a hanga között fekszünk a láp közepén, mintegy álomban hallgatjuk a méhek zümmögését a virágokon, a pacsirták énekét magasan fejünk felett, és nézzük a felhőtlen, kék eget, a tűző nap színtelen melegét. Így képzelte el ő a legtökéletesebb égi boldogságot... az én álmom az volt, hogy zizegő lombozatú fa ágán himbálózunk, mikor nyugati szél fúj, szép, fehér felhők vonulnak az égen, és nemcsak a pacsirták énekelnek, hanem a rigók, a fenyőrigók, a kenderikék és a kakukkok is; messziről a láp látszik, árnyékos mélyedéseivel s emelkedéseivel, melyeket szélben hajladozó magas fű borít; s az erdő, a dagadó vizek, az egész világ hullámszik, remeg az ujjongó boldogságtól. Ő a béke, a nyugalom révületére vágyott, én pedig arra, hogy körülöttem szüntelen örömben, ünneplő lángolásban szikrázzék, táncoljon minden. Szerintem nem volt elég élet az ő paradicsomában, ő azt állította, hogy az enyémben mindenki részeg. Kijelentettem, hogy elaludnék az övében; ő meg az enyémben megfulladt volna. A vitatkozásban már-már türelmét kezdte

veszteni. Végre megállapodtunk abban, hogy mindkettőt kipróbáljuk, ha alkalmas idő adódik arra. Majd megcsókoltuk egymást, és ismét jó barátok lettünk.

Miután egy óra hosszat csendben ültünk, körülnéztem a szőnyegtelen, sima padlójú, nagy szobában, és arra gondoltam, milyen jól játszhatnánk itt, ha félretolnánk az asztalt, megkértem Lintont, hívja Zillah-t segítségül. Szembekötösdit játszhatnánk, és ő lenne a fogó, amint magával csináltuk. Ellen, ugye emlékszik még? Neki nem volt kedve hozzá; ez nem elég érdekes - mondotta -, de beleegyezett abba, hogy labdázunk. Két labdát találtunk egy szekrényben, egy halom játékszer, csigák, karikák, ütők és tollas labdák között. Az egyiket C, a másikat H betűvel jelölték meg. Én a C betűset akartam, mivel az Catherine-t jelentett, a H pedig Heathcliff lehetett, ahogy unokatestvéremet hívják: az övéből azonban kihullott a korpa, és ezért nem kellett neki. Mindig megvertem a játékban, erre rosszkedvű lett, ismét rájött a köhögés, majd visszaült a karosszékre. Ez este azonban hamar visszanyerte vidámságát. Kéthárom dal, a maga nótái, Ellen, nagyon tetszettek neki, és mikor már el kellett mennem, kért, könyörgött, hogy jöjjek el másnap este. Megígértem neki; Minny széleseben száguldott hazafelé, én pedig Szelesdombról és édes unokatestvéremről álmodtam reggelig.

Másnap szomorú voltam: egyrészt, mivel maga nem jól érezte magát, másrészt, mivel azt szerettem volna, ha apám tudna kirándulásaimról, és nem ellenezné látogatásaimat. De teázás után gyönyörű holdfényes idő volt; lóra pattantam, és útközben eltűnt a szomorúságom. Újabb kedves este vár rám - gondoltam -, és külön örömet okozott még az, hogy az én kedves Lintonom is kellemesen fogja érezni magát. Ügetve mentem át a kertjükön, és mikor befordultam a ház mögött, Earnshaw-ba botlottam, aki megfogta lovam kantárját, és kért, jöjjen be a főkapun. Megsimogatta Minny nyakát, és azt mondotta, jó állat: úgy látszott, szóra akar bírni. Én csak annyit mondtam, hagyja békén a lovamat, mert meg találja rúgni. Parasztos kiejtéssel azt felelte: „Az ű rúgása nem sokat árthat nekem” - és mosolyogva nézte Minny lábát. Legszívesebben kóstolót adtam volna neki belőle, de már előrement, hogy kinyissa a kaput. Mikor félrehúzta a reteszt, a homlokzat felirata felé pillantott, és hivalkodással vegyes ostoba félszeggel így szólt:

- Catherine kisasszony! Már el tudom olvasni!

- Nagyszerű! - kiáltottam. - Halljuk csak! Maga igazán megokosodott.

Szótagról szótagra nyögve kisilabizálta: „Hareton Earnshaw.”

- És a számjegyek? - mondtam bátorító hangon, látván, hogy megállott.

- Azokat még nem tudom elolvasni.

- Ó, maga számár - mondtam és szívből nevettem felsülésén.

Tátott szájjal bámult rám a fajankó; vigyorgott is, meg a szemöldökét is ráncolta, nem tudván, ossza-e vidámságomat, és kedves tréfát lассon-e benne, vagy lenézést - ami valójában volt. Azonban csakhamar eloszlattam kétségeit, mert visszanyervén komolyságomat, felszólítottam, hogy távozzék, mivel Lintonhoz jöttem és nem hozzá. Elpirult - a hold fényében tisztán láthattam -, elengedte a zárat és eloldalgott, a sértett hiúság jelképeként. Valószínűleg azt képzelte, hogy amiért saját nevét ki tudta betűzni, olyan művelt már, mint Linton; és mélységesen megdöbbsent, hogy nekem nem ez a véleményem.

- Várjon csak, Catherine kisasszony - szakítottam félbe. - Nem akarom megszidni, de nincs kedvemre a mód, ahogy akkor viselkedett. Ha arra gondolt volna, hogy Hareton éppúgy unokatestvére, mint Linton, belátta volna, mennyire nem illőn bánt vele. Legalábbis dicséretes törekvés volt a részéről, hogy olyan művelt akart lenni, mint Linton; valószínűleg nem csupán fitogtatásból látott neki a tanulásnak. Valószínűleg már előzőleg is szégyenbe hozta őt a

tudatlansága miatt; jóvá akarta ezt tenni, és tetszeni akart magának. Súlyos nevelatlenség volt, hogy kigúnyolta szegény fiú próbálkozását. És ha magát úgy nevelték volna, mint őt, vajon műveltebb lenne mostan? Gyermekkorában ugyanolyan jó eszű, értelmes gyerek volt, akár csak maga, és nagyon rosszul esik nekem, hogy most lenézik, amiért ez a gazember Heathcliff olyan igazságtalanul bánt vele.

- Ugyan, Ellen, csak nem fog ezért sírni? - kiáltott fel, meglepődve komoly hangon. - Várjon csak. Majd meglátja, hogy azért tanulta-e az ábécét, hogy kedvemben járjon, és megérdemli-e ez a fajankó, hogy udvariasak legyünk vele. Beléptem. Linton a padlón heverészett, és felkönyökölt, hogy üdvözljön.

- Nem jól érzem magam ma este, drága Catherine; most magának kell beszélnie, és én hallgatom majd. Jöjjön és üljön mellém. Biztos voltam benne, hogy meg fogja tartani a szavát, és ezért, mielőtt eltávozik, ismét ígéretét kell vennem.

Tudtam, hogy nem szabad őt bosszantanom, mivel beteg. Szelíden beszéltem hozzá, nem kérdezősködtem, és elkerültem mindent, ami ingerelhetné. Legszebb könyveim közül hoztam neki néhányat. Megkért, hogy olvassak fel neki, és épp belekezdtem, mikor Earnshaw vadul berontott: mostanig emésztette magát és szította dühét.

Egyenesen felénk tartott, megragadta Lintont a karjánál, és felrántotta fekhelyéről.

- Takarodj a szobádba! - mondotta dühtől rekedt hangon; arca egészen eltorzult a haragtól. - Vidd őt is magaddal, hisz téged akart meglátogatni: nem fogtok a saját szobámból kitúrni. Takarodjatok mindketten.

Szitkokat szórt ránk, és időt sem hagyván Lintonnak, hogy feleljen neki, úgyszólván kidobta a konyhába; mikor utánamentem, öklét rázta, mintha legszívesebben leütne. Nagyon megijedtem, és földre ejtettem az egyik könyvet: egy rúgással utánam küldte, és ránk zárta az ajtót. Kárörvendő nevetést hallottam a tűzhely felől, és oldalt fordulva megpillantottam ezt az utálatos Josephet, amint dideregve dörzsölte a kezét:

- Tudtam, hogy ki fogja dobni magukat. Kemény legény ez ám! Helyén van az esze! Tudja ő... igen, ugyanolyan jól tudja, mint én, igazság szerint ki itten az úr. Hehehe! Szépen kilódította magukat. Hehehe!

- Hová menjünk? - kérdeztem unokatestvéremtől, nem törődve az öreg gúnyolódásával.

Linton sápadt volt és remegett. Nem volt szép ebben a pillanatban, Ellen! Ó, nem: borzalmas látvány volt. Vékony arca és nagy szemei eltorzultak a tehetetlen és esztelen dühtől. Megragadta az ajtó kilincset, és rázni kezdte: be volt zárva belülről.

- Megöllek, ha be nem engedsz! Megöllek, ha be nem engedsz! - mondotta vagy inkább üvöltötte. - Ördög fajzatja! Ördög fajzatja! Megöllek! Megöllek!

Joseph még egyszer hallatta károgó nevetését.

- Ez az apja! - kiáltotta. - Ez az apja! Nem tagadhatja le az örökségét! Ne félj, Hareton, gyermekem... nem jut a közeledbe!

Megragadtam Linton kezét, és megpróbáltam magammal húzni; de olyan iszonyatosan üvöltött, hogy abba kellett hagynom. Végre is ordítása görcsös köhögésben fulladt el; vér buggyant ki a száján, és elvágódott a földön. Félelemtől félőrülden rohantam ki az udvarra, és Zillah-ért kiabáltam, ahogy torkomon kifért. Hamarosan meghallotta: a teheneket fejte épp a csűr mögötti istállóban. Hozzám szaladt, és megkérdezte, mi történt. Szó sem jött ki a számon: magammal húztam a konyhába, és kerestem, merre van Linton. Earnshaw azonban

kijött megnézni, mi bajt okozott, és épp azzal volt elfoglalva, hogy szegény áldozatot az emeletre cipelte fel. Zillah és én utánamentünk, ő azonban megállított az utolsó lépcsőnél azzal, hogy nem szabad belépnem, és legokosabb, ha hazamegyek. Azt kiabáltam, hogy megölte Lintont, és én be akarok menni! Joseph rájuk zárta az ajtót, kijelentette, hogy kinn kell maradnom és megkérdezte, olyan félbolond vagyok-e én is, mint Linton? Egyedül sírdogáltam, míg ki nem jött a gazdasszony. Megnyugtató, hogy Linton hamarosan jobban lesz, de ez a sok ordítás és lármát árt neki; megfogta karomat, és úgyszólván az ölében vitt le a nagy szobába.

Szinte már a hajamat téptem volna, Ellen. Úgy sírtam, zokogtam, hogy már alig láttam. A gazember, akivel maga annyira rokonszenvezik, ott állt velem szemben, és nem szégyellt csendre inteni, s mi több: tagadni, hogy mindez az ő hibájából történt. Végül mikor azt bizonygattam, hogy ha megmondom papának, bebörtönözik és fel is akasztják, ő is forró könnyeket ontott, és kimenekült, hogy elrejtse gyáva megindultságát. Mégsem szabadultam tőle. Mikor végül távozni kényszerítettek, s néhány száz yardnyira voltam a háztól, hirtelen elém bukkant a homályból az út egyik oldalán. Megállította Minnyt, és kezét a karomra tette.

- Catherine kisasszony, nagyon fáj nekem - kezdte. - De valóban túl rossz...

Rásújtottam az ostorral, mert attól féltem, meg akar gyilkolni. Elengedett és borzalmakat káromkodott, én pedig szinte önkívületben vágattam haza.

Ez este nem kívántam magának jó éjszakát, és másnap nem tértem vissza Szelesdombra. Nagyon szerettem volna elmenni, de rendkívül izgatott állapotban voltam: voltak percek, mikor Linton halálának híréből féltem, máskor pedig összeborzadtam a gondolatra, hogy találkoznom kell Haretonnal. Harmadnap összeszedtem bátorságomat: nem tudtam tovább elviselni a bizonytalanságot, és még egyszer kilopózkodtam. Öt órakor indultam, gyalog, és azt reméltem, észrevétlenül tudok besurranni a házba, és eljutok Linton szobájáig. A kutyák azonban felriadtak közeledtemre. Zillah fogadott, és tudtomra adta, hogy a „fiú szépen javul”, és egy tiszta kis szobába vezetett, melynek padlóját szőnyeg fedte, s melyben kimondhatatlan örömeimre megpillantottam Lintont, amint egy kis pamlagon feküdt, és egyik könyvemmel olvasta. De egy álló órán keresztül meg sem szólított, pillantást sem vetett rám: ilyen szerencsétlen természete van, Ellen. És ami végképp kétségbeejtett és elképesztett: azt mondotta, én vagyok oka mindennek, és Hareton nem hibás. Minthogy csak indulatosan felelhettem volna neki, felkeltem, és elhagytam a szobát. Bágyadtan utánam szólt:

- Catherine!

Nem várta, hogy ilyen választ kap tőlem, de már nem voltam hajlandó visszafordulni. Másnap ismét otthon maradtam és majdnem elhatároztam, hogy sohasem látogatok meg többé. Mégis, olyan szomorú volt lefeküdni, felkelni, anélkül hogy hírt hallottam volna róla: elhatározásom tehát szertefoszlott, mielőtt még kialakulhatott volna. S ha kezdetben úgy éreztem, rosszul teszem, hogy elkezdtem látogatni: most viszont biztos voltam benne, hogy rosszul tenném, ha abbahagynám. Michael megkérdezte, felnyergelje-e Minnyt; azt feleltem, hogy igen, és kötelességet véltem teljesíteni, miközben a ló a dombok felé vitt. El kellett mennem a homlokzat ablakai alatt, hogy bejuthassak az udvarba: céltalan lett volna eltitkolni jelenlétemet.

- A fiatalúr a nagyszobában van! - mondotta Zillah, mikor látta, hogy a kis szalon felé indulok.

Beléptem. Earnshaw is ott volt, de azonnal kiment. Linton a nagy karosszékekben ült és szunyókált. A tűz közelébe léptem, és komoly hangon kezdtem, abban a meggyőződésben, hogy amit mondok, részben igaz:

- Mivel te nem szeretsz engem, Linton, mivel úgy véled, csak azért jövök, hogy ártsak neked, s mivel hiszed is, hogy ártok neked, ez lesz a mi utolsó találkozónk. Vegyünk búcsút egymástól, és mondd meg Heathcliffnek, hogy nem akarsz látni, és ezért szükségtelen újabb hazugságokat kitalálnia.

- Foglaljon helyet, és vegye le a kalapját, Catherine - felelte. - Maga annyival boldogabb nálam, hogy jobbnak is kell lennie. Papa elég sokat beszél hibáimról, és eléggé kimutatja megvetését irántam ahhoz, hogy elveszítsem önbizalmamat. Gyakran gondolok rá, hátha valójában is olyan mihaszna vagyok, amilyennek ő mond; ilyenkor olyan ingerült leszek, és úgy előnt a keserűség, hogy mindenkit gyűlölök ezen a világon. Igen, mihaszna vagyok és kedélytelen is, csaknem mindig. Ha akar, búcsút mondhat nekem: csak a nyűgtől szabadul meg. De Catherine, ez egyben legyen irántam igazságos: higgye el, ha képes lennék olyan jóságra, olyan kedvességre, olyan szelídségre, mint maga, csak ilyen lennék. Úgy szeretném ezt, sőt talán jobban, mint a maga egészségét és boldogságát. Higgye el, jószágáért sokkal inkább szeretem magát, mint ha meg is tudnám érdemelni szerelmét; és ha nem tudtam, sőt, nem is tudom megakadályozni, hogy rossz természetemet kimutassam, szánom ezt és bánom, és szánni-bánni fogom halálomig.

Éreztem, hogy igazat mond, és meg kell neki bocsátanom, s ha a következő percben új civódást keres, megbocsátom neki ezt is. Kibékültünk, de egész látogatásom alatt csak úgy ontottuk a könnyeket. Nemcsak a szomorúságtól: noha nagyon lesújtott, hogy Lintonnak ilyen nehéz a természete. Sohasem fogja békében hagyni barátait, és ő sem talál soha békét.

Ez estétől kezdve mindig a kis szalonban kerestem fel, mert apja másnap visszatért. Azt hiszem, még három alkalommal voltunk oly vidámak és bizalmaskodók, mint az első este; többi látogatásom mind szomorú volt és zaklatott, majd önzése és piszkálódása, majd szenvedései miatt; de megtanultam, hogy mindezt csaknem egyforma türelemmel viseljem. Heathcliff szándékosan került: alig láttam őt eddig. Igaz ugyan, hogy múlt vasárnap, mikor szokottnál korábban értem oda, hallottam, amint kegyetlenül leszidta Lintont, előző esti viselkedése miatt. Nem is sejtem, hogyan tudhatott róla, hacsak nem hallgatózott. Linton valóban kiállhatatlan volt, de ez csak rám tartozott, és félbe is szakítottam Heathcliff szidásait azzal, hogy benyitottam, és ezt megmondtam neki. Nagyon nevetett, és eltávozott, mondván, hogy nagyon örül, amiért így fogom fel a dolgot. Azóta azt ajánlottam Lintonnak, hogy csendesen beszéljen, ha kellemetlen dolgokat akar nekem mondani.

- Most pedig, Ellen, mindent tud. Ha megakadályozná, hogy felkeressem, két embert tenne szerencsétlenné. De ha beleegyezik abba, hogy nem mondja meg papának, látogatásaim senki nyugalma sem fogják megzavarni. Ugye, nem fogja megmondani? Nincs szíve, ha megteszi!

- Holnapig gondolkozom, Catherine kisasszony! - feleltem. - Ez az ügy megfontolást érdemel: most ennyiben maradunk, és én meghányok-vetek mindent magamban.

Ezt azonban hangosan, gazdám jelenlétében cselekedtem. Elhagyván Catherine szobáját, egyenesen hozzá mentem, és mindent elmondottam neki, kivéve a két unokatestvér beszélgetéseit, azonkívül említést se tettem Haretonról. Linton úr megrémült és kétségbeesett, bár ezt igyekezett leplezni előttem. Catherine másnap reggel megtudta, hogy visszaéltem bizalmával, és megtudta azt is, hogy ezentúl vége a titkos látogatásoknak. Hiába sírt, kapálózott a tilalom ellen, hiába könyörgött apjának, hogy szánja meg Lintont; annyit ért csak el, hogy apja megígérte: majd ír Lintonnak, s megengedi, keresse fel, amikor akarja, Thrushcross Grangeben; Catherine-t azonban ne várja többé. Talán, ha ismeri unokaöccse jellemét és egészségi állapotát, még ezt a kis engedményt sem adta volna meg nekik.

Huszonötödik fejezet

Mindez a múlt télen történt, uram - mesélte Deanné -, alig egy éve. Ekkor még aligha hittem volna, hogy tizenkét hónap múlva egy idegent fogok szórakoztatni ezzel a történettel. Ki tudja, meddig marad ön itt idegen? Nagyon fiatal még ahhoz, hogy szívesen élne tovább is egyedül; s valahogy úgy sejtem, nem nézhet rá senki Catherine Lintonra anélkül, hogy bele ne szeretne. Most mosolyog; de miért olyan élénk és érdeklődő az arca, mikor róla beszélek? Miért kérte, hogy arcképét a kandalló fölé akasszam? Miért?

- Várjon csak, kedvesem! - kiáltottam fel. - Hogy én beleszeretek, az könnyen megeshet, de vajon ő belém szeret-e? Sokkal inkább kételkedem ebben, hogysem kockáztatni merném a nyugalمامat, és engednék a kísértésnek. Én a tülekedő világ fia vagyok: karjai visszahúznak. Folytassa. Engedelmeskedett Catherine apja parancsának?

- Igen - folytatta a gazdasszony. - Az iránta érzett szeretet uralkodott továbbra szívében. Különben is Linton úr harag nélkül szólt hozzá; olyan ember mély gyengédségével beszélt, aki nemsokára veszélyek és ellenségek közt hagyja magára a számára legkedvesebbet, és nem adhat neki más támaszt és útmutatót, mint szavainak emlékét. Néhány nappal később így szólt hozzám Edgar úr:

- Szeretném, ha az unokaöcsém írna vagy eljönne. Mondja meg, Ellen, őszintén, mit gondol róla? Előnyére változott, vagy legalább van-e remény, hogy ha férfivá érik, rendes ember lesz belőle?

- Nagyon törékeny egészségű, uram - feleltem -, és nem valószínű, hogy a férfikort megérje. Annyit mondhatok azonban, hogy nem hasonlít az apjára. Ha azt akarná a balsors, hogy Catherine hozzámenjen, uralma alatt tudná tartani... feltéve, hogy nem viseltetnék iránta valami túlzó és okatlan engedelkenységgel. Különben, uram, lesz ideje, hogy megismerje, és véleményt alkosson magának arról, hogy a lányához való-e, mert még több mint négy éve van hátra a nagykorúságig.

Edgar sóhajtott, odalépett az asztalhoz, és Gimmerton templomának irányába tekintett. Ködös délután volt, és a februári nap fátyolos fénnel világított: éppen csak hogy ide látszott a temető két fenyőfája és néhány elszórt sírkő körös-körül.

- Sokszor imádkoztam azért - mondotta, mintegy önmagának -, hogy siettessem a bekövetkezendő eseményt, és most félni, reszketni kezdek tőle. Azt hittem, ama óra emléke, midőn fiatal házasként jöttem le arról a dombról, nem lesz olyan édes, mint a remény, hogy néhány hónap, sőt, talán néhány hét múlva nyugovóra helyeznek ott, abban a magányos sarokban. Ellen, nagyon boldog voltam az én kis Cathymmel; téli estéken és nyári napokon ő volt mellettem az élő remény. De akkor sem voltam kevésbé boldog, mikor egyedül álmodoztam a sírkövek közt, a régi templom tövében, hosszú, júniusi éjszakákon, anyja sírjának zöld halma mellett, s arra az órára vártam, mikor én is ide kerülök. Mit tehetnék Cathyért? Hogy hagyjam itt? Egy percre sem bánt a gondolat, hogy Linton Heathcliff gyermeke, és hogy elszakítja őt tőlem - csak meg tudná majd vigasztalni elvesztésemért. Azt se bánnám, ha Heathcliff elérte célját, és ujjong azon, hogy megfoszt utolsó vigaszomtól. De ha Linton méltatlan erre és csak játékszer apja kezében: nem tudom őt átengedni neki. Bármily nehéz megfékezni zabolátlan természetét, továbbra is szomorúságot kell okoznom neki, amíg élek, s magára kell hagynom, ha meghalok. Szegénykém! Legszívesebben Istenre bíznom, és magam előtt fektetném a sírba.

- Hát csak bízza őt Istenre mindenképp, uram - feleltem -, és ha el kell vesztenünk magát, bár megkíméltetnénk ettől a csapástól, társa és irányítója maradok mindvégig, ha megengedi a Gondviselés. Cathy kisasszony jó kislány, nem félttem őt, hogy rossz útra tér; és azok, akik megteszik kötelességüket, végül is elnyerik jutalmukat.

Tavasz közeledett. Noha gazdám nem épült fel teljesen, ismét megkezdte sétáit a kertben lányával, aki tapasztalatlanságában ezt a gyógyulás első jelének tekintette. Apja orcái gyakran voltak pirosak, szeme fénylett; Cathy vakon bízott benne, hogy felépül. Tizenhetedik születésnapján Edgar úr nem ment el a temetőbe; esett az eső, és én megjegyeztem:

- Ma este csak nem megy el, uram?

Ezt felelte:

- Nem, ez évben későbbre halasztom látogatásomat!

Ismét írt Lintonnak, és kifejezte vágyát, hogy feltétlenül szeretné látni. Ha a beteg állapota megengedte volna, hogy emberekkel találkozzék, Heathcliff feltétlenül elküldte volna. Így azonban Linton - valószínűleg sugalmazásra - azt válaszolta, hogy Heathcliff ellenzi látogatását Thrushcross Grange-ben; nagyon jólesik neki nagybátyja szíves megemlékezése, és reméli, hogy néhányszor találkozni fog vele: ugyanis élőszóval akarja megkérni, ne tartsa tőle oly soká távol unokanővérét. A levélnek ez a része egyszerű volt, és valószínűleg tőle származott. Heathcliff tudta, hogy fia elég ékesszólóan tud érvelni, ha Catherine társaságára vágyik.

Nem azt kérem - írta Linton -, hogy elengedjék őt hozzánk; de hát örökre el kell válnunk egymástól azért, mert sem az apám nem enged elmennem hozzá, sem ő nem jöhet ide? Nagyon kérem, jöjjön el vele néha lóháton mifelénk, és engedje meg, hogy néhány szót válthassunk egymással a jelenlétében. Semmi olyat nem tettünk, amivel megérdemeltük volna, hogy elszakítsanak bennünket egymástól. Ön nem haragszik rám; beláthatja, hogy semmi oka haragudnia rám. Kedves nagybátyám! Kérem, írjon nekem holnap, s legyen jó, engedje meg, hogy Thrushcross Grange kivételével bárhol találkozzunk. Azt hiszem, egy találkozás már meggyőzheti arról, hogy nincs bennem semmi apám természetéből. Ő át is érezte: inkább vagyok az ön unokaöccse, mint az ő fia. Noha vannak olyan hibáim, melyek méltatlanná tesznek Catherine szeretetére, ő megbocsátja azokat, és iránta való szeretetből magának is meg kellene bocsátani. Azt kérdezi, hogyan érzem magam; valamivel jobban már. De amíg megfoszt minden reménytől, és magányra kárhoztat, vagy olyan emberek társaságára, akik sohasem szerettek és nem is fognak szeretni, hogyan lehetnék jókedvű, és hogyan érezhetném jól magamat?

Bármennyire szívén viselte Edgar unokaöccse fájdalmát, sorsát, nem egyezhetett bele kérésébe, hisz maga sem volt olyan állapotban, hogy elkísérhette volna Catherine-t. Azt felelte, hogy nyáron esetleg találkozhatnak, addig is azt kívánja, írjon időnként, és megígérte, hogy levelében megad neki minden szükséges tanácsot és vigaszt, már amennyire ez levélben lehetséges, mert nagyon jól tudja, milyen nehéz a helyzete családjában. Linton engedett a kívánságnak. Ha szabadon írhat, valószínűleg mindent elront azzal, hogy csupa kesergéssel és panasszal tölti meg leveleit. Apja azonban éberén őrködött, és természetesen megkövetelte, hogy minden sort megmutasson neki, mely gazdámától származott. Így azután Linton, ahelyett, hogy szenvedéseiről és egyéni bajairól írt volna szüntelen - olyan tárgyokról, melyek minden gondolatát elfoglalták -, folyvást csak azon rágódott, milyen kegyetlen dolog, hogy

elválasztják barátnőjétől, szerelmesétől. Ügyesen sejtetni engedte: ha Linton nem engedélyez csakhamar egy találkozást, azt kell majd hinnie, hogy üres ígéretekkel akarják félrevezetni.

Cathyben hatalmas szövetségest talált idehaza. Ők ketten végre kivívták beleegyezését, hogy felügyeletem alatt, a lápon, Thrushcross Grange közelében hetente körülbelül egyszer együtt lovagolhassanak, mert ő maga mindegyre gyengült, jöllehet már benne jártunk a júniusban. Noha félretette évi jövedelmének egy részét, hogy így alapítsa meg úrnőm vagyonát, igen természetesen arra vágyott, hogy az megőrizhesse vagy legalábbis minél hamarabb vissza-szerezhesse őseinek hajlékát; úgy találta, egyedül egy mód van erre; ha lánya egybekél az örökösével. Nem is sejtette, hogy unokaöccse napja éppoly gyorsan hanyatlik, mint az övé. Azonban más nem tudott erről... Sohasem járt hozzájuk orvos, és a fiatal Heathcliffet nem látogatta meg senki, aki felvilágosíthatott volna bennünket állapota felől. Magam részéről azt kezdtem gondolni, hogy előérzeteim hamisak voltak, és már a gyógyulás útjára tért, mivel mind többet beszélt sétákról, lovaglásokról a lápon, és terveihez, úgy látszott, nagyon ragaszkodott. El sem tudtam képzelni, hogy akadjon apa, aki oly zsarnokian és kegyetlenül bánhat haldokló gyermekével, mint Heathcliff, mert ő élesztette Lintonban e hamis vágyakat, és erőfeszítései csak megsokszorozódtak, amikor a halál összeomlással fenyegette kapzsi és könyörtelen terveit.

Huszonhatodik fejezet

Túl voltunk már a nyár derekán, mikor Edgar nehéz szívvel engedett könyörgéseiknek, és lóhátra ülhattünk Catherine-nel, hogy felkeressük unokaöccsét. Fülledt idő volt: a napot felhők fedték, de a páraktól és ködöktől súlyos égbolt nem ígért esőt. Az útjelző kő mellettadtunk egymásnak találkozt, az útkereszteződésnél. Odaérve azonban csak egy kis pásztorfiút találtunk, aki tudtukra adta, hogy „a fiatalúr” a domboldalon vár bennünket, és nagyon megköszönné, ha valamivel tovább mennénk.

- Akkor Linton úrfi elfeledte gazdám első feltételét - jegyeztem meg. - Ő ugyanis ragaszkodott hozzá, hogy Thrushcross Grange területén maradjunk. Így azonban rövidesen elhagyjuk azt.

- Nem baj, majd visszafordulunk, mikor találkoztunk vele - felelt útitársam. - Séta közben majd hazafelé lovagolunk.

Mikor azonban házuktól alig negyedmérföldnyire találkoztunk vele, láttuk, hogy nincs lova; nekünk is le kellett szállanunk, az állatokat pedig kicsaptuk a rétre legelni. A hangában heverészve várt, és csak akkor kelt fel, mikor néhány yardnyira voltunk tőle. Járása olyan bizonytalan volt, ő maga pedig annyira sápadt, hogy ijedten felkiáltottam:

- De fiatalúr, magának ma nem való a séta! Milyen rossz színben van!

Catherine fájdalmas meglepődéssel nézte. Az ujjongás, mely ajkán volt, ijedt kiáltássá változott, és ahelyett, hogy örömet fejezte volna ki az oly soká halogatott találkozás felett, nyugtalanul érdeklődött, rosszabbul érzi-e magát, mint rendesen?

- Nem... jobban, sokkal jobban!

Remegett és lihegett, miközben egyre fogta Cathy kezét, mintha arra akart volna támaszkodni: nagy, kék szemét félénken emelte a lányra, s a mély árkok, melyek valaha oly álmodozóvá tették pillantását, most elkínzott és meggyötört kifejezést kölcsönöztek neki.

- Akkor hát rosszabbul voltál mostanában - erősködött unokanővére. - Rosszabbul, mint amikor utoljára láttalak. Soványabb és...

- Fáradt vagyok - vágott a szavába hirtelen a fiú. - Nagyon meleg van a sétához, pihenjünk le itten. Reggel gyakran érzem magam rosszul... papa azt mondja, túl gyorsan nővök.

Catherine, akit ez nem nyugtatott meg eléggé, leült, Linton pedig elnyúlt mellette.

- Csaknem olyan itt, mint a te paradicsomodban - mondotta Catherine, és igyekezett vidámnak mutatkozni. - Talán emlékszel megállapodásunkra, hogy olyan helyen és úgy töltünk el két napot, amint egyikünk, illetve másikunk a legkellemesebbnek képzei el. Ez a nap csaknem kedved szerint való: igaz ugyan, hogy felhős, de szelídebb és nyugodtabb ezáltal. Szébb így, mint vad verőfényben. Jövő héten, ha teheted, fellovagolunk Thrushcross Grange parkjáig: az lesz majd az én napom!

Linton szemmel láthatóan nem emlékezett rá, miről beszél, és nyilván nehezebbre esett minden társalgás. Oly kevésbé érdeklődött mindaz iránt, amiről Cathy beszélt, és oly kevésbé igyekezett szórakoztatni őt, hogy úrnőm alig tudta eltitkolni csalódását. Unokatestvérének lénye és modora egyaránt megmagyarázhatatlan változáson ment át. Duzzogása, melyet a becézgetés gyengédséggé tudott átváltoztatni, most közönyös fásultságnak adott helyet; a szeszélyes gyermekkedély, mely csak azért mutatkozott ingerlékenynek és elviselhetetlennek, hogy hízélgésekkel vigasztalják, most a csökönyös beteg önző mogorvaságát öltötte magára:

visszautasított minden vigasztalást, és kész volt a mások jókedvét és vígságát sértésnek tekinteni. Catherine éppúgy észrevette, mint én, hogy jelenlétünk inkább büntetés, mint jutalom a számára, és gondolkodás nélkül azt javasolta, hogy távozzunk. Szavai váratlanul eloszlatták Linton közönyét, és a fiú rendkívül izgatottnak mutatkozott. Ijedt pillantásokat vetett otthona felé, és kérte Catherine-t, maradjon még legalább egy félórát.

- De én azt hiszem - szólt Cathy -, jobb volna neked otthon, mint itt. Látom, hogy ma nem tudnák elszórakoztatni sem meséimmal, sem énekemmel, sem pedig beszélgetésemmel. Komolyabb lettél, mint én, fél év alatt: ma már nem érdekelnek a régi szórakozásaim. Különben szívesen maradnék, ha szórakoztatni tudnák.

- Maradjon, hogy kipihenje magát - felelte Linton. - És ne higgye, Catherine, és ne is mondja, hogy nagyon rosszul vagyok. A meleg és fülledt idő nyomaszt egy kissé; és túl sokat kellett járnom, míg ideértem. Mondja meg nagybátyámnak, hogy egészen jól érzem magamat. Megteszi?

- Megmondom neki, hogy te így érzed, Linton. Azt nem mondhatom neki, hogy így is van - felelt fiatal úrnőm, akit meglepett a makacsság, mellyel a másik olyasmihez ragaszkodott, ami nyilvánvalóan nem volt igaz.

- Jöjjön el újra jövő csütörtökön - folytatta a fiú, igyekeztén kikerülni a másik kérdő pillantását. - És köszönje meg nevemben apjának, hogy elengedte, köszönje meg nagyon, Catherine. Ha pedig az én apámmal találkozna, s az irántam érdeklődnék, ne mondja meg neki, hogy nagyon hallgatag és ostoba voltam. És ne vágjon olyan szomorú, levert arcot, mint mostan... még megharagudnék rám!

- Mit bánom én az ő haragját! - kiáltott fel Catherine, mert attól tartott, Heathcliff őellene fordítja dühét.

- De én nagyon is bánom - mondotta Linton összeborzadva. - Ne ingerelje fel ellenem, mert nagyon durva tud lenni.

- Nagyon szigorú magával, fiatalúr? - kérdeztem. - Megunta tán az elnézést, s a csendes gyűlölethől átcsapott a cselekvő gyűlöletbe?

Linton rám nézett, de nem válaszolt. Körülbelül tíz percig maradtunk így ülve: Linton mellére hajtotta fejét, s már csak a kimerültség vagy a fájdalom elfojtott sóhajtásait hallatta; Cathy azzal szórakozott, hogy áfonyát szedett, és megosztotta velem; Lintont nem is kínálta, mert látta, hogy csak fárasztja és untatja, ha szól hozzá.

- Van már egy félórája, Ellen? - súgta végül Catherine a fülembe. - Nem látom be, miért maradjunk. Ő alszik, papa pedig megkívánja, hogy idejében otthon legyünk.

- Igaz, de nem hagyhatjuk itt, míg alszik - feleltem. - Várjon, amíg felébred, és legyen kissé türelemmel. Nagyon sürgős volt magának az idejövétel, de ugyancsak hamar elpárolgott a kedve, hogy lássa a szegény Lintont.

- Miért is akart látni? - felelt Catherine. - Azelőtt legrosszabb kedvében is jobban szerettem, mint így, ebben a furcsa lelkiállapotban. Azt gondolná az ember, kényszerűségből jött el erre a találkozóra, mintha kötelességet teljesítene, félvén, hogy szidást kap az apjától. De semmi kedvem örömet okozni Heathcliffnek, bármi oka legyen is rá, hogy ilyesmire kényszeríti a fiát. Ha örülök is, hogy jobb egészségben találom, csak még inkább sajnálnom kell, hogy ennyivel kevésbé kedves és gyengéd irányomban.

- Azt hiszi hát, hogy jobb egészségben van?

- Igen. Emlékszik, mennyit panaszkodott azelőtt a fájdalmaira? Nincs ugyan olyan jól, amennyire szeretné, hogy papának mondjam, de úgy látszik, sokkal jobban érzi magát.

- Ebben nem értünk egyet, Catherine kisasszony - jegyeztem meg -, én azt mondom inkább, most sokkal rosszabbul van!

E percben felriadt Linton, és rémült arccal kérdezte, nem szólította-e valaki?

- Nem - felelt Catherine -, legfeljebb álmodban! Nem értem, hogyan tudsz aludni idekűnn, fényes nappal?

- Úgy rémlett, apámat hallottam - folytatta a fiú elfulladó lélegzettel, és egy pillantást vetett a szemközti emelkedésre. - Biztos benne, hogy senki sem szólt hozzám?

- Egészen biztos. Csak Ellen és én beszélgettünk az egészségedről. Igazán erősebbnek érzed magad, Linton, mint mikor utoljára találkoztunk a télen? De ha ez igaz is, egyvalamiben nem lettél erősebb: hozzám való vonzódásodban. De mondd meg: igazán egészségesebbnek érzed magad?

Könnyek szöktek Linton szemébe, mikor így felelt:

- Igen, igen, feltétlenül!

Mintha még mindig ez a képzeletbeli hang üldözné, riadtan fürkészett maga körül, kereste, honnan hallotta. Cathy felkelt.

- Mára el kell válnunk - mondotta. - Nem akarom eltitkolni, hogy keserű csalódást okozott mai találkozásunk. De csak neked fogom ezt megmondani, soha nem félek Heathcliff-től.

- Csitt! - suttogta Linton. - Csitt! Az isten szerelmére! Jön!

Catherine karjába kapaszkodott, és megpróbálta visszatartani. Erre a hírré azonban az kiszabadította magát, fütttyentett Minnynek, mely kutyaként engedelmeskedett neki.

- Itt leszek jövő csütörtökön - kiáltotta, miközben a nyeregbe ugrott. - Viszontlátásra. Siessünk, Ellen!

Így hagytuk el őt; alig vette észre távozásunkat, annyira elfogta a félelem apja közeledtére.

Még mielőtt elértük volna a házat, Catherine bosszankodása valami különös szánalommal vegyes sajnálkozássá változott, melyhez bőségesen hozzájárultak a Linton testi és erkölcsi hogyléte felett érzett aggodalmak és gondok. Én is osztottam aggodalmaiban, de azt ajánlottam neki, ne nagyon beszéljen róluk; egy másik találkozás után könnyebben megítélhetjük, mi a való helyzet. Gazdám érdeklődött találkozásunk részletei iránt. Catherine pontosan átadta neki unokaöccse köszönetét, s átsiklott a többin. Magam részéről kevés táplálékot nyújthattam kíváncsiságának, mert magam sem nagyon tudtam, mit titkoljak és mit áruljak el.

Huszonhetedik fejezet

Egy hét telt el, melynek minden napját Edgar Linton állapotának baljós változásai tették emlékezetessé. Most már egy-egy óra annyit rontott állapotán, mint azelőtt egy-egy hónap.

Szívesen letagadtuk volna az igazságot Catherine előtt, de értelmének élénksége lehetetlenné tette az alakoskodást. Titokban tépelődött a szörnyű eshetőségen, mely lassan bizonyossággá érett már; mikor beköszöntött a csütörtök, nem volt szíve célzást tenni a sétalovaglásra. Én emeltem szót helyette, és megkaptam a felhatalmazást, hogy szabad levegőre kényszerítsem; mert a könyvtár - ahol gazdám mindennap eltöltött egy kis időt, azt a nagyon rövid időt, amíg fenn bírt maradni - és apja szobája lettek Catherine egyedüli birodalma. Valóságos lelkipurdalást érzett, mikor nem hajolt párnája fölé, vagy nem ült mellette. A virrasztás és a fájdalom megsápasztották, úgyhogy gazdám szívesen küldte erre a kirándulásra, mellyel szerencsés levegő- és környezetváltozást vélt neki nyújtani. Megvigasztalta a gondolat, hogy halála után Cathy már nem lesz egészen egyedül.

Volt egy rögeszméje, melyet néhány elejtett megjegyzése tárt fel előttem. Mégpedig az, hogy ha unokaöccse külsejében hasonlít rá, valószínűleg hasonló lesz lelkiében is; Linton levelei ugyanis jellemének fogyatékoságaiból keveset, sőt semmit sem árultak el. Én viszont megbocsátható gyengeségből tartózkodtam attól, hogy helyreigazítsam tévedését. Arra gondoltam, mi haszna is származnék belőle, ha utolsó perceit olyan közlésekkel zavarnám meg, melyeket sem ereje, sem módja nem lenne gyakorlatilag hasznosítani.

Délutánra halasztottuk látogatásunkat: az aranyló augusztusi délutánon a magaslatokról érkező szellő annyi életet lehelt, hogy attól még a haldokló is új erőre kapott volna. Catherine arca rokon volt e tájjal, melyen derű és árnyék sűrűn váltakoztak; de az árnyak lassan hosszabbak lettek, s a fényfoltok mind suhanóbbak, s szegény kis szíve már azt is felröptette magának, hogy egy-egy pillanatra megfeledkezett gondjairól.

Lintont ugyanazon a helyen pillantottuk meg, ahol előző alkalommal várt bennünket. Fiatal úrnőm leugrott a lóról, és mivel elhatározta, hogy csak egészen rövid ideig marad, megkért, maradjak a lovon, és tartsam a póni kantárját. Nem egyeztem bele: nem akartam vállalni a kockázatot, hogy csak pillanatra is szemem elől veszítsem, akit a gondjaimra bízta. Együtt kapaszkodtunk hát fel a hanga borította domboldalon. A fiatal Heathcliff most élénkebben fogadott bennünket. De ez nem a jókedv, nem is az öröm élénksége és lendülete volt: inkább a féleleméhez hasonlított.

- Késő van már! - mondotta kurtán és erőltetetten. - Nagyon beteg az édesapja? Már azt hittem, nem fog eljönni.

- Miért nem vagy őszinte? - kiáltott fel Catherine, nem is köszöntve unokaöccsét. - Miért nem mondd meg kereken, hogy nincs rám többé szükséged? Furcsa dolog, Linton, hogy másodszor kéretsz ide magadhoz, nyilvánvalóan azért, hogy mindketten csak gyötrődjünk, semmi egyébért.

Linton összerezsent, és félig könyörgő, félig szégyenkező pillantást vetett felé. De Cathynek nem volt elég türelme, hogy tovább tűrje ezt az érthetetlen viselkedést.

- Igen, apám nagyon beteg - felelte. - De miért is hagytam el betegágyát? Miért nem írtál, hogy feloldj ígéreteimtől, mikor nincs kedvedre, ha megtartom? Igen: magyarázatot kérek; játék és tréfa távol áll most tőlem! Nincs ma vesztegetni való időm a maga kényeskedéseire!

- Az én kényeskedéseim! - mormogta. - Ugyan mik azok? Az isten szerelmére, Catherine, ne vágjon ilyen szomorú arcot! Vessen meg, ahogy akar! Aljas, gyáva, szerencsétlen lény vagyok, megérdemlek minden megvetést; de ne büntessen a haragjával. Gyűlölje az apámat, és elégedjék meg nálam a megvetéssel.

- Ostobaság! - mondotta Catherine ingerülten. - Milyen buta, milyen ostoba fiú! Remeg, mintha attól félne, hogy valóban megütöm. Szükségtelen könnyörögnöd a megvetésért: enélkül is megkaphatod bárkitől! Menj innét! Hazamegyek apámhoz; örülség volt elhívni téged a tűz mellől, hogy úgy lássék... hogyan is? Engedd el a ruhámat! Ha szánalmat éreznék a siránkozásod és ijedt arcod miatt, vissza kellene utasítanod az ilyen szánalmat. Ellen, mondja meg neki, hogy szégyenletesen viselkedik! Kelj fel, és ne alacsonyodj le csúszó-mászóvá! Hallod?

Ugyanis Linton könnyezve és kínba torzult arccal a földre vetette magát; úgy látszott, kimondhatatlan félelem súlya alatt vergődik.

- Ó - zokogta -, nem bírom tovább! Catherine... Catherine, én is áruló vagyok, s meg sem merem mondani magának... De megöl, ha elhagy! Drága Catherine, a maga kezében van az életem. Azt mondotta, szeret, és ha szeret, talán nem lesz olyan nehéz magának. Ugye nem megy el, drága jó Catherine? És ugye beleegyeznek... akkor legalább megengedi, hogy magával halhassak meg!

Ennyi gyötrellem láttára Cathy lehajolt, hogy felemelje. A régi, türelmes gyengédség érzése most erősebb volt, mint az elégedetlenségé; mélységesen meghatódott és megrendült.

- Mibe egyezzem bele? - kérdezte. - Abba, hogy itt maradjak? Magyarázd meg ezeket a különös szavakat, és itt maradok. Saját magadnak mondasz ellent, és egészen összezavarod a fejemet. Csillapodj le, és légy nyugodt és őszinte, vallj be mindent azonnal, ami szívedet nyomja. Ugye, nem akarsz bajba sodorni, Linton, ugye, nem? Nem engeded, hogy ártsen nekem valami ellenség, ha meg tudod akadályozni? Azt hiszem, csak akkor vagy gyáva, ha önmagadról van szó, és nem árulnád el legjobb barátodat?

- De az apám megfenyegetett - mondotta a fiú, lélegzet után kapkodva, és összekulcsolta vékony ujjait. - És úgy félek tőle... úgy félek! Nem merem megmondani!

- Nos jó! - felelt Catherine megvető sajnálkozással. - Tartsd meg a titkod: én nem vagyok gyáva. Csak a magad biztonságára vigyázz, én amúgy sem félek.

Ez a nagylelkűség könnyekre fakasztotta Lintont. Kétségbeesetten sírt, csókolgatta Cathy kezét, mely támogatta, és mégsem tudta összeszedni magát annyira, hogy beszéljen. Épp eltűnődtem, mi lehet ez a rejtély, s szilárdan feltettem, hogy nem engedem Catherine-t Lintonért vagy bárkiért is szenvedni, mikor zörejt hallottam a bozótból. Felpillantottam és Heathcliffet vettem észre csaknem fejünk felett, amint aláereszkedett a dombról. Ügyet sem vetett két társamra, bár elég közel voltak ahhoz, hogy meghallja Linton zokogását; azon a szinte barátságos hangon üdvözölt, melyet csak velem használt, s melynek őszintesége felől már nemegyszer kételkedtem, majd így folytatta:

- Örülök, hogy itt láthatom, házamhoz ily közel, Nelly! Mi újság Thrushcross Grange-ben? Az a hír járja, hogy Edgar Linton haldoklik. Talán túlozzák állapotának súlyosságát?

- Nem, gazdám valóban haldoklik - feleltem. - Sajnos, nagyon is igaz. Szomorú esemény lesz a mi számunkra, neki azonban valóságos megváltás.

- Mit gondol, mennyi ideig él még?

- Nem tudom.

- Azért - folytatta s olyan pillantást vetett a fiatalokra, hogy azok megdermedtek belé; Linton nem merte felemelni a fejét, s így Catherine sem tudott megmozdulni -, azért, mert ez a fickó ki akarja játszani a terveimet! Hálás lennék a nagybátyjának, ha jobban sietne, és még előtte eltávoznék az élők sorából. Hé! Régóta folytatja már a kölyök ezt a játékot? Pedig megleckéztettem már néhányszor a sírás-rívásai miatt. Jobbkedvű valamivel, ha együtt van Linton kisasszonnyal?

- Hogy jobbkedvű-e? Nem... inkább mélységesen levertnek látszik - feleltem. - Ha ránézek, úgy találok, ágyban a helye, egy orvos kezei közt, nem pedig itt, a hegyekben, a kedvesével.

- Egy-két nap múlva úgyis odajut - dörmögte Heathcliff. - De addig is talpra, Linton! Talpra! Ne vergődj itt a földön! Talpra, ha mondom!

Linton összecsuklott, újabb, leküzdhetetlen borzadás kerítette hatalmába, valószínűleg apja pillantása alatt, mert más aligha bírhatta erre a megalázkodásra. Többször megkísérelte, hogy engedelmeskedjék, de maradék ereje is elhagyta ebben a pillanatban, és nyögve roskadt le újra. Heathcliff odalépett, és fia hátát a pázsitos domboldalnak támasztotta.

- Ejnye - mondotta és alig tudta visszatartani durvaságát. - Mindjárt megharagszom! Ha tüstént erőt nem veszel magadon... Vigyen el az ördög! Kelj fel, de rögtön!

- Igenis, apám - lihegte. - Csak hagyjon kissé békén, mert menten elájulok. Legyen nyugodt, megtettem mindent, amit kívánt. Catherine majd megmondja, hogy... hogy jókedvű voltam. Jaj, maradjon mellettem, Catherine, adj ide a kezét!

- Fogd meg az enyémet! - szólt az apja. - Állj fel! Így: most támaszkodj a karjára. Helyes: nézz rá! Még azt hiszi, Linton kisasszony, én vagyok a megtestesült ördög, hogy ennyire fél tőlem. Legyen olyan jó, kísérje haza! Reszket, mint a nyárfalevél, ha hozzáérek!

- Linton, drága Linton - súgta fülébe Catherine. - Nem mehetek el veled abba a házba: papa megtiltotta. Nem fog bántani: mitől félsz ennyire?

- Nem tudok hazamenni! Nem tehetem be oda a lábam többé maga nélkül!

- Megállj! - kiáltott Heathcliff. - Tartsuk tiszteletben Catherine gyermeki érzelmeit. Nelly, vigye haza Lintont, s én mindjárt követem az orvosra vonatkozó tanácsot.

- Nagyon jól fogja tenni - feleltem. - De nekem úrnőmmel kell maradnom: nem az én dolgom, hogy a fiával törődjek.

- Maga nagyon konok. Mindig is tudtam, hogy ilyen: úgy látszik, azt akarja, hogy belecsípjek a kisbabába és megríkassam: különben nem lágyul meg iránta a szíve. Nos, jöjj ide, te hős! Hazajössz velem?

Odalépett hozzá, és meg akarta ragadni a csenevész gyereket. Linton azonban hátrahőkölt, és olyan eszelős kitartással könyörgött Catherine-nek, hogy kísérje haza, hogy az nem tudta többé visszautasítani. Bármennyire helytelenítettem ezt, nem tudtam megakadályozni, hogy elkísérje: de nem is bírt volna szabadulni Lintontól. Nem tudtuk elképzelni, mitől fél ennyire, de egészen megsemmisült a rettegésben, és láthatóan kevés hiányzott ahhoz, hogy esztét veszítse. Elértük a ház küszöbét. Catherine belépett, én kint maradtam, hogy megvárjam, amíg karszékébe vezeti a beteget; azt reméltem, csakhamar vissza fog jönni, de Heathcliff befelé tuskolt, és rám kiáltott:

- Nem pestises a házam, Nelly! Ma vendéglátó kedvemben vagyok: üljön le, és engedje meg, hogy bezárjam az ajtót.

Bezárta és lehúzta a kulcsot. Elsápadtam.

- Majd meguzsonnázna, mielőtt hazaindulnának. Egészen egyedül vagyok itthon. Hareton elment az állatokkal, Zillah és Joseph pedig szórakozik valahol. Noha megszoktam a magányt, jólesik, ha akad néhány érdekesebb vendégem. Linton kisasszony, üljön le az úrfi mellé. Azt adom, amim van: az ajándék ugyan nem túlságosan értékes, de mással aligha szolgálhatnék. Lintonról van szó. Mit bámul így? Furcsa dolog, de feldühödöm azokra, akik félnek tőlem. Ha olyan országban élnék, ahol kevésbé szigorúak a törvények és az ízlés nem ennyire kifinomult, esti szórakozásul lassú kínhalállal végeznék mindkettejükkel.

Nagyot sóhajtott, az asztalra sújtott öklével, és maga elé dörögte:

- Pokolba velük! Gyűlölöm őket!

- Én nem félek magától! - kiáltott fel Catherine, aki nem hallotta utolsó szavait.

Odalépett hozzá: fekete szeme elszánt, vad tűzbe égett.

- Adja ide a kulcsot! - mondta. - Akarom! Nem eszem és nem iszom magánál, még ha éhen is kell vesznem, akkor sem.

Heathcliff abban a kezében tartotta a kulcsot, amelyik az asztalon pihent. Felpillantott, elámulva ezen a merészségen; vagy talán Catherine hangja és külseje juttatta eszébe azt, akitől örökölte azokat. Catherine megragadta a kulcsot és sikerült is félig kiszabadítania az ujjak közül, melyeknek szorítása engedett kissé. Erre azonban Heathcliff is felriadt, és visszarántotta a kulcsot.

- Hohó! Féltre, Catherine Linton, mert úgy földhöz vágom, hogy Ellen Dean beleőrül tüstént.

Nem törődve a figyelmeztetéssel, Catherine ismét megragadta a kulcsot.

- Azért is elmegyünk - hajtogatta s közbe kétségbeesetten erőlködött, hogy szétfeszítse az acélos izmokat. Látván, hogy körmeinek nincs hatásuk, fogát használta jó erősen. Heathcliff olyan pillantást vetett felém, hogy nem mertem beavatkozni. Catherine túlságosan el volt foglalva az ujjakkal ahhoz, hogy észrevegye Heathcliff arcának kifejezését. Hirtelen kinyitotta a kezét, és szabadon engedte viszálykodásuk tárgyát. De mielőtt Cathynek ideje lett volna magához kaparintania azt, megragadta szabadon maradt kezével, és ölébe rántva, olyan hatalmas ütésekkel mért oldalról a fejére, hogy ezek egyike is elég lett volna ahhoz, hogy fenyegetése megvalósuljon, feltéve, ha Cathy el tudott volna esni.

Ilyen ördögi vadság láttára dühösen odarohantam:

- Maga gazember! - kiáltottam. - Gazember!

Egy ütés, mely mellemen ért, elhallgattatott. Elég testes vagyok, és nem egykönnyen akad el a lélegzetem; az ütestől és a dühtől kábultan tántorogtam visszafelé: úgy éreztem, mindjárt megfulladok, vagy megpattan bennem valami ér. Alig két percig tartott a jelenet. Catherine, akit végre elengedett, halántékához szorította mindkét kezét: úgy látszott, nem tudja, megvannak-e még a fülei. Szegény kicsikém, úgy remegett, mint a nádszál, s elfulladva támaszkodott az asztalnak.

- Amint látja, értek a gyerekek megfenyítéséhez! - mondotta a gazfickó, kegyetlenségtől eltorzult arccal, miközben lehajolt, hogy felvegye a kulcsot a földről. - Menjen oda Lintonhoz, amint mondtam, és sírjon kedvére. Holnap az apósa leszek... és néhány nap múlva apja helyett az apja... még bőven lehet része az ilyesmiben. Nem fogok fukarkodni a veréssel: könnyen elviselheti, hisz elég erős hozzá. Mindennap megkaphatja a magáét, amíg ezt az átkozott dühöt látom csillogni a szemében.

Cathy nem Lintonhoz futott, hanem hozzám, és égő arcát ölembe rejtve, kétségbeesett könnyeket hullatott. Unokatestvére a pad másik végébe menekült; csendben maradt, mint egy egér, és biztosan boldog volt, hogy nem őt érte a büntetés. Heathcliff, mikor látta, mennyire nem tudunk magunkhoz térni, felkelt és gyorsan elkészítette a teát. A csészek és csészealjok már az asztalon állottak. Kiöntötte a teát, és átnyújtott nekem egy csészével.

- Ölje bele a dühét - mondotta. - És szolgálja ki a kedvencét, meg az enyémet is. Nincs megmérgezve, noha én csináltam. Most megyek, és megkeresem a lovaikat.

Mikor kiment, első gondolatunk az volt, hogy módot keressünk a menekülésre. Megpróbáltuk a konyhaajtót, de be volt zárva kívülről. Sorra vettük az ablakokat: túlságosan keskenyek voltak, még a karcsú Catherine számára is.

- Linton úrfi! - kiáltottam, látván, hogy valóban be vagyunk börtönözve. - Maga bizonyára tudja, ördögi apja miben töri a fejét: ha meg nem mondja nekünk, úgy felpofozom, mint ahogy ő felpofozta imént az unokanővérét.

- Igen, Linton, meg kell mondania! - tette hozzá Catherine. - A kedvedért jöttünk ide, és csúf hálátlanság volna, ha meg nem mondanád.

- Adjon egy kis teát, megszomjaztam, azután majd megmondom - felelte Linton. - Menjen innét, Ellen Dean. Nem szeretem, ha itt settenkedik a közelemben. Catherine, ne hullajtson könnyeket a teámba, így nem iszom meg. Adjon egy másik csészét.

Catherine másik csészét tolt elé, és megtörölte az arcát. Felháborította a kis fajankó hidegvére, most, hogy nem volt több oka aggódni önmagáért. A félelem, melyet odakünn a lápon tapasztaltam nála, megszűnt, mihelyt a házba beléptünk. Arra következtettem ebből, hogy iszonyú düh zúdult volna a fejére, ha nem sikerül becsálnia bennünket; most, hogy megoldotta feladatát, egyelőre nem kellett további bajoktól tartania.

- Papa azt akarja, hogy összeházasodjunk - folytatta, miután ivott néhány kortyot. - Tudja, hogy a maga papája nem adná most beleegyezését, és fél, hogy meghalok, ha soká várunk, s így még holnap reggel meg kell esküdnünk. Itt marad egész éjjel. Ha megteszi, amit kíván, visszamehet holnap, és engem is elvihet magával.

- Hogy elvigye magával, maga kis nyomorult? - kiáltottam. - És hogy maga megházasodik? Ez az ember bolond, vagy minket néz annak. Azt hiszi, hogy ez a viruló, szép, erős, fiatal lány hozzáköti az életét egy ilyen halódó majomhoz, amilyen maga? Abban a tévhitben ringatja magát, hogy akad valaki, nem szólva Catherine Lintonról, aki elfogadja magát férjül. Verést érdemelne már csak azért is, hogy idecsalt bennünket a komédiázásával és a gyáva nyafogásával. Ne vágjon itt ilyen ostoba pofát! Kedvem lenne jól kirázni magából gyávaságát és ostoba hiúságát.

Meglöktem őt kissé, ami elég volt ahhoz, hogy rájöjjön a köhögés; ismét a szokott jajveszékeléshez és sírás-ríváshoz folyamodott, úgyhogy Catherine végül engem szidott össze.

- Itt maradni egész éjjel? Azt már nem! - mondotta és körülnézett. - Ellen, inkább felgyújtom ezt az ajtót, de kimegyek innét.

Valóra is váltotta volna fenyegetését, ha Linton ismét féltetni nem kezdi becses önmagát. Erőtlen karjai közé szorította zokogva:

- Nem kellek magának, és nem akar megmenteni? Nem akarja, hogy elmenjek magával Thrushcross Grange-be? Nem szabad elmennie és itthagynia engem. Engedelmeskednie kell az apámnak... engedelmeskednie kell!

- Az én apámnak kell engedelmeskednem, és véget kell vetnem nyugtalanságának. Egész éjszaka! Mit fog gondolni! Rettentően nyugtalan lehet már most is! Kijutok ebből a házból, még ha össze is kell törnöm, fel is kell égetnem valamit. Maradjon nyugton! Maga nincs veszélyben; de ha meg akarja akadályozni... Linton, apámat jobban szeretem, mint magát!

A halálos félelem, mellyel Heathcliff haragjától félt, visszaadta a fiúnak a gyávaság ékes-szólását. Catherine szinte már nem volt eszénél. Mégis ragaszkodott ahhoz, hogy hazamehessen, és könyörgéssel próbálta legyőzni a másíknak önző félelmét. Közben azonban belépett rabtartónk.

- A lovaik elfutottak - mondotta. - Nos, Linton, már megint pityeregsz? Mivel bántott meg? Vége legyen, hagyj abba, és menj aludni. Egy-két hónap múlva visszafizethetsz neki kamatos-tul a zsarnokoskodásáért. Ugye, csak a szerelem emészt, semmi más? Nincs más választása: el kell, hogy fogadjon! Gyerünk az ágyba! Zillah nincs itthon: egyedül kell levetkezned! Csend legyen! Szót sem akarok hallani! Ha szobádban leszel, nem foglak zavarni többé: nem kell félned semmitől! Véletlenül egész túrhetően szerepeltél. A többi az én dolgom!

Beszéd közben kitárta az ajtót, hogy a fia kimehessen. Az úgy lopózott ki, mint a fűrésze, mely attól fél, hogy alattomban bele akarnak rúgni. Heathcliff kulcsra zárta az ajtót, és a tűzhöz lépett, mely előtt némán álltunk fiatal úrnőmmel. Catherine felpillantott, és ösztönösen arca elé emelte a kezét: házigazdánk szomszédsága kínos érzések emlékét ébresztette fel benne. Senki sem tudta volna érzéketlenül szemlélni ezt a gyermeki mozdulatot, ő azonban morcos arccal förmedt Cathyre:

- Szóval maga nem fél tőlem? Jól titkolhatja a bátorságát, mert pokolian ijedtnek látszik.

- De most igenis félek - felelte Catherine. - Mert ha itt maradok, papa nagyon szenvedni fog: hogyan tudnám elviselni, hogy miattam szenved, mikor ő... mikor ő... Heathcliff úr, engedjen haza! Megígérem, hogy Linton felesége leszek: papának is ez volt a szándéka, én pedig szeretem őt. Miért akar kényszeríteni arra, amit magamtól is szívesen megtennék?

- Csak merje rákényszeríteni! - kiáltottam. - Hála istennek, vannak még törvények ebben az országban. Vannak bizony, bármily eldugott fészekben élünk is! Följeleneném ezért még az édesfiamat is: az ilyen bűnért pedig halálbüntetés jár!

- Csend legyen - mondotta a gazember. - Ördögbe a lármájukkal. Nem kérdeztem a véleményét. Linton kisasszony, a legnagyobb elégtétel lesz számomra, ha megtudom, hogy szenved az apja: nem tudok majd aludni az örömtől. Nem biztosíthat magának könnyebben huszonnégy órai tartózkodást a tetőm alatt, mint azáltal, ha tudtomra adja, hogy ez lesz a következménye. Ami pedig az ígétét illeti, hogy feleségül megy Lintonhoz, gondom lesz rá, hogy megtartsa, mert nem hagyhatja el a házat mindaddig, míg ezt az ígétét nem teljesíti.

- Akkor Ellent küldje el papához azzal a hírral, hogy semmi bajom - kiáltotta Catherine keserű könnyek között. - Vagy adjon össze bennünket most rögtön. Szegény papa! Azt fogja hinni, elvesztünk. Mit tegyünk?

- Éppen nem! - felelt Heathcliff. - Azt fogja hinni, megunta őt ápolni, és most szórakozást keres valahol. Nem tagadhatja le, hogy saját jószántából tért be hozzám, s ezáltal megszegte feltételeit, melyek ezt eltiltották. Az csak természetes, hogy ebben a korban szórakozásra van szüksége, és belefáradhatott a betegápolásba, mikor csak az apjáról van szó. Catherine, az ő legboldogabb napjai a maga születésével értek véget. Nem félek kimondani: megátkozhatta magát, mikor e világra született, én mindenesetre megátkoztam, és természetes lenne, hogy ismét megátkozza most, mikor ő távozik a világból. Én is ugyanígy cselekednék. Nem szeretem magát. Hogyan is szerethetném? No, sírjon csak! Amint sejtem, ez lesz a maga fő

szórakozása a jövőben, hacsak Linton kárpótolni nem fogja egyéb veszteségeikért, melyeket más oldalról fog elszenvedni: előrelátó atyja, azt hiszem, ezt képzele róla. Tanácsokban és vigasztalásokban bővelkedő levelein nagyon jól elszórakoztam. Az utolsóban azt ajánlotta az én kincsemnek, hogy viselje gondját az övének, és legyen jó hozzá, mikor sor kerül erre. Gondosság és jóság: igazán atyai jó tanácsok. De Lintonnak szüksége is van minden gondosságra és jóságra. Nagyon jól tudja ő adni a kis zsarnokot. Annyi macskát kínozt meg, amennyi jólesik neki, csak húzzák ki a fogukat, és vágják le a körmüket előbb. Szép kis történeteket mesélhet a nagybátyjának Linton jóságáról, mikor majd hazaengedem.

- Ebben igaza van - mondtam. - Fedje csak fel előttünk fia jellemét, mutassa ki hasonlóságát a magáéval, és azt hiszem, Cathy kisasszony kétszer is meggondolja, amíg igent mond ennek a szörnyetegnek.

- Nem akarok most kitérni jó tulajdonságaira - felelte Heathcliff -, mert vagy igent mond, vagy itt marad foglyul, magával együtt, gazdája haláláig. Mindkettejüket itt tudom tartani anélkül, hogy bárki is észrevenné. Ha nem hiszi, beszélje csak rá, hogy vonja vissza a szavát: meglátja, igazat mondtam-e?

- Nem vonom vissza a szavam - mondotta Catherine. - Még ebben az órában megesküszöm vele, ha utána visszatérhetek Thrushcross Grange-be. Heathcliff úr, maga kegyetlen ember, de nem a megtestesült ördög; nem lehet, hogy pusztán gonoszságból jóvátehetetlenül tönkretegy egész boldogságomat. Ha papa azt hinné, hogy készakarva hagytam el, és meghalna, mielőtt visszatérnék, hogyan tudnám elviselni az életet? Nem sírok többé, hanem térdre borulok maga előtt, és nem kelek fel, nem fordítom el tekintetemet arcáról mindaddig, míg rám nem néz. Nem, ne forduljon el! Tekintsen rám! Nem lát semmi olyat, ami ellenére volna. Nem gyűlölöm. Nem haragszom magára, amiért megütött. Soha senkit sem szeretett életében, bácsikám? Soha? Végül mégiscsak rám kell pillantania! Úgy fáj, hogy nem esik meg rajtam a szíve, és nem tud megszárni engem.

- Vegye el rólam ezeket a hüllőujjait, és kotródjék innét, különben felrúgom! - ordította Heathcliff, és visszalökte durván. - Inkább egy kígyó tekerjen körül. Hogy az ördögbe jut eszébe így csúszni-mászni előttem? Utálom magát!

Megrántotta a vállát, és összerázkódott, mintha lúdbőrözött volna a háta Cathy érintésétől; hátrább húzta a székét. Felkeltem és szitkokra nyílt a szám, de már az első szót belém fojtotta Heathcliff azzal a fenyegetéssel, hogy ha egy szótaggal is többet mondok, egyedül kell majd töltenem egy szobában az egész éjszakát. Besötétedett. Hangokat hallottunk a kertkapu felől. Házigazdánk rögtön kiszaladt, neki megvolt a teljes lélekjelenléte - annál kevésbé a miénk. Két-három percig tartott az egész: egyedül jött vissza.

- Azt hittem, a maga unokatestvére, Hareton - szóltam Catherine-hez. - Szeretném, ha már itt lenne. Talán pártunkat fogja majd.

- Három cseléd volt, akiket Thrushcross Grange-ből küldtek a maguk keresésére - szólt Heathcliff, meghallva, amit mondtam. - Csak ki kellett volna nyitniuk az ablakot és kiabálni: de esküdni merek, ez a kis béka örül, hogy maga, Ellen, nem így cselekedett. Nyilván boldog, hogy itt maradhat.

Megtudván, milyen szerencsét szalasztottunk el, átadtuk magunkat a kétségbeesésnek. Heathcliff magunkra hagyott bennünket keserveinkkel egész kilenc óráig. Akkor felszólított, menjünk a konyhán keresztül Zillah szobájába. Odasúgtam társamnak, hogy engedelmessédjék: onnét talán ki tudunk jutni az ablakon keresztül, vagy a padláson át. De az ablak éppoly szűk volt, mint a földszinten, s a padlásfeljárót sem tudtuk elérni: foglyok voltunk, akárcsak odalenn. Egyikünk sem feküdt le. Catherine az ablak mellé telepedett, és nyugtalanul

várta a nappalt: mély sóhajtással válaszolt csak kéréseimre, hogy pihenjen le kissé. Én egy székre telepedtem, és nem szüntem szemrehányásokat tenni önmagamnak, kötelességmulasztásaim miatt: úgy éreztem akkor, e mulasztások miatt zúdult gazdáimra minden szerencsétlenség. Ma már tudom, hogy tévedtem, de ezen a borzalmas éjszakán így képzeltem, s így éreztem, még Heathcliff sem olyan bűnös, mint én.

Hét órakor Heathcliff feljött megkérdezni, felkelt-e már Linton kisasszony. Cathy rögtön az ajtóhoz szaladt, és azt mondotta, hogy igen.

- Hát akkor kifelé! - szólt Heathcliff és kinyitván az ajtót, magával rántotta úrnőmet. Én is felkeltem, hogy kövessem, de ráfordította a kulcsot a zárba. Kértem, engedjen ki.

- Türelem! - felelte. - Mindjárt felküldöm a reggelijét.

Öklömmel vertem az ajtót, és dühösen ráztam a kilincset, Catherine megkérdezte, miért tartanak engem bezárva? Azt felelte, próbáljam még egy óra hosszat elviselni rabságomat. Két-három óráig vártam így, végre lépteket hallottam, azt hittem, Heathcliff jön vissza.

- Hoztam valami ennivalót - szólt egy hang.

Kinyílt az ajtó, és megpillantottam Haretont, egész napra való élelmiszerrel megrakodva.

- Fogja! - szólt és kezembe nyomta a tálcát.

- Maradjon egy percig! - könyörögtem.

- Nem! - kiáltotta.

Azzal visszavonult, s ügyet sem vetett könyörgéseimre, melyekkel elhalmoztam, hogy visszatartsam.

Egész nap bezárva tartottak és egész éjjel és még egy napig, majd még egy napon át. Öt éjszakát és négy napot töltöttem el így, anélkül, hogy mást is láttam volna, mint Haretont, minden reggel. A börtönőrök mintaképe volt ő: komor, hallgató és süket minden kísérletre, mellyel igazságérzetét vagy szánalmát akartam felkelteni.

Huszonnyolcadik fejezet

Az ötödik nap reggelén vagy helyesebben délutánján, másfajta lépéseket hallottam. Apróbbakat és könnyedebbeket: most be is nyitottak a szobámba. Zillah volt, skarlátpiros kendőjében, fekete selyemfőkötő a fején, vesszőfonatos kosár a karján.

- Ó, ó, Deanné! - kiáltott fel. - Magáról beszél mindenki egész Gimmertonban. Azt hittem már, belefulladt a Fekete Ló mocsarába a kisasszonnyal együtt, mikor elmondotta a gazdám, hogy idehozta magukat, és itt vannak mindketten. Szent Isten! Bizonyára valami szigetre vergődtek ki! És meddig voltak benn a vízben? A gazda mentette meg, Ellen Dean! De hisz nem is fogyott le nagyon... ugye, nem érte semmi baj?

- A maga gazdája egy megátalkodott gonosztevő - válaszoltam. - De felelni fog ezért! Hiába találta ki ezt a mesét: minden ki fog derülni!

- Mit mond? - kérdezte Zillah. - Nem ő találta ki! Az egész falu erről beszél. Azt mesélik, hogy ott veszték a mocsárban. Mikor visszajöttem, így szóltam Earnshaw-hoz: „No hát, furcsa dolgok történtek itt, Hareton úr, amióta elmentem. Milyen kár ezért a szép kisasszonyért s ezért a derék Nelly Deanért.” Rám bámult: gondoltam, nem hallott semmiről, mire elmeséltem neki, mit hallottam. Csak hallgatott, majd elmosolyodott, és így szólt: „Ha benn is voltak a mocsárban, már kijöttek belőle, Zillah. Nelly Dean jelenleg épp a maga szobájában van: ha felmegy, mondja meg neki, hogy elmehet. Itt van a kulcs. A mocsár vize kissé összezavarta a fejét, és azon nyomban haza akart szaladni, mint egy félbolond. De itt tartottam, amíg eszére nem tért. Kérje meg, menjen rögtön Thrushcross Grange-be, és jelentse, hogy a fiatal hölgy idejében el fog indulni, hogy részt vehessen apja temetésén.”

- Edgar úr meghalt? - kiáltottam fel elfulladó hangon. - Ó, Zillah, Zillah!

- Nem! Nem! Üljön csak le, jó asszony, maga még mindig nincs egészen ésnél. Még nem halt meg. Kenneth doktor úgy véli, még élélhet egy napig. Imént találkoztam vele, és kikérdeztem útközben.

Dehogy is ültem le, felkaptam kalapomat és kabátomat, és siettem kifelé, hiszen szabad volt az út. Mikor keresztülmentem a nagyszobán, körülnéztem, nincs-e valaki, aki felvilágosítást tudna adni Catherine felől. A napfény elöntötte a helyiséget, s az ajtó nyitva állott, de nem láttam senkit. Miközben azon töprengtem, tovább menjek-e, vagy forduljak vissza, és keressem meg az úrnőmet, halk köhintésre lettem figyelmes a kandalló felől.

Linton heverészett a padon: egyedül volt az egész teremben, épp egy darab kandiszcukrot szopogatott, közönyös arccal figyelve mozdulataimat.

- Hol van Catherine kisasszony? - kérdeztem szigorú hangon.

Azt reméltem, hogy amíg egyedül van, rá tudok ijeszteni és ki tudok szedni belőle valami útbaigazítást. Ártatlan arccal szopogatta tovább a cukrát.

- Elment?

- Nem, odafönn van. Nem fog elmenni; nem engedjük el!

- Nem engedik el! Kis hülye! - kiáltottam. - Mondja meg, hol a szobája, különben meg találja bánni!

- Papa majd gondoskodik, hogy maga bánja meg, ha fel mer menni hozzá - felelte Linton. - Azt mondotta, nem kell többé kedvesnek lennem Catherine-hez: hisz a feleségem, és nem szép tőle, hogy el akar hagyni. Azt mondotta, Cathy gyűlöl, és halálomat kívánja, mert meg akarja kapni a pénzemet: de arra hiába vár, és nem is fog hazamenni! Nem engedjük haza soha! Miattam sírhat, amennyit akar, és ha beteg, azt se bánom.

Tovább szopta a cukrot, és behunyta szemét, mintha el akarna aludni.

- Fiatalúr - mondtam -, elfelejtette már, milyen jó volt magához Catherine a múlt télen, mikor még azt mondotta neki, hogy szereti? Könyveket hozott, s énekelt magának, s néha szélben, hóban jött el, hogy meglátogassa. Ha nem tudott eljönni egy este, sírt, mikor arra gondolt, hogy csalódást okozott magának. Akkor maga úgy érezte, a kelleténél százszor jobb magához: most pedig elhiszi apja minden hazugságát, noha tudja, hogy ő mennyire utálja mindkettejüket? Most vele szövetkezik, Cathy ellen. Szép hála, mondhatom!

Linton ajka legörbedt, és kivette a kandiszcukrot a szájából.

- Talán azért jött el ide, mert gyűlöli magát? - folytattam. - Gondolkozzék! Ami pedig a pénzt illeti, nem is sejtí, lesz-e valaha vagyona magának. Azt mondotta: beteg, és mégis egyedül hagyja odafönn, egy idegen házban, éppen maga, aki nagyon jól tudja, mit jelent az, ha elhanyagolnak valakit. Bezzeg, ha a saját szenvedéseiről van szó, nem fukarkodik a szájalommal... de ő sem. Annál kevesebbet törődik most az ő fájdalmával. Látja, fiatalúr, én, a koros asszony, az egyszerű cseléd, könnyeket sírok miatta... maga pedig, miután adta az érzélgőst, noha imádnia kellene, saját maga számára tartogatja könnyeit, és itt lenn heverészik kényelmesen! Pfuj! Milyen szívtelen és önző!

- Nem bírom ki vele - felelt komoran. - Jobb egyedül! Annyit sír, hogy az már elviselhetetlen. És akkor sem akarja abbahagyni, mikor megfényletem, hogy felhívom az apámat. Fel is hívtam egyszer: azt mondotta, megfojtja, ha nem marad nyugton. De újrakezdte, mihelyt kiment a szobából, és egész éjjel jajgatott, panaszkodott, bármennyire tiltakoztam is, hogy nem tudok aludni miatta.

- Heathcliff úr nincs itthon? - kérdeztem, mikor beláttam, hogy a nyomorult nem tud együtt érezni unokanővére kinszenvedésével.

- Lenn van az udvarban, és Kenneth doktorral beszél, aki azt mondja, nagybátyám végre meghal. Nagyon boldog vagyok, mert utána én leszek az úr Thrushcross Grange-ben. Catherine úgy emlegeti mindig, mint az ő házat. Pedig nem is az övé, hanem az enyém: papa azt mondja, hogy minden, ami az övé volt, mostantól az enyém. Minden szép könyve az enyém. Felajánlotta könyvtárát, szép madaraival és Minnyvel együtt, ha megszerzem szobája kulcsát és kiengedem; erre azt feleltem, hogy nem adhat nekem semmit, hisz minden engem illet. Akkor sírt, és levett a nyakáról egy kis medaliont, és azt mondta, nekem adja: két miniatűr arckép volt benne, arany foglalásban; egyik oldalon az anyja, másikon nagybátyám, mikor még fiatalok voltak. Ez tegnap történt... azt mondtam neki, hogy az arcképek is engem illetnek, és el akartam venni tőle. A gonosz teremtes nem adta, hanem meglökött, és az fájt. Felkiáltottam: tudtam, hogy ettől megijed - majd mikor meghallotta papa lépteit, gyorsan kettétörte az érmet a kapcsánál, és egyik felét, édesanyja képét nekem adta; a másikat el akarta rejteni, de papa megkérdezte, mi történt, és én elmondtam neki mindent. Elvette tőlem az enyémet és rászólt Catherine-re, hogy adja nekem a magáét. Nem engedelmeskedett, mire papa úgy megütötte, hogy elterült a földön, letépte az érmecskét a láncról és szétaposta sarkával.

- Jólesett magának, mikor látta, hogy az apja veri Catherine-t? - kérdeztem, hogy tovább beszéltessem.

- Behunytam a szemem - mondta. - Mindig behunyom a szemem, mikor papa megüt egy kutját vagy egy lovat... olyan nagyot tud ütni... De azért kezdetben örültem... megérdemelte a büntetést, amiért meglökött engem. Mikor azonban papa elment, az ablakhoz hívott, és megmutatta arcát, mely felszakadt belül, a fogaknál, és száját, mely teli volt vérrel; majd összeszedte az arckép roncsait, leült a falnak szemközt, és többet egy szót sem szólt hozzám. Néha már azt hiszem, a fájdalomtól nem jut szóhoz. Nem szeretek erre gondolni; de haszontalan teremtés, mert folyton sír. Olyan sápadt és olyan feldúlt, hogy félek tőle.

- Meg tudná szerezni a kulcsot, ha akarná? - kérdeztem.

- Meg én, mikor odafönn vagyok - mondta -, de most nem tudok fölmenni!

- Melyik szobában van a kulcs? - kérdeztem.

- Hohó! - kiáltotta. - Nem fogom megmondani! Ez a mi titkunk! Senki sem tudhatja, még Hareton és Zillah sem. Most már nagyon kifárasztott. Menjen innét! Menjen!

Karjára hajtotta arcát, és lehunyta szemét.

Úgy véltem, jobb lesz, ha elmegyek, mielőtt Heathcliff-fel találkoznék; Thrushcross Grange-ből hozok majd magammal erősítést, és kiszabadítjuk Catherine-t. Nagy volt az otthoni cselédek öröme és meglepetése, mikor megérkeztem. Mikor megtudták, hogy fiatal úrnőm épségben van, ketten-hárman is fel akartak szaladni Edgar úr ajtaja elé, hogy bekiabálják neki a jó hírt; én azonban magam akartam ezt jelenteni. Mennyire megváltozott e röpke néhány nap alatt! Ott feküdt szomorúan, beletörődve sorsába, és várta a halált. Nagyon fiatalnak látszott; noha harminckilenc éves volt, tíz évvel fiatalabbnak nézhette akárki. Catherine-re gondolhatott, mert az ő nevét suttogta. Megfogtam kezét, és így suttogtam:

- Catherine is eljön, kedves jó uram. Életben van, és jól érzi magát; remélem, itt lesz estére.

Megremegtem szavaim első hatásától. Félig felemelkedett, mohó pillantást vetett körül a szobában, majd ájultan hanyatlott vissza. Mihelyt magához tért, elmeséltem kierőszakolt látogatásunkat és fogságunkat Szelesdombon. Azt mondtam, Heathcliff kényszerített rá, hogy belépjek, ami nem volt egészen igaz. Linton szerepét szépítettem, amennyire lehetett, és nagyjából elhallgattam Heathcliff vadállati durvaságát: nem akartam újabb keserőséggel tetézni amúgy is csordultig teli poharát.

Kitalálta, hogy ellenségének célja egyebek közt az volt, hogy fia, helyesebben önmaga számára biztosítsa Edgar vagyonát és birtokát. De miért nem várt Heathcliff, amíg gazdám meghal? Rejtély volt ez gazdám számára, aki nem tudta, hogy ő és unokaöccse csaknem egy időben hagyják majd el az életet. De úgy érezte, ajánlatos volna új végrendeletet csinálni: ahelyett, hogy Catherine szabad rendelkezésére hagyná, inkább gyámokra bízta vagyonát, hogy egész életén keresztül rendelkezésére álljon neki és gyermekeinek, ha lesznek ilyenek. Ily módon a vagyon nem szállna át Heathcliffre, Linton halálával.

Miután átvettem rendelkezéseit, elküldtem egy embert az ügyvédért, négy fegyveres cselédet pedig azzal a megbízatással menesztettem útnak, hogy követeljék vissza fiatal úrnőmet rabtartójától. Küldönceim mindkét helyről csak nagy sokára jöttek vissza. Legelőször az inas futott be, akit egyedül küldtem le a faluba. Elmondotta, hogy Green ügyvéd nem volt otthon, mire odaért; két óra múlva tért csak vissza, s akkor azt mondtotta, sürgős dolga van még a faluban, de virradat előtt Thrushcross Grange-ben lesz. A négy fegyveres ember is üres kézzel jött vissza. Azt jelentették, hogy Catherine beteg - olyan beteg, hogy el sem hagyhatja a szobáját -, Heathcliff nem engedte be hozzá őket. Alaposan összeszidtam az ostobákat, amiért elhitték ezt a mesét, és nem is akartam szólani erről gazdámnak. Elhatároztam, hogy egész sereget viszek Szelesdombra, és valósággal megostromlom a házat, ha a foglyot önként ki

nem adják. Látni fogja őt az apja, ismételtem fogadalmamat, még ha saját házának küszöbén is kell megölnünk ezt az ördögöt!

Szerencsére megkímélt a sors ettől a vállalkozástól. Három órákor lementem egy korsó vízért, és éppen áthaladtam az előcsarnokon, mikor erős kopogtatásra rezzentem össze, mely a főkapu felől hallatszott.

- Ó, ez Green - mondtam s eszembe jutott, hogy hívtuk. - Ez csak Green lehet! - s azzal továbbmentem, hogy másvalakit küldjek le kaput nyitni. De a kopogtatás megismétlődött, nem erőszakosan, ám annál sürgetőbbben. Letettem korsómat a lépcső aljára, és a kapuhoz szaladtam, hogy magam nyissam ki. Odakünn ragyogott az őszi telehold. Nem Green volt. Drága kis úrnőm vetette magát zokogva a nyakamba.

- Ellen! Ellen! Él még papa?

- Igen, igen, angyalom - kiáltottam -, él még. Hála istennek, hogy épen és egészségben látjuk viszont!

Ki sem fújta magát, egyenest Edgar úr szobájába akart rohanni, én azonban leültettem, inni adtam neki, megmostam sápadt arcát és megdörzsöltem kötényemmel, hogy egy kis színt adjak neki. Azt tanácsoltam, várjon, amíg felmegyek és bejelentem érkezését. Megkértem, mondja azt, hogy boldog a fiatal Heathcliff-fel. Először meglepődött, de csakhamar rájött, miért akarom rábeszélni erre a hazugságra, és megígérte, hogy nem fog panaszkodni.

Nem volt bátorságom jelen lenni találkozásuknál. Negyedóra hosszat álltam az ajtó előtt, majd beléptem, de alig mertem az ágy közelébe menni. Mindketten nyugodtak voltak. Catherine fájdalma éppoly csendes volt, mint apjának öröme. Catherine látszólagos nyugalommal viselte el apjának állapotát, az pedig szinte rátapadt lánya arcára szemével, mely megmerevedett az öröm önkívületében.

Boldogan halt meg ő, Lockwood úr, igen, a legnagyobb boldogságban. Megcsókolta Cathyt, és azt suttogetta:

- Elmegyek őhöz és te, drága gyermekem, eljössz majd hozzánk!

Nem mozdult, és nem beszélt többé ezután, de továbbra is rajta pihentette elragadtatott és sugárzó pillantását, egészen addig a percig, amidőn észrevétlenül elhalt érverése, és lelke elröppent. Senki sem tudta volna megállapítani halálának pontos idejét, annyira küzdelem nélkül múlt ki a világból. Akár azért, mivel kiapadtak könnyei, akár pedig azért, mivel túlságosan összetörte a fájdalom, Catherine száraz szemmel ült egy helyben napfelkeltéig. És ott maradt még délig, sőt később sem mozdult volna, annyira elmerült elmélkedéseiben a halottas ágy előtt; nekem kellett őt elvezetnem és követelnem, hogy pihenje ki magát. Helyesen cselekedtem, hogy eltávolítottam onnan, mert ebéidőre megjelent Green, ki előbb Heathcliffnél járt, hogy átvegye tőle utasításait. Eladta magát neki: ezért késlekedett eleget tenni gazdám hívásának. Szerencsére semmi evilági gond nem zavarta őt többé, lányának megérkezése után.

Green átvette a rendelkezést mindenki és minden felett a házban. Rajtam kívül elbocsátotta az összes cselédeket. Odáig ment a rábízott hatalomban, hogy Edgar Lintont a családi kápolnába akarta temettetni, nem pedig felesége mellé. De ott volt a végrendelet, mely ellenkezőjéről rendelkezett, és én hevesen tiltakoztam megsértése ellen. Siettették a temetést. Catherine-nek, azaz most már Heathcliffnének megengedték, hogy Thrushcross Grange-ben maradjon mindaddig, amíg apjának testét el nem szállítják onnét.

Cathy elmesélte, kétségbeesése végre rábírta Lintont, hogy menekülésében segédkezzék. Úrnőm hallotta odalenn a kapunál Heathcliff szóváltását az emberekkel, akiket én küldtem, és kikövetkeztette, mit válaszol. Kétségbeesése ekkor érte el tetőpontját. Linton, akit kevés elutazásom után felvittek a kis szalonba, annyira megijedt, hogy megkereste a kulcsot, mielőtt apja visszatért volna. Azzal a csellel élt, hogy kinyitotta a zárat, majd ismét visszafordította a kulcsot, de úgy, hogy az ajtót nyitva hagyta; mikor elérkezett a lefekvés órája, kérte, hogy Haretonnal aludhasson, amit kivételesen meg is engedtek neki. Catherine még pitymallat előtt elmenekült. Nem mert a kapun át távozni, mert félt, hogy a kutyák felverik a házat. A lakatlan szobákban bujkált, és megvizsgálta ablakaikat: szerencsére kényelmesen ki tudott bújni anyja szobájának ablakán, s innét a mellette álló fenyőfa segítségével könnyen leereszkedett. Büntársa gyáva furfangja ellenére is alaposan megbűnhődött azért, hogy része volt a szökésben.

Huszonkilencedik fejezet

A temetés estéjén fiatal úrnőmmel a könyvtárban ültünk, s hol a bennünket ért veszteségen merengtünk bánatosan - sőt kétségbeesetten -, hol pedig azt találgattuk, mit ígér a sötét jövő?

Megegyeztünk benne, hogy Catherine számára az lenne a legjobb megoldás, ha Thrushcross Grange-ben lakhatna, legalább addig, amíg Linton él, akinek szintén megengednék, hogy ideköltözzék; én továbbra is gazdasszony maradnék itt. Ez a lehetőség azonban túlságosan előnyösnek látszott, hogysem remélhettük volna. Mégis reménykedtem, és új erőt merítettem a gondolatból, hogy itt maradhatnék a házban, folytathatnám foglalkozásomat, és mindezek felett szeretett úrnóm oldalán élhetnék, mikor az inas - egyike az elbocsátottaknak, aki azonban még nem távozott el a házból - berontott a szobába, és jelentette, hogy „az az ördögi Heathcliff” most jön át az udvaron: bezárja a kaput az orra előtt?

Ha elég ostobák lettünk volna ezt a megoldást választani, akkor sem maradt volna rá elég időnk. Még annyi fáradságot sem vett magának, hogy kopogjon vagy bejelentesse magát: most ő volt itt a gazda, és úgy élt ezzel a jogával, hogy szó nélkül rontott be hozzánk. A hírt hozó inas hangja nyomán rögtön a könyvtárat kereste.

Belépett, intett az inasnak, hogy távozzék, majd bezárta az ajtót.

Ugyanaz a szoba volt ez, ahová tizennyolc évvel ezelőtt vezették be vendégként. Ugyanaz a hold sütött be az ablakon, s odakünn az őszi táj is a régi volt. Nem gyújtottunk még gyertyát, de az egész szoba világos volt; jól látszottak a képek is a falon: a sugárzóan szép Catherine és férjének finom arca. Heathcliff a kandallóhoz lépett. Az idő csaknem nyomtalanul suhant el felette. Ugyanaz a férfi állt most is előttem: sötét arca talán valamivel sápadtabb lett és fegyelmesebb, teste pedig talán megsúlyosbodott kissé: nem láttam rajta más változást. Catherine felemelkedett, és ösztönös mozdulatot tett, hogy elmeneküljön, mikor megpillantotta őt.

- Megálljon! - kiáltotta és elkapta a karját. - Nincs többé menekvés. Hova akar menni? Azért jöttem, hogy hazavigyem; remélem, kötelességtudó menyem lesz, és nem bujtja fel engedetlenségre a fiamat. Zavarban voltam, mi módon büntessem meg, amiért része volt a maga szökésében; olyan, mint a pókháló: egy érintéssel szét lehetne tépni. De majd látni fogja, hogy megkapta a magáét. Lehozattam őt egy este... tegnapelőtt... egyszerűen a székre ültettem, és hozzá sem nyúltam többé. Kiküldtem Haretont, és egyedül maradtunk a szobában. Két óra múlva behívtam Josephet, hogy vigye föl. Azóta olyan hatással vagyok az idegeire, mint egy lidérc; azt hiszem, gyakran olyankor is lát, mikor közelében sem vagyok. Hareton mondja, hogy néha késő éjjel felriad, és órák hosszat kiabál, magát hívja, hogy védje meg tőlem. Akár tetszik magának a becses férje, akár nem, velem kell jönnie: most már magára tartozik mindez. Én többet nem törődöm vele, teljesen a maga gondjaira bízom.

- Miért ne maradhatna itt Catherine - érveltem -, és miért ne jöhetne át hozzá a fiatalúr? Ha mindkettőjüket gyűlöli, nem fognak hiányozni magának. Csak mindennapos bosszúságot jelentenének embertelen szívének.

- Thrushcross Grange-et bérbe akarom adni - felelte -, a gyerekeim pedig legyenek mellettem. Ezt a nőszemélyt pedig eszem ágában sincs ingyen eltartani. Nem szándékozom fényűző és lusta életmódot nyújtani neki Linton halála után. Gyerünk, siessen, és ne kívánja, hogy kényszert alkalmazzak!

- Megyek is - felelt Catherine. - Linton az egyedüli lény, akit még szeretek ezen a világon, és noha maga mindent elkövetett, hogy meggyűlöltessen bennünket egymással, mégsem érheti el, hogy meggyűlöljük egymást. Azért sem fogok ártani neki, és azért sem fogok félni magától!

- Maga szájhős - felelt Heathcliff. - De nem szeretem magát annyira, hogy Lintonnak ártani akarnék; maga fog szenvedni mindvégig. Nem én fogom őt meggyűlöltetni magával, hanem az ő bájos természete. A maga szökése és annak következményei felkavarták az epéjét: ne várjon köszönetet nemes nagylelkűségéért. Végighallgattam tegnap a kecsegtető leírást, melyben előadta Zillah-nak, hogy mit csinálna, ha olyan erős lenne, mint én. Megvan tehát benne a jó szándék, és gyengesége csak annál találékonyabbá fogja tenni, hogy pótolja hiányzó erejét.

- Tudom, hogy rossz természete van - mondta Catherine -, hisz a maga fia. De örülök, hogy az enyém jobb, és így megbocsáthatok neki. Azonkívül tudom, hogy szeret, és ezért szeretem én is. Heathcliff úr, magának nincs senkije, akit szerethetne, és bármennyire tönkretett bennünket, mindig megmarad elégtételül a gondolat, hogy kegyetlenségének egy, a miénknél is nagyobb nyomorúság az oka. Mert maga szerencsétlen, ugye? Magányos, mint a gonosz lélek, és irigy, mint az. Senki sem szereti magát, senki sem fogja megsíratni, ha meghal. Nem szeretnék a maga bőrében lenni!

Catherine valami gyászos diadallal beszélt. Úgy látszik, elhatározta, hogy hozzá hasonul jövődő családjá szelleméhez, és örömét leli ellenségeinek fájdalmában.

- Majd megbánja tüstént, hogy a saját bőrében van, ha egy perccel is tovább marad itten! - mondotta az apósa. - Ki veled, boszorkány!

Catherine megvetően végigmérte Heathcliffet, és kiment a szobából. Távollétében megpróbáltam elkérni Zillah helyét a régi házban, és ezzel szemben felajánlottam neki az enyémet. Heathcliff azonban hallani sem akart erről. Rám szólt, hogy hallgassak, majd ezúttal először, körülnézett a szobában, és közről megnézte az arcképeket. Miután alaposan szemügyre vette Catherine-ét, így szólt:

- Ezt át kell vinni. Nem mintha szükségem volna rá, de...

Majd hirtelen a tűz felé fordult, és olyan arckifejezéssel, melyet jobb híján mosolynak kell neveznem, így folytatta:

- Elmondom magának, mit műveltem tegnap! A sírásóval, aki Linton sírgödrét ásta, eltakarítottam a földet az ő koporsójáról, és felemeltem a koporsó fedelét. Egy pillanatra azt hittem, menten ottmaradok, mikor viszontláttam az arcát, még mindig az ő arca ez, a sírásó alig tudott elmozdítani onnét; azt mondotta, megváltozik, ha levegő éri. Akkor kifeszítettem a koporsó egyik oldalát és visszatettem a fedelét: nem a Linton felőlít, őt vigye el az ördög, legszívesebben leólmoztatnám a koporsóját! Majd felbéreltem a sírásót, hogy vegye le ezt az oldalt, mikor majd én is ott fekszem, s ugyanazt cselekedje az én koporsómmal. S akkor, ha Linton odaér hozzám, nem tudja, ki kicsoda, eljön körülnézni, s nem fogja kiismerni magát.

- Nagyon csúnyán viselkedett, Heathcliff úr - kiáltottam. - Nem szégyelli magát, megbolygatni a halottakat?

- Nem bolygattam én meg senkit, Nelly - felelte -, csak megkönnyebbülést szereztem magamnak. Mostantól sokkal jobban érzem magam, és könnyebben fognak a föld alatt tartani, ha már egyszer ott leszek. Hogy megzavartam a nyugalma? Nem! Ő zavarja az enyémet éjjel és nappal, már tizennyolc éve... könyörtelenül... egészen tegnap éjszakáig, melyet végre nyugodtan töltöttem. Azt álmodtam, hogy utolsó álmomat alszom az ő oldalán, dermedt szívemmel az övé mellett, jeges arcommal az ő arcán.

- És ha porrá omlott volna, vagy még rosszabb történt volna vele, miről álmodnék mostan? - mondtam.

- Hogy én is porrá omlottam vele együtt, s csak még boldogabb volnék - felelte Heathcliff. - Azt hiszi, félek ettől a változástól? Ilyesmitől tartottam, mikor felemeltem a koporsó fedelét: de jobb, hogy ez csak akkor kezdődik, mikor már én is részese leszek. Különben ha nem láttam volna vonásainak nyugalmit, aligha tudtam volna megszabadulni attól a különös érzéstől, mely oly régóta üldöz. Furcsa mód keletkezett ez. Talán tudja, hogy szinte örvengtem a halála után: virradattól virradatig azért rimámkodtam, hogy küldje hozzám a lelkét. Szilárdul hiszek a hazajáró lelkekben: az a meggyőződés, hogy létezhetnek és léteznek is közöttünk ilyenek. Temetésének napján esett a hó. Kimentem este a temetőbe. Jeges szél fűjt, akárcsak télen, körös-körül csend honolt. Nem kellett tartanom attól, hogy fajankó férje erre jár ebben az órában: és másnak sem lehetett dolga errefelé. Mivel egyedül voltam, és tudtam, hogy csak két yardnyi porhanyós föld választ el bennünket egymástól, így szóltam magamhoz: „Még egyszer karjaim közt akarom tartani őt. Ha hidegnek érzem, azt fogom gondolni, északi szél fú, s attól fádom: ha nem mozdul, azt képelem, alszik.” Kerestem egy ásót a fészerben, és teljes erőmből dolgozni kezdtem. Az ásó már beleütközött a koporsóba: két kezemmel vájtam tovább. A fa recsegni kezdett a csavaroknál. Majdnem célnál voltam, amikor sóhajtást véltem hallani felülről, a sír pereméről, mintha fölém hajolna valaki. „Ha fel tudnám emelni a fedelét - gondoltam -, azt sem bánnám, ha mindkettőnket elföldelnének.” És még vadabbul rángattam a koporsó fedelét... Másik sóhajtást hallottam, egészen a fülem mellett. Úgy éreztem, meleg lehelet vegyül az ólmos esőbe. Tudtam, hogy nem lehet húsból, vérből való élőlény a közelben, de amily biztos, hogy a sötétben megérezni valakinek közeledtét, még ha szemmel nem láthatjuk is, annyira csallhatatlanul éreztem, hogy Cathy mellettem van: nem alattam, hanem a földön. Hirtelen megkönnyebbülés tört fel a szívemből, és átjárta minden tagomat. Abba hagytam kétségbeesett munkámat: nyomban megvigasztalódtam, váratlanul és kimondhatatlanul. Mellettem volt, és ott is maradt, amíg befedtem a sírt, és elkísért hazáig. Kinevettem, Nelly, de biztos voltam benne, hogy otthon látni fogom. Mindvégig magam mellett éreztem, és nem tudtam megállni, hogy ne beszéljek vele. Mikor elértem a házat, türelmetlenül rohantam az ajtó felé. Zárva találtam, és még emlékszem, hogy ez az átkozott Earnshaw és feleségem nem akartak beengedni. Arra is emlékszem, hogy megállottam, félholtra rugdostam Earnshaw-t, majd szobámba szaladtam s azután a Catherine-ébe. Türelmetlenül néztem körül... magam mellett éreztem... csaknem láttam, és mégsem láttam. Valószínűleg vért izzadtam, annyira kínlódtam, oly hön kívántam, hogy láthassam csak egy pillanatra. De hiába. Ismét csak kínozott és gyötört, mint annyiszor életében. És azóta is többé-kevésbé játékszere voltam ennek a tűrhetetlen, pokoli kízásnak, mely úgy igénybe vette idegeimet, hogy ha nem lettek volna kötélből, rég a Linton sorsára jutottam volna. Mikor a nagyszobában ültem Haretonnal, úgy éreztem, rögtön találkozom vele, ha kimegyek, a lápon sétáltomban biztosra vettem, hogy otthon vár. Mikor elmentem hazulról, siettem visszatérni, mintha odafönn volna, valahol a házban. Mikor aludni akartam a szobájában, kiűzött onnét. Nem tudtam ott aludni: amint lehunytam a szemem, vagy az ablaknál tűnt fel, vagy a hálófülke ajtaját tárta szét, vagy belépett a szobába, vagy párnámra hajtotta imádott fejét, mint valaha, gyermekkorában. Ki kellett nyitnom a szemem, hogy láthassam őt. Százszor nyitottam ki a szemem egy éjszaka, és százszor hunytam le ismét... mindig hiába. Borzalmas volt ez a kízás! Hányszor jajgattam hangosan, annyira, hogy az öreg Joseph azt hihette, lelkifurdalás gyötör. Most, hogy láttam, megnyugodtam... megnyugodtam kissé. Különös módja ez a gyilkosságnak, mely nem is ízenként, hanem parányonként végez velem, és tizenhét évig csalt a remény látszatával.

Heathcliff elhallgatott, és megtörölte homlokát, melyre rátapadtak csapzott hajfürtjei. A pirosuló parázsra meredt, szemöldökét nem vonta össze, hanem felhúzta halántéka felé, ami enyhítette ugyan kissé arcának vadságát, de egyben különös, zavaros kifejezést is kölcsönzött neki, mintha kínos agymunkával egyetlen dologra próbálná összpontosítani egész figyelmét. Szavait nem intézte egyenesen hozzám, és így inkább csendben maradtam. Nem szívesen hallgattam. Rövid csend után újra az arcképet kezdte nézni, elmerülten: leakasztotta a falról, és a pamlagnak támasztotta, hogy jobban láthassa. Közben belépett Catherine, és jelentette, hogy indulásra kész, mihelyt a pónit megnyergelték.

- Küldje el ezt holnap! - szólt Heathcliff, a képre mutatva. Majd Catherine-hez fordult: - Nem kell a póni. Szép este van, és nálunk nem lesz pónira szükség. Ha menni akar valahová, saját lábát kell használnia. Jöjjön!

- Isten vele, Ellen! - mondotta drága kis úrnőm.

Mikor megcsókolt, éreztem, hogy jéghideg az ajka.

- Látogasson meg, Ellen, feltétlenül.

- Eszébe ne jusson, Ellen Dean - mondotta új apja. - Ha beszélni akarok magával, eljövök ide. Nincs szükségem rá, hogy a házam táján szimatoljon.

Intett Cathynek, hogy előtte lépjen ki az ajtón. Olyan pillantást vetett vissza rám szegény, hogy majd megszakadt a szívem, de engedelmeskedett. Az ablakból figyeltem őket, amint átmentek a kerten. Heathcliff erőszakosan belekarolt Catherine-be, aki ellenkezni látszott; gyors léptekkel vitte magával a fasorba, melynek fái csakhamar eltakarták őket.

Harmincadik fejezet

Egyszer voltam azóta Szelesdombon, de Cathyt nem láttam viszont távozása óta. Joseph nem állt félre az ajtóból, miközben beszéltem vele, és nem akart beengedni. Azt mondotta, Cathy el van foglalva, a gazda pedig nincs otthon. Zillah mesélt valamit az életükről, enélkül azt sem tudnám, élnek-e még vagy már meghaltak. Gőgösnek találja Catherine-t, és nem szereti: ezt kiérzem a hangjából. Fiatal úrnőm valami szívességet kért tőle megérkezése után; Heathcliff azonban megparancsolta, hogy Zillah csak végezze tovább mindennapi dolgát: boldoguljon a menyé, ahogy tud! Zillah szívesen engedelmeskedett, mivel önző és alantas gondolkodású asszony. Catherine gyermekesen megsértődött ezen a mellőzésen, és viszonzásul nem titkolta megvetését Zillah iránt, miáltal éppúgy ellenségévé tette őt is, mintha súlyosan megbántotta volna. Vagy hat hete, valamivel az ön érkezése előtt, hosszan elbeszélgettem Zillah-val, a lápon.

- Mihelyt megérkezett Heathcliffné - kezdte elbeszélését Zillah -, anélkül, hogy jó estét kívánt volna Josephnek vagy nekem, rögtön felszaladt az emeletre; bezárkózott Linton szobájába, és ki sem mozdult onnét reggelig. Később, mikor a gazda és Earnshaw épp a reggelinél ültek, lejött, és remegő hangon kérdezte, nem küldhetnének-e a doktorért, mert unokatestvére nagyon rosszul érzi magát.

- Tudjuk - felelte Heathcliff. - Élete amúgy sem ér egy fabatkát, és én egy fillért sem fogok rá költeni.

- De nem tudom, mit csináljak vele! - mondotta Catherine. - Ha senki sem akar segíteni rajta, meghal.

- Menjen ki innét! - kiabált a gazdám. - Egy szót se halljak többé róla. Itt a kutya sem bánja, mi fog történni vele. Ha senki sem akar segíteni rajta, meghal. Ha magának fontos, ápolja, ha pedig nem: zárja rá az ajtót, és hagyja békén.

Most engem kezdett zaklatni, de én azt feleltem, hogy úgyis elég bajom volt már ezzel az elviselhetetlen fiúval. Mindenki végezze a maga dolgát, őreá tartozik Linton ápolása. Heathcliff úr megparancsolta, hogy ezt a munkát adjam át neki.

Nem tudom, hogyan boldogultak odafönn ők ketten. Úgy képelem, Linton sokat nyugolódott; éjjel-nappal jajveszékelt, Catherine-nek kevés ideje jutott a pihenésre, ami meg is látszott sápadtságán és dagadt szemein. Néha lejött a konyhába, feldúlt arccal, és úgy látszott, szívesen kérné segítségemet. De nem mertem megszegni Heathcliff úr parancsát: sohasem mernék ilyet! Noha szerintem el kellett volna hívatni Kenneth doktort, nem az én dolgom, hogy tanácsokat adjak, vagy másnak panaszait közvetítsem; sohasem akartam beleártani magam ebbe a dologba. Egyszer-kétszer lefekvés előtt történetesen benyitottam, könnyek közt láttam Catherine-t a lépcsőn ülni. Siettem visszahúzódní a szobába, mert féltem, annyira megindít a sorsa, hogy végül mégis beavatkozom. Nagyon sajnáltam őt ezekben a percekben: de ugye megérti, hogy nem akartam elveszteni a helyemet.

Végre egy éjszaka határozott léptekkel nyitott be a szobámba, és egészen megrémített azzal, amit mondott:

- Szóljon Heathcliff úrnak, hogy haldoklik a fia... most már igazán haldoklik, biztos vagyok benne. Keljen fel rögtön, és értesítse őt.

Azzal otthagytam. Negyedóra hosszat maradtam így, hallgatózva és remegve. Semmi sem mozdult, csendes volt az egész ház.

„Valószínűleg tévedett - gondoltam. - Bizonyára jobban van már. Nem érdemes őket zavarni.”

Azzal ismét lecsukódott a szemem. Álmomat azonban újból megzavarta éles csengetése... egyetlen csengőnk ez, s külön Linton használatára szerelték fel. Gazdám kikiabált, nézzem meg, mi a baj, s mondjam meg nekik, ne merjenek még egyszer ilyen lármát csapni.

Átadtam neki Catherine üzenetét. Nagyot káromkodott, néhány perc múlva kijött a szobából, és kezében gyertyával, szobájuk felé indult. Követtem őt. Heathcliffné az ágy szélén ült, térdén összefont kézzel. Apósa odalépett, megvilágította Linton arcát, ránézett és megérintette. Majd odafordult hozzá:

- Nos, Catherine, hogyan érzi magát?

Nem válaszolt.

- Hogyan érzi magát, Catherine? - ismételte meg a kérdést.

- Ő már nem szenved többé, és én szabad vagyok - felelte. - Jól kellene éreznem magam, de - folytatta mély keserőséggel, melyet nem tudott elrejtteni - oly soká hagytak egyedül viaskodni a halállal, hogy nem érzek s nem látok többé mást, mint a halált. Mintha már meghaltam volna!

Ezt külseje is elárulta! Kis bort adtam neki. Megérkezett Hareton és Joseph; felébredtek a csengetésre s a lépések zajára; meghallották odakintről beszélgetésünket. Joseph, azt hiszem, nem nagyon fájlalta a fiú halálát; Hareton kissé zavartnak látszott, de Linton halálánál jobban érdekelte Catherine, akire nagy szemeket meresztett. A gazda azonban visszaküldte őt aludni: nem volt szükség rá. Majd szobájába vitette a holttestet Josephfel, engem is elküldött, úgyhogy Catherine egészen egyedül maradt.

Másnap reggel felküldött hozzá, hogy hívjam le reggelizni. Catherine épp levetkőzött, látszott rajta, hogy rögtön elalszik; azt üzenete, nem jól érzi magát, ami nem lepett meg egyáltalán. Tudattam ezt Heathcliff-fel, aki így válaszolt:

- Rendben van, ne is háborgassák a temetés végeztéig; időnként nézzen fel hozzá, és kérdezze meg, nincs-e szüksége valamire, és jelentse, ha jobban van!

Catherine körülbelül két hétig nem mozdult ki szobájából; Zillah naponta kétszer érdeklődött hogyléte iránt, és szívesen mutatott volna több kedvességet iránta, ha próbálkozásai nem találtak volna rideg visszautasítással.

Heathcliff is felment egyszer, hogy megmutassa Linton végrendeletét. Minden ingó vagyonát s azt is, ami eredetileg Catherine-é volt, apjára hagyta: szegény nyomorultat valószínűleg fenyegetésekkel vagy hízeltételekkel bírták rá az okmány aláírására, mikor Catherine apja halála miatt egy hétig távol volt. Kiskorú lévén, a földről nem rendelkezhetett. Heathcliff ezeket is magának követelte, sőt meg is tartotta, felesége, valamint a saját jogán: azt hiszem, ebben törvényesen járt el, legalábbis Catherine, aki pénz és barátok nélkül maradt, nem tudja birtoklásában háborítani.

Rajtam kívül soha senki sem ment ajtaja közelébe, kivéve Heathcliffet, ebben az egy esetben; általában nem törődött vele senki. Legelőször egy vasárnap délután jött le a nagyszobába. Mikor felvittem ebédjét, panaszkodott, hogy nem tudja tovább elviselni a hideget. Megmondottam neki, hogy a gazda átmegy Thrushcross Grange-be, és sem én, sem Earnshaw nem fogjuk megakadályozni abban, hogy lejöjjön. Így tehát, mihelyt távolodni hallotta Heathcliff

lovát, megjelent közöttünk, feketébe öltözve, olyan egyszerű hajviselettel, mint egy quaker; fürtjeit egyszerűen füle mögé simította, mert nem tudott megfésülni.

Joseph és én csaknem minden vasárnap lemegyünk a kápolnába. A gimmertoni templomnak, amint tudja, most nincs lelkipásztora - magyarázta Deanné -, kápolnának pedig a metodista vagy baptista imaházak hívják (magam sem tudom, melyik a kettő közül), Joseph elment, de én helyesebbnek véltem, ha otthon maradok. Úgy találtam illendőnek, hogy fiatal emberek mindig egy idősebb felügyelete alatt legyenek, és Hareton bármily félszeg is, a jó modor példaképének aligha mondható. Megmondtam neki, hogy unokahúga napközben valószínűleg lejön hozzánk. Figyelmeztettem, hogy Catherine valószínűleg tiszteletben tartja a vasárnapot, és ezért legokosabb lenne, ha félretenné vadászfegyverét, és abbahagyná apró-cseprő házi teendőit, amíg együtt leszünk vele. Erre a hírre elpirult, megvizsgálta kezét és öltözkését. Olaj és puskapor egy perc alatt eltűntek róla. Észrevettem, hogy szívesen időznék Catherine társaságában, és elfogadható külsővel szeretne mutatkozni. Kinevettem ezért, amit nem mernék megtenni a gazda jelenlétében, majd felajánlottam segítségemet, ha óhajtaná, és jól mulattam a zavarán. Erre elkomorult, és káromkodni kezdett.

- Nos, Deanné - folytatta Zillah, aki látta, hogy viselkedése egyáltalán nem tetszik nekem -, maga azt hiszi, hogy ez a fiatal hölgy túlságosan finom Haretonhoz, lehet, hogy igaza is van. De én nagyon szeretném letörni kissé a szarvait. Mit használ most neki a műveltsége és finomsága? Olyan szegény, mint maga vagy én: sőt, fogadni mernék, még szegényebb. Maga takarékoskodik, és én is igyekszem félretenni valami pénzmagot.

Hareton hagyta, hogy Zillah segítsen neki; hízélgése visszaadta jókedvét. Catherine megérkezéig már-már el is felejtette a régi sérelmeket, és igyekezett kellemesnek mutatkozni, ez derült ki a gazdasszony szavaiból.

- Belépett a fiatalasszony - mondotta Zillah -, oly hidegen, mint a jégcsap, és előkelően, mint egy hercegnő. Felkeltem és felajánlottam neki a karosszékemet. Ő azonban ügyet sem vetett udvariasságomra. Earnshaw is felkelt, mondta, jöjjön a padra, a tűz mellé: hisz bizonyára agyon lehet fagyva.

- Több mint egy hónapja, hogy agyon vagyok fagyva! - felelte és ebbe a néhány szóba belesűrítette minden megvetését.

Ő maga fogott egy széket, és leült, messze mindkettőnkől. Miután felmelegedett kissé, körülnézett, és meglátott néhány könyvet a pohárszéken. Mindjárt odament, és megpróbálta levenni, de túlságosan magasan voltak. Unokatestvére, miután elnézte egy ideig az erőlködését, végül odáig merészkedett, hogy segítsen neki. Cathy a kötetét tartotta, ő pedig beledobta az első köteteket, melyek keze ügyébe estek.

Nagy haladás volt ez a fiatalembernek. Catherine meg sem köszönte, Hareton mégis boldog volt, hogy elfogadta a segítségét. Háta mögé settenkedett, miközben Cathy a könyveket nézte, és válla fölött előrehajolva rámutatott egy s másra, ami megkapta képzeletét a régi képekben. A szemtelenség, amellyel félrelökte ujját lapozás közben, nem riasztotta el; hátrább húzódott lassanként, és a könyv helyett most őt nézte. Cathy tovább olvasott, vagy keresgélt, hogy mit olvashasson. Hareton lassan unokanővére dús és selymes fürtjeire irányította figyelmét: nem láthatta az arcát, és Cathy sem látta őt. Anélkül, hogy tisztában lett volna vele, mit csinál - akár a gyermek, aki nem tud ellenállni a gyertyaláng kísértésének -, addig nézte, amíg meg is akarta fogni: lassan kinyújtotta kezét, és megsimogatta az egyik fürtöt, olyan szelíden, mintha madár lett volna. Arról, ahogy Cathy megremegett és hátrafordult e simogatásra, azt hihettük volna, hogy valaki kést döfött bele.

- Takarodjék innét, de rögtön! Hogy mer hozzám nyúlni? Mit ácsorog itt mögöttem? - kiáltotta undorral. - Utálom magát! Rögtön felmegyek, ha továbbra is itt marad a közelemben!

Hareton a lehető legostobább képpel húzódott vissza. Leült a padra, és nyugton maradt, mialatt Catherine újabb félórán át tanulmányozta könyveit. Végül Earnshaw odajött hozzám, és a fülembe súgta:

- Kérje meg, hogy olvasson fel nekünk, Zillah. Unom már ezt a semmittevést, és szeretem... szeretném őt hallani. Ne mondja meg, hogy én kérem, tegyen úgy, mintha magának jutott volna az eszébe.

- Hareton úr szeretné, ha felolvasna nekünk, asszonyom - szóltam rögtön. - Nagyon hálás lenne... igen lekötelezné őt.

A fiatalasszony összeráncolta szemöldökét, majd felpillantott, és így szólt:

- Hareton úr és a maguk egész pereputtya vegye tudomásul, hogy visszautasítom minden képmutató kedveskedésüket. Megvetem magukat, és egyikükkel sem akarok szóba állni. Mikor életemet adtam volna egy jó szóért, vagy csak az arcuk látásáért is, mindnyájan távol maradtak tőlem. De most nem azért jöttem ide, hogy panaszkodjam. A hideg űzött ki a szobámból, nincs szándékomban magukat szórakoztatni, és társalgásukra sincs szükségem.

- Hát mit tehettem volna? - kérdezte Earnshaw. - Mivel érdemeltem ki ezt a korholást?

- Ó, maga természetesen kivétel. Épp a maga gondoskodása hiányzott nekem!

- De hisz én többször felajánlottam - mondotta a fiú, feldühödve Cathy szemtelenségén -, kértem Heathcliffet, hogy engedjen virrasztani maga helyett.

- Hallgasson! Inkább kimegyek akárhová, mint hogy állandóan a maga kellemetlen hangját hallgassam! - mondta úrnőm.

Hareton olyasvalamit dörmögött, hogy miatta elmehet akár a pokolba is. Majd leakasztotta puskáját, és többé semmi sem zavarta vasárnapi foglalatosságában. Meglehetősen szabad-szájúan beszélt, úgyhogy Catherine jobbnak látta visszatérni magányába. De az idő fagyosra fordult, és arra kényszerítette, hogy félretegye gőgjét, és leereszkedjék hozzánk, és mind több időt töltsön a társaságunkban. Ezentúl azonban gondom volt rá, hogy ne legyen alkalma visszautasítani jó szándékunkat: éppoly ridegen viselkedtem, mint ő. Nálunk senki sem szereti, és nem is tetszik senkinek; nem érdemli meg, hogy szeressék, mert a legcsekélyebb szóra felfortyan, és nincs tisztelettel senki iránt. Még a gazdával is szembeszáll, és szinte kikényszeríti magának a verést; de minél több sérelem éri, annál gonoszabb lesz.

Végighallgattam Zillah elbeszélését. Először arra gondoltam, hogy elhagyom helyemet, veszek egy kis házat, és elviszem Catherine-t magamhoz. De ugyanilyen könnyen engedné meg Heathcliff, hogy Hareton a saját házába költözzék. Nem látok más menekvést pillanatnyilag, mint egy új házasságot; ennek nyélbeütése azonban nem lehet az én feladatom.

Így végződik Nelly Dean elbeszélése. Az orvos jóslatai ellenére gyorsan erősödöm. Noha csak január második hetében vagyunk még, egy-két nap múlva át szándékozom lovagolni földesuramhoz. Meg akarom mondani neki, hogy a következő hat hónapot Londonban töltöm, és ha akarja, új bérlőt kereshet októbertől. Világért sem töltenék el még egy telet itten.

Harmincegyedik fejezet

Tegnap derült, nyugodt és hideg volt az idő. Elmentem Szelesdombra, ahogy terveztem. Háziasszonyom könyörgött, vigyek néhány sort fiatal úrnőjének, és nem utasítottam vissza, mivel a jó asszony nem gondolt rá, hogy kérése esetleg nem helyénvaló. A főbejárat nyitva állott, de a kertajtót szigorú gonddal zárva tartották, mint legutolsó látogatásom alkalmával. Kopogtattam és Earnshaw segítségét kértem, aki a kert ágyásai közt volt elfoglalva; kikapcsolta a láncot, s én beléptem. Most alaposabban megnéztem: keresve sem lehetne szebb szál falusi legényt találni. De azt gondolná az ember, mindent elkövet, hogy előnyeiből a legkevesebb haszon származzék reá.

Megkérdeztem, otthon van-e Heathcliff. Azt mondotta, hogy nincs, de visszajön ebédre. Tizenegy óra volt. Tudtára adtam, hogy bemegyek a házba, és ott várom meg, mire nyomban ledobta szerszámain, és elkísért, de nem a házigazda helyetteseként, hanem házörző kutya módjára.

Együtt léptünk be. Catherine-t találtam ott: épp főzeléket készített ebédre. Sokkal mogorvábbnak láttam és kevésbé élénknek, mint első alkalommal. Alig tekintett föl, és az udvariasági formák ugyanolyan megvetésével folytatta munkáját, mint máskor, ügyet sem vetett üdvözlő szavaimra, köszönésemre.

„Nem olyan kedves - gondoltam -, amilyennek Deanné szavai nyomán elképzeltem. Gyönyörű, az igaz, de messze van attól, hogy angyal legyen!”

Earnshaw mogorván rászólt, hogy vigye ki edényeit a konyhába.

- Vigye ki maga! - felelte és mihelyt kész volt munkájával, ellökte azokat magától. Majd leült egy kis zsámolyra az ablak előtt; állat- és madáralakokat kezdett kivágni a sárgarépa lehámozott héjából. Odaléptem mellé, és mintha a kertet nézném - a saját megítélésem szerint - ügyesen a térdére dobtam Deanné levelét, úgyhogy még Hareton sem vette észre. Cathy azonban fennhangon megkérdezte:

- Mi ez? - és eldobta a papirost.

- Levél a maga ismerősétől, a Thrushcross Grange-i gazdasszonytól - mondtam bosszúsan, amiért elárult, és félve, hogy még nekem tulajdonítják a levelet.

Megtudván, miről van szó, szívesen felemelte volna a levelet, de Hareton megelőzte. Felkapta és kabátjába rejtette, mondván, hogy előbb Heathcliffnek kell látnia azt. Erre Catherine szó nélkül elfordult tőlünk, lopva előhúzta zsebkendőjét, és szeméhez emelte. Unokatestvére, miután megpróbálta leküzdeni feltörő jobb érzéseit, elővette a levelet zsebéből, és odadobta neki a földre, olyan durván, ahogy csak kitellett tőle. Catherine felkapta, és belemélyedt mohón, majd Thrushcross Grange lakói felől kérdezősködött, és végül a dombok távolába pillantva, mintegy önmagának suttozta:

- Olyan jó lenne arra lovagolni, Minny hátán. Hogy szeretnék felkapaszkodni azon a lejtőn! Olyan fáradt vagyok... olyan csömöröm van, Hareton!

Szép fejét az ablak párkányára hajtotta, és félig ásítva, félig sóhajtván átengedte magát a szomorkás álmodozásnak, nem törődve azzal, figyelünk-e rá.

- Asszonyom - mondtam, miután csendben ültem egy ideig -, maga bizonyára nem tudja, hogy én ismerem már. Mégpedig oly közelről, hogy szinte nem is értem, miért nem szól hozzám. Gazdasszonyom mindig csak magáról beszél nekem, és örökké csak magát dicséri.

Igen elszomorítanám, ha nem vihetnék neki más hírt magáról vagy magától, azon kívül, hogy megkapta levelét, és nem válaszol rá semmit.

Ez a beszéd szemmel láthatólag meglepte őt. Megkérdezte:

- Ellen kedveli magát?

- Igen... nagyon! - feleltem habozva.

- Mondja meg neki - folytatta -, hogy nagyon szívesen válaszolnék a levelére, de nincs semmim, amin írhatnék. Még könyvem sincs, amiből egy lapot kitéphetnék.

- Nincs könyve! - kiáltottam. - Hogyan tud itt élni könyvek nélkül, ha nem tolakodó a kérdésem? Bármilyen nagy könyvtáram van is, igen gyakran unatkozom odahaza. Könyvek nélkül gyötrelmem volna az életem.

- Mindig olvastam, mikor volt mit - mondta Catherine. - De Heathcliff úr sohasem olvas; elhatározta, hogy megsemmisíti a könyveimet. Hetek óta nem láttam egyet sem. Egyszer kutattam Joseph vallásos könyvei között, nagy bosszúságára, egyszer pedig a maga szobájában találtam elrejtve néhányat, Hareton; latin és görög könyveket, meséket és költeményeket: régi barátaim mind! Thrushcross Grange-ből hoztam magammal, maga pedig összepakodta őket, úgy, ahogy a szarka is elcseni az ezüstkanalat, pusztán a lopás örömeért. Semmi haszna nincs belőlük, másnak se legyen? Talán maga tanácsolta irigységből Heathcliffnek, hogy vegye el a kincseimet? De a legtöbbjét emlékeimben és szívemben őrzöm: ezektől nem tud megfosztani!

Earnshaw bíborvörös lett, mikor unokahúga így leleplezte irodalmi gyűjtőszenvédélyét; felháborodottan és dadogva tiltakozott a gyanúsítások ellen.

- Hareton úr valószínűleg ismereteit akarja gyarapítani - keltem védelmére. - Nem irigység ez, hanem tudásvágy, melyet a maga műveltsége keltett fel benne. Néhány év alatt egészen kiművelheti magát.

- S azt akarja, hogy közben én egészen elbutuljak - válaszolta Catherine. - Igen, hallom néha, amint igyekszik kibetűzni a szavakat, és megpróbál fennhangon olvasni: mulatságos hibákat követ el ilyenkor. Szeretném, ha újra felolvasná a chevyi vadászat balladáját, úgy, ahogy tegnap: kitűnően mulattam rajta. Hallottam, hogyan káromkodott, mikor a nehéz szavakat kereste a szótárban, és nem tudta a magyarázatot elolvasni.

A fiatalember igazságtalannak találta, hogy tudatlanságáért is kigúnyolják, meg azért is, hogy változtatni akar ezen. Ebben én is igazat adtam neki, és eszembe jutott Ellen Dean története Hareton első kísérletéről, mikor megpróbálta szétosztatni kissé a homályt, melyben felnevelték.

Meg is jegyeztem:

- De, asszonyom, mindnyájan kezdtük valahol, és mindnyájan úgy tapogattunk, csetlettünk, botlottunk valaha, mint ő. Ha mestereinktől gúnyt kaptunk volna irányítás helyett, még ma is ott tartanánk.

- Ó - felelte Catherine -, én nem akarom megakadályozni fejlődésében. De nincs joga elvenni tőlem, ami az enyém, és nevetségessé tenni azt durva hibáival, rossz kiejtésével. Ezek a könyvek, akár vers, akár próza, egyéb emlékek miatt kedvesek előttem: nagyon ellenemre van, hogy megszeptségteleníti szavaikat a szájában. Mi több: épp legkedvesebb olvasmányaimat választotta, azokat, amelyeket a legszívesebben mondogatok; mintha különleges rosszindulat vezetné!

Hareton mellkasa egy percig csendben emelkedett fel és alá. Megaláztatás és harag küzdöttek benne egymással, s alig bírt uralkodni magán. Felkeltem, és hogy udvariasan könnyítsek zavarán, az ajtóhoz léptem, mintha a kilátást nézném a küszöbről. Ő is felkelt, és kiment a szobából. De csakhamar megjelent, kezében fél tucat kötettel, melyeket Catherine ölébe dobott, mondván:

- Fogja! Nem akarok többé hallani róluk, olvasni sem akarok már, rájuk sem akarok gondolni!
- Nekem már nem kellene - felelt a másik. - Magát juttatná eszembe, és utálnám mindegyiket.

Kinyitotta az egyiket, melyen meglátszott, hogy sokat forgatták, és silabizálva felolvasott belőle egy részletet; majd felnevetett, és eldobta a könyvet.

- Ide figyeljen még! - folytatta s ugyanolyan hangon belekezdett egy régi balladába.

Hareton önbizalma nem tudott elviselni több sértést. Hallottam, mégpedig nem minden megértés nélkül, hogy Hareton tettlegességgel fékezte meg pimasz nyelvét. A kis boszorkány mindent elkövetett, hogy megsértse faragatlan, de érzékeny unokatestvérét: ezt a számlát ököllet lehetett legjobban kiegyenlíteni; csak így kaphatta meg a támadó a magáét. Azzal fogta a könyveket, és tűzbe dobta mind. Láttam az arcán, milyen fájdalmat okoz neki ez az áldozat. Miközben elhamvadtak, valószínűleg az élvezetre gondolt, melyet már eddig is szereztek neki, s a siker öröme, melyet tőlük várt: azt hiszem, jól sejtettem, mi volt titkos tanulmányainak fő ösztönzője. A napi munka s az állati élet örömei kielégítették mindaddig, míg útjába nem került Catherine. Magasabbra törő vágyait az a szégyen szülte, hogy Catherine lenézi őt műveletlensége miatt; ugyanakkor az elismerés reménye is munkára ösztökélte. Erőfeszítései azonban nemhogy megkímélték volna őt a gúnytól, hanem épp ellenkezőjét eredményezték.

- Igen, egy ilyen tuskónak csak ennyi haszna lehet belőlük! - mondotta Catherine, felszakadt ajkait szíva, s felháborodottan szemlélve a tűz pusztítását.

- Azt ajánlom, hallgasson! - felelt Hareton dühösen.

Izgalmában nem tudott többet mondani. A kijárat felé rohant, és én félreálltam, hogy utat engedjek neki. Mielőtt azonban átlépte volna a küszöböt, Heathcliff, aki most ért oda, elébe állott, és vállára tévén kezét, megkérdezte:

- Nos, mi történt, fiam?

- Semmi, semmi! - felelte Hareton, azzal kimenekült, hogy odakünn eméssze meg fájdalmát és haragját.

Heathcliff követte őt pillantásával és felsóhajtott.

- Furcsa lenne, ha saját magam keresztezném terveimet - dörögte, nem látván, hogy ott állok a háta mögött. - Mikor apja vonásait keresem az arcán, miért találok egyre inkább az ő vonásait! Honnét az ördögből ez a hasonlatosság? Alig tudom a látását elviselni!

Elgondolkozó arccal, földre szegezett szemmel lépett be; nyugtalanság és gond tükröződött az arcán: soványabbnak látszott. Menye, aki az ablakból észrevette, rögtön kiszökött a konyhába, úgyhogy egyedül maradtam vele.

- Örülök, hogy ismét fenn látom, Lockwood úr - mondotta üdvözlésemre. - Részint önző okokból, mert nem hiszem, hogy egykönnyen akadna utóda ebben az eldugott fészekben. Nemegyszer tűnődtem már rajta, mi szél hozhatta ide?

- Félek, hogy csak egy szeszély, uram - mondtam neki -, és ugyanilyen szeszély fog tovább is üzni innét. Jövő héten Londonba utazom, és be akarom önnek jelenteni, hogy nincs szándékomban fenntartani Thrushcross Grange bérletét a kikötött tizenkét hónapon túl. Azt hiszem, már nem is térek vissza oda.

- Igazán? Valószínűleg megunta a száműzetést a nagyvilágból - mondta. - De ha azért jött, hogy a ki nem használt bérletre mérséklést kérjen, meg kell mondanom: hiába fáradt ide. Sohasem mondok le arról, hogy megkapjam, ami nekem jár.

- Nem ilyesféle ok hozott ide - mondtam nagyon ingerülten. - Ha kívánja, rögtön rendezhetem tartozásomat.

Kivettem tárcámat a zsebemből.

- Nem, nem - felelt hidegen. - Elég biztosítékot hagy maga után, hogy fedezhessem belőlük adósságát, ha nem találna visszajönni. Annyira nem sürgős a dolog. Üljön le, és ebédeljen velünk; olyan vendég, akiről tudjuk, hogy nem látogat meg többé, jó fogadtatásokra lel nálunk. Catherine, hozza be a terítéket! Hol marad olyan soká?

Catherine megjelent, kezében egy tálcával, melyen késeket és villákat hozott.

- A konyhában ebédelték, Josephfel - súgta neki Heathcliff -, és kinn is maradhat, míg el nem ment a vendég.

Catherine mindenben engedelmeskedett neki, talán nem is akart ellenszegülni. Vadócok és embergyűlölők között bizonyára nem tudta megbecsülni a különb embereket, ha találkozott velük.

Ebédem, melyet a komor, hallgatag Heathcliff és a teljesen néma Hareton között költöttem el, nem volt túlzottan szórakoztató, és ezért elég korán búcsút is vettem tőlük. A hátsó kijáraton át szerettem volna távozni, hogy még utolszor láthassam Catherine-t, és bosszanthassam Josephet, de Hareton azt a parancsot kapta, hogy vezesse elő lovamat, s házigazdám is kijött velem a kapuig, úgyhogy tervemet nem tudtam megvalósítani.

„Milyen sivár életük lehet ebben a házban - gondoltam, miközben lefelé tartottunk az úton. - Tündérmesénél is szebb történet lehetett volna, ha összekerülünk, Catherine meg én, amint derék nevelőnője elképzelte, és együtt térünk vissza a főváros színes nyüzsgésébe.”

Harminckettedik fejezet

Ez év szeptemberében északon jártam vadászaton egy barátomnál, és útközben, anélkül hogy sejtettem volna, tizenöt mérföldnyire megközelítettem Gimmertont. Egy országút menti fogadó istállólegénye épp a lovakat itatta, mikor egy szekér ment el mellettünk, megrakva frissen learatott zabbal, mely egészen zöld volt még.

- Bizonyára Gimmertonból való! - jegyezte meg. - Ott mindig három hetet késik az aratás.

- Gimmerton? - ismételtem, mert ott-tartózkodásom olyan távoli emlék volt, mint valami álom. - Ó, már emlékszem. Milyen messze van ide?

- Úgy tizennégy mérföld lehet a hegyen át, de nagyon rossz úton! - felelt az ember.

Hirtelen elfogott a vágy, hogy viszontlássam Thrushcross Grange-et. Dél felé járt az idő, és úgy véltem, saját fedelem alatt sem fogok rosszabbul aludni, mint egy idegen vendégfogadóban. Azonkívül könnyen szakíthatnék egy napot, hogy rendezzem tartozásomat a tulajdonossal: legalább nem kell még egyszer visszajönnöm erre a vidékre. Miután kifújtam magam egy kissé, megbíztam inasomat, érdeklődjek, melyik út vezet a falu felé. Lóhalálában három óra alatt tettük meg az utat.

Inasomat a faluban hagytam, s egyedül ereszkedtem alá a völgybe. A szürke templomot még szürkébbnek találtam s az elhagyatott temetőt még elhagyatottabbnak. Egy juh legelte a fűvet a sírdombokon. Az idő kellemes volt és meleg... talán túlságosan meleg az utazáshoz: de a hőség nem akadályozott meg benne, hogy az alattam és felettem elterülő táj szépségét élvezzem. Ha nem lett volna mögöttünk az augusztus, azt hiszem, kísértést éreztem volna, hogy itt töltsék egy hónapot ebben a magányban. Amennyire szomorúak télen, annyira üdítőek nyáron ezek a magaslatok közé szorult völgyek, hanga borította, meredek emelkedéseikkel.

Napnyugta előtt értem Thrushcross Grange-be. Kopogtattam, de a lakók nem hallották, mert a vékony füst nyomán ítélve, mely a konyha kéményéből kigyózott az ég felé, valószínűleg a hátsó helyiségekbe húzódtak vissza. Belovagoltam az udvarba. A kapu alatt kilenc-tíz éves kislány kötött, egy öregasszony pedig a lépcsőnek dőlve, elgondolkozva szívta pipáját.

- Itt van Deanné? - kérdeztem.

- Deanné? Hogy vóna itt! - felelte az asszony. - Odafenn lakik, Szelesdombon.

- Maga a gazdasszony?

- Én!

- Nos, én vagyok Lockwood, a gazdájuk. Akad egy szoba, ahol megszállhatnék? Itt akarom tölteni az éjszakát!

- A gazdánk! - kiáltott fel álmélkodva. - Ki sejtette, hogy jön? Legalább egy sort írt volna! Nincs egy rendes sarok az egész házban, amely megfelelne! Egyetlen egy sarok sincsen!

Kivette a pipát a szájából, és berohant a házba: nyomában a kislány meg én. Miután meggyőződtem, hogy igazat mondtak, és váratlan megjelenésem egészen összezavarta fejüket, igyekeztem őket megnyugtatni. Sétálni megyek, s ezalatt igyekezzenek rendet csinálni az egyik szoba sarkában, hogy megvacsorázhassam, s a hálóban, hogy lefeküdhessek. Nem kell söpörni, sem porolni: csak barátságos tűzre és száraz ágyneműre van szükségem. Látszott az öregasszonyon, hogy legjobb tudása szerint akar elintézni mindent, noha piszkavas helyett seprővel nyúlt a kandallóba, s ugyanilyen tévesen használta a háztartás többi eszközét is. De

magukra hagytam őket, bízván igyekezetükben, hogy mire visszatérek, talállok egy sarkot, melyben lepihenhetek majd. Szelesdomb volt utam célja. De mielőtt az udvarból kiléptem, eszembe jutott valami, és visszafordultam.

- Jól vannak odaát? - kérdeztem az asszonytól.

- Úgy tudom, jól! - felelt s eltűnt, kezében egy serpenyő parázssal.

Meg szerettem volna kérdezni, miért hagyta el Deanné Thrushcross Grange-et, de nem akartam ilyesmivel hátráltatni ilyen fontos pillanatban, tehát sarkon fordultam, és kényelmes léptekkel nekivágtam az útnak. Mögöttem a lemenő nap fénylett, előttem már felkelt szelíd sugarával a hold. A nap fénye mindinkább kialvóban volt, s a holdé egyre erősödött, miközben elhagytam a parkot, és rátértem az útra, mely Heathcliff háza felé vezet. Mielőtt Szelesdomb magasságába értem, már csak halovány, borostyánszínű világosság derengett nyugaton, de az éles holdfényben tisztán láttam minden kavicsot és fűszálat. Nem kellett átmásznom a kapun, és nem is kellett dörömbölnöm rajta: engedelmesen kinyílt az, mikor a kilincset lenyomtam. Ez nagy haladás! - gondoltam magamban, de csakhamar újabb meglepetés ért: a csenevész gyümölcsfák közül viola és petúnia illatát hozta felém a szél.

Kapuk és ablakok tárva-nyitva állottak, de amint ez a bányavidékeken szokás, barátságos, rőt tűz világított a kandallóban. A szemnek okozott élvezet elviselhetővé teszi még a hőséget is. Különben ez a nagyszoba oly tágas, hogy a lakóknak bőven marad hely, ahová félrehúzódnak a tűz melege előtt; a bennlevők is éppen ezért az egyik ablak közelében telepedtek le. Már láttam és hallottam őket, még mielőtt beléptem volna; ezért leselkedtem és hallgatóztam, kíváncsiságomba azonban egyre növekvő irigység vegyült.

- *Ellen-kezőleg!* - mondotta egy ezüstcsengő szelídségű hang. - Harmadszor ismétlem, te számár! Többet nem foglak kijavítani. Próbálj figyelni, különben meghúzom a hajadat!

- No hát akkor *ellenkezőleg!* - felelt a másik hang, mely mély volt, de lágy. - És most csókolj meg, hogy olyan jól figyeltem.

- Nem, olvasd előbb végig, hiba nélkül!

A férfi újra kezdte az olvasást. Csinosan öltözött fiatalember volt, az asztalnál ült, és könyv feküdt előtte. Szép arca ragyogott az örömtől, és csak nehezen tudta megállani, hogy szeme a lapról a fehér kis kézre ne tévedjen, mely vállán pihent, és kis arclegyintéssel figyelmeztette, valahányszor figyelmetlenségének e jelét észrevette. A személy, akihez a kis kéz tartozott, mögötte állt. Könnyű és selymes fürtjei összevegyültek tanítványának fekete hajával, mikor följe hajolt, hogy munkáját ellenőrizze... és arca... a férfi örülhetett, hogy nem látta ezt az arcot, különben sohasem tudott volna leckéjére figyelni. Én azonban jól láthattam, és ajkamat haraptam dühömben, hogy nem mentem túl derűs szépségének csodálatán.

Véget ért a lecke, noha nem minden hiba nélkül, és a tanítvány jutalmát követelte: legalább öt csókot kapott, melyeket bőkezűen adott vissza. Majd az ajtóhoz jöttek, és beszélgetésük után ítélve, sétálni készültek a lápon. Feltételeztem, hogy ha nem is szájával, de szíve mélyén a pokol fenekére fog kívánni Hareton Earnshaw, ha nemkívánatos személyemben meg találne jelenni most előtte; hitványnak és gonosznak éreztem magam, s hátrafelé lopóztam, hogy a konyhában húzódjak meg. Ez oldalról sem ütköztem akadályokba. Az ajtóban ült öreg barátném, Ellen Dean, és dúdolgatott kötés közben. Belülről gyakran félbeszakította őt egy durva, gúnyos, türelmetlenkedő és éppen nem zenei hang.

- Inkább hallgatnék reggeltől estéig káromkodást, mint a maga énekét - felelt a konyhában ülő, Nelly egy megjegyzésére, mely már nem jutott el a fülemig. - Szégyen és gyalázat, hogy ki sem tudom már nyitni a Szentírást anélkül, hogy a Sátánt és a földkerekség minden

romlottságát ne kezdené így dicsőíteni. Maga egy igazi semmirekellő, és az a másik asszony-személy is az. Tönkreteszik szegény fiút! Szegény! - tette hozzá nyögve. - Egész biztosan megbabonázták! Uram, ítélj felettük, nincs már törvény és igazság ezen a földön.

- Nincs bizony! Mert különben már rég lángoló rőzsén ülnénk! - felelt a másik. - De hallgasson már, öreg, és olvassa a bibliáját, jó keresztény módjára: ne törődjék velünk. Most elénekelem az *Anna tündér lakodalmát*! Szép nóta, az embernek táncolni támad kedve tőle.

Deanné épp bele akart kezdeni, mikor előléptem; rögtön megismert, és felugrott a helyéről:

- Ejnye ni, Lockwood úr! Hát hogy jutott az eszébe ilyen váratlanul visszajönni? Minden be van zárva Thrushcross Grange-ben! Értesítenie kellett volna bennünket!

- Már intézkedtem arra a kis időre, ameddig itt akarok maradni. Holnap reggel tovább utazom. De maga hogyan kerül ide, Deanné? Mesélje el!

- Zillah kilépett a szolgálatból, és Heathcliff úr idehívatott, valamivel a maga elutazása után; itt kellett volna maradnom visszatértéig. De jöjjön be, kérem! Most este jött gyalog Gimmertonból?

- Thrushcross Grange-ből! - feleltem. - Miközben ott előkészítik a szobámat, rendezni akartam tartozásomat a gazdájával, mert nem hiszem, hogy egyhamar alkalmam nyílik erre.

- Miféle tartozást, uram? - kérdezte Nelly, miközben bevezetett a házba. - Most nincs itt, és nem is fog egyhamar visszajönni.

- A bérletről van szó.

- Nos, akkor ezt Heathcliffnével intézze el, vagy inkább velem. Még nem tanult bele a dologba, és én segítem ki ilyesmikben, jobb híján.

Meglepettnek látszottam.

- Persze, úgy látom, maga nem hallott róla, hogy Heathcliff meghalt!

- Meghalt? - kiáltottam fel hűledezve. - Mennyi ideje?

- Három hónapja. De üljön le, és adja ide a kalapját. Mindent elmondok. Várjon csak, még nem evett semmit, ugye?

- Nem kérek semmit. Már megrendeltem a vacsorámat odahaza. Üljön le maga is. Nem is álmodtam volna, hogy meghalt. Kíváncsi vagyok, hogyan történt? Azt mondotta, nem hiszi, hogy egyhamar visszajönnék... a fiatalok?

- Igen. Mindennap meg kell őket korholnom a késői séták miatt; de nem sokat törődnek az intelmeimmel. Ígyék legalább egy kis öreg sört! Jót fog tenni magának: fáradtnak látszik.

Kisietett, mielőtt még megakadályozhattam volna; hallottam az öreg Joseph méltatlankodását: „Botrány, hogy ilyen korban még szeretőket tart. És még hozzá a gazda terhére megvendégeli őket! Szégyen, gyalázat, hogy nyugodtan kell túrni az ilyesmit!”

Nem méltatta őt feleletre, és egy perc múlva megjelent, kezében nagy ezüstkupa, melyből kicsordult a hab; illően megdicsértem tartalmát, mire ő belekezdett Heathcliff történetének folytatásába. „Furcsa” véget ért, hogy az ő szavát használjam.

- Körülbelül két héttel a maga távozása után - mondta Deanné - Szelesdombra rendelték, aminek örömmel engedelmeskedtem, Catherine kedvéért. Első találkozásunk nagyon lesújtott és elszomorított; annyira megváltozott, mióta nem láttam! Heathcliff nem magyarázta meg, miért változtatott a véleményén: egyszerűen csak annyit mondott, hogy szüksége van rám, és

fárasztja Catherine jelenléte. A kis szalonban kell berendezkednem, és úrnőm velem marad. Elég neki, ha naponként egyszer vagy kétszer látja! Úgy látszott, ez a megoldás tetszik Catherine-nek is. Sikerült lassanként átcsempésznem egy csomó könyvet és egyéb tárgyat, melyek még Thrushcross Grange-ben szolgáltak szórakozására: abban reménykedtem, hogy így elviselhetőbb életet tudunk majd élni. Ez az önámítás azonban nem sokáig tartott. Catherine, aki kezdetben megelégedett volt, később ingerlékeny és nyugtalan lett. Mindenekelőtt megtiltották neki, hogy elhagyja a kertet, és tavasz közeledtére nagyon dühös volt, hogy ilyen rövid pályára fogták. Azután a háztartás gondjai miatt többször magára kellett őt hagynom: így hát sokat panaszkodott elszigeteltsége miatt. Jobb szeretett Josephfel civódni a konyhán, mint békén maradni egyedül. Nem sokat törődtem marakodásukkal, de Haretonnak is gyakran kellett a konyhába húzódnia, mikor a gazda egyedül akart maradni a nagyszobában. Noha Cathy kezdetben vagy kiment a konyhából, valahányszor Hareton oda belépett, vagy segítségemre jött munkámban, hogy ne kelljen őt észrevenni, és szólnia hozzá, s noha Hareton mindig olyan komor és hallgatag, amilyen csak tudott lenni, kis idő múlva úrnőm magatartása mégis megváltozott. Többé nem tudta békén hagyni; beszélt hozzá, kigúnyolta ostobaságáért és lustaságáért, kifejezte meglepetését, hogy el tudja viselni ezt az életet, hogy egész estéken át csak ül, a tűzbe bámul vagy szundikál.

- Olyan, mint egy kutya, ugye, Ellen? - jegyezte meg egy napon. - Vagy egy igásló! Elvégzi munkáját, bekapja élelmét, és örökké csak alszik. Milyen üres és sötét lehet a lelke! Álmodik néha, Hareton? És akkor miről álmodik? Hisz még szólni se tud hozzám!

Ránézett, de Hareton nem viszonzta pillantását és száját ki sem nyitotta.

- Talán álmodik valamit - folytatta. - Úgy összehúzza a vállát, mint Juno. Kérdezze meg tőle, Ellen!

- Hareton úr majd megkéri a gazdát, hogy küldje fel a szobájába, ha nem viselkedik rendesebben! - mondtam én.

Hareton nemcsak a vállát húzta össze, hanem kezét is ökölbe szorította, mintha használni akarná.

- Én tudom, miért nem szól soha Hareton, mikor a konyhában vagyok - kiáltott fel más alkalommal. - Félt, hogy kigúnyolom. Képzeld csak, Ellen! Egy nap magától kezdett olvasni, tanulni, de mivel kinevettem, elégette a könyveket, és abbahagyta a tanulást. Hát nem volt ostoba? - kérdezte.

- És maga nem volt gonosz? - kérdeztem. - Feleljen erre!

- Talán - mondta -, de nem gondoltam rá, hogy ilyen számár. Hareton, ha adok most magának egy könyvet, elfogadja-e? Megpróbálom.

Kezébe adta azt a könyvet, melyet az imént olvasott még, Hareton azonban a sarokba vágta, és azt dörmögte, hogy ha nyugton nem marad, kitekeri a nyakát.

- Jól van - mondta Catherine -, akkor az asztalfiókba teszem és lefekszem.

Fülembe súgta, hogy ügyeljek, kiveszi-e, majd elment. De Hareton még csak feléje sem nézett, amint másnap nagy csalódására jelentettem. Láttam, hogy rosszul esik neki állandó morcossága és közönye. Lelkiismeretét bántotta, hogy megakadályozta további fejlődésében; ebben sajnos igaza is volt. Találékonyásával igyekezett a bajt jóvátenni. Miközben vasaltam vagy olyan ülőmunkán dolgoztam, amit a kis szalonban nem tudtam volna jól elvégezni, mindig magával hozott egy szép könyvet és felolvasott. Mikor Hareton ott volt, rendszerint megállt egy érdekes részletnél, és a könyvet nyitva hagyta az asztalon; ezt a műveletet

többször is megismételte. De a másik csökönyös volt, mint a számár, és eszébe sem jutott lépre menni; ehelyett rákapott a pipára, és esős napokon úgy ültek ott Josephfel, mint két lélektelen gép, a tűz két oldalán; az öreg szerencsére süket volt, és nem hallhatta meg Catherine gonosz ostobaságait, ahogy ő mondta volna, a fiatalember pedig mindent elkövetett, hogy közönyösnek látszék. Szép estéken Hareton vadászni ment. Catherine ásitózott, nyögött, zaklatott, hogy meséljek neki, majd mikor belekezdtem, kimenekült az udvarba vagy a kertbe; utolsó menedéke a sírás volt; azt mondotta, unja az életét, és nincs miért tovább élnie.

Heathcliff, aki mind zárkózottabb lett, csaknem végképp száműzte Earnshaw-t abból a szobából, ahol ő tartózkodott. Március elején, egy baleset következtében, a fiatalember napokon át nem tudott kimozdulni a konyhából. A töltés szétvetette a puskája csövét, mikor egyedül volt a magaslatokon; egy szilánk belefűrődött a karjába, és sok vért veszített, míg hazaért. Most akarata ellenére tétlenségre kényszerült, s a kandalló mellett üldögélve várta a gyógyulást. Catherine, úgy látszik, örült jelenlétének a konyhában, vagy legalábbis még inkább megutálta miatta szobáját; folyton nógatott, keressek munkát odalenn, hogy lekísérhessen.

Húsvét hétfőjén Joseph marhákat hajtott a gimmertoni vásárba.

Délután fehérműt vasaltam a konyhában, Earnshaw, szokása szerint, mogorván üldögélt a tűz sarkában, kis úrnőm azzal ölte az időt, hogy ákombákomokat rajzolt az ablak üvegére, és változatosság kedvéért néha dudorászott. Olykor halkan fel-felkiáltott, és bosszús pillantásokat vetett unokatestvére felé, aki háborítatlanul pipázott, szemét a tűzhely rácsára meresztve. Mivel figyelmeztettem, hogy elveszi előlem a világosságot, Catherine a tűzhely közelébe lépett. Egy ideig nem tudtam odafigyelni, mit csinál, majd váratlanul hallom, amint mondja:

- Rájöttem, Hareton, hogy szeretném... hogy boldog lennék... hogy örülnék rokoni kapcsolatainknak, ha nem lenne velem ilyen morcos és durva.

Hareton nem felelt.

- Hareton! Hareton! Hareton! Nem hallja, hogy szólok magához? - folytatta Catherine.

- Menjen innét! - dörögte a fiú kérlelhetetlen gorombasággal.

- Engedje meg, hogy elvegyem ezt a pipát magától! - mondotta és óvatosan odanyúlva, kivette szájából.

Mielőtt Hareton megkísérelhette volna visszaszerezni, a pipa darabokra törve, a tűzben hevert. Káromkodott és elővett egy másikat.

- Várjon - folytatta Catherine -, előbb meg kell hallgatnia, de nem tudok ebben a füstfelhőben beszélni.

- Menjen az ördögbe - kiáltotta vadul -, és hagyjon engem békén!

- Nem! - makacskodott Catherine. - Nem megyek! Nem tudom, hogyan bírjam beszédre: elhatározta, hogy nem akar meghallgatni. Ha azt mondom, hogy ostoba, ezt nem rossz szándékkal teszem, és nem úgy értem, hogy megvetem magát. Nem szabad semmibe vennie engem, Hareton; elvégre az unokatestvére vagyok, és el kell fogadnia ilyenek.

- Semmi közöm magához, a buta gögijéhez és marha tréfáihoz. Inkább a pokolba megyek, testestül, lelkestül, mint hogy magára nézzek. Menjen az utamból, de rögtön!

Catherine összeráncolta szemöldökét, és ajkát harapdálva az ablakhoz húzódott; füttyörészve próbált erőt venni sírhatnékján.

- Jóban kellene lennie az unokahúgával, Hareton úr - szóltam közbe -, ha már megbánja nyegleségét. Nagyon jót tenne ez magának: új embert faragna magából, ha hallgatna rá!

- Hogy én hallgassak rá! Mikor utál, és arra sem tart méltónak, hogy kitisztítsam a cipőjét! Nem, még egy országért sem aláznám meg magam annyira, hogy könyörögjem a kegyeiért.

- Nem én utálok magát, hanem maga engem! - szólt könnyek között Catherine, aki nem próbálta tovább titkolni, hogy mi bántja. - Éppúgy gyűlöl, mint Heathcliff, sőt talán még jobban.

- Maga megátalkodott hazug! - torkolta le Earnshaw. - Vajon miért haragítottam őt magamra azzal, hogy százszor is a maga pártját fogtam? Mégpedig akkor, mikor leginkább kigúnyolt és utált engem. És... Csak bosszantson tovább, majd bemegyek hozzá, és megmondom neki, hogy nem tudok itt maradni maga miatt, a konyhában.

- Nem tudtam, hogy a pártomat fogta - felelt Catherine, miközben könnyeit törölgette. - Szerencsétlen voltam és gonosz mindenkire. De most megköszönöm, és kérem, bocsásson meg nekem; mit tehetnék még többet?

A tűzhelyhez lépett, és őszintén a kezét nyújtotta neki. Hareton arca elborult, mintha viharfelhő telepedett volna fölé: két kezét ökölbe szorította, és mereven a földre szegezte szemét. Catherine ösztönösen kitalálta, hogy nem gyűlölet, hanem megátalkodott makacsság sugallja neki ezt a visszautasító viselkedést; egy percre habozott még, majd föléje hajolt, és könnyedén megcsókolta az arcát. A kis csirkefogó nem sejtette, hogy mindent láttam; hirtelen visszahúzódott, és elfoglalta helyét az ablaknál, ártatlan képpel. Fejemet csóváltam, szemrehányóan. Elpirult és fülembe súgta:

- Mit tehettem volna mást, Ellen? Nem akar kezet nyújtani, és nem akar rám nézni; mégiscsak meg kellett mutatnom neki, hogy kedves nekem! Hogy azt akarom: legyünk jó barátok!

Meggyőzte erről a csók Hareton? Magam sem tudom. Egy-két percre azon igyekezett, hogy elrejtse az arcát, mikor pedig föltekintett, nagyon zavartnak látszott, és nem tudta, merre nézzen.

Catherine közben papirosba csomagolt egy szép könyvet: átkötötte szalaggal, és ráírta a címezést „Hareton Earnshaw úr” - majd engem kért fel követnek, hogy juttassam el a címzettnek.

- Mondja meg neki, hogy ha elfogadja, megtanítom őt helyesen olvasni - mondta. - Ha visszautasítja, akkor felmegyek, és nem ugratom többé.

Áadtam a csomagot, és elismételtem az üzenetet, miközben úrnőm izgatottan figyelt engem. Hareton nem nyúlt érte, így hát ölébe tettem a könyvet. Nem septe le. Visszatértem munkámhoz. Catherine tenyerébe hajtotta fejét az asztalon, mindaddig, míg a levett burkolópapiros zörgését meg nem hallotta; akkor odalopózott, és nyugodtan leült az unokafivére mellé. Hareton megremegett, arca sugárzott az örömtől; merevsége és sértődött durvasága egy csapásra eltűnt. Először nem volt bátorsága, hogy csak egy szóval is feleljen Catherine kérdő pillantására és elsuttogott kérdésére:

- Mondja, hogy megbocsát, Hareton, mondja, hogy igen! Olyan boldoggá tudna tenni ezzel az egyszerű szóval!

Hareton dűnnyögött valamit, amit nem értettem.

- Jó barátok leszünk? - kérdezte Catherine.

- Nem, magának mindennap szégyenkeznie kell majd miattam - felelt a fiú -, annál inkább, minél jobban ismer, és én ezt nem tudnám elviselni.

- Tehát nem akar a barátom lenni? - mondotta méznél édesebb mosollyal, egészen a közelébe húzódva.

Többet nem tudtam kivenni a beszélgetésükből, de mikor visszafordultam, örömtől ragyogó két arcot láttam a könyv fölé hajolni, és nem kételkedtem benne többé, hogy szent a béke köztük: a régi ellenségek hűséges szövetségesek lettek ezentúl.

A könyv, melyet olvastak, teli volt szép képekkel, s ezek, valamint a meghitt közelség mozdulatlanságban tartották őket Joseph megérkeztéig. Szegény ember egészen elhűlt, mikor Catherine-t Hareton Earnshaw oldalán találta, amint kezével annak vállára támaszkodott, de még nagyobb volt meglepetése, mikor látta, hogy kedvencének nincs ellenére ez a helyzet. Annyira le volt sújtva, hogy egész este szóhoz sem tudott jutni. Felindultságát csak mély sóhajok árulták el, mikor bibliáját ünnepélyesen az asztal közepére helyezte, és tárcájából kihúzott piszkos bankókat számlált le fölé, az napi üzletkötéseinek gyümölcsét. Végül magához hívta Hareton, aki felkelt a helyéről.

- Vigye be ezt a gazdához, és maradjon is ott. Én felmegyek a szobámba. Ez a hely nemigen alkalmas és illő minekünk: legjobb, ha felszedjük a sátorfánkat.

- Jöjjön, Catherine - mondtam. - Nekünk is „fel kell szednünk a sátorfánkat”. Befejeztem a vasalást: hajlandó feljönni velem?

- Még nyolc óra sincs! - mondotta, miközben kelletlenül felemelkedett a helyéről. - Hareton, a könyvet otthagynom a kandallón, holnap hozok másikat!

- Ami könyvet itt hagy, azt átviszem a gazdának! - mondotta Joseph. - Szerencséje van, ha valaha viszontlátja! Csak azért mondom, hogy úgy csinálja, ahogy magának jólesik!

Catherine megfenyegette Josephet, hogy az ő könyvtára látja majd ennek kárát. Majd rámosolygott Haretonra, énekelve szaladt fel a lépcsőn: merem mondani, hogy szíve talán sohasem volt ennyire könnyű e fedél alatt, kivéve talán Lintonnal töltött első estéit.

Így kezdődött barátságuk, mely az itt-ott előforduló nézeteltérések ellenére is megerősödött. A jó szándék nem volt elég ahhoz, hogy Earnshaw-ból pallérozott ember váljék, márpedig az én fiatal úrnőm nem volt sem filozófus, sem pedig a türelem példaképe. Mivel azonban mindketten ugyanegy célra törtek - az egyik szerelmes volt, és becsülni vágyott a másikat, a másik hasonlóképp szerelmes volt, és megbecsülésre vágyott -, végül is megértették egymást.

- Látja, Lockwood úr, elég könnyű volt megnyerni Catherine szívét. De most örülök csak igazán, hogy nem próbálta meg. Kettejük házassága lesz terveim koronája. Esküvőjük napján senkire sem leszek irigy; én leszek a legboldogabb nő egész Angliában.

Harmincharmadik fejezet

E hétfő másnapján, mivel Earnshaw még mindig nem tudta ellátni szokott teendőit, és a ház környékén lebzelt, be kellett látnom, hogy nem tudom tovább szárnyaim alatt tartani védencemet. Korábban kelt fel, mint én, és lement a kertbe, ahol unokafivére valami apróbb munkát végzett éppen. Mikor reggelihez hívtam őket, észrevettem, hogy rábeszélésére Hareton nagy darab területen kiszedi a ribizlit és pöszmétét, és mindketten azzal a tervvel foglalkoznak, hogy virágokat hoznak át Thrushcross Grange-ből.

Egészen elrémültem a pusztítás láttán, melyet félóra alatt végbevittek. Joseph úgy vigyázott a fekete ribizlire, mint szeme fényére, és Cathy épp ezeknek helyébe akart virágágyat telepíteni.

- Nos - kiáltottam -, ezt is meg fogják mutatni a gazdának, mégpedig nagyon hamar! Mivel fogják menteni, hogy ilyen önkényesen bántak a kerttel? Szép jelenet lesz ebből, majd meglátják! Hareton úr, csodálkozom, hogy Catherine egy szavára így fejtetőre állítja a kertet.

- Egészen elfelejtettem, hogy Josephé a ribizli - felelte Earnshaw nagy zavarban. - De megmondom neki, hogy én csináltam.

Mindig Heathcliff úrral étkeztünk. A háziasszony szerepét vállaltam a tea elkészítésénél és a hús felszelésénél, így hát étkezések idején nélkülözhetetlen voltam. Catherine rendszerint mellettem ült, de most hűtlen lett hozzám, hogy Hareton közelében lehessen. Láttam már, hogy barátságából éppúgy nem csinál majd titkot, mint valaha ellenséges érzelmeiből.

- Ügyeljen rá, hogy ne beszéljen túl sokat az unokafivérével, és ne is foglalkozzék vele feltűnően - súgtam fülébe, mikor a terembe léptünk. - Ez nem lenne kedvére Heathcliff úrnak, és magukra haragítaná őket mindketten.

- Ügyelek - felelte.

Egy perccel később már Hareton mellett ült, és kankalint dugdosott az ételébe.

Hareton ki sem merte nyitni a száját ezen a helyen, alig mert rápillantani. Cathy azonban addig ugratta, hogy két alkalommal is alig tudta visszafojtani a nevetését. Összeráncoltam a szemöldökömet, Cathy a gazdára tekintett, de ennek másutt jártak a gondolatai, és szemmel láthatólag nem sokat törődött asztaltársainak viselkedésével. Catherine egy pillanatra csendben maradt, és mélységesen komoly pillantást vetett rá. Azután elfordult, és újra kezdte bohóságait. Hareton elfojtott nevetést hallatott. Heathcliff összerezzen: gyorsan végigmért bennünket fekete szemével. Catherine a szokott módján, nyugtalanul és dacosan nézett vissza, noha apósa nem tudta az ilyesmit elviselni.

- Szerencséje, hogy nincs a közelben - kiáltotta. - Miféle gonosz lélek hajtja, hogy mindig így néz rám azzal a pokoli szemével! Süsse le a szemét, és ne juttassa eszembe, hogy a világon van! Úgy gondoltam, kigyógyult már a nevetésből!

- Én voltam az! - dörmögte Hareton.

- Mit mondasz? - kérdezte a gazda.

Hareton tányérjába dugta az orrát, és nem ismételte meg vallomását. Heathcliff egy percig rajta pihentette a szemét, majd folytatta reggelijét, és ismét belemélyedt megszakított tűnődésébe. Csaknem végeztünk már, és a fiatalok óvatosan elhúzódtak egymástól, úgyhogy nem vártam több zavart, mikor Joseph megjelent az ajtóban. Remegő ajka és dühben forgó szeme elárulta, hogy már felfedezte a pusztítást drága bokrai közt. Azt hiszem, látta Cathyt és Hareton a tett színhelyén, mielőtt még a károkról meggyőződhetett volna, mert miközben állkapcsa úgy mozgott, mint egy kérődző tehéné, ami miatt nehezen értettük meg a beszédét, így kezdte:

- A béremet kérem, hogy odábbállhassak. Itt szerettem volna meghalni, ahol hatvan évig szolgáltam. Abba még beletörődtem volna, hogy könyveimmel és kis cókómókkal átköltöz-
zem a padlásszobába; átengedtem volna nekik a konyhát, csak hogy ők se háborgassanak.
Nehéz lett volna elhagyni megszokott sarkomat a tűznél, de úgy éreztem, ezt még elviselem.
Most azonban a kertemet is elviszik, márpedig ezt, uram, hitemre, tovább nem tűrhetem!
Maga még bele tudná hajtani a fejét az igába, öregember azonban már nem tud a vállára új
terheket venni. Inkább kötőréssel keresem meg a kenyeremet!

- Elég, elég, vén számar - szakította őt félbe Heathcliff. - Hagyja már abba! Mire panasz-
kodik? Semmi közöm a maguk vitáihoz, Nellyvel! Miattam akár a szenesgödörbe dobhatja
magát!

- Nem Nellyről van szó! - felelte Joseph. - Nelly kedvéért nem mennék el... bármilyen
semmirekellő is! Hálisten, ő nem tudná megrabolni senkinek a lelkét! És nem volt soha olyan
szép, hogy sokat kacsingattak volna rá. Ez az átkozott leány, ez a boszorkány babonázza meg
a szemével és szégyentelen viselkedésével a mi fiúkat... annyira, hogy... Nem! Megszakad a
szívem! Elfeledett mindent, amit érte tettem, s arra vetemedett, hogy kiszaggatta a legszebb
ribizlibokraimat a kertből!

Se vége, se hossza nem volt panaszkodásainak; egészen összetört az elszenvedett sérelmek
súlya és Earnshaw hálátlansága alatt, s előre borzadt a veszélytől, mely a fiút fenyegeti.

- Részeg ez a vén marha? - kérdezte Heathcliff. - Veled van baja, Hareton?

- Két-három ribizlibokrot kihúztam a kertből - felelt a másik -, de vissza fogom rakni.

- És miért húztad ki?

Catherine megelőzte:

- Virágot akartunk a helyükbe ültetni. Egyedül én érdelek korholást, mivel az én
kívánságomra cselekedte.

- És ki az ördög engedte meg magának, hogy csak egy göröngyöt is elmozdítson a helyéről? -
kérdezte meglepetten az apósa. - Neked pedig ki mondotta, hogy engedelmeskedjél? - tette
hozzá, Haretonhoz fordulva.

Az néma maradt. Helyette Cathy válaszolt:

- Nem kellene ilyen nagy lármát csapnia néhány yard föld miatt, amit virágok ültetésére
akarok felhasználni, mikor minden birtokomat elvette!

- Minden birtokát, maga piszkos cafat? Nem is volt soha birtoka!

- És a pénzemet! - folytatta Cathy, viszonzva Heathcliff dühös pillantását, miközben reggeli-
jének maradékát, egy falat kenyeret rágcsált.

- Csend! Végezzén és távozzék! - harsogta Heathcliff.

- És Hareton földjét és pénzét! - folytatta a vakmerő teremtés. - Hareton és én most barátok
vagyunk. Majd felvilágosítom őt a maga üzelmeiről!

A gazda egy pillanatra zavartnak látszott. Elsápadt és felkelt, miközben halálos gyűlölettel
pillantott rá.

- Ha megüt, Hareton visszaüti - mondotta Catherine. - Jobban teszi tehát, ha visszaül a helyére.

- Ha ki nem dobja magát Hareton, hát halálra verem azt a hülyét - mennydörgött Heathcliff. -
Átkozott boszorka! Fel mernéd őt lázítani ellenem! Ki vele! Hallod? Dobd ki a konyhába!
Megölöm őt, Ellen Dean, ha még egyszer a szemem elé engedi!

Hareton megpróbálta csendben rábeszélni Cathyt, hogy távozzék.

- Dobd ki - kiáltotta vadul. - Meddig fecsegték még?

És odalépett, hogy maga szerezzen érvényt parancsának.

- Nem fog többé engedelmeskedni magának, maga hitvány alak - mondotta Catherine -, és nemsokára ugyanúgy fogja magát gyűlölni, mint én!

- Csend! Csend! - súgta fülébe a fiú szemrehányóan. - Ne beszéljen így vele. Hagyja már abba!

- Csak nem fogja engedni, hogy megüssön? - kiáltotta Catherine.

- Akkor jöjjön velem! - mondotta Hareton határozottan.

Késő volt: Heathcliff már megragadta.

- Most pedig takarodj! - szólt oda Earnshaw-hoz. - Megveszekedett boszorkány! Olyan kedvemben talált, mikor legkevésbé tudom eltérni a szemtelenkedését. Ezt egész életében meg fogja emlegetni!

Catherine hajába markolt. Hareton megpróbálta kiszabadítani, és könyörgött, hogy most az egyszer még ne bántsa. Heathcliff fekete szeme szikrázott, úgy látszott, darabokra fogja törni Catherine-t, már én is közbe akartam lépni, mikor hirtelen szétnyíltak ujjai: elengedte Catherine fejét, keze a lány karjára siklott, és tekintete rámeredt. Majd eltakarta kezével a szemét, mozdulatlan maradt egy pillanatig, mintha erőt akarna venni magán, aztán ismét Catherine-hez fordulva, erőszakolt nyugalommal így szólt:

- Meg kell tanulnia, hogy nem szabad dühbe hozni engem, különben meg találom egyszer ölni. Menjen fel Deannével, és maradjon vele: tartogassa az ő számára a szemtelenkedését! Ami Hareton Earnshaw-t illeti, ha még egyszer meglátom, hogy magára hallgat, elküldöm, hogy keresse meg a kenyerét ott, ahol tudja. A maga szerelme száműzöttet és koldust fog belőle csinálni. Nelly, vigye magával, és hagyjanak magamra. Hagyjanak magamra!

Kivezettem fiatal úrnőmet, aki annyira örült szabadulásának, hogy eszébe sem jutott ellenkezni. Hareton követte őt, és Heathcliff egyedül maradt a nagyszobában ebéd idejéig. Azt tanácsoltam Catherine-nek, ebédeljen odafönn, de Heathcliff, mikor látta, hogy üresen maradt a széke, felküldött érte engem. Nem szólt hozzánk, nagyon keveset evett, s az étkezés után rögtön elment, mondván, hogy csak este fog visszajönni.

Távollétében a két új barát letelepedett a nagyszobában. Hallottam, amint Hareton komolyan megdorgálta Catherine-t, aki azt mondta, most elmeséli neki, hogyan bánt Heathcliff Hareton apjával. Hareton kijelentette, hogy nem engedi megrágalmazni, és ha maga volna az ördög, akkor is kitartana mellette, és Catherine inkább sértse meg őt magát, mint régen is, de Heathcliffet ne pocskondiázza. Erre a kijelítésre Catherine rosszkedvű lett; a fiú azonban megtalálta a módját, hogy elhallgattassa, megkérdezvén, mit szólna hozzá, ha ő, Hareton, rosszat mondana Cathy apjáról. Ekkor megértette, hogy Earnshaw valóban szívén viseli a gazda jó hírnevét, és sokkal erősebb kötelékek fűzik őt hozzá, hogysem az ész szava lazítani tudna rajtuk: ezeket a láncokat a megszokás kovácsolta ilyen tartósakká, és kegyetlen dolog lenne széttörni őket. Catherine bizonyágát adta jószívűségének azáltal, hogy nem panaszkodott többé Heathcliffre, és iránta érzett ellenszenvét sem mutatta ki Hareton előtt. Bevallotta nekem, hogy sajnálja már kísérletét, mellyel ellenkezést akart szítani a gazda és Hareton között, és azt hiszem, ez utóbbi jelenlétében egy szót sem ejtett ki többé elnyomója ellen.

Miután ezt a kis nézeteltérést elsimították, ismét jó barátok lettek, és minden erejüket megfeszítették: az egyik mint tanító, a másik mint tanítvány. Teendőim elvégeztével melléjük

telepedtem, és látásuk olyan édes elégtétellel töltött el, hogy nem is törődtem az idő múlásával. Megértheti ezt, hisz félígméddig mindketten az én gyermekeim voltak. Már régóta büszke voltam az egyikre, és most megbizonyosodtam, hogy a másikban is örömet fogom lelteni. Becsületes, értelmes és buzgó természete csakhamar győzedelmeskedett a tudatlanságon és alantas gondolkodáson, melyben felnevelték. Catherine őszinte elismerése csak még jobban ösztökélte. Megvilágosodó értelme arcvonásait is új fénnel itatta át: élénkséget és nemességet kölcsönzött nekik; alig hihettem, hogy ugyanezzel az emberrel találkoztam Szelesdombon, mikor rábukkantam úrnómre a penistoni kirándulás után. Miközben ők buzgólkodtak, és én gyönyörködtem bennük, leszállt az est, s vele együtt megérkezett gazdám. Váratlan toppant elénk, mivel a homlokzati kapun át lépett be, és kedvére megfigyelhetett mindhármunkat, mielőtt még észrevettük volna őt. Jól van - gondoltam -, soha még látvány nem volt kedvesebb és ártatlanabb: szégyen lenne megszidni a fiatalokat ezért. A tűz vörös fénye megvilágította szép fejüket és gyermeki izgalomban égő arcukat, mert noha az egyik huszonhárom éves volt, a másik pedig tizennyolc, mindkettejükre még annyi új érzés és tudnivaló várt, hogy mi sem volt idegenebb tőlük, mint az érett kor kiábrándult és megcsendesedett érzései.

Egyszerre pillantottak föl és vették észre a gazdát. Nem tudom, feltűnt-e magának, mennyire hasonló a szemük: Catherine Earnshaw szemei ezek. A mi Catherine-ünk nem is hasonlít másban anyjához, kivéve talán magas homlokát és orrcimpájának hajlását, mely gögössé teszi arcát, akár akarja, akár nem. Haretonnál erősebb a hasonlóság; mindig is erős volt, de akkor különösen, hisz érzékei ébredőben voltak épp, és értelme most kapott új tevékenységre. Azt hiszem, ez a hasonlóság fegyverezte le Heathcliffet: a tűzhelyhez lépett, szemmel látható izgalomban, mely lecsillapodott kissé, mikor a fiúra pillantott, helyesebben csak jellegét változtatta, mert továbbra is megmaradt. Kivette a könyvet a kezéből, egy pillantást vetett a lapra, ahol nyitva volt, és szó nélkül visszaadta neki; intett Catherine-nek, hogy távozzék, társa csakhamar követte, sőt én is fel akartam kelni, de rám szólt, hogy maradjak.

- Szomorú, hogy idejutottam, ugye? - kérdezte, miután elgondolkozott a jeleneten, melynek tanúja volt. - Furcsa vége ez kegyetlen erőfeszítéseimnek! Feszítővasat, csákányt fogok, hogy leromboljam a két házat, felkészülök, hogy végbe tudjam vinni ezt a herkulesi munkát, és mikor már mindent elrendeztem, ahhoz sincs már kedvem, hogy akár egy cserepet is leverjek tetőikről. Nem győztek le régi ellenségeim. Most van itt a pillanat, hogy bosszút álljak ivadékaikon; megtehetném, és senki sem tudna benne megakadályozni. De mire lenne jó ez? Már nem öröm, ha lesújthatok: túl vagyok rajta, hogy kedvem legyen csak a kezemet is fölemelni! Azt hinné az ember, azért dolgoztam egész idő alatt, hogy egy szép, nagylelkű cselekedettel végezzem. Nem erről van szó: nem tudok már örülni pusztulásuknak, és lusta vagyok ahhoz, hogy ok nélkül pusztítsak. Valami különös változás készül, Nelly, és ennek előérzete fekszik most rajtam. Oly kevésbé érdekel a mindennapi élet, hogy alig gondolok az evésre és az ivásra. Ők ketten, akik most hagyták el a szobát, ők ketten őrizték csak meg tisztán testi valóságukat számomra, és ez a valóság olyan fájdalmas, hogy már-már gyötrelmé válik. Catherine-ről nem akarok beszélni. De legjobban szeretném, ha sohasem kellene látnom őt: jelenléte olyan érzéseket kelt fel bennem, melyekbe majdnem beleőrülök. Hareton más módon háborít: de ha nem volna esztelenség, azt kívánnám bár ő se kerülne soha a szemem elé. Még azt fogja hinni rólam - tette hozzá és mosolyogni próbált -, hogy közel állok a megőrüléshez, ha megpróbálom elmondani magának, hány emléket, hány régi gondolatot idéz fel és testesít meg ez a fiú előttem. De maga nem fogja senkinek sem elárulni, amit most hall, én pedig annyira magamba zárkoztam gondolataimmal, hogy valóságos kísértést érzek leleplezni azokat valaki előtt.

Nem emberi lényt, hanem saját ifjúságom megtestesítőjét láttam az imént Haretonban: annyira zavarosak voltak iránta az érzéseim, hogy képtelen lettem volna értelmesen szólni hozzá. Elsősorban hasonlatossága révén emlékeztetett ijesztően Catherine-re. Mégis, ez a körülmény, melyről azt hihetné, hogy a legnagyobb hatással van képzeletemre, valójában a legkevésbé számít; mert mi az, ami nem őrá emlékeztet? Mi az, ami nem őt juttatja eszembe? Nem nézhetek erre a padlóra anélkül, hogy lábának nyomát ne látnám rajta. Minden felhőben, minden fában az ő arcát látom, őt rejti az éjszaka, ő bukkan elém a nappal csalóka fényeiben. Jelentéktelen férfi és női arcok, a saját arcom, mind gúnyosan őrá emlékeztetnek. Az egész világ körülöttem azt bizonyítja szüntelen, hogy létezett, és én elvesztettem őt! Nos, Hareton az imént örök szerelmem kísértete volt számomra, dühös erőfeszítéseimé, melyekkel jogom kivívására törekedtem, megaláztatásomé, gögömé, boldogságomé, félelmeimé... De ostobaság ilyesmiről beszélni maga előtt. Mégis, talán megérti ily módon, hogy noha nehezemre esik örökké egyedül lennem, az ő társasága megkönnyebbülés helyett csak súlyosbítja kínomat; ez is hozzájárul ahhoz, hogy közömbösen tudom nézni kettejük kapcsolatát. Nem tudok többé ügyet vetni rájuk.

- De hogy érti a változást, Heathcliff úr? - kérdeztem riadtan, bár szerintem nem kellett attól tartanunk, hogy elveszti az eszét vagy meghal. Erejének, egészségének teljében volt még: ami pedig képzeletét illeti, gyermekkorától mindig szeretett sötét gondolatokkal és furcsa álmokkal foglalkozni. Elköltözött szerelme rögeszmeként állhatott a lelkében; egyébként azonban ép volt és egészséges az értelme, akár az enyém.

- Nem tudom mindaddig, míg be nem következik - felelte. - Egyelőre csak sejtem.

- Csak nem érzi betegnek magát?

- Nem, Nelly, egyáltalán nem! - felelte.

- És a haláltól sem fél? - faggattam tovább.

- Félni? Nem! - mondta. - Nem félek tőle, nem érzem közeledtét, és nem is várom! Amilyen mértékletes és egészséges vagyok, addig kellene élnem, és bizonyára, addig is fogok élni, amíg alig marad fekete haj a fejemben. És mégsem tudok így élni tovább. Minden lélegzetvételhez, szívemnek úgyszólván minden dobbanásához teljes erőmre és figyelmemre van szükségem. Olyan ez, mintha egy kemény rugót kellene megfeszítenem: kényszerűségből viszem végbe a legkisebb cselekedetet is, mely nem áll kapcsolatban rögeszmémekkel, kényszerűségből figyelek fel mindenre, akár élő, akár holt, ami nem erre a minden mást kirekesztő gondolatra vonatkozik. Egy vágyam van csupán, s efelé törek egész lényemmel. Oly soká kívántam és oly állhatatosan, hogy bizonyára beteljesedik, mégpedig nemsokára, hisz földi életemet magába szívta már: megsemmisültem e beteljesülés várásában. Ez a vallomás nem könnyített ugyan lelkemen, de talán megmagyarázza kedélyem változásait, melyek különben érthetetlenek lennének. Istenem! Hosszú küzdelem ez, és bár vége volna már!

Fel s alá kezdett járkálni a szobában, s olyan borzalmas dolgokat beszélt magában, hogy kezdtem igazat adni Josephnek, aki szerint lelkiismerete földi pokollá változtatta Heathcliff szívét. Nagyon kíváncsi voltam, mi lesz ennek a vége. Noha viselkedése, sőt arca is elég ritkán árulta el ezt a lelkiállapotot, biztosra vettem, hogy az ilyesmi mindennapos nála. Maga is bevallotta ezt, de külsejéről senki sem sejthette volna. Maga sem jött rá, amikor beszélt vele, Lockwood úr; márpedig az idő tájt szakasztott olyan volt, mint a maguk legutolsó találkozásakor: azóta legfeljebb még jobban elmerült örökös magányában, és társaságban még szükségzavúbb lett.

Harmincnegyedik fejezet

Az ezt követő néhány nap alatt Heathcliff nem jelent meg az étkezéseknél, de el sem távolította azokról végképp Cathyt és Haretont. Nem akart ily erősen engedni az érzéseinek, ezért inkább ő maradt távol. Beérte naponta egyszeri étkezéssel.

Egy éjszaka, mikor mindenki aludt már, hallottam, amint lement, és eltávozott a homlokzati kijáraton. Nem hallottam visszatérni, és reggel megállapítottam, hogy még mindig távol van.

Áprilist írtunk akkor: szelíd és meleg volt a levegő, a pázsit szépen zöldellt, hála az esőnek és a verőfénynek, s a ház déli falánál a két törpe-almafa virágban állott. Reggeli után Catherine unszolt, hogy hozzak ki egy széket, és telepedjem munkámmal a fenyőfák alá, a ház végében. Haretont pedig, aki ekkor már egészen felépült, rábírta, hogy ássa fel és hozza rendbe kis kertjét, melyet Joseph panaszkodására ebbe a sarokba helyeztek át. Javában élveztem a balzsamos levegőt és a csodálatos kék eget, mikor Catherine, aki elszaladt a kapuhoz kankalinért, amit az egyik virágágy köré akart ültetni, majdnem üres kézzel jött vissza, és jelentette, hogy Heathcliff megérkezett.

- És beszélt velem - tette hozzá zavartan.

- Mit mondott? - kérdezte Hareton.

- Azt, hogy hordjam el magam, amily hamar csak tehetem. De annyira más volt az arca, mint rendesen, hogy egy pillanatra megálltam.

- Milyen volt az arca? - kérdezte Hareton.

- Nos, csaknem jókedvű, csaknem ragyogó. Nem, semmi *csaknem*... *Nagyon* felhevült, zaklatott és boldog.

- Úgy látszik, jól tesznek neki az éjszakai séták! - mondtam tettetett közönnyel.

Valóban éppúgy meglepődtem, mint ő, és szerettem volna ellenőrizni szavainak igazságát; mert boldog arccal látni a gazdát nem volt mindennapi látvány. Valami ürüggyel bementem hozzá. Heathcliff a nyitott ajtó küszöbén állott. Sápadt volt és remegett: szeme azonban csakugyan furcsán és boldogan csillogott, ami egész arcát megváltoztatta.

- Parancsol reggelit? - kérdeztem. - Éhes lehet, ha egész éjszaka odakinn kószált.

Meg szerettem volna tudni, merre járt, de nem mertem egyenesen megkérdezni tőle.

- Nem, nem vagyok éhes! - felelte és kissé megvetően fordította el a fejét, mint aki gyanítja, hogy jókedvének oka felől puhatolózom.

Zavarban voltam; úgy gondoltam, nem ártana, ha a lelkére beszélne egy kisé.

- Aligha tesz jót, ha odakünn sétál - mondtam -, ahelyett, hogy az ágyban lenne. Nem okos dolog ez ilyen párás időben. Higgye el, hogy előbb-utóbb megfázik, lázt kap: már most is van valami baja.

- Semmi olyan, amit ne tudnék elviselni - felelte -, mégpedig a legnagyobb örömmel, feltéve, ha békén hagy engem. Menjen és ne legyen terhemre.

Engedelmeskedtem. Mikor elmentem mellette, észrevettem, hogy olyan gyorsan lélegzik, szinte kapkodja a levegőt.

„Igen - gondoltam magamban -, beteg lesz. Ugyan mit is csinálhatott?” Délben leült az asztalhoz, velünk ebédelt és hagyta, hogy jól megrakjam a tányérját, mintha csak reggeli böjtjéért akarta volna kárpótolni magát.

- Nem fáztam meg, és nincs is lázam, Nelly - mondotta, reggeli szavaimra célozva. - Alig várom, hogy egy jót egyem.

Elővette villáját és kését, neki akart látni az evésnek, mikor láthatólag elment a kedve az ebédől. Visszatette az evőeszközt az asztalra, dűltan az ablak felé pillantott, felkelt és kiment. Fel s alá láttuk sétálni a kertben, miközben ebédeltünk; Earnshaw kiment, hogy megkérdezze, miért nem ebédel: azt hitte, megbántottuk valamivel.

- Nos? Jön már? - kérdezte Catherine, mikor unokafivére belépett.

- Nem - felelte az -, de nem is neheztel. Sőt, feltűnően elégedettnek látszott. Csak terhére voltam azzal, hogy két-háromszor megszólítottam. Azt mondta, jöjjenek vissza magához. Csodálkozott, hogy más társaságát is keresem.

Tányérját a tűzhely rácsára tettem, hogy az étel melegen maradjon. Egy-két óra múlva, mikor már üres volt a szoba, visszajött, de egyáltalán nem látszott nyugodtnak; ugyanaz a természetellenes örömtől sugárzó arc - mert valóban természetellenes volt -, fekete szemöldöke alatt ugyanaz a vértelen arcszín; néha-néha valami mosolyfélében kivillantak a fogai; összedidergett, de nem úgy, ahogy hidegtől vagy fáradtságtól remeg valaki, hanem ahogy a kifeszített húr rezeg, mikor hozzáérünk... nem is remegés volt ez, hanem valami borzongás.

„Megkérdezem tőle, mi a baja - tettem fel magamban. - Ki más kérdezné meg tőle?” Azzal felkiáltottam:

- Valami jó hírt hallott, Heathcliff úr? Sokkal derűsebb, mint máskor.

- Honnét hallanék jó hírt? Az éhség villanyoz fel így, és úgy látszik, okosabb, ha nem eszem.

- Itt az ebédje - mondtam. - Miért nem akarja megenni?

- Most nem kell - mondotta izgatottan. - Várok vacsoráig. Azonkívül, Nelly, egyszer s mindenkorra tegye meg nekem a szívességet, hogy nem engedi többé a színem elé Haretont s azt a másikat. Azt akarom, hogy senki se zavarjon. Egyedül akarok maradni ebben a szobában.

- Van valami új oka ennek a száműzetésnek? - kérdeztem. - Mondja meg, miért olyan különös, Heathcliff úr? Hol volt múlt éjszaka? Nem pusztán kíváncsiságból kérdezem ezt magától, de...

- De biztos, hogy pusztán kíváncsiságból kérdezi! - szakított félbe nevetve. - Mégis felelek magának. Elmúlt éjszaka a pokol küszöbén álltam. Ma mennyországom kapujában. Rája szegeződik a szemem: alig három lépés választ el tőle. És most azt ajánlom, hogy menjen! Nem lát és nem hall majd semmi ijesztőt, ha nem kíváncsiskodik.

Összesöprögtem a kandalló körül, letöröltem az asztalt, s azzal visszavonultam, tanácstalanabban, mint valaha.

E délután már nem hagyta el a házat, és senki sem zavarta őt magányában. Nyolc órakor azonban, noha nem szólított, jónak láttam bevinni egy gyertyát és a vacsoráját. A nyitott ablak párkányára támaszkodott, de nem kifelé, hanem a sötét szoba felé fordult. Már csak hamu volt a kandallóban: a szobát megtöltötte a langyos és párás esti levegő; az ég fátyolos volt, s a csend olyan tökéletes, hogy nemcsak a patak zúgását hallottam fel Gimmertonból, hanem a habok locsogását és csobogását a kavicsok között vagy a nagy kövek lábánál, melyeket nem tudott beborítani vizével. Bosszúsan felkiáltottam a kialudt tűz láttára, és egymás után

bezártam az ablakokat. Mikor ahhoz értem, amelyiknél ő állott, megszólítottam, hogy magamra vonjam a figyelmét, mert nem mozdult:

- Bezárjam ezt is?

Miközben beszéltem, gyertyám fénye arcára hullott. Lockwood úr, nem tudnám leírni a rémületet, melyet e futó látvány miatt éreztem. Ez a mély, fekete szem! Ez a mosoly, ez a halotti sápadtság! Azt hittem, nem Heathcliffet látom, hanem egy kísértetet. Rémületemben megbillentettem, majd a falhoz nyomtam gyertyámat, és teljes sötétségben maradtam.

- Igen, bezárhatja - mondotta rendes hangján. - Látja, milyen ügyetlen! Miért tartja vízszintesen a gyertyát? Gyorsan hozzon egy másikat!

Kirohantam borzalmas félelmemben, és így szóltam Josephnek:

- Az úr kéri, vigyen be neki gyertyát, és élessze fel a tüzet.

Joseph összeszedett némi paraszat a serpenyőbe, de hamarosan visszahozta a tálcával együtt, melyen a vacsora állott, és kijelentette, hogy Heathcliff már lefekszik, és reggelig már nem eszik. Hallottuk is, amint felment, de nem a saját szobájába, hanem abba, amelyikben a fülkés ágy áll, s melynek ablaka, amint már mondtam, elég széles ahhoz, hogy ki lehessen bújni rajta. Az az érzésem támadt, hogy valószínűleg újabb éjszakai kirándulásra készül, és nem akarja, hogy tudjunk róla.

„Csak nem hullaevő vagy vámpír?” - tűnődtem. Olvastam már ilyen megtestesült, undorító démonokról. Majd arra gondoltam, hogy én pesztráltam őt gyermekkorában, tanúja voltam serdülésének, szemmel követtem egész életét; ostobaság lenne ilyesmire gondolni.

- De honnét jött ez a kis fekete purdó, akit vesztére hozott házába az a derék ember? - kérdeztem babonásságomban, és utána rögtön el is aludtam. Félálomban próbáltam magyarázatot találni származására; folytattam elmélkedéseimet ott, ahol éber állapotban abbahagytam, magam előtt láttam életének minden ijesztő részletét, végül elképzeltem halálát és temetését. Ebből nem maradt más emlékem, csak az, hogy nagy bosszúságomra nekem kellett megszerkesztenem sírfeliratát, és nekem kellett tárgyalnom a sírásóval. Mivel nem volt családneve, és nem ismertük életkorát, meg kellett elégednünk azzal az egyszerű szóval: „Heathcliff.” Így is történt: nem tehattünk mást. Ha bemegy a temetőbe, nem olvashat mást a sírkövön, csak azt az egy szót és halálának időpontját.

Hajnal felé kitisztult az agyam. Felkeltem és lementem a kertbe, mihelyt pitymallott, hogy megnézzem, vannak-e lábnymok az ablak alatt.

Nem voltak. Ki sem mozdult hazulról - gondoltam -, és ma már olyan lesz, mint máskor.

Elkészítettem a reggelit mindenki számára, mint rendesen, Catherine-nek és Haretonnak azonban megmondtam, hogy ne várják meg, amíg lejön a gazda, mert soká marad ágyban. Inkább a szabadban reggeliztek, kis asztalomat állítottam fel számukra.

Mikor visszamentem a házba, már lenn találtam Heathcliffet, Josephfel beszélt a gazdaságra vonatkozó ügyekről, pontos és világos utasításokat adott, de hadart, mindig oldalvást pillantott, és ugyanolyan izgatottnak látszott, mint tegnap, sőt talán valamivel még felcsigázottabbnak. Mikor Joseph elment, leült szokott helyére, és én elébe tettem egy csésze kávé. Maga elé húzta, rákönyökölt az asztalra, és a szemközti falat kezdte bámulni, fel s alá járatván csillogó szemét szüntelenül s olyan feszült érdeklődéssel, hogy lélegzetét néha fél percig is visszatartotta.

- Nos - kiáltottam, s elébe toltam egy darab kenyeret. - Egyék és igya meg a kávéját, amíg meleg; csaknem egy órája melegszik már a tűzön.

Nem hallott engem, és mégis mosolygott. Inkább csikorgatta volna a fogait ilyen mosolygás helyett.

- Heathcliff úr! Gazdám! - kiáltottam. - Az isten szerelmére, ne meresse így a szemét, mintha valami túlvilági jelenést látna!

- Az isten szerelmére, ne kiabáljon úgy! - felelte. - Nézzen jól körül, és mondja meg, egyedül vagyunk-e?

- Hát persze hogy egyedül vagyunk - feleltem. - Hát persze hogy egyedül.

Mégis, akaratom ellenére, engedelmeskedtem felszólításának, mintha magam sem volnék benne biztos. Egy mozdulattal félresöpört mindent maga elől az asztalon, és előrehajolt, hogy még jobban lásson.

Most vettem csak észre, hogy nem a falat nézi; hanem valami alig két yardnyira levő dologra figyel. Bármilyen volt is ez, szemmel láthatóan nagy örömet és fájdalmat okozott neki; legalábbis erre kellett következtetnem arcának szenvedő s mégis elragadtatott kifejezéséből. A képzeletbeli tárgy nem maradt egy helyben; szeme fáradhatatlanul követte, és még akkor sem szakadt el róla, mikor hozzám beszélt. Hiába figyelmeztettem őt, hogy böjtölése túl soká tart már; ha kéréseimre ki is nyújtotta a kezét valamiért, ujjai összecsucskódtak, mielőtt még elérték volna azt, karja visszahanyatlott az asztalra, s már nem is tudta, mi után nyúlt.

Példás türelemmel próbáltam eltéríteni figyelmét a látomástól, mely rabságában tartotta. Végül is ingerülten felkelt, és megkérdezte, miért nem bízom rá, hogy akkor étkezzék, amikor kedve tartja. Hozzátette, hogy a jövőben nem kell őt megvárnom: tegyem csak az asztalra a tálcát, és menjek ki a szobából. Azzal lement a kertbe, és lassú léptekkel eltűnt a kertajtó mögött. Aggodalomban teltek el az órák, és ismét beköszöntött az este.

Nagy sokára lefeküdtem, de nem jött a szememre álom. Éjfél után tért vissza, és ahelyett, hogy lefeküdt volna, bezárkózott a földszinten. Hallgatóztam, forgolódtam ágyamban. Végül is felöltöztem és lementem. Nehéz volt ágyban maradnom, mikor tele volt a fejem százféle balsejtelemmel.

Tisztán hallottam Heathcliff lépteit, amint nyugtalanul fel s alá járkált; a csendet néha megtörte egy mély, sóhajtásszerű lélegzetvétel. Összefüggéstelen szavakat is mormogott: ezek közül csak Catherine nevét értettem, a szenvedélyes szerelem vagy fájdalom egy-egy felkiáltásával együtt. Úgy beszélt, mint aki jelenlevő személyhez szól: fojtott, remegő hangon, mely szíve mélyéből tört elő. Nem mertem egyenest a szobába lépni, de mivel fel akartam riasztani álmodozásából, a konyhai tűzhellyel kezdtem zörögni, megkotortam, és kiszedtem a salakot. A zajra hamarabb jelent meg, mint vártam. Rögtön kinyitotta az ajtót és beszólt:

- Nelly, jöjjön ide. Reggel van már? Hozza ide a gyertyát.

- Most üti a négyet - feleltem. - Gyertyára van szüksége, hogy felmenjen a szobájába. Meggyújthatott volna egyet ennél a tűznél.

- Nem, nem akarok felmenni - mondta. - Gyújtson tüzet nálam, és hozza rendbe a szobát.

- Előbb meg kell várnom, amíg felizzik a szén - mondtam és kezemben a fűjtatóval letelepedtem egy székre.

Eközben szinte önkívületben kóválygott ide-oda; mély sóhajtásai olyan szaporán követték egymást, hogy nem is maradt ideje közben a rendes légzéshez.

- Ha megvirradt, elküldetek Greenért - mondotta. - Néhány jogi kérdést szeretnék megbeszélni vele, amíg olyan állapotban vagyok, hogy figyelmet tudok szentelni az ilyesfajta dolgoknak, és képes vagyok nyugodtan cselekedni. Még nem csináltam végrendeletet, és nem tudom eldönteni, hogyan rendelkezsem vagyonomról. Legszívesebben eltüntetném a föld színéről az egészet.

- Nem szabad így beszélnie, uram - szakítottam félbe. - Várjon egy kissé a végrendeletével; lesz még ideje megbánni számos igazságtalanságát. Sohasem hittem volna, hogy az idegei így felmondják a szolgálatot; márpedig most ez a helyzet, de a maga hibájából. Egy óriás is tönkrement volna bele, ahogy maga ezt a három napot eltöltötte. Nagyon kérem, harapjon valamit, és pihenjen egy keveset: csak a tükörbe kell néznie, hogy lássa, milyen szüksége van mindkettőre. Arca beesett, szeme véraláfutásos: úgy fest, mint aki éhen hal, és megvakul az álmatlanságtól.

- Nem rajtam múlik, hogy nem tudok sem aludni, sem pihenni. Biztosítom, nem készakarva teszem ezt. Mindkettőt pótolom, mihelyt lehet. De olyan ez, mintha a vízben fuldoklót pihenésre akarná inteni, mikor az már csak kartávolságnyra van a parttól. Előbb el kell azt érnem, majd csak azután fogok megpihenni. Nos jó, ne beszéljünk többet Greenről. Ami pedig igazságtalanságaimat illeti, ilyesmit sohasem követtem el, és nincs mit megbánnom. Nagyon is boldog vagyok, de még mindig nem eléggé. Lelkem boldogsága elsorvasztja testemet, de nem tud kielégíteni.

- Boldogság, uram! - kiáltottam. - Furcsa boldogság! Ha nem haragszik meg azért, amit mondok, olyan tanácsot tudnék adni, amitől sokkal boldogabb lesz!

- Mi az? - kérdezte. - Halljuk azt a tanácsot!

- Maga nagyon is jól tudja, uram - mondtam -, hogy tizenhárom éves korától önző és éppen nem keresztényi életet élt; valószínű, hogy ez idő alatt egyszer sem vette kezébe a bibliát. Bizonyára elfelejtette már, mi áll ebben a könyvben, és most aligha van ideje utánanézni. Mi baj származnék abból, ha idehívatna valakit, talán valamelyik felekezet lekipásztorát, mindegy, melyikét, hogy fejtse ki, magyarázza meg magának, mennyire eltért az Írás parancsaitól, és mennyire méltatlan lenne az égi boldogságra, hacsak meg nem változik halála előtt.

- Nem haragszom magára - mondta -, sőt, hálás vagyok, Nelly, mert eszembe juttatja, hogyan akarom, hogy eltemessenek. Este vigyenek ki a temetőbe. Hareton és maga kikísérhetnek, ha akarják: ügyeljen rá, hogy a sírásó kövesse utasításaimat a két koporsóra vonatkozóan. Nincs szükség sem papra, sem gyászbeszédre a síromnál. Mondottam már, hogy csaknem elértem az én egemet: a másoké közömbösen hagy.

- És mi lesz akkor, ha továbbra is megmarad makacs böjtjében, ha belehal, és nem engedik, hogy megszentelt földbe temessék? - mondtam, megütközvén pogány közönyén. - Tetszenék az magának?

- Nem fogják megtenni - felelte. - S ha mégis, maga titokban temettessen oda. Ha ezt elmulasztaná, saját bőrén fogja megtanulni, hogy a halál nem vet véget az ember életének.

Mihelyt meghallotta, hogy a többiek is felkeltek már, visszavonult, és én szabadabban lélegzettem. Délután azonban, mikor Joseph és Hareton munkájukkal foglalatoskodtak, megjelent a konyhában, és feldúlt arccal kért, hogy menjek be hozzá; nem akar egyedül lenni. Visszautasítottam hívását, és nyíltan megmondtam neki, hogy szavai és viselkedése megremélt: sem kedvem, sem bátorságom egyedül maradni vele.

- Azt hiszem, gonosz léleknek tekint engem - mondotta és hátborzongatóan felnevetett. - Olyan szörnyetegnek, akinek semmi keresnivalója becsületes fedél alatt.

Majd Catherine-hez fordult, aki hátam mögé bújtt közeledtére; vigyorogva szólt hozzá:

- És maga, drága kis csibém, maga nem akar jönni? Nem fogom bántani magát. Nem? Maga számára rosszabb vagyok az ördögnél. Lássuk, talán csak akad valaki, aki nem riad vissza a társaságomtól. Nem könyörül a nyomorult! Pokolba veletek! Ez több a soknál, ezt még én sem tudom elviselni...

Egyikünk társaságát sem kereste többé. Alkonyatkor visszavonult a szobájába. Egész éjszaka és még a hajnali órákban is csak nyögdécselt, és magában beszélt. Hareton be akart menni hozzá, de én elküldtem őt Kenneth doktorért, hogy vizsgálja meg. Mikor Kenneth megérkezett, megkértem, bocsássa be, és ki akartam nyitni az ajtaját. De kulcsra zárva találtam, és Heathcliff a pokolba küldött bennünket. Jobban érzi magát; hagyják békén. A doktor eltávozott.

Az éjszaka nagyon lucskos volt: csak úgy dőlt az eső, egészen virradatig. Mikor körüljártam reggel a házat, észrevettem, hogy gazdám ablaka tárva-nyitva áll, és beesik rajta az eső.

„Nem lehet az ágyában - gondoltam -, hisz akkor valószínűleg teljesen átázott. Bizonyára felkelt vagy elment hazulról. De nem sokat teketóriázom, odamegyek és megnézem.”

Mikor sikerült egy másik kulccsal kinyitnom az ajtót, a fürkés ágyhoz szaladtam, mert a szoba teljesen üres volt. Széttártam ajtaját és benéztem. Heathcliff ott feküdt hanyatt. Szemem találkozott az övével, mely oly vad volt és átható, hogy visszahőkölttem tőle. Úgy láttam, mosolyog. Nem tudtam elhinni, hogy meghalt: testét és arcát zápor verte, ágyneműje egészen átázott; nem mozdult. Az ablak, melyet a szél csapkodott, felsebezte a párkányon nyugvó kezét: a vér nem folyt a sebből, és mikor odanyúltam, megbizonyosodtam felőle, hogy halott és merev.

Becsuktam az ablakot, elsimítottam homlokából hosszú, fekete haját; megpróbáltam lefogni a szemét, hogy eltakarjam, mielőtt más is láthatná azt az ijesztően ujjongó pillantást, mely még most is élőként hatott. Nem tudtam lezárni a szemét; úgy nézett rám, mintha gúnyolódni kezdne: tátott szája, hegyes fehér fogai is engem gúnyoltak. Újabb gyávaság vett erőt rajtam, és Joseph segítségéhez folyamodtam. Joseph bicegve jött fel, nagy lármát csapott, de nem volt hajlandó segíteni.

- Az ördög elvitte a lelkét! - kiáltotta. - Ráadásul elviheti miattam a csontjait is! Hej, de ronda pofája van, mikor így szembevigyorog a halállal!

És a vén bűnös szája fülig szaladt örömeiben. Azt hittem, mindjárt ugrál örömeiben az ágy körül. De csakhamar erőt vett magán, térdre hullott, égnek emelte a karját, és hálát adott a mennyeknek, hogy a törvényes utód, az igazi ősök ivadéka visszakaphatja jogait.

Egészen elkábultam a történetektől: emlékezetem az elmúlt idők felé fordult, nyomasztó szomorúsággal. Szegény Hareton fájdalma volt a legnagyobb, noha épp őt érte a legtöbb igazságtalanság. Az egész éjszakát a halott mellett töltötte, és őszinte könnyeket sírt fájdalmában. Kezét szorongatta, és csókolta gonosz, eltorzult arcát, melytől mindenki elfordult; azzal a mély fájdalommal siratta, mely csak a nemes szívből tud fakadni, még ha acélnál keményebb is az.

Kenneth doktor zavarban volt, mikor meg kellett állapítania Heathcliff halálának okát. Elhallgattam előtte, hogy nem evett semmit négy napon át, mert féltem, hogy kellemetlenségeim származnak belőle. Különben az az érzésem, hogy nem készakarva éhezett: következménye és nem oka volt ez különös betegségének.

A környék nagy megbotránkozására úgy temettük el, ahogy kívánta. Earnshaw, jómagam, a sírásó és hat koporsóvivő alkottuk az egész kíséretet. A koporsóvivők visszavonultak, mihelyt terhüket a sírba leengedték; mi ott maradtunk, amíg elföldelték. Hareton könnyáztatta arccal gyeptéglákat ázott és befedte velük a barna földet: most éppúgy zöldell az is, mint a szomszéd hantok - s remélem lakója éppoly nyugton alszik, mint szomszédai. De ha megkérdezi a környékbeli embereket, a bibliára esküdnének, hogy *hazajár*. Egyesek állítólag a templom közelében találkoztak vele, mások a lápon vagy magában ebben a házban. Ostobaság - mondaná maga, és nekem is ez a véleményem. Mégis, az öregember, aki ott ül most a tűz sarkában, azt állítja, hogy Heathcliff halála óta minden esős éjszakán két alakot lát kinézni az ablakon. Velem is különös dolog történt körülbelül egy hónapja. Egy este Thrushcross Grange felé tartottam - sötét volt már, és vihar közeledett -, mikor Szelesdomb magasságában, az út fordulójánál kis pásztorgyerekekkel találkoztam, aki egy juhot és két bárányt hajtott. Kétségbeesetten sírt: azt hittem, a bárányok csökönyösek, és nem bír velük.

- Mi baj, kis ember? - kérdeztem.

- Heathcliff és egy nő van a szikla aljában - zokogta -, és nem merek elmenni mellettük.

Nem láttam semmit. De sem ő, sem a juhai nem akartak továbbmenni, ezért azt tanácsoltam neki, válasszák a lenti utat. Valószínű, hogy azért látta lelki szemeivel a lápon áthaladtában kísértő alakjukat, mert eszébe jutottak szüleinek és társainak ostoba történetei. Bármint legyen is, nem szívesen maradok kinn magányosan éjszaka, és nem szeretek egyedül lenni ebben a szomorú házban. Nehezen tudom legyőzni ezt a rossz érzésem, és boldog leszek, ha már átköltöztünk Thrushcross Grange-be.

- Thrushcross Grange-ben fognak lakni? - kérdeztem.

- Ott - felelte Deanné -, mihelyt meglesz az esküvő, újév napján.

- És ki fog itt lakni?

- Joseph viseli majd a ház gondját: talán egy kisfiút kap társul. A konyhában fognak lakni, a ház többi részét bezárják.

- Hadd legyen tanyája a kísérteteknek - jegyeztem meg.

- Nem, Lockwood úr - mondotta Nelly, fejét csóválva. - Én azt hiszem, a halottak békében nyugsznak, de nem illik velük gúnyolódni.

E percben meghallottuk a kertajtó csikorgását: a sétálók visszaérkeztek már.

- Ők bezzeg nem félnek semmitől - dűnnyögtem, miközben az ablakból figyeltem, amint közelednek. - Szembeszállnának együtt a poklok fejedelmének minden seregével!

Amint átlépték a küszöböt, megállottak még, hogy utolsó pillantást vessenek a holdra, vagy helyesebben, hogy még utoljára egymásra nézzenek a holdfényben. Láttukra még erősebb vágyat éreztem, hogy kikerüljem őket. Emléül egy kis pénzösszeget csúsztattam Nelly kezébe, ügyet sem vetettem sopánkodásaira hirtelen távozásom miatt, és eltűntem a konyhán át, épp abban a percben, mikor ők ketten kinyitották az ajtót. Így csak megerősítettem Joseph gonosz megjegyzéseit a derék asszonnyal kapcsolatban. Szerencsére a lábai elé hulló pénzdaráb kellemes csengése felvilágosította, hogy tiszteletre méltó személyiséget kell látnia bennem.

Hazatértemben a templom felé kerültem. Mikor falai alá értem, megállapítottam, hogy jócskán megrongálódott az elmúlt hét hónap alatt. Nem egy ablak üveg nélkül, fekete lyukként ásított rám, itt-ott kiállt a tetőből egy cserép, mintha arra várna, hogy a hamarosan beköszöntő szelek elragadják magukkal.

Csakhamar megtaláltam a három sírkövet, a láp felé néző lejtőn: a középső szürke volt, és félig eltakarta a hanga; Edgar Lintonét csak fű és moha díszítette, mely a tövében nőtt; Heathcliffé csupasz volt még.

Sokáig időztem a három sír körül, a szelíd ég alatt; elnéztem a hanga és a harangvirág körül röpködő éji lepkéket, a fűvet felborzoló könnyű szellőre figyeltem, és eltűnődtem rajta, miért is hiszik az emberek, hogy nyugtalan az álmuk azoknak, akik odalenn alusznak ebben a békés földben.

-&-